

Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis

C 217

Izdevums
latviešu valodā

Informācija un paziņojumi

56. sējums
2013. gada 30. jūlijs

<u>Paziņojums Nr.</u>	Saturs	Lappuse
I	<i>Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi</i>	
	IETEIKUMI	
	Padome	
2013/C 217/01	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Austrijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Austrijas stabilitātes programmu 2012.–2017. gadam	1
2013/C 217/02	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Beļģijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Beļģijas stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam	5
2013/C 217/03	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Bulgārijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Bulgārijas konverģences programmu 2012.–2016. gadam	10
2013/C 217/04	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Čehijas Republikas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Čehijas Republikas konverģences programmu 2012.–2016. gadam	14
2013/C 217/05	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Dānijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Dānijas konverģences programmu 2013.–2016. gadam	18
2013/C 217/06	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Igaunijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Igaunijas stabilitātes programmu 2012.–2017. gadam	21

LV

Cena:
EUR 7

(Turpinājums nākamajā lappusē)

<u>Paziņojums Nr.</u>	<i>Saturs (turpinājums)</i>	<i>Lappuse</i>
2013/C 217/07	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Somijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Somijas stabilitātes programmu 2012.–2017. gadam	24
2013/C 217/08	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Francijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Francijas stabilitātes programmu 2012.–2017. gadam	27
2013/C 217/09	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs.) par Vācijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Vācijas stabilitātes programmu 2012.–2017. gadam	33
2013/C 217/10	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Ungārijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Ungārijas konverģences programmu 2012.–2016. gadam	37
2013/C 217/11	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Itālijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Itālijas stabilitātes programmu 2012.–2017. gadam	42
2013/C 217/12	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Latvijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Latvijas konverģences programmu 2012.–2016. gadam	47
2013/C 217/13	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Lietuvas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Lietuvas konverģences programmu 2012.–2016. gadam	51
2013/C 217/14	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Luksemburgas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Luksemburgas stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam	55
2013/C 217/15	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Maltas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Maltas stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam	59
2013/C 217/16	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Polijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Polijas konverģences programmu 2012.–2016. gadam	63
2013/C 217/17	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Rumānijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Rumānijas konverģences programmu 2012.–2016. gadam	67
2013/C 217/18	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Slovākijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Slovākijas stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam	71

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

IETEIKUMI

PADOME

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Austrijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Austrijas stabilitātes programmu 2012.–2017. gadam

(2013/C 217/01)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Eiropas Komisijas priekšlikumam uzsākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju "Eiropa 2020", kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.

(2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas

politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), bet 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽²⁾, kas kopā veido "integrētās pamatnostādnes". Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

(3) Dalībvalstu valsts vai valdības vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politiku. Viņi pieņēma lēmumu par rīcību, kas jāveic dalībvalstu līmenī, jo īpaši paužot ciešu apņemšanos sasniegt stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.

(4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽³⁾ par Austrijas valsts reformu programmu 2012. gadam un sniedza atzinumu par Austrijas stabilitātes programmu 2011.–2016. gadam.

(5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot ekonomikas politikas koordinēšanas 2013. gada Eiropas pusgadu. Komisija, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽⁴⁾, 2012. gada 28. novembrī pieņēma Brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Austrija netika norādīta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ Saglabātas 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.).

⁽³⁾ OV C 219, 24.7.2012., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

- (6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.
- (7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra, ka jāpanāk diferencēta, izaugsmei labvēlīga fiskālā konsolidācija, jāatjauno parastie kreditēšanas nosacījumi ekonomikai, jāveicina izaugsme un konkurētspēja, jārisina bezdarba problēma un krīzes sociālās sekas un jāmodernizē valsts pārvalde.
- (8) Austrija 2013. gada 16. aprīlī iesniedza savu 2013. gada valsts reformu programmu un savu stabilitātes programmu, kas attiecas uz laikposmu no 2012. gada līdz 2017. gadam. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (9) Pamatojoties uz stabilitātes programmas izvērtējumu, ievērojot Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka Austrija īstenoja ievērojamus konsolidācijas centienus, lai virzītu budžetu pa pārmērīgā deficīta novēršanas ceļu. Attiecībā uz stabilitātes programmu jāatzīmē, ka makroekonomiskais scenārijs, kas ir budžeta prognožu pamatā, ir optimistisks. Stabilitātes programmā izklāstītās budžeta stratēģijas galvenais mērķis ir pakāpeniski samazināt vispārējās valdības budžeta deficītu, lai līdz 2016. gadam panāktu līdzsvarotu budžetu nominālā izteiksmē un līdz 2017. gadam sasniegtu vidēja termiņa mērķi (VTM). Stabilitātes programmā ir apstiprināts līdzšinējais VTM, proti, strukturālais deficīts 0,45 % apmērā no IKP. VTM atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Balstoties uz pašreizējām prognozēm, Austrija iekļaujas termiņā, lai līdz 2013. gadam novērstu savu pārmērīgo deficītu, ņemot vērā to, ka vispārējās valdības budžeta deficīts 2012. gadā ir 2,5 % no IKP un ka saskaņā ar Komisijas dienestu prognozēm ir paredzams, ka 2013. gadā tas turpinās samazināties līdz 2,2 % no IKP un 2014. gadā – līdz 1,8 % no IKP. Tomēr ir iespējamas papildu izmaksas, kas saistītas ar lielas bankas slēgšanu un kas varētu ievērojami palielināt deficītu. Pēc 2012. gadā reģistrētās spēcīgās uzlabošanās, kas pārsniedza pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrā (EDP) noteikto korekciju, paredzams, ka strukturālās bilances deficīts 2013. gadā palielināsies līdz 1,8 %. Arī Komisijas dienestu prognozes apstiprina nelielu strukturālā deficīta pieaugumu 2013. gadā. Saskaņā ar informāciju par stabilitātes programmu, kas aptver laikposmu no 2014. gada, pārrēķinātajā strukturālajā bilancē ir paredzēta strukturālā korekcija, kura pārsniedz 0,5 % 2014. gadā un 2015. gadā, kas varētu ļaut Austrijai sasniegt VTM divus gadus ātrāk salīdzinājumā ar stabilitātes programmu izklāstīto scenāriju, proti, 2015. gadā, nevis 2017. gadā.

Attiecībā uz Stabilitātes un izaugsmes pakta izdevumu kritēriju jāatzīmē, ka saskaņā ar stabilitātes programmā sniegto informāciju ir paredzams, ka valsts izdevumu pieauguma temps (atskaitot diskrecionāros pasākumus) 2014.–2016. gadā ietekmēs ikgadējo strukturālo korekciju virzībā uz VTM sasniegšanu par 0,5 % no IKP. Tomēr ievērojams izdevumu un IKP attiecības samazinājums, kas prognozēts stabilitātes programmas scenārijā, ir ļoti vērienīgs, jo tiek lēsts, ka izdevumi (IKP izteiksmē) sasniegs vienu no zemākajiem līmeņiem vairāk nekā 15 gados. Var prognozēt, ka Austrijā 2014.–2016. gadā būs pārejas posms attiecībā uz parādu kritērija ievērošanu un ka plāni nodrošinātu pietiekamu virzību uz kritērija ievērošanu.

Budžeta sistēmas nostiprināšana nav būtiski mainījusi fiskālās attiecības starp valdības līmeņiem, un pienākumu pārklāšanās un nekonsekvence attiecībā uz atbildību par finansēšanas un izdevumu jautājumiem joprojām rada grūtības. Sarežģītais mehānisms, ko raksturo pastāvīgas vienošanās starp valsts valdību, sociālās apdrošināšanas sniedzējiem un federālo zemju līmeni, apdraud to pasākumu īstenošanu, kuru mērķis ir ierobežot veselības aprūpes izdevumus. Attiecībā uz izglītību jāatzīmē, ka sarunas par 6 punktu priekšlikumu, ietverot skolu iestāžu likvidēšanu apgalvu līmenī, ir apsveicams solis, lai racionalizētu pienākumus starp dažādiem valdības līmeņiem, tomēr būtiskākai sadrumstalotības mazināšanai būtu vajadzīga vēl lielāka vienkāršošana.

- (10) Tiek prognozēts, ka no 2020. gada Austrijas darbaspēka potenciāls samazināsies, un ekonomikā pieaug pieprasījums pēc kvalificētiem darba ņēmējiem. Pastāv iespējas, lai uzlabotu Austrijas darbaspējīgā vecuma iedzīvotāju, jo īpaši sieviešu, migrantu un gados vecāku darba ņēmēju, potenciāla izmantošanu.
- (11) Gados vecāku darba ņēmēju nodarbinātības līmenis joprojām ir zemāks par vidējo ES rādītāju (43,1 % salīdzinājumā ar 48,8 %), kaut arī ievērojami uzlabojas un tuvojas ES vidējam līmenim, un neilgi pirms pensionēšanās gandrīz 30 % cilvēku 1,5 līdz 3 gadus ir bezdarbnieka statusā vai atrodas slimības atvaļinājumā. Darbaspēka piedāvājumu no gados vecāku darba ņēmēju vidus negatīvi ietekmē priekšlaicīgas pensionēšanās un invaliditātes pensijas shēmu vēl aizvien samērā plaši izplatīta izmantošana, kā arī salīdzinoši zemais likumā noteiktais sieviešu pensionēšanās vecums (60), kas nākotnē paaugstināsies tikai ļoti pakāpeniski. 2012. gadā tika pieņemti vairāki pasākumi, lai paaugstinātu faktisko pensionēšanās vecumu, galvenokārt samazinot priekšlaicīgas pensionēšanās un invaliditātes pensiju izmantošanu.
- (12) Kaut arī sieviešu nodarbinātības līmenis Austrijā ir samērā augsts (70,3 % salīdzinājumā ar ES līmeni 62,4 % 2012. gadā), joprojām pastāv iespējas to paaugstināt, samazinot dzimumu noslāņošanos darba tirgū. Sieviešu īpatsvars nepilnas slodzes nodarbinātībā ir

- viens no lielākajiem Savienībā, un bērnu aprūpes un ilgtermiņa aprūpes pakalpojumu pieejamība ir ierobežota. Sieviešu nodarbinātības līmenis, kas izteikts pilnslodzes ekvivalentos, norāda, ka Austrijai ir īpašas grūtības pilnībā izmantot sava sieviešu darbaspēka potenciālu. Turklāt ir konstatēts, ka sievietes gandrīz divreiz biežāk nekā vīrieši veic nebūtisku darbu un ka viņu īpatsvars ir ārkārtīgi liels zemāk atalgotos darbos. Šī struktūra ir iemesls tam, ka vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība ir 24 %, kas ir trešais augstākais rādītājs Savienībā. Nodokļu sloga mazināšana mazo algu saņēmējiem varētu radīt lielākus stimulus, lai paaugstinātu dalību darba tirgū. Austrijas nodokļu sistēmas struktūra sniedz iespēju pārcelt nodokļus uz citiem avotiem ar mazāku negatīvo ietekmi uz izaugsmi. Konkrēti, ienākumi no īpašuma nodokļa Austrijā sasniedz tikai 0,5 % no IKP un ir ievērojami mazāki par vidējo ES rādītāju, proti, 2,1 % no IKP. Jo īpaši ieņēmumi no regulāriem nekustamā īpašuma nodokļiem, kurus uzskata par vismazāk kaitējošiem izaugsmei, ir trešie zemākie Savienībā, sasniedzot 2011. gadā 0,2 % no IKP (vidējais ES rādītājs: 1,3 %).
- (13) 2011. gadā 19 % no darbaspējīgā vecuma iedzīvotājiem bija dzimuši ārvalstīs, kā rezultātā Austrijā darbaspējīgā vecuma imigrantu īpatsvars ir viens no lielākajiem starp Ekonomikas Sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) valstīm. Migranti bieži saskaras ar grūtībām darba tirgū, un viņu bezdarba līmenis ir ievērojami augstāks (9,7 % salīdzinājumā ar 3,6 %) un nodarbinātības līmenis – zemāks (to personu vidū, kuras nav 27 ES dalībvalstu pilsoņi: 62,8 % salīdzinājumā ar austriešiem: 76,4 %). Turklāt nodarbinātajiem cilvēkiem ar migrantu izcelsmi salīdzinājumā ar austriešiem trīs reizes biežāk tiek maksātas algas, kas ir zemākas par viņu faktisko kvalifikācijas līmeni (2008. gadā: 27,5 % salīdzinājumā ar 9,7 %). Arī viņu izglītības rezultāti ir zemāki, un risks, ka viņus apdraudēs nabadzība, ir divreiz augstāks (26,6 % salīdzinājumā ar 12,6 %).
- (14) Saskaņā ar prognozēm vidējā termiņa un ilgtermiņa izdevumi par pensijām un veselības aprūpi apdraud publisko finanšu ilgtspēju. Arī prognozes par ilgtermiņa aprūpes izdevumiem norāda uz ilgtspējas risku, kaut arī mazākā apmērā. Iespējams, ka nesenās pensiju sistēmas reformas zināmā mērā samazinās ilgtspējas riskus, ja tās tiks papildinātas ar darba tirgus nosacījumu uzlabojumiem, kas ļautu gados vecākiem darba ņēmējiem ilgāk palikt darba tirgū. Tomēr joprojām netiek paātrināti saskaņots vīriešu un sieviešu pensionēšanās vecums, un vēl aizvien nepieaug faktiskais pensionēšanās vecums, saskaņojot pensionēšanās vecumu vai pensijas pabalstus ar izmaiņām paredzamajā dzīves ilgumā. Ir jārisina jautājums par veselības aprūpes un ilgtermiņa aprūpes sistēmas fiskālo ilgtspēju, arī ņemot vērā pieaugošo vajadzību un pieprasījumu pēc ilgtermiņa aprūpes sniegšanas. Paredzams, ka nesenie veselības nozarē veiktie politikas pasākumi būs vērsti pareizajā virzienā, kaut arī nākamajos gados rūpīgi jāizvērtē šo pasākumu efektivitāte. Lai nākotnē ierobežotu ilgtermiņa aprūpes izmaksas, pastāv iespējas uzlabot profilaksi, rehabilitāciju un nosacījumus neatkarīgai dzīvei.
- (15) Kā liecina salīdzinoši starptautiski pētījumi un pārbaudes, izglītības rezultāti Austrijā ir zem vidējā rādītāja attiecībā uz 10 līdz 15 gadus veciem skolēniem, neraugoties uz faktu, ka Austrijas izdevumi izglītībai 2009. gadā bija 6,01 % no IKP, būtiski pārsniedzot vidējo ES rādītāju (5,41 %). Vairāk nekā 25 % no 15 gadus veciem jauniešiem ir slihta lasītprasme, un rezultāti matemātikā ir tikai nedaudz labāki. Sekmju atšķirība starp jauniešiem ar migrantu izcelsmi un viņu vietējās izcelsmes vienaudžiem ir viena no lielākajām Savienībā. Pieaugošais studentu skaits augstākajā izglītībā rada spiedienu uz finanšu un organizatoriskajām sistēmām, taču ir zems to studentu īpatsvars, kuri sekmīgi pabeidz studijas. Arī pienākumu sadalījums izglītības sistēmas pārvaldībā un finansējumā ir sadrumstalots.
- (16) Austrija ir viena no dalībvalstīm, kas gūtu vislielāko labumu (IKP ziņā) no samazinātiem šķēršļiem pakalpojumu veikšanai pārrobežu mērogā. Tomēr joprojām pastāv ievērojami šķēršļi attiecībā uz ienākšanu un efektīvu konkurenci pakalpojumu nozarē. Šie šķēršļi ir īpaši izteikti brīvo profesiju un dzelzceļa pārvadājumu jomā. Profesionāliem pakalpojumiem ir būtiska nozīme uzņēmējdarbības pakalpojumu tirgos; uz šiem pakalpojumiem attiecas 10 % no IKP un 11 % no kopējās nodarbinātības apmēra. Pakalpojumu nozarē pastāv ierobežojumi pieejai profesijām un to pildīšanai, piemēram, attiecībā uz juridisko formu un kapitāla turējuma prasībām. Ir pietiekams iemesls izvērtēt, cik pamatoti ir šie ierobežojumi un vai tos pašu sabiedrības interešu mērķus nevar sasniegt ar ne tik stingru regulējuma palīdzību. Lai gan nesenās izmaiņas konkurences likumā pastiprinās Austrijas konkurences iestādes pilnvaras, tās finanšu resursi un cilvēkresursi joprojām nesasniedz līmeni, kas konstatēts līdzīga lieluma vai pat mazākās ekonomikās.
- (17) Austrija ir guvusi panākumus finanšu uzraudzības sadarbībā pārrobežu mērogā starp izcelsmes valsti un uzņēmējas valsti. Turklāt turpmāks progress ir panākts to nacionalizēto vai daļēji nacionalizēto banku restrukturizācijā, kuras ir saņēmušas restrukturizācijas atbalstu. Tomēr saistībā ar risku, kas izriet no šo banku aktīvu kvalitātes turpmākas pasliktināšanās, joprojām saglabājas vājās vietas, kuras cieši jāuzrauga.
- (18) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi visaptverošu analīzi par Austrijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Komisija ir ņēmusi vērā ne tikai to lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Austrijā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā to, ka jānostiprina Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 7. ieteikumā.

- (19) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums ⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (20) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro ⁽²⁾. Austrijai kā valstij, kuras naudas vienība ir euro, būtu arī jānodrošina pilnīga un savlaicīga minēto ieteikumu īstenošana,

AR ŠO IESAKA Austrijai laikposmā no 2013. līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

1. Īstenot, kā paredzēts, 2013. gada budžetu, lai ilgtspējīgā veidā novērstu pārmērīgo budžeta deficītu un izpildītu vidējās gada strukturālās korekcijas, kas paredzētas Padomes ieteikumos atbilstīgi EDP. Pēc pārmērīgā deficīta novēršanas pienācīgā tempā veikt strukturālās korekcijas, lai līdz 2015. gadam sasniegtu VTМ. Racionalizēt fiskālās attiecības starp valdības līmeņiem, piemēram, vienkāršojot organizatorisko kārtību un saskaņojot atbildību par finansēšanu un izdevumiem.
2. Ātrāk veikt vīriešu un sievietes pensionēšanās vecuma saskaņošanu, paaugstinot faktisko pensionēšanās vecumu, saskaņojot pensionēšanās vecumu vai pensijas pabalstus ar izmaiņām paredzamajā dzīves ilgumā, īstenojot un uzraudzīt nesenās reformas, kas ierobežo pieeju priekšlaicīgas pensionēšanās shēmām, un turpmāk uzlabot gados vecāku darba ņēmēju nodarbināmību, lai tādējādi paaugstinātu faktisko pensionēšanās vecumu un gados vecāku darba ņēmēju nodarbinātības līmeni.
3. Veikt jaunus pasākumus, lai palielinātu sievietes līdzdalību darba tirgū, jo īpaši vēl vairāk uzlabojot bērnu aprūpes un ilgtermiņa aprūpes pakalpojumus, un novērst lielās atšķirības starp vīriešu un sievietes darba samaksu un pensijām. Pilnībā izmantot darba tirgus potenciālu, kas ir cilvēkiem ar migrantu izcelsmi, turpinot uzlabot viņu kvalifikāciju atzīšanu un viņu izglītības rezultātus. Budžetam neitrālā veidā

samazināt nodokļu un sociālā nodrošinājuma faktisko slogu darbaspēkam, kas gultas uz mazo algu saņēmējiem, ko panāk, vairāk izmantojot citus nodokļu avotus ar mazāku negatīvo ietekmi uz izaugsmi, piemēram, regulārus īpašuma nodokļus.

4. Efektīvi īstenot veselības aprūpes sistēmas nesenās reformas, lai nodrošinātu, ka tiek panākts paredzamais izdevumu efektivitātes palielinājums. Izstrādāt finansiāli ilgtspējīgu modeli ilgtermiņa aprūpes sniegšanai un vairāk uzmanības veltīt profilaksei, rehabilitācijai un neatkarīgai dzīvei.
5. Uzlabot izglītības rezultātus, jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošu jauniešu vidū, tostarp pastiprinot agrīnu pirmsskolas izglītību un samazinot negatīvo ietekmi, kuru izraisa agrīna skolēnu "sadališana". Vēl vairāk uzlabot stratēģisko plānošanu augstākās izglītības sistēmā un pastiprināt pasākumus, kuru mērķis ir samazināt priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas rādītājus.
6. Vēl vairāk pastiprināt federālās konkurences iestādes pilnvaras un resursus un uzraudzīt konkurences likuma reformas īstenošanu. Atcelt pārmērīgus šķēršļus pakalpojumu sniedzējiem. Tas ietver pārskatīšanu, vai vispārējas intereses attaisno esošos ierobežojumus ienākšanai tirgū un reglamentēto profesiju pildīšanai, un konkurences veicināšanu jo īpaši dzelzceļa nozarē.
7. Lai saglabātu finanšu stabilitāti, turpināt cieši uzraudzīt nacionalizētās vai daļēji nacionalizētās bankas un paātrināt to restrukturizāciju.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

⁽²⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 97. lappusi.

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Beļģijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Beļģijas stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam

(2013/C 217/02)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam uzsākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.

(2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.) un 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Saglabātas 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.).

(3) Dalībvalstu vai valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības pakta, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politiku. Viņi pieņēma lēmumu par rīcību, kas jāveic dalībvalstu līmenī, jo īpaši paužot ciešu apņēmību sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.

(4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽⁴⁾ par Beļģijas 2012. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par Beļģijas stabilitātes programmu 2012.–2015. gadam.

(5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2013. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, 2012. gada 28. novembrī pieņēma brīdinājuma mehānisma ziņojumu, kurā tā noteica Beļģiju kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.

(6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.

(7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra nepieciešamību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdošanas nosacījumus ekonomikai, veicināt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu un krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.

(8) Komisija 2013. gada 10. aprīlī publicēja saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu sagatavotā padziļinātā pārskata rezultātus par Beļģiju. Komisijas veikta analīze tai ļauj secināt, ka Beļģijā pastāv makroekonomiskā nelīdzsvarotība, kurai nepieciešama pārraudzība un politikas rīcība. Uzmanība joprojām jāpievērš jo īpaši makroekonomiskai attīstībai preču ārējās konkurētspējas un parādsaistību jomā, jo īpaši saistībā ar ietekmi, ko augstais valsts parāda līmenis atstāj uz reālo ekonomiku.

⁽⁴⁾ OV C 219, 24.7.2012., 5. lpp.

- (9) Beļģija 2013. gada 29. aprīlī iesniedza savu 2013. gada valsts reformu programmu un savu stabilitātes programmu, kas attiecas uz laikposmu no 2012. līdz 2016. gadam. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (10) Pamatojoties uz stabilitātes programmas izvērtējumu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs ir ticams. Salīdzinājumā ar Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozi, kurā paredzēts, ka IKP izaugsme 2013. gadā būs nemainīga un 2014. gadā palielināsies līdz 1,2 %, šis scenārijs ir nedaudz optimistiskāks (paredzot attiecīgi 0,2 % un 1,5 %). Beļģija kopš 2010. gada, un īpaši 2012. gadā, ir īstenojusi konsolidācijas pasākumus, un 2012. gadā tā uzsāka strukturālas reformas pensiju sistēmā, bezdarbnieku pabalstu sistēmā un ražojumu tirgos. Tomēr fiskālie pasākumi nebija pietiekami, lai atbilstu Padomes 2009. gada 2. decembra ieteikumam, lai novērstu pārmērīga budžeta deficīta stāvokli. Turklāt, ņemot vērā banku grupas *Dexia* rekapitalizāciju, kas negatīvi ietekmēja deficīta rezultātu (0,8 % apmērā no IKP), un sliktāku nekā paredzēts ekonomikas attīstību 2012. gada otrajā pusē, netika ievērots 2012. gada termiņš pārmērīga budžeta deficīta novēršanai. Tādēļ tagad ir paredzēts, ka budžeta deficīts tiks samazināts zem Līgumā noteiktās atsaucēs vērtības 3 % no IKP, sākot no 2013. gada. Stabilitātes programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir līdz 2015. gadam panākt līdzsvarotu budžetu strukturālā izteiksmē un 2016. gadā sasniegt vidējā termiņa mērķi (VTM). Stabilitātes programmā ir grozīts VTM no pārpalikuma 0,5 % apmērā no IKP uz 0,75 % no IKP. Jaunais VTM atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Stabilitātes programma ir saderīga ar jauno pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras termiņu (2013. gads), tomēr saskaņā ar Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozi drošības rezerve, lai netiktu pārsniegta Līgumā noteiktā atsaucēs vērtība 3 % no IKP, ir maza, proti, budžeta deficīts 2013. gadā ir paredzēts 2,9 % no IKP.

Plānotā ikgadējā virzība, lai sasniegtu VTM – ko paredzēts sasniegt līdz 2016. gadam –, ir lielāka par 0,5 % no IKP (strukturālā izteiksmē). Attiecībā uz laiku pēc 2013. gada konsolidācijas pasākumi nav konkretizēti. Saskaņā ar stabilitātes programmā sniegto informāciju ir paredzams, ka valsts izdevumu pieauguma temps (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) 2014.–2016. gadā ietekmēs ikgadējo strukturālo korekciju virzībā uz VTM par 0,5 % no IKP. Saskaņā ar stabilitātes programmu parāda un IKP attiecība sasniegs maksimumu – 100 % no IKP – 2013. gadā un līdz 2016. gadam pakāpeniski samazināsies – līdz 93 % no IKP. Var prognozēt, ka Beļģijā no 2014. līdz 2016. gadam būs pārejas laiks attiecībā uz parādu kritērija ievērošanu. Saskaņā ar plāniem parādu kritērijs tiks izpildīts pārejas laika beigās. Pamatojoties uz Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozi, kurā paredzēts, ka valsts parāda attiecība 2013. gadā sasniegs 101,4 % no IKP un 2014. gadā palielināsies vēl vairāk – līdz 102,1 % no IKP (pieņemot, ka politika netiks mainīta), pāreja uz parāda samazināšanas noteikumu 2014. gadā netiks ievērota, kas

norāda, ka virzība uz VTM sasniegšanu nav pietiekama. Stabilitātes programmā nav izskaidrots, kā plānotās korekcijas tiks sadalītas starp dažādiem valdības līmeņiem; tas ir jautājums, kam arī tika pievērsta uzmanība Beļģijai pagājušā gadā adresētajā ieteikumā. Papildus uz noteikumiem balstītam vispārējās valdības daudzgadu budžeta regulējumam ir jāizstrādā un jāpieņem skaidra koordinācijas kārtība, lai nodrošinātu, ka budžeta mērķu izpildes nolūkā reģioni, kopienas un vietējās iestādes uzņemas un pilda stabilākas, automātiskas saistības.

- (11) Prognozējams, ka ar novecošanu saistītie izdevumi Beļģijā ļoti būtiski palielināsies (+2,0 procentu punkti no IKP) jau 2010.–2020. gada laikposmā, jo īpaši pensiju un ilgtermiņa aprūpes jomā. Aizsāktās reformas vecuma sociālā nodrošinājuma jomā nolūks ir pozitīvi ietekmēt vecāka gadagājuma cilvēku nodarbinātību. Tomēr prognozes liecina, ka Beļģija nesasniegs 2020. gada mērķi, ko tā noteikusi šajā jomā. Ņemot vērā problēmas milzīgo apmēru, būs vajadzīgi papildu centieni, lai pārvarētu plaisu starp faktisko un likumā noteikto pensionēšanās vecumu. Īstenojot pasākumus, ar kuriem sasaista likumā noteikto pensionēšanās vecumu ar paredzamā mūža ilguma izmaiņām, varētu ilgtermiņā nodrošināt pensiju sistēmas ilgtspēju. Nepieciešamība panākt finanšu ilgtspēju būs jālīdzsvaro ar nepieciešamību saglabāt vecuma sociālā nodrošinājuma shēmu atbilstīgumu. Ņemot vērā samērā augstās izmaksas par institucionālo aprūpi Beļģijā, ilgtermiņa aprūpes jomā būtu jāizpēta iespējas panākt publiskā sektora izdevumu lielāku efektivitāti attiecībā uz ilgtermiņa aprūpes pakalpojumiem, izmaksu samazināšanas pasākumiem, piemēram, veselības profilaksi un rehabilitāciju, un izveidot labākus nosacījumus neatkarīgai dzīvei.
- (12) Beļģijas konkurētspējas ilgtermiņa zuduma iemesli ir vairāki faktori, tostarp algu noteikšanas sistēma, darbības traucējumi resursu tirgos un ārpusizmaksu faktori, kas saistīti ar ekonomikas inovāciju spēju. 1996. gada algu normatīvs, kas bija paredzēts, lai saglabātu konkurētspēju salīdzinājumā ar galvenajiem tirdzniecības partneriem, ir ne vienmēr pildījis savu uzdevumu. Neatliekamie pasākumi, kas līdz šim ir veikti, lai algu attīstību labāk saskaņotu ar ražīguma līmeni, ir šoļi pareizajā virzienā, taču ar tiem nepietiek, lai nodrošinātu ilgtermiņa atbilstību starp algu un ražīguma izmaiņām. Ir nepieciešami strukturāli algu noteikšanas sistēmas uzlabojumi. Tie ietver automātiskas korekcijas gadījumos, kad nav ievērots algu normatīvs vai kad veselības indeksa palielinājums pārsniedz algu pieaugumu galvenajās tirdzniecības partnervalstīs. Algu noteikšanas sistēmai būtu jānodrošina, ka algu izmaiņas seko ražīguma attīstībai apakšreģionālā un vietējā līmenī. Beļģija ir specializējusies starpproduktu ražošanā, kur valda sāva starptautiskā konkurence, tāpēc resursu cenu svārstības ir grūti iekļaut galīgajā cenā. Kaut arī Beļģijas pētniecības un inovācijas sistēmas spēkam ir bijusi mīkstinoša loma saistībā ar izmaksu konkurētspēju, pētniecība un izstrāde (P&I) uzņēmējdarbībā joprojām ir ļoti koncentrēta, un atpaliek tās plašāka ieviešana uzņēmumos. Būtu jāuzlabo

pamatnosacījumi pārejas paātrināšanai uz zinābrietilpīgāku ekonomiku, veltot galveno uzmanību uzņēmējdarbībai un atvieglinot uzņēmumu dinamisku attīstību un cilvēk-kapitāla izveidi.

- (13) Elektroenerģijas un daudzu citu preču un pakalpojumu cenas Beļģijā ir augstākas nekā citās dalībvalstīs, kas liecina par vāju konkurenci un strukturāliem šķēršļiem. Cenas mazumtirdzniecības nozarē joprojām ir augstākas nekā vidēji eurozonā, savukārt ierobežojumi profesionālo pakalpojumu jomā kavē inovatīvu uzņēmējdarbības modeļu attīstību un attur no ieguldījumu veikšanas. Beļģija ir guvusi tikai nelielus panākumus konkurences uzlabošanā tīkla nozarēs, un vēl aizvien nav pabeigta spēcīgu un neatkarīgu regulatoru izveide. Beļģijā ir otrā zemākā mobilo platjoslas pakalpojumu izplatība Savienībā, galvenokārt regulējuma un koordinācijas problēmu dēļ saistībā ar spektra pieejamību. Lai gan apstākļi, ka patērētāji biežāk maina operatoru, ir samazinājis tradicionālā enerģijas apgādes uzņēmuma dominējošo stāvokli elektroenerģijas ražošanā, tomēr konkurence elektroenerģijas un gāzes mazumtirdzniecības līmenī un elektroenerģijas vairumtirdzniecības līmenī joprojām ir problēma, jo augstas izplatīšanas izmaksas nesamērīgi ietekmē rūpnieciskiem lietotājiem piemērojamo neto cenu līmeni salīdzinājumā ar kaimiņvalstīm. Beļģijas lēmums kontrolēt elektroenerģijas un gāzes mazumtirdzniecības cenas, kas noteiktas galapatērētājiem, var kavēt ražošanas jaudu palielināšanai paredzētos ieguldījumus un jaunu dalībnieku ienākšanu tirgū. Licenču piešķiršanas nosacījumi pasta nozarē joprojām rada bažas. Iekšzemes dzelzceļa pasažieru pārvadājumi nav atvērti konkurencei, un nav modernizēti tiesību akti par darbaspēku ostās. Ņemot vērā visu iepriekš minēto nozaru nozīmīgumu konkurētspējai, šie pasākumi ir steidzami nepieciešami.
- (14) Beļģijas nodokļu sistēma nesamērīgā apmērā ir atkarīga no tiešajiem nodokļiem, un tajā ir nepilnības, kas samazina tās taisnīgumu. Kaut gan Beļģija ir pielikusi zināmas pūles, lai samazinātu nodokļu kopējo slogu strādājošajiem, tomēr netiešā nodokļu likme, ko piemēro vairumam darba ņēmēju kategoriju, vēl aizvien ir viena no augstākajām Savienībā. Beļģija joprojām ir viena no valstīm, kurās ir viszemākais vides nodokļu īpatsvars no kopējiem nodokļu ieņēmumiem. Pastāv iespējas vienkāršot nodokļu sistēmu un uzlabot tās efektivitāti, tostarp samazinot un racionalizējot nodokļu izdevumus, kā arī atceļot nepamatoti vai neefektīvi samazinātas PVN likmes.
- (15) Beļģija cieš no stagnējošas līdzdalības darba tirgū, kas ir zemāka par vidējo rādītāju, un valstī pastāv lielas nodarbinātības un bezdarba līmeņa atšķirības starp reģioniem un iedzīvotāju apakšgrupām. Iedzīvotāju grupas, kurās ir zemākais līdzdalības rādītājs darba tirgū, ir iedzīvotāji ar

migrantu izcelsmi, vecāka gadagājuma cilvēki un mazkvalificēti jaunieši visos reģionos. Šīs grupas ir arī pakļautas lielākam nabadzības un sociālās atstumtības riskam. Bezdarbnieku pabalstu sistēmas reforma ir solis pareizajā virzienā, taču tā pati par sevi negarantē labāku atbilstību starp darbaspēka piedāvājumu un pieprasījumu, ja vien to nepapildina efektīva palīdzība darba meklēšanā un apmācības iespējas. Ievērojamu sarežģītību izraisa mijiedarbība starp pabalstu mērķtiecīgo samazināšanu federālajā līmenī un reģionos īstenotajām nodarbinātības atbalsta shēmām. Kaut arī ir ticams, ka mazkvalificētiem jauniešiem paredzētie pasākumi nāks par labu arī migrantiem, tiek aicināts izstrādāt visaptverošu stratēģiju, kas īpaši pievēršas šai mērķgrupai. Turklāt, šķiet, būtu grūti novērst konkrētu darbaspēka piedāvājuma neatbilstību pieprasījumam, būtiski nepalielinot darbaspēka starpreģionu mobilitāti. Ir vajadzīgs pamatīgāks novērtējums par to, kā padarīt izglītības un apmācības nodrošināšanu pārredzamāku un efektīvāku un kā pastiprināt sinerģiju starp dažādiem apmācības sniedzējiem.

- (16) Prognozes par siltumnīcefekta gāzu emisiju līdz 2020. gadam liecina, ka Beļģija nesasnies savu mērķi samazināt emisijas par 15 %. Joprojām nav skaidrs, kā izolētās, dažādu iestāžu īstenotās iniciatīvas nodrošinās mērķa sasniegšanu vai kā slogs tiks sadalīts starp reģioniem. Kombinēto pasākumu ietekme uz emisiju samazinājumu paliek neskaidra, jo īpaši transporta nozarē un saistībā ar ēkām. Satiksmes pārslodze Beļģijas ekonomikā ir smaga nasta; tiek lēsts, ka tā sasniedz 2 % no IKP un ir viena no lielākajām Eiropā, taču satiksmes nodokļa jaunās sistēmas īstenošana trīs reģionos ir aizkavēta līdz 2016. gadam.
- (17) Koordinācijas jautājumi, kas raksturīgi ārkārtīgi reģionalizētā struktūrā, liek pievērst uzmanību efektīvai publiskās pārvaldības organizācijai, jo daudzu tīklu, līmeņu un dalībnieku esamība var izraisīt struktūru dublēšanos, kuras rezultāts ir vājāka pārvaldība un lielākas administratīvās izmaksas. Šie jautājumi izvirzās priekšplānā attiecībā uz nodokļiem un sloga sadalīšanu budžeta centienu īstenošanai (tostarp izglītības un sociālā nodrošinājuma jomā), kam kopumā ir vajadzīga ciešāka sadarbība un koordinācija.
- (18) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi visaptverošu analīzi par Beļģijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu, un sniegusi padziļinātu pārskatu. Komisija ir ņēmusi vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Beļģijā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā to, ka jānostiprina Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas panākams, turpmākajos

valsts lēmumos ievērojot ES līmeņa norādes. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 7. ieteikumā.

- (19) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums ⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (20) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1. līdz 5. ieteikumā.
- (21) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro ⁽²⁾. Beļģijai kā valstij, kuras naudas vienība ir euro būtu arī jānodrošina pilnīga un savlaicīga minēto ieteikumu īstenošana,

AR ŠO IESAKA Beļģijai laikposmā no 2013. līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

- Pieņemt papildu pasākumus, lai izpildītu strukturālās korekcijas, kas paredzētas Padomes lēmumā par deficīta samazināšanas pasākumu īstenošanas pieprasīšanu, līdz 2013. gadam novērstu pārmērīgo budžeta deficītu un pastiprinātu konsolidācijas ilgtspēju un ticamību. Lai panāktu ilgstošu fiskālās nelīdzsvarotības korekciju, ticamā veidā jāīsteno vērienīgas strukturālas reformas, kas palielinātu pielāgošanās spējas un veicinātu potenciālo izaugsmi. Pēc pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas pienācīgā tempā veikt strukturālās korekcijas, lai līdz 2016. gadam sasniegtu VTM un nodrošinātu, ka augstā parāda attiecība stabili samazinās. Šajā nolūkā līdz 2013. gada 15. oktobrim iesniegt izaugsmi veicinošus strukturālus pasākumus, kas attiecas uz 2014. gadu un nodrošina ilgtspējīgu pārmērīgā deficīta novēršanu un pietiekamu virzību uz Beļģijas VTM sasniegšanu. Nodrošināt, ka korekcija ir līdzsvarota laika gaitā vai pat tiek īstenota agrāk. Pieņemt viennozīmīgus koordinācijas noteikumus, lai nodrošinātu, ka vidusposma plānošanas perspektīvas ietvaros budžeta mērķi ir saistoši federālā un pavalstu līmenī, tostarp ātri pieņemot tādu noteikumu par vispārējās valdības budžeta bilanci/pārpalikumu, kurš atbilst prasībām, kas noteiktas Līgumā par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību ekonomiskajā un monetārajā savienībā, kā arī uzlabot sloga sadales un pārskatatbildības pārredzamību visos valdības līmeņos.
- Pastiprināt centienus, lai pārvarētu plaisu starp faktisko un likumā noteikto pensionēšanās vecumu, tostarp īstenojot

notiekošās reformas, lai samazinātu priekšlaicīgas pensionēšanās iespējas. Papildināt vecuma sociālā nodrošinājuma sistēmas ar nodarbinātības atbalsta pasākumiem un darba tirgus reformām, kas sekmē aktīvu novecošanu. Palielināt faktisko pensionēšanās vecumu, pielāgojot pensionēšanās vecumu vai pensijas pabalstus paredzamā mūža ilguma izmaiņām. Turpināt uzlabot publiskā sektora izdevumu efektivitāti ilgtermiņa institucionālās aprūpes jomā.

- Konkurētspējas atjaunošanas nolūkā turpināt pašreizējos centienus reformēt algu noteikšanas sistēmu, tostarp algu indeksāciju, ko jo īpaši panāk, pēc apspriešanās ar sociālajiem partneriem un saskaņā ar valsts praksi veicot strukturālus pasākumus, lai nodrošinātu, ka algu noteikšanas sistēma reaģē uz ražīguma izmaiņām, atspoguļo apakšreģionālās un vietējās ražīguma un darba tirgus apstākļu atšķirības un paredz automātiskas korekcijas gadījumos, kad algu attīstība apdraud izmaksu konkurētspēju.
- Iesniegt konkrētus un noteiktā laikā izpildāmus, strukturālus pasākumus ar mērķi uzlabot konkurenci pakalpojumu nozarē, ko var panākt, likvidējot šķēršļus mazumtirdzniecībā un pārmērīgus ierobežojumus profesionālo pakalpojumu jomā, un uzlabot mobilo platjoslas pakalpojumu sniegšanu. Turpināt uzlabot enerģētikas nozares darbību, samazinot izplatīšanas izmaksas un uzraugot mazumtirdzniecības cenas, un stiprināt regulatoru neatkarību enerģētikas, telekomunikāciju un transporta nozarē (dzelzceļš, lidostas). Atcelt atlikušos reglamentējošos šķēršļus pasta nozarē.
- Izstrādāt konkrētus un noteiktā laikā izpildāmus priekšlikumus, lai pārceltu nodokļus no darbaspēka uz izaugsmi mazāk kropļojošiem nodokļiem, jo īpaši izpētot potenciālu, kāds ir vides nodokļiem, piemēram, par dīzeļdegvielu un kurināmo, un nodokļiem par dienesta automašīnu izmantošanu privātām vajadzībām. Vienkāršot nodokļu sistēmu, samazinot nodokļu izdevumus ienākumu nodokļu jomā, palielinot PVN efektivitāti un uzlabojot nodokļu saistību izpildi, ko panāk, novēršot esošās nepilnības.
- Vēl vairāk samazināt neieinteresētību strādāt, nodrošinot ar darba meklēšanu saistīto prasību efektīvi izpildi un sniedzot visiem bezdarbniekiem individualizētu palīdzību darba meklēšanā. Veikt pasākumus, lai palielinātu darbaspēka starpreģionu mobilitāti. Vienkāršot un stiprināt saskaņotību starp nodarbinātības stimuliem, aktivizācijas politiku, darbaspēka atbildību darba tirgus vajadzībām, izglītību, mūžizglītību un vecāka gadagājuma cilvēkiem un jauniešiem paredzēto profesionālās apmācības stratēģiju. Izstrādāt visaptverošas sociālās iekļaušanas un darba tirgus stratēģijas, kas paredzētas cilvēkiem ar migrantu izcelsmi.

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

⁽²⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 97. lappusi.

7. Veikt konkrētus pasākumus un vienoties par centienu skaidru sadalījumu starp federālām un reģionālām iestādēm, lai nodrošinātu virzību uz to, ka sasniegti mērķi saistībā ar siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu nozarēs, uz kurām neattiecas Emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, jo īpaši transporta nozarē un saistībā ar ēkām.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
R. ŠADŽIUS

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Bulgārijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Bulgārijas konverģences programmu 2012.–2016. gadam

(2013/C 217/03)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju "Eiropa 2020", kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.

(2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), bet 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽³⁾, kas kopā veido "integrētās pamatnostādnes". Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

(3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības pakto, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas virzienus. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.

(4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽⁴⁾ par Bulgārijas 2012. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par atjaunināto Bulgārijas 2012.–2015. gada konverģences programmu.

(5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2013. Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. Pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Bulgārija minēta ka viena no dalībvalstīm, par kurām tiks sagatavots padziļināts pārskats.

(6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.

(7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja, ka prioritātes ir nodrošināt finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un sekmēt izaugsmi. Tā uzsvēra nepieciešamību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, ekonomikā atjaunot parastos aizdevumu izsniegšanas nosacījumus, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.

(8) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu 2013. gada 10. aprīlī publicēja sava padziļinātā pārskata rezultātus par Bulgāriju. Komisijas veikta analīze ļauj secināt, ka Bulgārijā ir makroekonomiskā nelīdzsvarotība, kurai nepieciešama uzraudzība un politiskā rīcība. Uzmanība joprojām jāpievērš jo īpaši aizņemto līdzekļu īpatnsvara samazināšanas ietekmei korporatīvajā sektorā, kā arī ārējo pozīciju pastāvīgai korekcijai, konkurētspējai un darba tirgiem.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997, 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Paturētas spēkā 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.).

⁽⁴⁾ OV C 219, 24.7.2012., 9. lpp.

- (9) Bulgārija 2013. gada 19. aprīlī iesniedza savu 2013. gada valsts reformu programmu un konverģences programmu laikposmam no 2012. līdz 2016. gadam un Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (10) Pamatojoties uz konverģences programmas izvērtējumu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka valsts finanšu stāvoklis Bulgārijā kopumā ir bijis stabils. Vidēja termiņa mērķis (VTM) tika sasniegts 2012. gadā. Konverģences programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs ir ticams attiecībā uz laikposmu no 2013. līdz 2014. gadam, kad ikgadējā izaugsme prognozēta 1,0 % apmērā 2013. gadā un 1,8 % apmērā 2014. gadā. Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozē paredzēts IKP pieaugums par 0,9 % 2013. gadā un 1,7 % 2014. gadā. Konverģences programmā izklāstītais budžeta stratēģijas mērķis ir nodrošināt, ka visā programmas laikposmā strukturālā budžeta bilance ir tuvu VTM. Konverģences programmā ir saglabāts iepriekšējais VTM -0,5 % apmērā no IKP, kas ir ambiciozāks par Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikto mērķi. Pamatojoties uz (pārreķināto) strukturālo budžeta bilanci, attiecībā uz kuru tiek lēsts, ka tā nedaudz pasliktināsies no 0,4 % deficīta no IKP 2012. gadā līdz 0,7–0,8 % laikposmā no 2013. līdz 2016. gadam, Bulgārija konverģences programmas laikposmā nedaudz atpaliek no sava VTM. 2013.–2015. gadā valsts izdevumu pieauguma temps, ņemot vērā diskrecionārus ieņēmumu pasākumus, atbildīs Stabilitātes un izaugsmes pakta izdevumu kritērijam, taču 2016. gadā to neizpildīs. Parāda attiecība ir zemāka par 60 % no IKP, un saskaņā ar konverģences programmu sagaidāms, ka 2014. gadā tā sasniegs maksimumu – 20,4 % no IKP – un pēc tam programmas laikposmā samazināsies. Tāpat arī Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozē paredzēts, ka parāda attiecība sasniegs 20,3 % no IKP 2014. gadā.
- (11) Bulgārija pēdējos gados ir ievērojami stiprinājusi savu fiskālo sistēmu, kas ir sekmējis fiskālās disciplīnas saglabāšanu un lielāku fiskālās politikas ticamību. Jaunajā Valsts finanšu likumā, kas stāsies spēkā 2014. gadā, saglabāti skaitliskie fiskālie noteikumi, ieviesti jauni un to piemērojamība attiecināta uz visiem valdības apakšsektoriem, ar to vēl vairāk stiprinātas prasības pašvaldību līmenī un pārveidota trīs gadu vidēja termiņa budžeta programma. Ir svarīgi, lai valsts iestādes saglabātu reformu dinamiku un sagatavotu pamatu jaunā Valsts finanšu likuma ieviešanai, jo īpaši izveidojot paredzēto neatkarīgo nodokļu iestādi un piešķirot tai skaidras pilnvaras, darbības autonomiju un atbilstīgus resursus. Pastāv ievērojamas iespējas uzlabot nodokļu iekasēšanu, un progress šajā jomā ļautu Bulgārijai lielākus izdevumus novirzīt izaugsmes veicināšanai. Lai arī Bulgārija ir veikusi pamanāmus pasākumus nodokļu iekasēšanas izmaksu samazināšanai un ieņēmumu iekasēšanas uzlabošanai, nodokļu sistēmu joprojām raksturo plaša izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un administratīvā neefektivitāte. Nodokļu iekasēšanas administratīvās izmaksas ir augstas, tāpat augstas ir arī izmaksas uzņēmumiem saistībā ar nodokļu nomaksāšanu. Neatkarīgi no pasākumiem, kas veikti nolūkā uzlabot nodokļu iekasēšanu, joprojām tiek lēsts, ka ēnu ekonomikas īpatsvars ir augsts un, lai to samazinātu, ir nepieciešami ilgtermiņa centieni.
- (12) Pirmstermiņa aiziešanas iespēju no darba tirgus samazināšana ir būtisks uzdevums, lai uzlabotu pensiju sistēmas adekvātumu, kā arī lai nodrošinātu darbaspēka piedāvājumu. Gados vecāku darbinieku, jo īpaši gados vecāku sievietu, nodarbinātības līmenis ir zemāks nekā vidēji ES, un rezultātā lielai daļai pensijas sistēmas dalībnieku ir neadekvātas tiesības saņemt pensiju. Lai arī šajā jomā jau tiek veiktas būtiskas reformas, atlikušās speciālās shēmas konkrētām profesijām citu faktoru starpā sekmē faktiskā pensionēšanās vecuma samazināšanos. Turpinot progresu, kāds gūts saistībā ar pensionēšanās vecuma paaugstināšanu, Bulgārijai būtu arī jāgatavojas jāvienādo pensionēšanās vecums vīriešiem un sievietēm, kuri visā darba mūžā veikuši iemaksas. To kritēriju un kontroles pārskatīšana, ko veic attiecībā uz invaliditātes pensiju piešķiršanu (piemēram, par kritēriju nosakot spēju strādāt), būtu svarīgs ieguldījums, lai efektīvi tiktu ierobežota noteikumu ļaunprātīga izmantošana.
- (13) Bulgārijā nodarbinātības līmenis ir zem vidējā, un tas turpina pazemināties, kā arī dažādu reģionu un iedzīvotāju apakšgrupu starpā ir vērojamas lielas atšķirības attiecībā uz bezdarba līmeni. Krīze ir sevišķi smagi ietekmējusi mazkvalificētus darba ņēmējus, un tās rezultātā ir būtiski palielinājies jauniešu bezdarba līmenis. Ilglaicīga bezdarba pieaugums ir lielāks nekā vidēji pārējā ES. Ja Nodarbinātības aģentūrā tiktu veiktas reformas, tai būtu potenciāls ieņemt īpašu nozīmi piedāvājuma un pieprasījuma saskaņošanā Bulgārijas darba tirgū, sniedzot efektīvākas konsultācijas, īstenojot mērķtiecīgus nodarbinātības pasākumus un labāk identificējot nākotnē nepieciešamās prasmes. Spēkā esošās Jaunatnes nodarbinātības ierosmes agrīna izvērtēšana varētu palīdzēt nodrošināt, ka līdzekļi tiek novirzīti tām darbībām, kuras rada vislielāko skaitu darbavietu. Joprojām uzdevums ir nodrošināt, lai sociālās apdrošināšanas minimālo iemaksu veikšana sasniegtu mērķi, proti, samazināt ēnu ekonomiku, tajā pašā laikā neizstumjot ar cenu palīdzību mazkvalificētus darba ņēmējus. Bulgārijas pilsoņiem ir vislielākais nabadzības vai sociālās atstumtības risks Savienībā. Valsts nabadzības samazināšanas un sociālās integrācijas 2020 stratēģijas īstenošana būtu jāuzskata par prioritāti. Ir nepieciešams uzlabot sociālo pārvedumu efektivitāti un pieeju tiem un sekmēt sociālo pakalpojumu efektivitāti un pieeju tiem, jo īpaši attiecībā uz bērniem un vecākiem cilvēkiem. Valsts romu integrācijas stratēģijas rīcības plānā būtu jānorāda konkrēti pasākumi, piemērots finansējums un uzraudzības mehānisma izveide darbību ietekmes novērtēšanai.

- (14) Bulgārijai ir uzdevums uzlabot izglītības sistēmas vispārējo kvalitāti un efektivitāti. Skolu un pirmsskolas izglītības likuma pieņemšana galīgajā lasījumā līdz 2013. gada beigām būtu pamats progresam attiecībā uz nepieciešamajām reformām, tostarp mācību programmas modernizēšanu un uzlabojumu ieviešanu attiecībā uz skolotāju apmācību un stimuliem. Augstākās izglītības jomā ar reformām ir gūts pavisam niecīgs progress. Tas, ka pastāv būtiska atšķirība starp augstākās izglītības rezultātiem un darba tirgus pieprasījumu, pasliktina strukturālo bezdarbu un kavē augstas vērtības novatorisko nozaru attīstību. Slikti augstākās izglītības rezultāti ir saistīti ar stimulu trūkumu iestāžu līmenī, kā arī ar atsevišķu pētnieku un pasniedzēju standartiem. Veselības aprūpes sistēmas kvalitātes un tvēruma uzlabošana Bulgārijai ir ilgtermiņa uzdevums. Veselības aprūpes nozares finansēšanas lielāka pārredzamība sekmētu izaugsmi un konkurētspēju šajā nozarē. Ambulatorajai aprūpei paredzēto veselības aprūpes izdevumu daļa ir zema, tādējādi ierobežojot pieeju rentabliem veselības aprūpes pakalpojumiem. Augstais pacientu tiešo maksājumu īpatsvars faktiski izslēdz noteiktas iedzīvotāju grupas no veselības aprūpes pakalpojumiem. Bulgārijai ir veicami būtiski uzdevumi saistībā ar slimnīcu nozares racionalizāciju un pārvaldību.
- (15) Vietējo uzņēmumu konkurētspēja un ārvalstu ieguldījumu piesaistīšana gūtu lielu labumu no uzlabojumiem Bulgārijas uzņēmējdarbības vidē, tostarp sabiedrisko pakalpojumu lielākas efektivitātes. Ātrāka, sistemātiska e-pārvaldības ieviešana sniedz ievērojamu potenciālu un cita starpā varētu samazināt nodokļu iekasēšanas izmaksas un administratīvo slogu uzņēmumiem. Turklāt uzņēmumu likumdošanas, tostarp kavētu maksājumu un maksātnespējas procedūru, pilnīga īstenošana un ieviešana ievērojami uzlabotu pamatnosacījumus, tostarp maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU). Neadekvāta pieeja finansēm joprojām ir kavējošs faktors MVU attīstībai. Pastāv ievērojams potenciāls Savienības finansēto MVU atbalsta programmu labākai izmantošanai. Labi funkcionējoša, neatkarīga tiesu sistēma ir priekšnosacījums ilgtspējīgai ekonomikas attīstībai. Bulgārija pēdējos gados ir panākusi progresu saistībā ar tiesu sistēmas reformām, jo īpaši saistībā ar tiesiskā regulējuma un iestāžu sistēmas modernizāciju. Tajā pašā laikā joprojām ir ievērojams potenciāls šo sistēmu izmantot pilnībā, nodrošinot rezultātu ilgtspēju un uzlabojot atbildību par reformām visos līmeņos. Tāpat arī lielāki centieni apkarot korupciju būtu pozitīvs ieguldījums uzņēmējdarbības vides uzlabošanā.
- (16) Savienības līdzekļu efektīva izmantošana joprojām ir ļoti būtiska nepieciešamajiem publiskajiem ieguldījumiem. Publiskā iepirkuma normatīvo aktu reforma 2011. gadā bija būtisks solis ceļā uz pārkāpumu uzraudzību, novēršanu un sodu noteikšanu par tiem. Lai arī spēkā ir stājušies jauni noteikumi, kas cita starpā aptver ES līdzfinansētos projektus, plašāku pilnvaru piešķiršana Publiskā iepirkumu aģentūrai vēl vairāk uzlabotu *ex ante* kontroles efektivitāti.
- (17) Regulatoru spēja un neatkarība galvenajās ekonomikas nozarēs ir būtiski pamatnosacījumi konkurētspējai. Bulgārijas transporta infrastruktūrā pēdējos gados ir vērojami daži uzlabojumi, savukārt vēl joprojām ir ievērojams potenciāls pakalpojumu sniegšanu un uzturēšanu padarīt pietiekami efektīvu. Bulgārijai vēl ir pilnībā jāīsteno savas saistības saskaņā ar iekšējo enerģijas tirgu. Vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības līmenī joprojām ir ievērojamas problēmas. Pastāvīgi šķēršļi ienākšanai tirgū, garantētas peļņas darījumi un regulētas cenas apvienojumā ar to, ka nepastāv elektroenerģijas un dabasgāzes vairumtirdzniecības tirgus, ir aspekti, kas rada sevišķas bažas. Ņemot vērā Bulgārijas ievērojamo atkarību no viena enerģijas pārvades maršruta, to lielā mērā apdraud piedāvājuma satricinājumi. Elektroenerģijas un gāzes starpsavienojumu projektu īstenošana būtu jāpaātrina, lai uzlabotu diversifikāciju un piedāvājuma nodrošināšanu. Zema energoefektivitāte joprojām ir nozīmīgs ekonomiskais slogs gan uzņēmumiem, gan privātajiem klientiem. Jo īpaši publisku un privātu ēku energoefektivitātei ir ievērojams potenciāls.
- (18) Eiropas pusgada ietvaros Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Bulgārijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un konverģences programmu un iesniegusi padziļinātu pārskatu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Bulgārijā, bet arī programmu atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā vajadzību nostiprināt Savienības vispārējo ekonomikas pārvaldību, kas panākams, turpmākajos valstu lēmumos ievērojot ES līmeņa ieguldījumu. Tās ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir sniegti turpmāk 1.-7. ieteikumā.
- (19) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši turpmāk 1. ieteikumā.
- (20) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti turpmāk 3., 4. un 5. ieteikumā,

(1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

IESAKA Bulgārijai laikposmā no 2013. līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

1. Saglabāt stabilu fiskālo stāvokli, nodrošinot vidēja termiņa mērķa ievērošanu, un īstenot uz izaugsmi vērstu fiskālo politiku, kā paredzēts konverģences programmā. Īstenot visaptverošu nodokļu stratēģiju, lai stiprinātu visus nodokļu likumdošanas un iekasēšanas procedūru aspektus nolūkā palielināt ieņēmumus, jo īpaši uzlabojot nodokļu iekasēšanu, vēršoties pret ēnu ekonomiku un samazinot nodokļu iekasēšanas izmaksas. Izveidot neatkarīgu iestādi fiskālās politikas uzraudzībai, analīzes veikšanai un konsultāciju sniegšanai.
2. Pakāpeniski izskaust agrīnas pensionēšanās iespējas, vienādot pensionēšanās vecumu vīriešiem un sievietēm un īstenot aktīva darba tirgus politiku, kas ļauj gados vecākiem darbiniekiem darba tirgū palikt ilgāk. Lai efektīvi ierobežotu noteikumu ļaunprātīgu izmantošanu, ieviest stingrākus atbilstības kritērijus un kontroles attiecībā uz invaliditātes pensiju piešķiršanu.
3. Paātrināt valsts Jaunatnes nodarbinātības ierosmes īstenošanu, piemēram, ar garantijas jauniešiem starpniecību⁽¹⁾. Vēl pastiprināt Nodarbinātības aģentūras kapacitāti nolūkā sniegt efektīvas konsultācijas darba meklētājiem un attīstīt spēju identificēt nepieciešamās prasmes un saskaņot tās. Sekmēt aktīvu darba tirgus politiku, jo īpaši attiecībā uz valsts nodarbinātības programmām. Pārskatīt sociālās apdrošināšanas minimālās iemaksas, lai nodrošinātu, ka šī sistēma neizstumj ar cenu palīdzību mazkvalificētus darba ņēmējus no darba tirgus. Nodrošināt Valsts nabadzības samazināšanas un sociālās integrācijas 2020 stratēģijas un Valsts romu integrācijas stratēģijas īstenošanu praksē. Uzlabot sociālo pārvedumu un pakalpojumu efektivitāti un pieeju tiem, jo īpaši attiecībā uz bērniem un gados vecākiem cilvēkiem.
4. Pieņemt skolu izglītības likumu un īstenot augstākās izglītības reformu, jo īpaši rezultātus labāk pielāgojot darba tirgus vajadzībām un stiprinot sadarbību starp izglītību, pētniecību un uzņēmējdarbību. Uzlabot pieeju iekļaujošai izglītībai nelabvēlīgā situācijā esošiem bērniem, jo īpaši romu tautības bērniem. Nodrošināt efektīvu pieeju veselības aprūpei un uzlabot veselības aprūpes pakalpojumu cenas, sasaistot slimnīcu finansējumu ar rezultātiem un attīstot ambulatoro aprūpi.
5. Veikt turpmākus pasākumus, lai uzlabotu uzņēmējdarbības vidi, samazinot birokrātiju, īstenojot e-pārvaldības stratēģiju un īstenojot tiesību aktus par maksājumu kavēšanu. Uzlabot tiesu sistēmas kvalitāti un neatkarību un efektīvāk apkarot korupciju. Uzlabot piekļuvi finansējumam MVU un jauniem uzņēmumiem.
6. Paātrināt ES līdzekļu apguvi. Nodrošināt publiskā iepirkuma normatīvo aktu pareizu īstenošanu, paplašinot Publiskā iepirkuma aģentūras veikto *ex ante* kontroli, lai novērstu pārkāpumus.
7. Stiprināt valsts regulatīvo iestāžu neatkarību un administratīvo spēju jo īpaši elektroenerģijas un transporta nozarēs, kā arī attiecībā uz ūdens resursu un atkritumu apsaimniekošanu. Novērst šķēršļus ienākšanai tirgū, kvotas, teritoriālos ierobežojumus un regulētas cenas un pabeigt tirgus izveidi, izveidojot pārredzamu vairumtirdzniecības tirgu elektroenerģijai un dabāsgāzei. Paātrināt elektroenerģijas un gāzes starpsavienojumu projektus un uzlabot noturību pret traucējumiem. Pastiprināt centienus uzlabot energoefektivitāti.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ Izveidota ar Padomes 2013. gada 22. aprīļa ieteikumu (OV C 120, 26.4.2013., 1. lpp.).

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Čehijas Republikas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Čehijas Republikas konverģences programmu 2012.–2016. gadam

(2013/C 217/04)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Eiropas Komisijas priekšlikumam aizsākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju "Eiropa 2020", kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), bet 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽²⁾, kas kopā veido "integrētās pamatnostādnes". Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu un valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par "Izaugsmes un nodarbinātības paktu", kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politiku. Viņi pieņēma lēmumu par rīcību, kas jāveic dalībvalstu līmenī, jo īpaši paužot

ciešu apņemšanos sasniegt stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.

- (4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽³⁾ ("2012. gada ieteikums") par Čehijas Republikas valsts reformu programmu 2012. gadam un sniedza atzinumu par Čehijas Republikas konverģences programmu 2012.–2015. gadam.
- (5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot ekonomikas politikas koordinēšanas 2013. gada Eiropas pusgadu. Komisija, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽⁴⁾, 2012. gada 28. novembrī pieņēma otro brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Čehijas Republika netika norādīta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.
- (7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja, ka prioritātes ir nodrošināt finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un sekmēt izaugsmi. Tā uzsvēra nepieciešamību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus kredītēšanas nosacījumus ekonomikai, veicināt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu un krīzes sociālās sekas, kā arī modernizēt valsts pārvaldi.
- (8) Čehijas Republika 2013. gada 17. aprīlī iesniedza savu 2013. gada valsts reformu programmu, bet 2013. gada 26. aprīlī – konverģences programmu 2012.–2016. gadam. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (9) Balstoties uz konverģences programmas novērtējumu atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka būtisku konsolidācijas centienu rezultātā Čehijas Republika 2009.–2012. gadā ir samazinājusi nominālo deficītu par 1,4 %⁽⁵⁾ no IKP un ka, balstoties uz pašreizējām

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.⁽²⁾ Paturētas spēkā 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.).⁽³⁾ OV C 219, 24.7.2012., 17. lpp.⁽⁴⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.⁽⁵⁾ Vispārējās valdības deficīts 2012. gadā ietver vienreizēju deficītu palielināšanos ietekmi, ko radīja likuma par finansiālas atbildības piešķiršanu baznīcām pieņemšana (1,5 % no IKP).

prognozēm, tā iet virzienā pārmērīgā budžeta deficīta novēršanu. Konverģences programmas makroekonomikas scenārijs, kas ir budžeta prognožu pamatā, ir ticams. Saskaņā ar konverģences programmu ir sagaidāms, ka reālais IKP pieaugums 2013. gadā būs 0 % un 2014. gadā tas būs 1,2 % salīdzinājumā ar Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozē attiecīgi 2013. un 2014. gadam noteiktajiem -0,4 % un 1,6 %. Konverģences programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir panākt, ka vispārējās valdības budžeta deficīts paliek zem Līguma atsauces vērtības, t. i., 3 % no IKP. Vispārējās valdības budžeta deficīta mērķis (2,8 % no IKP 2013. gadā) atbilst pārmērīga budžeta deficīta novēršanas termiņam, kas noteikts Padomes 2009. gada 2. decembra ieteikumā. Saskaņā ar Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozi valdības deficīts 2013. gadā būs 2,9 % no IKP un 2014. gadā – 3 % no IKP. Pastāv risks, ka budžeta rezultāti 2013. gadā būs sliktāki nekā paredzēts, kam par iemeslu ir papildu korekcijas ES līdzekļu atmaksāšanā. Pozitīvi ir tas, ka, pateicoties vienreizējiem ieņēmumiem saistībā ar jauno telesakaru frekvenču joslu plānoto izsoli, budžeta rezultāti 2013. gadā varētu būt labāki nekā paredzēts.

Konverģences programmā ir apstiprināts iepriekšējais vidējā termiņa mērķis, proti, deficīts 1 % apmērā no IKP, kas pienācīgi atspoguļo Stabilitātes un izaugsmes pakta prasības. Paredzams, ka (pārrēķinātais) strukturālais budžeta deficīts 2014., 2015. un 2016. gadā palielināsies attiecīgi par 0,3 %, 0,2 % un 0,5 % no IKP; tāpēc konverģences programmā nav paredzētas korekcijas vidējā termiņa mērķa sasniegšanai, kas nav saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Valsts izdevumu pieauguma temps 2014. gadā atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta izdevumu kritērijam, taču 2015. un 2016. gadā tas novirzās no šā kritērija attiecīgi par 0,3 % no IKP un 0,5 % no IKP, pieņemot, ka IKP uzlabosies, par 0,5 % tuvinoties vidēja termiņa mērķim, ko par piemērotu ir atzinusi Komisija. Saskaņā ar konverģences programmu ir prognozējams, ka parāda un IKP attiecība programmas periodā turpinās palielināties, kaut arī lēnāk, un 2016. gadā sasnies 51,9 % no IKP.

- (10) Ātru un ilgstošu ekonomikas atlabšanu Čehijas Republikā kavē atkārtotie valsts ieguldījumu izdevumu samazinājumi. Ja tiktu saglabāti izaugsmi veicinoši izdevumi ar lielu multiplikatīvo ietekmi (tostarp ar ES līdzekļiem līdzfinansēti projekti), tas ne tikai palīdzētu atbalstīt ekonomikas atlabšanu, bet arī sekmētu ilgtermiņa problēmu novēršanu. Nosakot par prioritāti izdevumus, kas paredzēti pasākumiem, kuru mērķis ir nodarbinātības līmeņa paaugstināšana, pētniecība un inovācija, izglītība, bērnu aprūpes iestādes un infrastruktūras projekti, varētu panākt ievērojamu ietekmi uz izaugsmi. Vienlaikus izšķiroša nozīme ir tam, lai nodrošinātu šādu izdevumu likumību, pareizību un efektivitāti.

- (11) Nodokļu reformas jomā 2012. gadā tika gūti nelieli panākumi. Kaut arī tika palielināts nodoklis par nekustamā īpašuma iegādi, netika veikti pasākumi, lai paaugstinātu regulāro īpašuma nodokļu ļoti zemo līmeni. Ir atmesti plāni ieviest CO₂ nodokli un atcelt atbrīvojumus no akcīzes nodokļa dabasgāzei, ko izmanto apkurē. Netiešā nodokļu likme, ko piemēro energoresursiem, ir zemāka par ES vidējo līmeni, un transportlīdzekļu ekspluatācijas nodokļi joprojām ir ļoti zemi. Strukturālas problēmas saglabājas arī darbaspēka nodokļu jomā, jo īpaši skarot personas ar zemiem ienākumiem un nepilnu darba laiku strādājošos. Tika veikti tikai nebūtiski pasākumi, lai samazinātu nodokļu režīma atšķirības starp darba ņēmējiem un pašnodarbinātām personām. Čehijas Republikai ir arī iespējas vēl vairāk uzlabot savas nodokļu administrācijas efektivitāti. Privātpersonu un uzņēmumu ienākuma nodokļu jomā valdība 2015. gadā plāno izveidot vienotu iekasēšanas punktu, kas varētu efektīvi racionalizēt nodokļu administrāciju un palīdzēt samazināt pašreizējās sistēmas sarežģītību. Tomēr reformas vājšais punkts ir tas, ka netiks saskaņotas privātpersonu ienākuma nodokļa un veselības aprūpes un sociālo nodokļu bāzes, tādējādi neizmantojot lielu daļu no iespējamiem reformas ieguvumiem.

- (12) Čehijas Republikas ilgtspējības nepietiekamības rādītājs ir 5,0 % no IKP, kas pārsniedz vidējo ES rādītāju. Šis ilgtspējības nepietiekamības rādītājs lielā mērā atspoguļo prognozētās ar novecošanu saistītās ilgtermiņa izmaksas, ko izraisa paredzamais pensiju izdevumu un veselības aprūpes un ilgtermiņa aprūpes izdevumu pieaugums. Likuma noteiktais pensionēšanās vecums, it īpaši vīriešiem, pieaug lēni. Palielinot faktisko pensionēšanās vecumu, labāk pieskaņojot pensionēšanās vecumu vai pensijas izmaksas izmaiņām paredzamajā dzīves ilgumā, būtiski stiprinātu sistēmas ilgtspēju salīdzinājumā ar pašreizējiem tiesību aktiem. Ja papildus šim izmaiņām tiktu pārskatīta indeksācijas formula un tā tiktu balstīta uz cenām, tas, ja to īstenotu ilgā laikposmā, radītu ievērojamus ietaupījumus.

- (13) Pretēji 2012. gadā ieteikumam valdība 2013. gadā ieviesa pirmspensionēšanās shēmu, kas sniedz iespēju saņemt pensiju līdz pieciem gadiem pirms likumā noteiktā pensionēšanās vecuma sasniegšanas. Pirmspensionēšanās pensijas tiks izmaksātas no (trešā) pensiju uzkrājumu līmeņa. Tomēr šis līmenis saņem ievērojamas valsts subsīdijas, ka izpaužas kā tiešie līdzmaksājumi un iemaksu atskaitīšana no nodokļiem. Neatkarīgi no tā, vai atbilstības kritērijus par uzņemšanu shēmā faktiski izpildīs tikai ierobežots personu skaits (kā to paredz valdība), šis pasākums ļauj shēmas saņēmējiem izmantot iepriekš uzkrātās valsts subsīdijas tādā nolūkā, kas ir pretrunā ilgāka darba mūža veicināšanas politikai.

- (14) Arī paredzamais veselības aprūpes un ilgtermiņa aprūpes izdevumu palielinājums ievērojami sekmē to, ka pieaug

ar novecošanu saistītās izmaksas un ilgtspējības nepietiekamības rādītājs. Pēdējos gados Čehijas Republikā ir īstenotas reformas, kuru mērķis ir uzlabot veselības aprūpes sistēmas efektivitāti, ierobežojot izmaksas un ieviešot lielākā mērā uz tirgu orientētus risinājumus. Tomēr problēmas joprojām pastāv. Salīdzinājumā ar citām dalībvalstīm Čehijas veselības aprūpes sistēma ir pārmērīgi koncentrēta uz stacionāro aprūpi, kas ir neefektivitātes cēlonis. Pastāv iespējas uzlabot aprūpes sniegšanu klīniski vispiemērotākajā un izmaksu ziņā visefektīvākajā veidā, piemēram, biežāk uzņemot pacientus slimnīcā operācijas dienā un samazinot neatbilstošu uzturēšanās ilgumu akūtās palīdzības slimnīcās.

- (15) Jaunākās Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) prognozes liecina, ka pilnīga sieviešu un vīriešu nodarbinātības līmeņa saskaņība apturētu paredzamo kopējā darbaspēka samazinājumu un palielinātu IKP uz vienu iedzīvotāju līdz 2030. gadam par 16,5 %. 2013. gada 22. maijā valdība ierosināja likumprojektu, lai ieviestu profesionālu aukļu aprūpētās "bērnu grupas" un papildinājumā tam – nodokļu subsīdijas, kas attiektos uz aprūpes sniedzējiem un iesaistītajām ģimenēm. Tas ir solis pareizajā virzienā, taču tikai daļējs problēmas risinājums. Tā kā joprojām trūkst bērnu aprūpes iestāžu (jo īpaši tādu, kas pieejamas bērniem vecumā līdz trim gadiem), pastāv nepieciešamība palielināt budžeta atbalstu valsts pirmsskolas vecuma bērnu aprūpes iestādēm. Arī nelabvēlīgā situācijā esošu cilvēku nodarbināmība un līdzdalība darba tirgū arī ir problēma – joprojām pastāv liels valsts nodarbinātības dienestu efektivitātes un lietderīguma palielināšanas potenciāls.
- (16) 2012. gada ieteikumā par valsts pārvaldi bija īpaši minēta nepieciešamība paaugstināt valsts pārvaldes efektivitāti un pastiprināt cīņu pret korupciju. Tomēr ir gūti tikai nelieli panākumi attiecībā uz prioritāro tiesību aktu pieņemšanu saskaņā ar Čehijas pretkorupcijas stratēģiju 2011.–2012. gadam. Pēc tam, kad valdība 2013. gada janvārī pieņēma jaunu pretkorupcijas stratēģiju 2013.–2014. gadam, tagad steidzamā kārtā jāpieņem atlikušie prioritārie tiesību akti, piemēram, likums par civildienestu. Ar šo jauno likumu politiski iecelti ierēdņi būs pienācīgi jānodala no nepolitiskiem darbiniekiem, jāgarantē valsts ierēdņu neatkarība un jāizveido labi funkcionējoša karjeras sistēma, lai samazinātu darbinieku lielo mainību. Čehijas Republika ir guvusi ievērojamus panākumus, īstenojot Publiskā iepirkuma likumu, kas stājās spēkā 2012. gada aprīlī. Tomēr pašvaldību iestādes ziņo par grūtībām likuma īstenošanā. ES līdzekļu izmantošanas jomā līdz 2012. gada beigām bija īstenots vairums pasākumu, kas iekļauti rīcības plānā pārvaldības un kontroles sistēmas uzlabošanai. Tomēr Čehijas iestādēm būs jānodrošina pastāvīga rīcības plāna uzraudzība.
- (17) Obligātās izglītības līmenī Čehijas skolēni starptautiskā salīdzinājumā kopumā sasniedz vidējus rezultātus. Tomēr matemātikā un dabaszinātnēs izglītības rezultāti laika gaitā ir strauji pasliktinājušies. Čehijas iestādes ir reaģējušas ar pasākumu kopumu, kas paredz izstrādāt minimālos izglītības standartus, kuri jāizmanto skolēnu pārbaudījumiem visā valstī. Tomēr būtu jāizstrādā integrēta sistēma, nodrošinot, ka skolēni, skolotāji un skolas, kuru rezultāti pārbaudēs ir sliktāki, saņem sistemātisku atbalstu, kā rezultātā vēl vairāk palielinātos reformas vērienīgums. Galvenais uzdevums, kas jārisina Čehijas augstākās izglītības sistēmai, ir nodrošināt, lai aizvien vairāk studentiem būtu prasmes, kuras vajadzīgas veiksmīgai dalībai darba tirgū. Pašlaik tiek apspriesta augstākās izglītības likuma reforma ar mērķi ieviest diferencētu finansēšanas kārtību un uzlabot akreditāciju. Tie ir nozīmīgi un vērienīgi priekšlikumi, taču to faktiskā ietekme būs atkarīga no galīgā reformas varianta. Iestādes plāno arī pieņemt pārskatītus novērtēšanas standartus pētniecības iestāžu finansēšanai. Kvalitātes rādītāju īpatnsvāra palielināšana, tostarp pastiprināta sadarbība ar uzņēmējdarbības nozari, palīdzētu Čehijas pētniecības un inovācijas sistēmai sasniegt augstāku izcilības līmeni.
- (18) Čehijas Republika ir viena no tām dalībvalstīm, kurās ir vislielākais reglamentēto profesiju skaits. 2012. gadā tika veikta sabiedriska apspriešana par profesiju tiesiskā regulējuma pārskatīšanu, un 2013. gadā tiks publicēti tās rezultāti. Tas ir nozīmīgs pasākums, lai samazinātu vai likvidētu šķēršļus tām profesijām, attiecībā uz kurām reglamentācija ir izrādījusies nevajadzīga vai tiek uzskatīta par pārmērīgu (tostarp obligāto stažēšanās programmu garums) un kuru gadījumā vieglāka pieeja varētu veicināt lielāku nodarbinātību un izaugsmi. Neraugoties uz pēdējos gados panāktajiem uzlabojumiem, Čehijas Republikā energointensitāte joprojām ir viena no augstākajām Savienībā un tajā ir zema efektivitāte, jo īpaši ēkās.
- (19) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi visaptverošu Čehijas Republikas ekonomikas politikas analīzi. Tā ir novērtējusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Komisija ir ņēmusi vērā ne tikai to lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Čehijas Republikā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā to, ka jānostiprina Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos ievērojot ES līmeņa norādes. Komisijas ieteikumi atbilstīgi Eiropas pusgada koncepcijai ir atspoguļoti 1. līdz 7. ieteikumā.

(20) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir jo īpaši atspoguļots 1. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Čehijas Republikai laikposmā no 2013. gada līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

1. Īstenot 2013. gada budžetu kā paredzēts, lai ilgtspējīgā veidā novērstu pārmērīgo budžeta deficītu 2013. gadā un veiktu strukturālās korekcijas, kas paredzētas Padomes ieteikumos atbilstoši pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrai. Attiecībā uz 2014. gadu un laikposmu pēc tam pastiprināt un precīzi īstenot budžeta stratēģiju, īstenojot arī pietiekami konkrētus pasākumus, lai nodrošinātu atbilstošus fiskālos centienus ar nolūku pietiekami pietuvināties vidējā termiņa mērķim. Piešķirt prioritāti izaugsmi veicinošiem izdevumiem, tostarp savlaicīgi uzņemties saistības attiecībā uz atlikušajiem projektiem, kas tiek līdzfinansēti ar ES līdzekļiem pašreizējās finanšu shēmas ietvaros.
2. Samazināt darbaspēka nodokļu augsto līmeni, pārceļot nodokļus uz jomām ar mazāku negatīvo ietekmi uz izaugsmi, piemēram, regulāriem mājokļu nodokļiem un transportlīdzekļu ekspluatācijas nodokļiem. Vēl vairāk samazināt nodokļu režīma atšķirības starp darba ņēmējiem un pašnodarbinātām personām. Uzlabot nodokļu saistību izpildi un samazināt ar saistību izpildes nodrošināšanu saistītās izmaksas, izveidojot vienotu iekasēšanas punktu un saskaņojot privātpersonu ienākuma nodokļa un veselības aprūpes un sociālo nodokļu bāzes.
3. Palielināt reālo pensionēšanās vecumu, pieskaņojot pensionēšanās vecumu vai pensijas izmaksas paredzamajām dzīves ilguma izmaiņām, un pārskatīt indeksācijas mehānismu. Papildināt pensionēšanās vecuma paaugstināšanu ar pasākumiem, kas sekmē vecāku darba ņēmēju nodarbināmību un mazina iespējas agrāk pamest darba tirgu. Jo īpaši atcelt valsts subsīdijas pirmspensionēšanās shēmai. Veikt pasākumus, lai būtiski uzlabotu veselības aprūpes izdevumu efektivitāti, jo īpaši stacionārās aprūpes jomā.

4. Veikt papildu centienus, lai palielinātu valsts nodarbinātības dienesta efektivitāti un lietderīgumu. Ievērojami paplašināt bērnu aprūpes iestāžu pieejamību (veltot galveno uzmanību bērniem vecumā līdz trim gadiem, kā arī romu bērnu līdzdalībai), jo īpaši pieņemot un īstenojot likumu par bērnu aprūpes pakalpojumiem un palielinot gan valsts, gan privāto bērnu aprūpes pakalpojumu jaudu.

5. Nodrošināt 2013.–2014. gada pretkorupcijas stratēģijas īstenošanu. Pieņemt likumu par civildienestu, ar kuru būtu jānodrošina stabils, efektīvs un profesionāls pārvaldes dienests. Uzlabot ES līdzekļu pārvaldību saistībā ar 2014.–2020. gada plānošanas periodu. Palielināt jaudu publiskā iepirkuma konkursu īstenošanai vietējā un reģionālā līmenī.
6. Izveidot visaptverošu novērtējuma sistēmu obligātajā izglītībā un veikt mērķtiecīgus pasākumus, lai atbalstītu skolas, kas gūst sliktus izglītības rezultātus. Pieņemt pasākumus, lai uzlabotu akreditāciju un finansējumu augstākās izglītības jomā. Palielināt uz rezultātiem balstīta finansējuma īpatsvaru pētniecības iestāžu finansēšanā.
7. Balstoties uz šobrīd notiekošo pārskatīšanu, turpināt reglamentēto profesiju reformu, samazinot vai atceļot ienākšanas šķēršļus un rezerves gadījumos, kad tie ir nepamatoti. Veikt turpmākus pasākumus, lai uzlabotu energoefektivitāti būvniecības un rūpniecības nozarē.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Dānijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Dānijas konverģences programmu 2013.–2016. gadam

(2013/C 217/05)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam uzsākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.

(2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.) un 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997, 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Saglabātas 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.).

(3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības pakto, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politiku. Viņi pieņēma lēmumu par rīcību, kas jāveic dalībvalstu līmenī, jo īpaši paužot ciešu apņēmību sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.

(4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽⁴⁾ par Dānijas 2012. gada valsts reformu programmu un sniedza savu atzinumu par Dānijas konverģences programmu 2012.–2015. gadam.

(5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2013. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, 2012. gada 28. novembrī pieņēma arī Brīdinājuma mehānisma ziņojumu, kurā tā noteica Dāniju kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.

(6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.

(7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu un uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdošanas nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu un krīzes sociālās sekas, kā arī modernizēt valsts pārvaldi.

(8) Komisija 2013. gada 10. aprīlī publicēja saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu sagatavotā padziļinātā pārskata rezultātus par Dāniju. Komisijas veiktā analīze tai ļauj secināt, ka Dānijā pastāv makroekonomiskā nelīdzsvarotība, taču tā nav pārmērīga.

(9) Dānija 2013. gada 30. aprīlī iesniedza savu 2013. gada valsts reformu programmu un konverģences programmu, kas attiecas uz laikposmu no 2013. līdz 2016. gadam. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.

⁽⁴⁾ OV C 219, 24.7.2012., 21. lpp.

- (10) Pamatojoties uz konverģences programmas izvērtējumu atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs ir ticams. Scenārijs, kas 2013. gadā paredz 0,7 % un 2014. gadā 1,6 % IKP pieaugumu, lielā mērā saskan ar Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozes rādītājiem – 0,7 % un 1,7 %. Konverģences programmā ir izklāstīta budžeta stratēģija, kuras mērķis ir novērst pārmērīgo deficītu un līdz 2013. gadam izpildīt Dānijas vidējā termiņa mērķi (VTM) nepārsniedzot strukturālo deficītu 0,5 % apmērā no IKP, tādējādi atspoguļojot pakta mērķus. Konverģences programma ir vērsta uz vispārējās valdības budžeta deficītu 1,7 % apmērā no IKP 2013. gadā un 1,8 % apmērā no IKP 2014. gadā, kas atbilst Komisijas ierosinātajam pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras (EDP) termiņam. Pamatojoties uz strukturālās budžeta bilances aprēķiniem, gada vidējie fiskālie pasākumi 2011.-2013. gadā atbilst Padomes sniegtajiem ieteikumiem saistībā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. Konverģences programmā tiek lēsts, ka neto diskrecionārie pasākumi ļaus sasniegt konsolidāciju, kura kopumā atbilstu ieteikumam, kas sniegts saskaņā ar EDP. Tiek lēsts, ka valdības reālie izdevumi (ieskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) 2013. gadā nepieaugs un 2014. gadā pieaugs par 0,4 %, kas abus gadus atbilst Stabilitātes un izaugsmes paktā noteiktajam izdevumu kritērijam. Valsts finanšu sistēma kopumā ir stabila, un valsts jau ir sasniegusi savu VTM. Tomēr, tā kā Dānijas sabiedrība noveco un tajā pastāv vērīnīga rīcīpolitika labklājības jomā, Dānijai ir būtiski saglabāt stabilu un ilgtspējīgu fiskālās politikas sistēmu un noturēt deficītu zem Līgumā noteiktās atsaucēs vērtības 3 % apmērā no IKP.
- (11) Dānija 2012. gadā pabeidza invaliditātes pensiju un subsidēto nodarbinātības shēmu (“elastīga darba”) reformu, kas stājās spēkā 2013. gada 1. janvārī. Šīs reformas ietver nozīmīgus pasākumus Dānijas darbaspēka piedāvājuma palielināšanai. Tomēr joprojām ir svarīgi uzlabot to iedzīvotāju nodarbinātību, kuri ir vistālāk atstumti no darba tirgus un starp kuriem ir migrantu izcelsmes iedzīvotāji, ilgstoši bezdarbnieki un mazkvalificēts darbaspēks. Lai gan valdības vērīnīgā reformu programma ir vērtējama atzinīgi, ir svarīgi nodrošināt, lai Dānijas izslavētais “elastdrošības” modelis turpinātu atvieglot pāreju no bezdarba uz nodarbinātību, vienlaikus ierobežojot marginalizāciju un sociālo atstumtību. Šajā sakarībā svarīga loma ir izglītībai, apmācībai un kvalifikācijas celšanai.
- (12) Dānijā izglītība ir pamatoti izvirzīta kā prioritāte. Neskatoties uz to, ir nepieciešams turpināt centienus uzlabot izglītības un apmācības sistēmu kvalitāti un rentabilitāti, tostarp pabeidzot īstenot uzsāktās reformas. Ierosinātā pamatizglītības un zemākā līmeņa vidējās izglītības sistēmu reforma ir pareizas ievirzes, un paredzams, ka tā pozitīvi ietekmēs skolu sistēmas rentabilitāti un izglītības kvalitāti, tostarp skolēnu sasniegto izglītības līmeni. Profesionālās izglītības jomā valdība veica pasākumus, lai stiprinātu jauniešu profesionālās izglītības kvalitāti un nodrošinātu vajadzīgās mācekļu vietas privātos uzņēmumos. Valdība, pašvaldības, reģioni un sociālie partneri ir izveidojuši komiteju, kuras uzdevums ir rast pastāvīgu risinājumu, lai nodrošinātu vajadzīgo skaitu mācekļu vietu un uzlabotu profesionālās izglītības un apmācības sistēmas kvalitāti. Ilgtspējīgi un vērīnīgi risinājumi attiecībā uz mācekļu vietu trūkumu un priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas augstajiem rādītājiem jauniešu profesionālās izglītības sistēmā Dāniju labāk sagatavotu nākotnē paredzamajam prasmju pieprasījumam darba tirgū un uzlabotu produktivitāti.
- (13) Dānija varētu panākt lielāku ekonomikas izaugsmi, novēršot konkurences šķēršļus vietējo un mazumtirdzniecības pakalpojumu jomā, jo šī nozare Dānijas ekonomikā ir nozīmīga. Dānijas valdība 2012. gadā nāca klajā ar jaunu konkurences likumu, kas ir vērtējams kā svarīgs solis pareizajā virzienā. Ar pārskatīto konkurences tiesisko regulējumu tiek ieviesti efektīvāki mehānismi konkurences regulējuma izpildes nodrošināšanai, un tas pilnībā atbilst 2012. gada ieteikuma attiecīgajai daļai. Tomēr iespējams pielikt lielākas pūles, lai nodrošinātu nozaru un sabiedriskā sektora pakalpojumu jomās veikto pasākumu efektivitāti, kuru uzdevums ir veicināt konkurenci un tirgus darbību. Vairākas politikas iniciatīvas šajās jomās joprojām ir agrīnā stadijā, un jāturpina centieni nodrošināt to efektīvu īstenošanu.
- (14) Lai izvērtētu draudus finanšu un ekonomikas stabilitātei, pagājušajā gadā ir veikta svarīga analīze par mājāsaimniecību parādiem valsts un ES līmenī. Pašlaik šķiet, ka finanšu stabilitātes apdraudējuma risks ir ierobežots, taču jāturpina to uzraudzīt. Dānijas iestādes ir veikušas virkni pasākumu, lai uzlabotu hipotekāro kredītu sistēmas noturību. Starp šiem pasākumiem ir mājokļu hipotekāro kredītu riska atzīmju sistēma un ierobežojumi, ko piemēro kredītiem ar mainīgo procentu likmi un/vai atliktu amortizāciju. Hipotekāro kredītu iestādes pēc savas iniciatīvas veikušas pasākumus, lai samazinātu vajadzību pēc papildu nodrošinājuma. Visi minētie pasākumi ir pareizas ievirzes, taču tie būs rūpīgi jāuzrauga, lai pārlicinātos, vai tiem ir cerētā ietekme. Komisija vērtēs Dānijas regulāros ziņojumus par šajā kontekstā veikto pasākumu ietekmi. Laika gaitā vajadzētu pārskatīt Dānijā noteiktos īpašuma nodokļus, lai mazinātu pastāvošos kropļojumus un stiprinātu to pretcikliskās iezīmes.

- (15) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi visaptverošu analīzi par Dānijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un konverģences programmu un ir sniegusi padziļinātu pārskatu. Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidei, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā to, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos ievērojot ES līmeņa norādes. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 3. ieteikumā.
- (16) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un tās atzinums ⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (17) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 3. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Dānijai laikposmā no 2013. gada līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

1. 2013. gadā īstenot plānoto budžeta stratēģiju, lai līdz 2013. gadam nodrošinātu pārmērīga deficīta novēršanu. Turklāt

2014. gadā un turpmāk īstenot budžeta stratēģiju tā, lai nodrošinātu pienācīgus fiskālos pasākumus, lai arī turpmāk izpildītu VTМ.

2. Veikt turpmākus pasākumus, lai uzlabotu to cilvēku nodarbināmību, kuri darba tirgū ir atstumti un starp kuriem ir migrantu izcelsmes iedzīvotāji, ilgstoši bezdarbnieki un mazkvalificēts darbaspēks. Uzlabot profesionālās apmācības kvalitāti, lai samazinātu priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas rādītājus, un palielināt mācekļu vietu skaitu. Īstenot pamatizglītības un zemākā līmeņa vidējās izglītības reformu, lai paaugstinātu skolēnu sasniegto izglītības līmeni, un uzlabot izglītības sistēmas rentabilitāti.
3. Turpināt centienus novērst konkurences šķēršļus pakalpojumu jomā, tostarp mazumtirdzniecības un būvniecības nozarē, un uzlabot sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas efektivitāti.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Igaunijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Igaunijas stabilitātes programmu 2012.–2017. gadam

(2013/C 217/06)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam uzsākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju "Eiropa 2020", kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.

(2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽²⁾, kas kopā veido "integrētās pamatnostādnes". Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

(3) Dalībvalstu valsts vai valdības vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES

un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.

(4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽³⁾ par Igaunijas valsts reformu programmu 2012. gadam un sniedza atzinumu par Igaunijas stabilitātes programmu 2012.–2015. gadam.

(5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2013. Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. Komisija, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽⁴⁾, 2012. gada 28. novembrī pieņēma arī Brīdinājuma mehānisma ziņojumu, kurā Igaunija netika norādīta kā viena no dalībvalstīm vidū, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.

(6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.

(7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra, ka jāpanāk diferencēta, izaugsmei labvēlīga fiskālā konsolidācija, jāatjauno parastie kreditēšanas nosacījumi ekonomikai, jāveicina izaugsme un konkurētspēja, jārisina bezdarba problēma un krīzes sociālās sekas un jāmodernizē valsts pārvalde.

(8) Igaunija 2013. gada 30. aprīlī iesniedza savu valsts reformu programmu 2013. gadam un savu stabilitātes programmu laikposmam no 2012. līdz 2017. gadam. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.

(9) Pamatojoties uz 2013. gada stabilitātes programmas izvērtējumu, ievērojot Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs ir ticams

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ Saglabātas 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.).

⁽³⁾ OV C 219, 24.7.2012., 25. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

2013.–2014. gadā, kad reālais IKP pieaugums ir paredzēts vidēji 3,3 % apmērā. Komisija dienesti 2013. gada pavasara prognozē paredz pieaugumu 3,5 % apmērā 2013.–2014. gadā. Igaunija ir sasniegusi pamata budžeta deficītu 0,3 % apmērā no IKP 2012. gadā. Stabilitātes programmā joprojām ir saglabāts iepriekš noteiktais vidēja termiņa mērķis (VTM) par strukturālu pārpalikumu. Tas ir tālejošāks, nekā noteikts Stabilitātes un izaugsmes paktā. Tā kā Igaunijas strukturālā bilance 2012. gadā bija ar pārpalikumu, Igaunija sasniedza savu VTM vienu gadu ātrāk, nekā paredzēts stabilitātes programmā 2012.–2015. gadam. Stabilitātes programmā 2012.–2017. gadam izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir nodrošināt ilgtspējīgu fiskālo politiku, kas sekmē līdzsvarotu izaugsmi, saglabājot VTM un vienlaicīgi nodrošinot pietiekamas fiskālās rezerves un samazinot nodokļu slogu darbaspēkam. Stabilitātes programmā paredzēts, ka plānotais pamata budžeta deficīts (0,5 % no IKP 2013. gadā) prognožu periodā samazināsies un 2014. gadā būs līdzsvarā, un turpmāk – ar pārpalikumu. No pārrēķinātās strukturālās bilances vispārējā izvērtējuma, kurā ietverta Stabilitātes un izaugsmes pakta izdevumu kritērija analīze, izriet, ka Igaunijā nav ievērojama atšķirība no VTM 2013. gadā, un 2014. gadā tiks sasniegts strukturāls pārpalikums. Parāda attiecība ir krietni mazāka par 60 % no IKP, un saskaņā ar stabilitātes programmu tā, visticamāk, pēc 2013. gada samazināsies līdz aptuveni 9 % 2015.–2016. gadā. Igaunija 2013. gadā plāno ieviest strukturālās budžeta bilances normu atbilstīgi prasībām Līgumā par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību Ekonomiskajā un monetārajā savienībā, kas parakstīts 2012. gada 2. martā Briselē. Tiklīdz budžeta strukturālā bilances norma būs ieviesta, minētā norma būtu jāpapildina ar saistošo daudzgadu izdevumu mērķu stiprināšanu.

- (10) Attiecībā uz darba tirgu, neraugoties uz to, ka nodarbinātības līmenis turpina pieaugt, joprojām ir šķēršļi, kas kavē izaugsmi, tostarp pastāvīgs jauniešu un ilgstošais bezdarbs, prasmju neatbilstība un pieaugošais darbinieku trūkums, tostarp arī darbaspēka zudumi ilgstošu veselības problēmu dēļ. Sociālo pabalstu sistēma būtu jāpadara elastīgāka un mērķtiecīgāka, sniedzot atbalsta pakalpojumus un stimulus bezdarbniekiem un nenodarbinātajiem, kas varētu atgriezties darba tirgū, tajā pašā laikā būtu jāstiprina aktivizēšanas pasākumi, lai nodrošinātu, ka tie ir vērsti uz tām grupām, kurām tie ir visvairāk nepieciešami. Izdevumu efektivitāti ģimenes politikas jomā varētu uzlabot, neskarot budžetu, tostarp pārdaļot finansējumu vecāku pabalstiem un piešķirot to efektīvākiem pasākumiem, piemēram, bērnu aprūpes pakalpojumiem, kas, sagaidāms, pozitīvi ietekmēs sieviešu nodarbinātību. Jautājums par ekonomisko attīstību reģionos ir jārisina saskaņotākā veidā, lai gūtu redzamākus rezultātus.
- (11) Izglītības un apmācības jomā Igaunija daļēji īstenoja 2012. gada Padomes ieteikumus: augstākās izglītības reforma tika pieņemta 2012. gadā, un 2013. gadā ir plānots pieņemt jaunu visaptverošu profesionālās izglītības un apmācības reformu. Īpaša uzmanība būs jāpievērš pietiekamai sociālo partneru iesaistīšanai, lai nodrošinātu pietiekamu mācekļības vietu skaitu profesionālajā izglītībā. Vidējās izglītības racionalizēšana ir svarīgas sais-

tības, kas vēl nav izpildītas. Jautājums par jauniešu bezdarbu, kas joprojām ir samērā augsts, ir jārisina, ņemot vērā lielo to personu īpatsvaru, kam nav profesionālās izglītības vai arodizglītības. Joprojām netiek pietiekami risināts mazkvalificēto darbinieku pieejas mūžizglītībai jautājums, un pasākumi attiecībā uz jauniešu bezdarbu ne vienmēr atbilst darba tirgus vajadzībām. Trūkstošā saikne starp valsts pētniecības nozari un ekonomiku turpina būt par problēmu produktivitātes izaugsmei un konkurētspējai. Turklāt pētniecības un inovāciju sistēmas internacionalizācija un tās noteikšana par prioritāti joprojām ir problēma, ņemot vērā Igaunijas ekonomikas mazo apjomu.

- (12) Igaunijas energointensitāte joprojām ir ļoti augstā līmenī. Lai gan valdība ir veikusi zināmus pasākumus, centieni ir jāturpina un jāpastiprina, papildu uzmanību pievēršot dzīvojamo ēku renovēšanai. Jaunu automobiļu parks Igaunijā ir visenergointensīvākais Savienībā, un patēriņa modelis nemainās, neraugoties uz palielinātajiem degvielas akcīzes nodokļiem. Bez papildu pasākumu veikšanas Igaunija, visticamāk, nerasnēs mērķi attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu, jo īpaši tad, ja netiks veikti pasākumi transporta un mājokļu jomā. Igaunijas enerģijas tirgus joprojām ir samērā izolēts, ņemot vērā, ka pārrobežu savienojumi nav pietiekami.
- (13) To pakalpojumu sniegšana, kas ir vietējo pašvaldību juridisks pienākums, vairākumā jomu ir neefektīva, jo īpaši ilgtermiņa aprūpes, ģimenes atbalsta pakalpojumu, izglītības un transporta jomā; tas pats attiecas uz vietējiem atbalsta pasākumiem, kas nepieciešami, lai nodrošinātu efektīvu veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu. Tas ir vietējo pašvaldību zemās administratīvās spējas dēļ un tādēļ, ka vietējo pašvaldību ieņēmumi neatbilst uzticētajiem pienākumiem. Vēl nav izstrādāts dzīvotspējīgs plāns vietējās administrācijas uzlabošanai.
- (14) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Igaunijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tā ir ņēmusi vērā ne tikai šo programmu nozīmību ilgtspējīgai fiskālajai un sociālekonomiskajai politikai Igaunijā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā vajadzību stiprināt Savienības vispārējo ekonomisko pārvaldību, turpmākajos valstu lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1.–5. ieteikumā.
- (15) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (16) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas

(1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

adresēti dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro ⁽¹⁾. Igaunijai kā valstij, kuras naudas vienība ir euro, būtu arī jānodrošina pilnīga un savlaicīga minēto ieteikumu īstenošana,

AR ŠO IESAKA Igaunijai laikposmā no 2013. līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

1. Īstenot izaugsmi veicinošu fiskālo politiku un saglabāt stabili fiskālo stāvokli, kā paredzēts, nodrošinot atbilstību VTM stabilitātes programmas laikā. Papildināt plānoto strukturālo budžeta bilances normu ar saistošākiem daudzgadu izdevumu noteikumiem vidēja termiņa budžeta satvarā un turpināt publisko izdevumu efektivitātes uzlabošanu.
2. Uzlabot stimulus strādāt, padarot pašreizējās dažādās sociālo pabalstu sistēmas saskaņotākas un palielinot pabalstu piešķiršanas elastību un mērķorientāciju. Uzlabot sociālo pakalpojumu sniegšanu, tostarp bērnu aprūpi, vienlaikus uzlabojot ģimenes politikas efektivitāti un izmaksu lietderību. Stiprināt aktivizēšanas pasākumus, lai atvieglotu ilgstošo bezdarbnieku un personu, kas saņem invaliditātes un darba nespējas pabalstus, atgriešanos darba tirgū. Izveidot saskaņotus pasākumus to reģionu ekonomiskās izaugsmes veicināšanai, kuros ir augsts bezdarba līmenis.
3. Turpināt centienus, lai uzlabotu izglītības un apmācības sistēmu atbilstību darba tirgum, tostarp turpinot iesaistīt sociālos partnerus un īstenojot mērķtiecīgus pasākumus jauniešu bezdarba mazināšanai. Būtiski palielināt mazkvalificēto darbinieku piedalīšanos mūžizglītībā. Pastiprināt centienus, lai pētniecības un inovāciju sistēmas noteiktu par prioritārām un sekmētu to internacionalizāciju, un palielināt sadarbību starp uzņēmumiem, augstākās izglītības iestādēm un pētniecības iestādēm.
4. Uzlabot energoefektivitāti, jo īpaši saistībā ar ēkām un transportu, un stiprināt vides stimulus attiecībā uz transportlīdzekļiem un atkritumiem. Pastiprināt pārrobežu energotīklu savienojumu attīstību, lai dažādotu enerģijas avotus un veicinātu konkurenci enerģijas tirgū.
5. Labāk līdzsvarot vietējo pašvaldību ieņēmumus un uzticētos pienākumus. Uzlabot vietējo pašvaldību efektivitāti un nodrošināt, lai tiktu sniegti kvalitatīvi vietējie sabiedriskie pakalpojumi.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 97. lappusi.

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Somijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Somijas stabilitātes programmu 2012.–2017. gadam

(2013/C 217/07)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam uzsākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.) un 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības

paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politiku. Viņi pieņēma lēmumu par rīcību, kas jāveic dalībvalstu līmenī, jo īpaši paužot ciešu apņēmību sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.

- (4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽⁴⁾ par Somijas 2012. gada valsts reformu programmu un sniedza savu atzinumu par Somijas stabilitātes programmu 2012.–2015. gadam.
- (5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2013. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, 2012. gada 28. novembrī pieņēma arī brīdinājuma mehānisma ziņojumu, kurā tā noteica Somiju kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.
- (7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra nepieciešamību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdošanas nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (8) Komisija 2013. gada 10. aprīlī publicēja saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu sagatavotā padziļinātā pārskata rezultātus par Somiju. Komisijas veiktā analīze tai ļauj secināt, ka Somijā pastāv makroekonomiskā nelīdzsvarotība, kurai nepieciešama pārraudzība un politikas rīcība. Uzmanība joprojām jāpievērš jo īpaši tekošā konta pozīcijas būtiskajam pasliktinājumam un zemiem eksporta rādītājiem, ko veicina rūpniecības pārstrukturēšana, kā arī izmaksu un ārpusizmaksu konkurētspējas faktoriem.
- (9) Somija 2013. gada 18. aprīlī iesniedza savu 2013. gada valsts reformu programmu un savu stabilitātes programmu, kas attiecas uz laikposmu no 2012. līdz 2017. gadam. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997, 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Saglabātas 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.).

⁽⁴⁾ OV C 219, 24.7.2012., 28. lpp.

(10) Pamatojoties uz 2013. gada stabilitātes programmas izvērtējumu saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka valsts finanšu stāvoklis Somijā kopumā ir bijis stabils, un ir pieliktas pūles palielināt ieņēmumus un kontrolēt izdevumus, lai virzītos uz vidēja termiņa mērķa (VTM) sasniegšanu. Stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs ir ticams. Pieauguma prognozes 2013. gadam atbilst Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozēm, savukārt prognoze 2014. gadam par 0,6 procentu punktiem pārsniedza Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozi. Stabilitātes programmā izklāstītais budžeta stratēģijas mērķis ir līdzsvarot centrālās valdības finanses un panākt, lai līdz 2015. gadam centrālās valdības parāda attiecība pret IKP sāktu samazināties. Stabilitātes programmā ir ietvertas izmaiņas attiecībā uz VTM, proti, no 0,5 % līdz -0,5 %. Jaunais VTM atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Saskaņā ar stabilitātes programmu VTM tiks sasniegts līdz 2014. gadam, un tas tiks saglabāts līdz 2017. gadam. Pamatojoties uz (pārreķināto) strukturālo bilanci, balstoties uz stabilitātes programmā ietverto informāciju, Somija 2012. gadā nesasniedza iepriekš piemērojamo VTM, un arī 2013. gadā tā nesasnies jauno mērķi.

Stabilitātes programmā prognozēts, ka (pārreķinātā) strukturālā budžeta bilance uzlabosies no -1 % no IKP 2012. gadā līdz -0,9 % no IKP 2013. gadā. Laikposmā no 2014. līdz 2017. gadam tā paliktu robežās no -0,6 % līdz -0,7 % no IKP. Somijas neto izdevumi 2012. gadā palielinājās par 0,4 %, kas joprojām ir zem piemērojamās stabilitātes un izaugsmes pakta izdevumu kritērija atsaucēs vērtības. Negatīva reālā IKP pieauguma 2012. gadā dēļ, pavisam nelielā strukturālā korekcija ir uzskatāma par pietiekamu. 2013. gadā Somijas (pārreķinātā) strukturālā budžeta bilance uzlabojas, un tiek prognozēts, ka tās neto izdevumi atšķirsies no izdevumu kritērija tikai par 0,1 % no IKP. Ņemot vērā Somijas lielo negatīvas ražošanas apjomu starpību, tas tiek uzskatīts par piemērotu. 2014. gadā tiek prognozēts, ka Somijas (pārreķinātā) strukturālā budžeta bilance vēl vairāk uzlabosies, sasniedzot -0,6 % no IKP, tādējādi esot pietiekami tuvu VTM. Turklāt saskaņā ar Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozēm Somija VTM pilnībā sasniegtu 2014. gadā. Kopumā tas atbilstu Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvajai daļai. Vispārējās valdības kopējais konsolidētais parāds 2012. gadā bija 53 % no IKP un saskaņā ar stabilitātes programmu saglabāsies zem 60 % no IKP visā programmas laikposmā. Stabilitātes programmā paredzēts, ka parāda līmenis 2016. un 2017. gadā samazināsies. Ilgtspējība ilgtermiņā joprojām ir visbūtiskākais fiskālās politikas veicamais uzdevums. Ir atzīts ar sabiedrības novecošanu saistītās ilgtspējības nepietiekamības apmērs attiecībā uz pensijām, veselības aprūpi un ilgtermiņa aprūpi, un tas ir nepārtraukti jāpārtrauc.

(11) Sabiedrisko pakalpojumu produktivitātes pieaugums neatbilda produktivitātes pieaugumam plašākā ekonomikas

vidē, un tajā pašā laikā ar sabiedrības novecošanu saistītais slogs palielinās. Lai arī ir izstrādāti principi reformu veikšanai pašvaldībās, apvienošanās joprojām notiks pēc brīvprātības principa, lai gan būs pieejami centrālās valdības finansiālie stimuli. Sagaidāms, ka reforma, kas šobrīd tiek īstenota sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu jomā, būtiski nesamazinās pašreizējo veselības aprūpes centru skaitu.

(12) Lai samazinātu jauniešu un ilgstošu bezdarbu, ir īstenoti pasākumi, piemēram, ieviesta garantija jauniešiem, pagaidu prasmju programma jauniešiem un izmēģinājuma programma ilgstošiem bezdarbniekiem. Papildus šīm programmām 2013. gadā tika sniegts papildu finansiālais atbalsts stažēšanās iespējām kā daļa no garantijas jauniešiem un tiek atzinīgi vērtētas saistībā ar negaidītu bezdarba līmeņa palielināšanos. Šie pasākumi tagad ir jāīsteno ar skaidru mērķi – uzlabot mērķa grupu prasmju līmeni un pozīciju darba tirgū. Gados vecāku darbinieku bezdarba līmeņa paaugstināšana ir svarīgs faktors, kas palīdzētu nodrošināt valsts finanšu ilgtspēju un nākotnē apmierināt pieprasījumu pēc darbaspēka. Darbspējīgā vecuma iedzīvotāju skaits Somijā samazinās. Ir panākta vienošanās par vairākiem pasākumiem, lai risinātu agrīnas pensionēšanās iespējas, piemēram, palielināt vecumu, kad ir tiesības doties daļējā pensijā, atcelt samazinātas pensijas iespējas un palielināt pensionēšanās vecumu pēc bezdarba perioda. Tomēr paredzamā mūža ilguma palielināšanās ir notikusi straujāk, nekā tika paredzēts 2005. gada pensiju reformā, un pašreizējais likumā paredzētā pensionēšanās vecuma diapazons laika gaitā var izrādīties pārāk zems, savukārt pensijas – nepietiekamas. Valdība stabilitātes programmā ir apņēmusies līdz 2025. gadam palielināt faktisko pensionēšanās vecumu līdz 62,4 gadiem, kas joprojām ir zems, ņemot vērā paredzamo mūža ilgumu un demogrāfiskās problēmas. Šo saskaņoto darbības virzienu īstenošana joprojām ir prioritāte īstermiņā.

(13) Regulatīvie šķēršļi Somijas pakalpojumu sektorā vēl aizvien ir ierobežojoši, un tirgus koncentrācija ir liela tādos būtiskos sektoros kā mazumtirdzniecība. Konkurences likumā paredzētajām izmaiņām attiecībā uz pārtikas preču tirdzniecības operatoru dominējošo stāvokli, programmas par veselīgu konkurenci mērķiem attiecībā uz lielāku šīs nozares uzraudzību un nevajadzīgo ierobežojumu atcelšanu konkurencei esošajos tiesību aktos, piemēram, attiecībā uz teritoriālo plānošanu un celtniecību, būtu jāsekmē pašreizējo problēmu risināšana. Konkurences iestādes un patērētāju aģentūras apvienošanai kopā ar tai piešķirto lielāku budžetu un plašākām pilnvarām aptvert konkurences neitralitāti starp valsts un privātajiem dalībniekiem būtu arī jāuzlabo konkurences politikas efektivitāte un ieguvumi plašākā mērogā. Konkurences tiesību aktos paredzētie naudas sodi Somijā

vienmēr ir bijuši nelieli, un 2013. gadā plānotajai aptaujai vajadzētu būt par pamatu turpmākām reformām, lai uzlabotu to atturošo iedarbību.

- (14) Produktivitātes pieaugums Somijā joprojām atpaliek no algu pieauguma, savukārt starptautiskā konkurētspēja ir samazinājusies, kā to apliecina aizvien mazāka Somijas eksporta tirgus daļa. Lai arī pētniecībā, izstrādē un inovācijā vēl aizvien tiek veikti lieli ieguldījumi, būtisks jautājums joprojām ir efektivitāte, ar kādu šīs pētniecības rezultāti tiek pārvēsti inovācijās, un jaunos, strauji augošos uzņēmumos, kas var iekļūt strauji augošos eksporta tirgos un stiprināt starptautisko konkurētspēju. Īstermiņā Somijai būtu jāīsteno nesen pieņemtie politikas virzieni un pasākumi, lai uzlabotu tādu pētniecības un inovācijas sistēmu kā jaunais rīcības plāns, un attiecīgā gadījumā būtu jāierosina turpmākas reformas, balstoties uz esošajiem novērtējumiem un prognozējošo ziņojumu, kas šobrīd tiek izstrādāts. Cenas par enerģiju un darbaspēku ir identificētas kā ražošanas resursu cenas, kas Somijas ražotājiem paaugstina izmaksas. Trīspusējās vienošanās par algām, kuras darbība beidzas 2013. gadā, rezultātā algu pieaugums pēdējos gados ir bijis neliels. Tādēļ bažas rada tas, ka sociālie partneri vēl nav noslēguši nevienu jaunu nolīgumu.
- (15) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi visaptverošu analīzi par Somijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu un ir sniegusi padziļinātu pārskatu. Komisija ir ņēmusi vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā to, ka jānostiprina Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos ievērojot ES līmeņa norādes. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 5. ieteikumā.
- (16) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums ⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (17) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 3. līdz 5. ieteikumā.
- (18) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro ⁽²⁾. Somijai

kā valstij, kuras naudas vienība ir euro, būtu arī jānodrošina pilnīga un savlaicīga minēto ieteikumu īstenošana,

AR ŠO IESAKA Somijai laikposmā no 2013. līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

1. Īstenot uz izaugsmi vērstu fiskālo politiku un saglabāt stabilu fiskālo stāvokli, kā tika paredzēts, visā programmas laikposmā nodrošinot VTM ievērošanu. Arī turpmāk katru gadu izvērtēt ar sabiedrības novecošanu saistītās ilgtspējas nepietiekamības apmēru un koriģēt valsts ieņēmumus un izdevumus saskaņā ar ilgtermiņa mērķiem un vajadzībām. Nodrošināt ilgtermiņa aprūpes izmaksu efektivitāti un ilgtspēju un lielāku uzmanību vērst uz preventīviem pasākumiem, rehabilitāciju un neatkarīgu dzīvi.
2. Nodrošināt, lai efektīvi tiktu īstenotas pašreiz notiekošās administratīvās reformas attiecībā uz pašvaldību struktūru tā, lai, sniedzot sabiedriskos pakalpojumus, tostarp sociālos un veselības aprūpes pakalpojumus, uzlabotu produktivitāti un ietaupītu izmaksas.
3. Veikt turpmākus pasākumus gados vecāku darbinieku nodarbinātības veicināšanai, tostarp uzlabojot viņu nodarbināmību un mazinot iespējas agrāk atstāt darba tirgu, palielinot faktisko pensionēšanās vecumu, pielāgojot pensionēšanās vecumu vai pensijas pabalstus paredzamā mūža ilguma izmaiņām. Īstenot un cieši pārraudzīt pastāvošo pasākumu ietekmi, lai uzlabotu jaunu cilvēku un ilgstošu bezdarbnieku pozīciju darba tirgū, īpašu uzmanību pievēršot ar darbu saistītu prasmju attīstībai.
4. Turpināt centienus uzlabot konkurenci preču un pakalpojumu tirgos, sevišķi mazumtirdzniecībā, īstenojot jauno veselīgas konkurences veicināšanas programmu.
5. Uzlabot Somijas spēju nodrošināt novatoriskus ražojumus, pakalpojumus un strauji augošus uzņēmumus strauji mainīgā vidē, un turpināt rūpniecības diversifikāciju; turpināt ekonomikā uzlabot vispārējo energoefektivitāti. Pašreizējā vidē ar zemu izaugsmes līmeni veicināt faktisko algu un produktivitātes attīstības tendenču saskaņošanu, tajā pašā laikā pilnībā ievērojot sociālo partneru lomu un saskaņā ar valsts praksi.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

⁽²⁾ Skatīt šā Oficiāla Vēstneša 97. lappusi.

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Francijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Francijas stabilitātes programmu 2012.–2017. gadam

(2013/C 217/08)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam uzsākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.) un 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm ⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās

pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas savā ekonomikas un nodarbinātības politikā ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes.

- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politiku. Viņi pieņēma lēmumu par rīcību, kas jāveic dalībvalstu līmenī, jo īpaši paužot ciešu apņēmību sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu ⁽⁴⁾ (“2012. gada ieteikums”) par Francijas 2012. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par Francijas stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam.
- (5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2013. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, 2012. gada 28. novembrī pieņēma brīdinājuma mehānisma ziņojumu, kurā tā noteica Franciju kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.
- (7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra nepieciešamību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdošanas nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu un krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (8) Komisija 2013. gada 10. aprīlī publicēja saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu sagatavotā padziļinātā pārskata rezultātus par Franciju. Komisijas veiktā

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Saglabātas 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.).

⁽⁴⁾ OV C 219, 24.7.2012., 31. lpp.

analīze tai ļauj secināt, ka Francijā pastāv makroekonomiskā nelīdzsvarotība, kurai nepieciešama pārraudzība un izšķiroša politikas rīcība. Uzmanība joprojām jāpievērš jo īpaši norisēm saistībā ar tirdzniecības bilances un konkurētspējas pasliktināšanos, ko izraisa gan ar izmaksām saistīti, gan nesaistīti faktori, ņemot vērā arī ārējās pozīcijas pasliktināšanos un lielo valsts parāda apmēru, lai samazinātu negatīvas ietekmes risku uz Francijas ekonomiku un ekonomisko un monetāro savienību, īpaši ņemot vērā Francijas ekonomikas mērogu.

- (9) Francija 2013. gada 30. aprīlī iesniedza savu 2013. gada valsts reformu programmu un stabilitātes programmu laikposmam no 2012. līdz 2017. gadam. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (10) Pamatojoties uz stabilitātes programmas izvērtējumu saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka, kaut arī ir veikti būtiski konsolidācijas pasākumi, kuru rezultātā nominālais deficīts ir samazināts no 7,5 % no IKP 2009. gadā līdz 4,8 % no IKP 2012. gadā, nav gaidāms, ka Francija novērsīs pārmērīgo budžeta deficītu līdz 2013. gadam, kā Padome ieteica 2009. gada 2. decembrī. Tas jo īpaši ir saistīts ar ekonomisko situāciju, kas ir nelabvēlīgāka par to, kas bija gaidāma Padomes 2009. gada 2. decembra ieteikuma pieņemšanas brīdī, ko tikai daļēji ir kompensējuši neplānoti papildu ieņēmumi, savukārt konsolidācijas pasākumi bija vairāk koncentrēti beigu posmā. Makroekonomiskais scenārijs, kas ir pamatā stabilitātes programmas budžeta prognozēm, ir ticams attiecībā uz 2013. gadu, taču tas ir pārlietu optimistisks attiecībā uz 2014. gadu. Jo īpaši iestādes sagaida, ka pēc stagnācijas 2012. gadā (0 %) un 2013. gadā (+0,1 %), IKP 2014. gadā pieaugs par 1,2 %, vienlaikus pieņemot, ka tiek veikti fiskālie pasākumi, lai vispārējās valdības budžeta deficītu samazinātu līdz 2,9 % no IKP. Salīdzinājumā Komisija prognozē, ka IKP 2014. gadā pieaugs par 1,1 %, pieņemot, ka politika paliks nemainīga; šajā scenārijā ir ņemti vērā tikai pasākumi, kas ir pieņemti vai ir pietiekami konkrēti, un tādējādi 2014. gadam prognozētais deficīts 4,2 % no IKP. Galvenais stabilitātes programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir sasniegt vidējā termiņa mērķi (VTM) proti, līdzsvarotu budžetu strukturālā izteiksmē, tāpat kā stabilitātes programmā 2012.–2016. gadam. Tas ir vērienīgāks nekā Stabilitātes un izaugsmes pakta prasības. VTM sasniegšana ir plānota 2016. gadā, salīdzinājumā ar 2015. gadu, kā paredzēts stabilitātes programmā 2012.–2016. gadam.

Plānotais stabilitātes programmā noteiktais nominālais deficīts atbilst pārmērīgā deficīta novēršanai 2014. gadā, vienu gadu pēc pārskatītā termiņa, ko Padome noteica, pamatojoties uz pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru (EDP) 2009. gada 2. decembrī. Ņemot vērā

pārlietu optimistiskās izaugsmes prognozes stabilitātes programmā 2014. gadam, ja vien papildu pasākumi būtiski nepalielinās konsolidācijas apmēru šajā gadā, Padome uzskata, ka iestāžu iecerētie fiskālie pasākumi nav savietojami ar faktisku pārmērīgā budžeta deficīta novēršanu līdz 2014. gadam. Plānotie ietaupījumi un papildu ieņēmumi nav pietiekami konkrēti. Šajos apstākļos ir nepieciešams precizēt pasākumus gan 2014. gadam, gan 2015. gadam, lai ticamā veidā nodrošinātu, ka pārmērīgais budžeta deficīts tiek novērsts vēlākais līdz 2015. gadam kā ieteikusi Padome. Gaidāms, ka 2016. gadā strukturālā bilance saskaņā ar Komisijas veiktajām aprēķinu korekcijām būs -0,4 % no IKP (-0,3 % 2017. gadā), un tādējādi VTM netiks sasniegts līdz programmas laikposma beigām. Gaidāms, ka 2016. gadā virzība uz VTM sasniegšanu būs 0,3 % apmērā no IKP, kas ir zem robežvērtības 0,5 % no IKP. Vispārējās valdības parāds kopš krīzes sākuma ir būtiski pieaudzis. Tā sākotnējais apmērs 2007. gadā bija 64,2 % no IKP; 2012. gadā parāda attiecība pret IKP sasniedza 90,2 %, un saskaņā ar Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozi ir gaidāms, ka līdz 2014. gadam tā vēl palielināsies līdz 96,2 %. Iestādes sagaida, ka parāda maksimālais apjoms attiecībā pret IKP, proti, 94,3 %, tiks sasniegts 2014. gadā un pēc tam samazināsies līdz 88,2 % 2017. gadā. Attiecībā uz parāda kritērija ievērošanu Francija no 2016. gada būs pārejas laikā.

- (11) Ņemot vērā, ka parāda apmērs ir liels un turpina palielināties, un faktu, ka termiņš pārmērīgā budžeta deficīta novēršanai atkal ir atlikts uz 2015. gadu, ir vēl jo svarīgāk, lai 2013. gada budžets tiktu stingri īstenots un lai būtiski konsolidācijas pasākumi tiktu veikti sekojošajos gados. Ir jo īpaši svarīgi, lai Francijas publiskie izdevumi pieaugtu būtiski lēnāk par potenciālo IKP, jo uzlabojumi strukturālajā budžeta deficītā līdz šim ir lielākoties balstīti uz ieņēmumiem. Šajā ziņā pašlaik notiekošajam publisko izdevumu pārskatam (*Modernisation de l'action publique*), kas papildus centrālajai valdībai aptver pašvaldības un sociālā nodrošinājuma pārvaldes, būtu jāsniedz norādes, kā turpmāk uzlabot publisko izdevumu efektivitāti. Ir arī iespējams vienkāršot teritoriālās pārvaldes līmeņus un kompetences, lai panāktu turpmāku sinerģiju, palielinātu efektivitāti un ietaupījumus. Plānotajam jaunajam decentralizācijas likumam būtu jārisina šis jautājums. Ņemot vērā, ka vidējā termiņā un ilgtermiņā gaidāms valsts veselības aprūpes izdevumu pieaugums, ir nepieciešams rūpīgāk uzraudzīt publiskos izdevumus veselības aprūpes jomā un padarīt tos efektīvākus, jo īpaši tas attiecas uz izdevumiem par farmaceitiskajiem produktiem. Pensiju konsultatīvās padomes (*Conseil d'orientation des retraites*) jaunākās prognozes norāda uz pastāvīgu deficītu pensiju sistēmā līdz 2018. gadam, kas ir pretrunā ar 2010. gada reformas mērķi līdz minētajam laikam panākt līdzsvaru sistēmā. Turklāt daļēji 2010. gada reformas atcelšana ir pretrunā ar 2012. gada ieteikumu. Tādējādi pensiju sistēma līdz 2020. gadam vēl joprojām būs liels deficīts, un ir steidzami nepieciešami jauni politikas pasākumi šīs situācijas risināšanai, vienlaikus saglabājot sistēmas piemērotību.

Šādi pasākumi varētu ietvert turpmāku minimālā un pilnā pensionēšanās vecuma palielināšanu, kā arī iemaksu perioda pagarināšanu pilnas pensijas saņemšanai, indeksācijas noteikumu pielāgošanu un pašlaik pastāvošo daudzo, īpašām nodarbināto kategorijām piemērojamo izņēmumu no vispārējās sistēmas pārskatīšanu. Francijas valdība ir nolēmusi pilnībā iesaistīt sociālos partnerus reformas izstrādē un tās uzlabošanā. Ņemot vērā negatīvo ietekmi uz darbaspēka izmaksām, būtu jāizvairās no sociālā nodrošinājuma iemaksu līmeņa palielināšanas. Ņemot vērā grūtības, kādas Francijai ir publisko finanšu jomā, ir īpaši svarīgi, lai fiskālos pasākumus papildinātu lielāki centieni veikt strukturālās reformas nolūkā atbalstīt Francijas ekonomikas izaugsmes potenciālu ilgtermiņā.

(12) Kā norādīts 2013. gada padziļinātajā pārskatā, Francijas konkurētspēja vēl joprojām ir būtisks problēmjautājums, kā liecina pēdējos gados vērojamā tās daļu būtiskā samazināšanās eksporta tirgos. Valdība 2012. gada novembrī ierosināja vairākus politikas pasākumus "Konkurētspējas pakta" kontekstā. Uzņēmumu ienākumu nodokļa atlaides (*crédit d'impôt pour la compétitivité et l'emploi – CICE*) ieviešana, kuras plānotā pilna gada ietekme ir 20 miljardi euro, ir būtisks solis, kuram būtu jāveicina darbaspēka izmaksu mazināšanās. Pastāv iespējas veikt turpmākus pasākumus, jo jaunā nodokļu atlaide tikai uz pusī samazina atšķirību starp Francijas un ESAO nodokļu īpatsvara vidējo rādītāju vidējās (mediāna) algas līmenī. Turklāt uzņēmumus skaršie fiskālie pasākumi, tostarp nodokļu izdevumu samazinājumi, kuri pieņemti kopš 2010. gada, ir izraisījuši vispārēju uzņēmumu nodokļu pieaugumu, pat veicot korekciju saistībā ar *CICE*. Lai gan minimālās algas palielināšana, par ko tika pieņemts lēmums 2012. gada jūlijā, bija ierobežota, tai var būt negatīva ietekme uz darbavietu radīšanu un konkurētspēju, kā uzsvērts 2012. gada ieteikumā. No 2002. līdz 2012. gadam darba algas minimālā stundas likme palielinājās par 38 % (16 % reālā izteiksmē). Minimālās algas augsto līmeni, kas ir 60 % no vidējās (mediāna) algas, darba devējiem kompensē vairāki sociālā nodrošinājuma iemaksu izņēmumi attiecībā uz nodarbinātajiem. Saistītās izmaksas, kas rodas publisko finanšu jomā, ir strauji pieaugušas no 1992. līdz 2002. gadam un kopš tā laika ir stabilizējušās tuvu 1 % no IKP. Turklāt alternatīvi instrumenti, piemēram, ienākumu atbalsta shēmas (*Prime pour l'emploi* un *Revenu de solidarité active*) ir efektīvāks instruments nekā minimālā alga, lai risinātu nodarbinātu personu nabadzību.

(13) Attiecībā uz ārpuscenu konkurētspēju, lai gan valdība nesēn ir atjaunojusi eksporta stratēģiju, uz eksportu vērstu tīklu un partnerību izveides atbalsts veicinātu mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) iesaisti starptautiskajos tirgos. Vispārīgāk runājot, varētu veikt pasākumus,

lai nodrošinātu, ka uzņēmējdarbības vide veicina MVU izaugsmi. Kaut arī uzņēmumi pētniecības un izstrādes ietilpīgās nozarēs ir pielikuši vērā ņemamas pūles un valdība sniegusi būtiska apmēra atbalstu (proti, pētniecības nodokļa atlaide), augsto tehnoloģiju un vidēja līmeņa tehnoloģiju nozare veido tikai pieticīgu un arvien sarūkošu daļu no Francijas ekonomikas. Tādējādi ir nepieciešams turpināt veicināt MVU un vidējā lieluma uzņēmumu (Francijā saukti par *entreprises de taille intermédiaire – ETI*) izveidi un izaugsmi šajās nozarēs, uzlabojot vispārējos nosacījumus, kuri stimulē veikt inovācijas un nodarboties ar uzņēmējdarbību. Kopu politiku, kas ir izstrādāta, lai sasaistītu publisko pētniecību un privātos uzņēmumus, var arī turpmāk virzīt nolūkā panākt pētniecības, izstrādes un inovāciju (P&I&I) komerciālu izmantošanu, pozitīvu ārējo ietekmi starp privātiem uzņēmumiem, kuri atrodas tuvu viens pie otra, un MVU internacionalizāciju. Turklāt doktorantūras studijas un pētniecības pieredze būtu jāpadara pietiekami pievilcīga, lai turpmāk veicinātu saikni starp privātiem uzņēmumiem un pētniecības iestādēm.

(14) Attiecībā uz pakalpojumiem 2012. gadā bija vērojams tikai ierobežots progress. Īpaši jānorāda, ka netika ierosinātas horizontālas reformas, lai atceltu nepamatotus ierobežojumus reglamentētās nozarēs un profesijās. Daudzi profesionāli pakalpojumu sniedzēji vēl joprojām saskaras ar ierobežojumiem attiecībā uz to juridisko formu un dalībnieku struktūru (piemēram, ierobežojumi daļu turēšanas tiesībām veterinārārstiem un advokātiem). Citi būtiski šķēršļi darbības uzsākšanai vai veikšanai (piemēram, komercpaziņojumi, kvotas vai teritoriālie ierobežojumi) saglabājas vairākās nozarēs (piemēram, taksometri, dažas veselības aprūpes jomas profesijas, notāri un citas juridiskās profesijas). Mazumtirdzniecības nozarē vēl joprojām pastāv liels regulējuma apjoms, piemēram, aprūtināšana un laikietilpīgas atļauju izsniegšanas procedūras mazumtirdzniecības vietu izveidei. Turklāt pastāvošais aizliegums par pārdošanu zem pašizmaksas rada vairākus kropļojumus, savukārt mērķi atbalstīt ražotājus un mazos izplatītājus varētu efektīvāk sasniegt ar mazāk kropļojošiem līdzekļiem. Šis profesionālo pakalpojumu pārmērīgais regulējums apgrūtina konkurenci un izraisa cenu palielināšanas tendenci. Kā norādīts padziļinātajā pārskatā, augstākas starpniecības pakalpojumu cenas, kas veido apmēram ceturtdaļu ražošanas izmaksu rūpniecības nozarē, galarezultātā ietekmē Francijas uzņēmumu ārējo konkurētspēju. Ierobežots progress 2012. gadā tika panākts tīklu nozarēs. Francijas elektrības tirgus vēl joprojām ir viens no viskoncentrētākajiem Savienībā. Gāzes un elektroenerģijas regulētās cenas kropļo konkurenci un turpina būt par šķērslī jaunu dalībnieku ienākšanai tirgū. Būtu jāatceļ regulētie tarifi patērētājiem, kuri nav mājāsaimniecības, saskaņā ar grafiku, par kuru panākta vienošanās ar Francijas iestādēm. Lielākas starpsavienojumu spējas ar kaimiņvalstīm un iepirkuma procedūru uzsākšana attiecībā uz koncesijas līgumiem hidroenerģijas nozarē arī palīdzētu veicināt konkurenci elektroenerģijas tirgū.

Dzelzceļa nozarē dzelzceļa kravu pārvadājumu tirgus vairākus gadus ir pasliktinājies (piemēram, daudzums tonnās uz km no 2006. līdz 2011. gadam ir samazinājies par 17 %), savukārt pasažieru dzelzceļu pārvadājumi nav atvērti konkurencei, izņemot starptautiskos pakalpojumus. Turpmākām reformām būtu jānodrošina, ka jebkurš "vienotais infrastruktūras pārvaldītājs" saglabā savu neatkarību no vēsturiskā operatora, lai bez diskriminācijas garantētu jauniem tirgus dalībniekiem piekļuvi tirgiem.

(15) Francijas nodokļu sistēma joprojām ir sarežģīta, un tā nav pietiekami efektīva ļoti daudzo izņēmumu, speciālo piemaksu un arī biežo tiesību aktu grozījumu dēļ. Kaut arī ir veikti centieni samazināt un vienkāršot nodokļu tēriņus, negūto ieņēmumu apjoms no šiem pasākumiem vēl joprojām ir liels. Plašas bāzes un zemas likmes izmantošana attiecībā uz iedzīvotāju un uzņēmumu ienākumu nodokļiem spētu vairāk veicināt izaugsmi un sociālo labklājību. Ir noteikts, ka vidējā līmeņa pievienotās vērtības nodokļa (PVN) likme tiks palielināta no 7 % līdz 10 %, sākot no 2014. gada janvāra. Tas ir solis pareizajā virzienā, taču ir nepieciešami papildu pasākumi. Kopuma nodokļu un sociālā nodrošinājuma izņēmumu izmaksas saglabājas ļoti augstā līmenī – līdz pat 10 % no IKP. Kaut arī ir pierādīta dažu samazināto PVN likmju, piemēram, likmes restorānu pakalpojumiem, neefektivitāte, nav veikti pietiekami diferencēti politikas pasākumi. CICE nodokļu atlaides ieviešana, kuru daļēji finansē no iepriekš minētās vidējā līmeņa un standarta PVN likmes, novirza nodokļu slogu no darbaspēka. Ir nepieciešami turpmāki pasākumi, jo īpaši, lai līdzsvarotu vides nodokļu īpatsvaru. Pagājušajā gadā Francija pieņēma dažus pasākumus, lai novērstu uzņēmumu nodokļu sistēmā pastāvošos stimulus uzņemties parādus. Nodokļu atvieglojumi par procentu maksājumiem ir ierobežoti apmērā virs 3 miljoniem euro, un 15 % no procentu maksājumiem virs minētās robežvērtības 2013. gadā nedrīkstēs atskaitīt no ar nodokli apliekamās summas; daļa, kas 2014. gadā būs 25 %. Tomēr pastāv iespēja veikt turpmākus uzlabojumus.

(16) Bezdarbs palielinājās no 9,7 % 2010. gadā līdz 10,2 % 2012. gadā. Komisija prognozē, ka pastāvīgi vājās ekonomikas izaugsmes dēļ bezdarba līmenis pieaugs līdz 10,6 % 2013. gadā un līdz 10,9 % 2014. gadā. Ņemot vērā iepriekš minēto, Francijas darba tirgus segmentācija turpina raisīt bažas. Iespējas nomaiņai darba tiesiskās attiecības uz noteiktu laiku pret pastāvīgām darba tiesiskajām attiecībām 2010. gadā bija tikai 10,6 %, salīdzinot ar 25,9 % vidēji ES. Tā rezultātā mazkvalificēti darba ņēmēji nestabilās nodarbinātības formās parasti visvairāk cieš no jebkuriem korekciju procesiem darba tirgū. 2013. gada maijā tika pieņemts likums, kas balstās uz starpprofesiju nolīgumu (ANI) par darbavietu nodrošināšanu,

kuru sociālie partneri noslēdza 2013. gada janvārī. Tajā paredzētas strādnieku tiesības, risināti jautājumi saistībā ar juridisko nenoteiktību uzteikumu jomā un paredzēta lielāka elastība darba devējiem. Likums ir pozitīvs solis virzībā uz lielāku mobilitāti darba tirgū. Dažos konkrētos jautājumos šīs reformas reāla īstenošana, kā arī tās ietekme, ir saistīta ar turpmāku filiāļu/uzņēmumu līmeņa nolīgumu noslēgšanu, pirms nolīgums varēs pilnībā stāties spēkā.

(17) Sestdaļa jauniešu Francijā beidz mācības un apmācību, nesapeļojot kvalifikāciju. Tas raisa īpaši lielas bažas, jo jauniešu bezdarba līmenis 2012. gada beigās sasniedza 25,4 % un vismazāk kvalificēto jauniešu risks būt bez darba bija gandrīz divreiz lielāks. Shēmām prakses vietu veicināšanai būtu jo īpaši jāiekļauj vismazāk kvalificētie jaunieši. Valsts shēmu pielāgošanai Garantijai jauniešiem, kas izveidota ar Padomes 2013. gada 22. aprīļa ieteikumu ⁽¹⁾ būtu jāpilda strukturāla funkcija, rodot risinājumu šiem problēmjautājumiem. Kaut arī 2009. gadā tika uzsāktas reformas, Francijas pieaugušo līdzdalības līmenis mūžizglītībā (5,7 % 2012. gadā, mazāk kvalificētie pieaugušie: 2,5 %) ir mazāks nekā vidēji ES. Plānotā kompetenču nodošana reģionālajām padomēm var sniegt iespēju pievērsties pašreizējās sistēmas trūkumiem. Neskatoties uz šo ievērojamo pieauguma tendenci, darbinieku, kas ir vecumā no 55 līdz 64 gadiem, nodarbinātības līmenis joprojām ir zems, ES dalībvalstu vidējā līmenī (45,7 % 2012. gada 4. ceturksnī), un kopš 2008. gada atšķirība no ES vidējā līmeņa ir samazinājusies tikai uz pusi (no 7,4 punktiem 2008. gadā līdz 3,8 punktiem 2012. gadā). Vecāka gadagājuma iedzīvotāju vidū bezdarbs pieaug tādā pašā apmērā kā vispārējais bezdarbs. Lai gan "paaudžu līgumi" ir solis pareizajā virzienā, nav skaidrs, kādā mērā tie veicinās vecāka gadagājuma strādnieku nodarbinātību un vecāka gadagājuma darba meklētāju atgriešanos darba tirgū. Francijas publiskie izdevumi bezdarba pabalstiem 2012. gadā palielinājās par 5,3 %, un saskaņā ar stabilitātes programmu gaidāms, ka 2013. gadā tie palielināsies par 6,1 %. Bezdarba pabalstu sistēmas kopējais deficīts, kas līdz 2013. gadam būs tuvu 1 % no IKP, norāda uz nepieciešamību veikt bezdarba pabalstu sistēmas reformu.

Jo īpaši būtu jāpielāgo daži elementi, piemēram, atbilstības nosacījumi, pabalstu samazināšana atkarībā no bezdarbnieka statusā pavadītā laika vai kompensācijas likmes darba ņēmējiem ar lielākajām algām, lai nodrošinātu, ka pastāv pietiekami stimuli būt nodarbinātam. Valsts nodarbinātības dienesta (*Pôle emploi*) jaunā trīspusējā konvencija paredz dažādotu pieeju attiecībā uz darba meklētājiem. Taču darba meklētāju konsultantu darba apjoms ir turpinājies palielināties bezdarba

⁽¹⁾ OV C 120, 26.4.2013., 1. lpp.

pieauguma dēļ, un *Pôle emploi* pārorientācijas stratēģijai traucē sliktā ekonomikas situācija. Kopumā ir nepieciešams veikt turpmākus pasākumus, ņemot vērā negatīvās prognozes par ekonomisko situāciju un turpmāko gaidāmo bezdarba pieaugumu Francijā.

- (18) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi visaptverošu analīzi par Francijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu, un ir sniegusi padziļinātu pārskatu. Komisija ir ņēmusi vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Francijā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā to, ka jānostiprina Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos ievērojot ES līmeņa norādes. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 6. ieteikumā.
- (19) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (20) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1., 2., 3., 4., 5. un 6. ieteikumā.
- (21) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir pieņēmusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro⁽²⁾. Francijai kā valstij, kuras naudas vienība ir euro, būtu arī jānodrošina pilnīga un laicīga minēto ieteikumu īstenošana,

AR ŠO IESAKA Francijai laikposmā no 2013. līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

1. Nostiprināt un īstenot budžeta stratēģiju 2013. gadam. Uzlabot korekciju ticamību, līdz 2013. gada rudenim konkretizējot un īstenojot nepieciešamos pasākumus 2014. gadam un turpmākajiem gadiem, lai vēlākais līdz 2015. gadam nodrošinātu pārmērīgā deficīta novēršanu ilgtspējīgā veidā un Padomes ieteikumos, kas pieņemti saskaņā ar *EDP*, noteikto strukturālo korekciju pasākumu īstenošanu. Izmantot negaidītus papildu ieņēmumus deficīta samazināšanai. Fiskālās nelīdzsvarotības noturīgai korekcijai ir nepieciešams ticamā veidā īstenot vērienīgas strukturālās reformas, lai palielinātu pielāgošanās spējas un palielinātu izaugsmi un nodarbinātību. Turpināt izaugsmei labvēlīgu fiskālās konsolidācijas pasākumu veikšanu un turpināt publisko izdevumu efektivitātes palielināšanu, jo īpaši rīkojoties atbilstoši plānotajam attiecībā uz izdevumu kategoriju pārskatīšanu visos vispārējās valdības apakšsektoros. Izmantojot plānoto decentralizācijas likumu, veikt pasākumus, lai panāktu lielākus ietaupījumus un sinerģiju starp valdības centrālo un vietējo

līmeni. Pēc pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas, veikt strukturālo korekciju pasākumus adekvātā tempā, lai līdz 2016. gadam sasniegtu VTM. Līdz 2013. gadam veikt pasākumus, lai ilgtspējīgā veidā panāktu pensiju sistēmas līdzsvaru ne vēlāk kā līdz 2020. gadam, piemēram, pieņemot indeksācijas noteikumus, palielinot pilnas pensijas saņemšanai nepieciešamo iemaksu periodu, vēl palielinot faktisko pensionēšanās vecumu un pielāgojot pensionēšanās vecumu vai pensijas pabalstus izmaiņām paredzamajā dzīves ilgumā, un pārskatot īpašos režīmus, vienlaikus izvairoties no darba devēju sociālo iemaksu palielināšanas, un uzlabot veselības aprūpes izmaksu efektivitāti, tai skaitā farmaceitisko produktu jomā.

2. Nodrošināt, ka darbaspēka izmaksu samazinājums, kas izriet no "*crédit d'impôt compétitivité et emploi*", sasniedz plānoto apmēru un ka citi pasākumi neatsver šo ietekmi. Sadarbojoties ar sociālajiem partneriem, veikt turpmākus pasākumus darbaspēka izmaksu samazināšanai, jo īpaši, veicot turpmākus pasākumus darba devēju sociālā nodrošinājuma iemaksu samazināšanai. Nodrošināt, lai izmaiņas minimālajā algā atbalsta konkurētspēju un darbavietu izveidi, ņemot vērā algu atbalsta shēmu pastāvēšanu un sociālo iemaksu izņēmumus.
3. Veikt turpmākus pasākumus uzņēmējdarbības vides uzlabošanai un palielināt uzņēmumu, jo īpaši MVU un vidēja lieluma uzņēmumu, eksporta un inovāciju spējas. Jo īpaši uzsākt pasludināto regulatīvās vides vienkāršošanas iniciatīvu un uzlabot pamatnosacījumus inovāciju jomā, atvieglojot tehnoloģiju pārnesi un pētniecības rezultātu komerciālu izmantošanu, tai skaitā pārorientējot konkurētspējas polus.
4. Veikt pasākumus, lai uzlabotu konkurenci attiecībā uz pakalpojumiem; atcelt nepamatotus ierobežojumus, kuri attiecas uz piekļuvi profesionāliem pakalpojumiem un to veikšanu, jo īpaši attiecībā uz juridisko formu, uzņēmuma īpašuma struktūru, kvotas un teritoriālos ierobežojumus; veikt pasākumus, lai vienkāršotu atļauju piešķiršanu tirdzniecības vietu atvēršanai, un atcelt aizliegumu veikt pārdošanu ar zaudējumiem; atcelt regulētos gāzes un elektroenerģijas tarifus klientiem, kas nav māsājniecības, un palielināt starpsavienojumu ar kaimiņvalstīm kapacitāti; dzelzceļa nozarē – atļaut konkurenci iekšzemes pasažieru pārvadājumu jomā.
5. Veikt pasākumus nodokļu sistēmas vienkāršošanai un palielināt tās efektivitāti, vienlaikus nodrošinot nodokļu regulējuma kontinuitāti. Veikt papildu pasākumus, lai novērstu parāda veidošanas stimulus uzņēmumu nodokļu jomā. Palielināt centienus samazināt un vienkāršot iedzīvotāju un uzņēmumu ienākumu nodokļa izdevumus, vienlaikus samazinot likumā noteiktas likmes; tuvināt samazinātās PVN likmes standarta likmei un atcelt neefektīvas samazinātās likmes. Veikt turpmākus pasākumus nodokļu sloga novirzīšanai no darbaspēka uz vides nodokļiem vai patēriņu.

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

⁽²⁾ Skatīt šā *Oficiāla Vēstneša* 97. lappusi.

6. Pilnībā un bez kavēšanās, apspriežoties ar sociālajiem partneriem, īstenot 2013. gada janvāra starpprofesiju nolīgumu. Veikt turpmākus pasākumus darba tirgus segmentācijas novēršanai, jo īpaši pievērsties ar aģentūru starpniecību nodarbināto pagaidu darbinieku situācijai. Steidzami veikt bezdarba pabalstu sistēmas reformu, sadarbojoties ar sociālajiem partneriem un saskaņā ar valsts praksi, lai nodrošinātu sistēmas ilgtspēju, vienlaikus nodrošinot, ka tā sniedz adekvātus stimulus atgriezties darba tirgū. Uzlabot vecāka gadagājuma darba ņēmēju nodarbinātības līmeni un veicināt viņu līdzdalību darba tirgū. Veikt konkrētus pasākumus, lai uzlabotu vecāka gadagājuma bezdarbnieku nodarbinātības izredzes, jo īpaši nodrošinot īpašas konsultācijas un apmācību. Palielināt pieaugušo, jo īpaši vismazāk kvalificēto un bez darba esošo personu, līdzdalību mūžizglītībā. Nodrošināt,

lai publiskie nodarbinātības dienesti efektīvi sniegtu individuālu atbalstu bezdarbniekiem un lai aktīva darba tirgus politika tiktu efektīvi vērsta uz visneaizsargātākajām personām. Veikt turpmākus pasākumus, lai uzlabotu pāreju no izglītības uz darba tirgu, izmantojot, piemēram, Garantiju jauniešiem ⁽¹⁾ un prakšu veicināšanu.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS*

⁽¹⁾ Izveidota ar Padomes 2013. gada 22. aprīļa ieteikumu (OV C 120, 26.4.2013., 1. lpp.).

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs.)

par Vācijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Vācijas stabilitātes programmu 2012.–2017. gadam

(2013/C 217/09)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam uzsākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.) un 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽²⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ Saglabātas 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.).

- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politiku. Viņi pieņēma lēmumu par rīcību, kas jāveic dalībvalstu līmenī, jo īpaši paužot ciešu apņēmību sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.

- (4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽³⁾ par Vācijas 2012. gada valsts reformu programmu un sniedza savu atzinumu par Vācijas stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam.

- (5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2013. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Komisija, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽⁴⁾, 2012. gada 28. novembrī pieņēma otro brīdinājuma mehānisma ziņojumu, kurā Vācija nebija noteikta kā vienai no dalībvalstīm, par kurām paredzēts izstrādāt padziļinātu pārskatu.

- (6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.

- (7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdošanas nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.

- (8) Vācija 2013. gada 12. aprīlī iesniedza savu 2013. gada valsts reformu programmu un 2013. gada 17. aprīlī – savu stabilitātes programmu, kas attiecas uz laikposmu no 2012. līdz 2017. gadam. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.

⁽³⁾ OV C 219, 24.7.2012., 35. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

- (9) Pamatojoties uz stabilitātes programmas izvērtējumu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka valsts finanšu stāvoklis Vācijā kopumā ir bijis stabils un vidēja termiņa budžeta mērķis (VTM) ir sasniegts. Programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs ir ticams. Stabilitātes programmā sniegtās makroekonomikas prognozes kopumā atbilst Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozēm attiecībā uz ekonomikas izaugsmes tempu un modeli 2013. un 2014. gadā, kā arī Komisijas aplēsei par Vācijas vidēja termiņa potenciālo izaugsmes rādītāju. Stabilitātes programmā ietvertās budžeta stratēģijas mērķis ir nodrošināt nepārtrauktu VTM sasniegšanu. Stabilitātes programmā ir saglabāts iepriekšējais VTM -0,5 % no IKP apmērā. VTM atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Vācija sasniedza strukturālu budžeta pārpalikumu un tātad arī VTM 2012. gadā. Saskaņā ar stabilitātes programmu (pārrēķinātā) ⁽¹⁾ strukturālā bilance arī 2013. un 2014. gadā būs pozitīva, kas kopumā atbilst Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozei, un tādējādi ir sniegusi automātiskiem stabilizatoriem iespēju brīvi darboties. Vācija 2012. gadā arī izpildīja Stabilitātes un izaugsmes pakta izdevumu kritēriju. Saskaņā ar stabilitātes programmā sniegto informāciju valsts izdevumu pieauguma rādītājs, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, 2013. gadā pārsniegs izdevumu kritēriju, bet 2014. gadā – atbildīs tam. Saskaņā ar stabilitātes programmu paredzēts, ka kopējais parāds 2013. gadā saruks līdz 80½ % no IKP un saglabās lejupejošu tendenci pēc tam.
- Pēc pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas 2011. gadā Vācijā ir pārejas laiks attiecībā uz atbilstību parāda kritērijiem un 2012. gadā guva ievērojamus panākumus ceļā uz atbilstību parāda kritērijiem. Ja stabilitātes programma tiks īstenota, kā paredzēts, tā 2013. gadā gūs arī ievērojamus panākumus ceļā uz atbilstību parāda kritērijiem un parāda samazināšanas kritērijs tiks sasniegts pārejas laika beigās 2014. gadā. Kopumā budžeta deficīta un parāda mērķi šķiet realistiski.
- (10) Vācija veica tikai nelielus centienus, lai uzlabotu valsts izdevumu efektivitāti veselības aprūpes un ilgtermiņa aprūpes jomā. Iepriekš veikto reformu centieni veselības aprūpes nozarē un šā gada ilgtermiņa aprūpes reforma, šķiet, nav pietiekami, lai apturētu nākotnē paredzamo izmaksu palielināšanos. Vācija, šķiet, veiksmīgi pilda valsts mērķi attiecībā uz izglītības un pētniecības izdevumiem, bet tai būtu jāparedz vēl vērienīgāki turpmāki mērķi, lai panāktu visnovatoriskākās valstis.
- (11) Vācija nepietiekami izmanto izaugsmei labvēlīgus ieņēmumu avotus. Samazinātās PVN likmes (pašlaik 7 %) piemērošanu samērā plašam precu un pakalpojumu klāstam varētu ierobežot, un varētu pārskatīt PVN administrēšanu tādā veidā, lai palielinātu efektivitāti, uzlabotu nodokļu iekasēšanu un apkarotu krāpniecību. Ieņēmumi no regulāriem īpašuma nodokļiem Vācijā ir īpaši mazi – 0,5 % no IKP 2011. gadā, pretēji 1,3 % ES 27 dalībvalstīs. Tas var sniegt iespēju palielināt ieņēmumus no pašvaldības nekustamā īpašuma nodokļa (*Grundsteuer*), jo īpaši, no jauna novērtējot nodokļu bāzi.
- (12) Kopš pagājušā gada ieteikuma ir gūti daži panākumi konstitūcijā iekļautā līdzsvarota budžeta noteikuma (parādu ierobežojuma) īstenošanā. Tomēr šķiet, ka vairākumā federālo zemju joprojām ir nepieciešami īpaši īstenošanas noteikumi, lai nodrošinātu parādu ierobežojuma efektīvu piemērošanu gada budžeta veidošanas procesā.
- (13) Finanšu nozarē ir veikti būtiski pielāgojumi un ir stiprināta regulējuma un uzraudzības sistēma. Komisijas lēmumi par valsts atbalstu turpināja virzīt federālo zemju banku (*Landesbanken*) pārstrukturēšanu. Tomēr šķiet, ka joprojām pastāv pārvaldības šķēršļi uz tirgu vērstai konsolidācijai banku nozarē, kas ietekmē finanšu nozares efektivitāti kopumā.
- (14) Vācija rīkojusies ierobežoti, lai novērstu ievērojamus šķēršļus, ar ko saskaras otrie pelnītāji mājāsaimniecībā, un būtu jāturpina uzlabot bērnu pilna laika aprūpes iestāžu un pagarinātās dienas skolu pieejamību. Vācija ir guvusi zināmus panākumus, lai palielinātu nelabvēlīgā stāvoklī esošu grupu izglītības iegūšanu, taču visām federālajām zemēm būtu jāturpina ievērojami centieni izveidot skolu sistēmu, kas visiem sniedz vienlīdzīgas iespējas. Politiskā darbība attiecībā uz augstā nodokļu īpatsvara darbaspēka izmaksās zemu atalgojamiem darba ņēmējiem samazināšanu līdz šim ir bijusi ierobežota. Būtu jāuzlabo pasākumi ilgstošo bezdarbnieku integrācijai darba tirgū. Vācijai būtu vēl vairāk jāsamazina augstie nodokļi un sociālās apdrošināšanas iemaksas, kas tiek piemēroti mazajām algām. Ir nepieciešami turpmāki centieni, lai uzlabotu pāreju no konkrētiem līgumu veidiem, piemēram, maziem darbiem (*mini-jobs*), uz ilgspējīgākiem līgumu veidiem, tādējādi novēršot tirgus segmentāciju. Lai gan reālās algas joprojām ir zemākas par 2000. gada līmeni, kas veicināja bezdarba līmeņa strukturālus samazinājumus no 8 % līdz 5,5 %, kopš tā laika tās sāka dinamiski palielināties, neradot negatīvu ietekmi uz konkurētspēju. Tajā pašā laikā ir palielinājušās algu atšķirības.

⁽¹⁾ Cikliski koriģētā bilance, izņemot vienreizējos un pagaidu pasākumus, ko Komisijas dienesti atbilstoši kopīgi saskaņotai metodoloģijai pārrēķinājuši, pamatojoties uz programmā sniegto informāciju.

- (15) Vācijas mērķis ir mazināt enerģētikas sistēmas pārveides kopējās ekonomiskās izmaksas. Ir gūti daži pirmie konkrētie rezultāti, bet kopējās izmaksas turpina pieaugt un joprojām pastāv lieli riski un iespējama neefektivitāte. Vācija veic būtiskus pasākumus, lai paātrinātu enerģētikas tīklu paplašināšanu. Valsts enerģētikas politika nav pietiekami saskaņota ar kaimiņvalstu politiku.
- (16) Situācija pakalpojumu nozarē kopš 2012. gada nav ievērojami mainījusies, un joprojām pastāv ierobežojumi attiecībā uz ienākšanu tirgū un strādāšanu konkrētās profesijās. Vācijai būtu jāiegulda lielāks darbs, lai atvērtu pakalpojumu nozari, novēršot nepamatotus ierobežojumus un šķēršļus ienākšanai tirgū, tādējādi sekmējot zemākus cenu līmeņus un pieejamākus pakalpojumus iedzīvotājiem ar mazākiem ienākumiem. Daudzās amatniecības nozarēs, tostarp būvniecības nozarē, joprojām ir spēkā prasība par to, ka ir nepieciešams meistara sertifikāts (*Meisterbrief*) vai līdzvērtīga kvalifikācija, lai varētu veikt uzņēmējdarbību. Būvniecības nozarē ir arī ierobežojumi attiecībā uz komerciālām ziņām un atļauju piešķiršanas procedūrām. Uz daudziem profesionāliem pakalpojumiem attiecas prasības par juridisko statusu un kapitāla turējumiem. Vācija varētu izvērtēt, vai tādus pašus sabiedrības interešu mērķus nevarētu sasniegt, ieviešot mazāk stingru regulējumu. Regulējuma atšķirības federālajās zemēs arī liek domāt, ka pastāv iespējas veikt turpmākus pasākumus, lai identificētu pieejas regulējumam, kas rada vismazāko slogu, un ieviestu tās visā valstī, tādējādi samazinot birokrātiju uzņēmumiem. Efektīvas konkurences līmenis dzelzceļa nozarē saglabājas zems. Attiecībā uz publisko iepirkumu līgumu vērtība, ko Vācijas iestādes publicēja saskaņā ar Savienības tiesību aktiem iepirkuma jomā, ir ļoti zema. Likumdošanas process, tostarp arī likuma pret konkurences ierobežojumiem pārskatīšana, vēl nav pabeigti. Mazumtirdzniecības nozarē plānošanas regulējums būtiski ierobežo jaunu dalībnieku ienākšanu tirgū.
- (17) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi visaptverošu analīzi par Vācijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Komisija ir ņēmusi vērā ne tikai programmu lietderību ilgspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Vācijā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā to, ka jānostiprina Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos ievērojot ES līmeņa norādes. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 4. ieteikumā.
- (18) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (19) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro⁽²⁾. Vācijai kā valstij, kuras naudas vienība ir euro, būtu arī jānodrošina pilnīga un savlaicīga minēto ieteikumu īstenošana,

AR ŠO IESAKA Vācijai laikposmā no 2013. līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

- Kā paredzēts, saglabāt stabilu fiskālo stāvokli, kas nodrošina atbilstību VTM visā programmas laikā. Īstenot izaugsmei labvēlīgu fiskālo politiku, veicot papildu pasākumus, lai uzlabotu valsts izdevumu efektivitāti veselības aprūpes un ilgtermiņa aprūpes jomā, labāk integrējot aprūpes pakalpojumus un lielāku uzmanību pievēršot prevencijai, rehabilitācijai un neatkarīgai dzīvei. Uzlabot nodokļu sistēmas efektivitāti, jo īpaši paplašinot PVN bāzi un no jauna novērtējot pašvaldības nekustamā īpašuma nodokļa bāzi. Izmantot pieejamās iespējas lielākiem un efektīvākiem izaugsmi veicinošiem izdevumiem izglītībai un pētniecībai visos valdības līmeņos. Pabeigt parādu ierobežojuma ieviešanu konsekventi visās federālajās zemēs, nodrošinot, lai uzraudzības procedūras un korekcijas mehānismi būtu savlaicīgi un atbilstīgi.
- Uzturēt apstākļus, kas ļauj pieaugt algām, lai atbalstītu iekšzemes pieprasījumu. Šajā nolūkā samazināt augstos nodokļus un sociālās apdrošināšanas iemaksas, jo īpaši zemu atalgojumu darba ņēmējiem, un palielināt nelabvēlīgā stāvoklī esošu grupu izglītības iegūšanu. Saglabāt atbilstīgus aktivizācijas un integrācijas pasākumus, īpaši ilgstošiem bezdarbniekiem. Atvieglot pāreju no nestandarta nodarbinātības, piemēram, maziem darbiem, uz ilgspējīgākiem nodarbinātības veidiem. Veikt pasākumus, lai uzlabotu stimulus strādāt un darba ņēmēju nodarbināmību, jo īpaši otrajiem pelnītājiem māsājniecībā un mazkvalificētiem darbiniekiem, arī tādēļ, lai palielinātu viņu ienākumus. Šajā nolūkā novērst fiskālās šķēršļus otriem pelnītājiem māsājniecībā un vēl palielināt bērnu pilna laika aprūpes iestāžu un pagarinātās dienas skolu pieejamību.
- Uzlabot enerģētikas politikas saskaņošanu ar kaimiņvalstīm un līdz minimumam samazināt enerģētikas sistēmas pārveides kopējās izmaksas, jo īpaši papildus pārskatot to enerģētikas politikas instrumentu izmaksu efektivitāti, kas paredzēti, lai sasniegtu atjaunojamās enerģijas mērķus, un turpinot centienus, lai paātrinātu elektroenerģijas un gāzes valsts un pārrobežu tīklu paplašināšanu.

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

⁽²⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 97. lappusi.

4. Veikt pasākumus, lai vēl vairāk veicinātu konkurenci pakalpojumu nozarēs, tostarp atsevišķos arodos, jo īpaši būvniecības nozarē, un profesionālajos pakalpojumos, lai palielinātu iekšējos izaugsmes avotus. Steidzami rīkoties, lai būtiski palielinātu publisko iepirkumu līgumu vērtību. Pieņemt un īstenot paziņoto tiesību aktu reformu, lai uzlabotu konkurences tiesību īstenošanu attiecībā uz konkurences ierobežojumiem. Novērst ierobežojumus attiecībā uz plānošanu, kas pārmērīgi ierobežo jaunu dalībnieku ienākšanu mazumtirdzniecības nozarē. Veikt papildu pasākumus, lai atceltu atlikušos šķēršļus konkurencei dzelzceļa tirgos. Īstenot centienus, lai konsolidētu banku nozari, tostarp uzlabojot pārvaldības satvaru.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
R. ŠADŽIUS

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Ungārijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Ungārijas konverģences programmu 2012.–2016. gadam

(2013/C 217/10)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam uzsākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.

(2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm ⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Saglabātas 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.).

(3) Dalībvalstu valstu vai valdības vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības pakto, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par rīcību, kas jāveic dalībvalstu līmenī, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.

(4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu ⁽⁴⁾ par Ungārijas valsts reformu programmu 2012. gadam un sniedza atzinumu par Ungārijas konverģences programmu 2012.–2015. gadam.

(5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsakot ekonomikas politikas koordinēšanas 2013. gada Eiropas pusgada sākumu. Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, 2012. gada 28. novembrī pieņēma Brīdinājuma mehānisma ziņojumu, kurā Ungārija tika norādīta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.

(6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.

(7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra, ka jāpanāk diferencēta, izaugsmei labvēlīga fiskālā konsolidācija, jāatjauno parastie kreditēšanas nosacījumi ekonomikai, jāveicina izaugsme un konkurētspēja, jārisina bezdarba problēma un krīzes sociālās sekas un jāmodernizē valsts pārvalde.

(8) Komisija 2013. gada 10. aprīlī publicēja padziļinātā pārskata rezultātus attiecībā uz Ungāriju saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu. Komisija, veicot analīzi, secināja, ka Ungārija saskaras ar makroekonomikas nelīdzsvarotību, kurai nepieciešama uzraudzība un izlēmīga politiska darbība. Lai samazinātu nozīmīgus riskus nelabvēlīgai ietekmei uz ekonomikas darbību, ļoti cieša uzmanība joprojām jāpievērš jo īpaši stipri negatīvās neto starptautisko ieguldījumu pozīcijas notiekošai koriģēšanai, ko lielā mērā veicina privātā sektora aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšana liela valsts sektora parāda un vājas uzņēmējdarbības vides apstākļos.

⁽⁴⁾ OV C 219, 24.7.2012., 40. lpp.

- (9) Ungārija 2013. gada 22. aprīlī iesniedza savu valsts reformu programmu 2013. gadam un 2013. gada 24. aprīlī – savu konverģences programmu, kas attiecas uz laikposmu no 2012. līdz 2016. gadam. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (10) Pamatojoties uz 2013. gada konverģences programmas izvērtējumu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka makroekonomikas scenārijs, uz kuru pamatojas programmā sniegtās budžeta prognozes, ir diezgan optimistisks. Ungārijas iestāžu izaugsmes prognozes 2013. un 2014. gadam attiecīgi 0,7 % un 1,9 % apmērā ir aptuveni par pusi procentu punkta augstākas, salīdzinot ar Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozēm. Konverģences programmā ietvertās budžeta stratēģijas mērķis ir nodrošināt ilgtspējīgu pārmērīga budžeta deficīta novēršanu līdz termiņam 2012. gadā, Padome noteikusi atbilstīgi Padomes Ieteikumam saskaņā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru 2012. gada 13. martā, un arī turpmāk ievērot vidējā termiņa mērķi (VTM). Ungārija 2012. gadā ir veikusi būtiskus fiskālos pasākumus un, sasniedzot budžeta deficītu 1,9 % apmērā no IKP, ir pārsniegusi deficīta mērķi 2,5 % apmērā no IKP, ko ieteica Padome, daļēji vienreizēju ieņēmumu 0,2 % no IKP apmērā dēļ, kas tika iekasēti papildus tiem, kas tika atzīti minētā Padomes ieteikuma sniegšanas brīdī. Tomēr korektīvie pasākumi 2012. gadā un turpmāk, jo īpaši tie, kas paziņoti 2012. gada rudenī, bija orientēti galvenokārt uz ieņēmumu jomu, galveno uzmanību pievēršot atsevišķiem sektoriem, un tas rada jautājumus par konsolidācijas centienu ilgtspēju. Saskaņā ar Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozi ir nepieciešami turpmāki centieni gan 2013., gan 2014. gadā, lai ilgtspējīgā veidā novērstu pārmērīgu budžeta deficītu. Pēc Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozes publicēšanas valdība pieņēma jaunu korektīvo pasākumu kopumu, koncentrējoties uz izdevumu jomu, un, pamatojoties uz atjaunināto Komisijas izvērtējumu, paredzams, ka ar jaunajiem pasākumiem 2013. un 2014. gadā deficīts arī turpmāk būs mazāks par robežvērtību 3 % apmērā no IKP.

Konverģences programmā VTM ir mainīts no strukturālās bilances - 1,5 % apmērā no IKP līdz - 1,7 % no IKP. Jaunais VTM atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Ungārijā 2012. gadā reģistrēta strukturālā bilance - 0,7 % apmērā no IKP, proti, tā krietni pārsniedz pārskatīto VTM, un Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozē paredzēts, ka strukturālā bilance prognožu periodā joprojām būs atbilstīga VTM un 2013. gadā tā būs - 1,1 % apmērā, un 2014. gadā – - 1,8 % apmērā. Pamatojoties uz pasākumiem, kas pieņemti pēc Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozes, strukturālā bilance varētu arī 2014. gadā saglabāties virs VTM. Valsts izdevumu pieaugums 2013. un 2014. gadā, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, kopumā atbildīs potenciālā IKP pieauguma vidēja termiņa atsaucēs līme-

nim, bet paredzams, ka tas ievērojami pārsniegs to 2015. un 2016. gadā. Tādējādi Stabilitātes un izaugsmes pakta izdevumu kritērijs minētajos divos gados netiks izpildīts. Saskaņā ar valdības plāniem valsts parāda attiecība pret IKP programmas laikposmā pastāvīgi samazināsies no 79,2 % 2012. gadā līdz 77,2 % 2014. gadā, un 2016. gadā – līdz 73,4 %, proti, tā saglabāsies virs atsaucēs vērtības 60 % apmērā no IKP. Turpretī Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozēs, ņemot vērā iespējamus riskus, kas apdraud konsolidācijas plānus, paredzēts tikai neliels samazinājums līdz 78,9 % no IKP 2014. gadā, kas ar jaunajiem korektīvajiem pasākumiem būtu par apmēram 0,5 procentu punktiem mazāk. Ungārija no 2013. gada būs pārejas laikā attiecībā uz atbilstību parāda kritērijam, un saskaņā ar Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozi tā gūst ievērojamus panākumus ceļā uz atbilstību parāda kritērijam 2013. un 2014. gadā.

- (11) Vidējā termiņa budžeta programma joprojām ir tikai indikatīva, un fiskālajā plānošanā galvenā uzmanība tiek pievērsta vienīgi pašreizējā gada budžetam. Turklāt, neraugoties uz dažiem nesen ieviestajiem uzlabojumiem, Fiskālās padomes obligātie uzdevumi un analītiskie resursi joprojām neatbilst tās līdz šim neizmantotajām veto tiesībām un vajadzībai pēc sistemātiskiem *ex-post* izvērtējumiem attiecībā uz atbilstību skaitliskiem fiskāliem noteikumiem. Vidējā termiņa budžeta programmas stiprināšana un Fiskālās padomes obligāto uzdevumu loka paplašināšana palīdzētu uzlabot nesen pārstrādātā fiskālās pārvaldības satvara stabilitāti un uzticamību.
- (12) Ungārijas finanšu sektorā ļoti ātri samazinās aizņemto līdzekļu īpatsvars, daļēji dažu politikas pasākumu rezultātā, kam bija spēcīga negatīva ietekme uz banku rentabilitāti un kas sekmēja stingrus kredītēšanas nosacījumus. Paslīkinošās portfeļa kvalitātes pārvaldība ir viens no lielākajiem problēmjautājumiem finanšu sektorā, un to papildina pieaugošais ienākumu nenesošu aizdevumu skaits. Pēdējos gados valdība pieņēma vairākus pasākumus, lai palīdzētu ārvalstu valūtā izsniegtu kredītu ņēmējiem, vairākos gadījumos nekonsultējoties ar ieinteresētajām personām banku sektorā. Tomēr minētie pasākumi ne vienmēr bija vērsti uz problemātiskiem aizņēmējiem. Vairāku pasākumu pieņemšana īsā laikposmā varētu palielināt bezrūpīgas rīcības risku aizņēmēju vidū, jo tiktu gaidīta turpmāka palīdzība no valdības puses. Pasaules finanšu krīze parādīja, kādā mērā pašreizējā banku sistēma var likt valsti iestādēm rīkoties, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti. Pirmajā finansiālās palīdzības programmā Ungārijai tika atbalstīta nepieciešamība pēc mūsdienīgas uzraudzības, tostarp pēc efektīvām ārkārtas pilnvarām finanšu uzraudzībai un pēc neregulējuma mehānisma izveides. Lai gan pēdējos trīs gados Ungārijas finanšu uzraudzības iestādes pilnvaras ir ievērojami palielinājušās, likumdevējs tai nav piešķīris pietiekamas uzraudzības pilnvaras.

- (13) Ungārija nav ievērojusi 2012. gada ieteikumu izveidot uzņēmumu nodokļu sistēmu, kas nerada kroplojumus un ir stabila, un ir palielinājusi nodokļu slogu atsevišķiem uzņēmumu sektoriem, ieviešot jaunus pastāvīgus nozaru papildnodokļus. Lai gan jaunais mazo uzņēmumu nodoklis, kas tika ieviests kā daļa no Nodarbinātības aizsardzības akta, nāk par labu, tomēr tas, ka uzņēmumu sektoros pastāv vairākas dažādas nodokļu likmes, kavē efektīvu resursu piešķiršanu un ietekmē investīcijas un aizdevumus. Samazinātu sociālā nodrošinājuma iemaksu likmju ieviešana saskaņā ar Nodarbinātības aizsardzības aktu ir solis pareizajā virzienā ceļā uz nodokļu sloga darbaspēkam samazināšanu. Tomēr nodokļu īpatsvars darbaspēka izmaksās zemu atalgojamiem darba ņēmējiem joprojām ir augsts, un būtu vēlams pilnveidot sistēmu, lai labāk risinātu situāciju šajā grupā. Ungārija plāno risināt šo nodokļu neatbilstību ar vairāku pasākumu palīdzību, piemēram, ieviešot obligātu kases aparātu sasaisti ar nodokļu iestādēm. Attiecībā uz enerģijas nodokļiem veiktie pasākumi nerada stimulus samazināt enerģijas patēriņu, un tiem ir traucējoša ietekme.
- (14) Neraugoties uz nesajamajiem uzlabojumiem, zemais nodarbinātības līmenis ir saistīts ar ļoti zemu līdzdalības darba tirgū rādītāju. Jauniešu bezdarbs no 11 % 2001. gadā palielinājās līdz 28,1 % 2012. gadā. Valsts darba shēma izmanto ļoti daudz budžeta resursu, lai ilgstošiem bezdarbniekiem sociālo pabalstu vietā nodrošinātu ienākumus no algota darba, kaut gan ilgtermiņa ieguvumi nodarbināmībā vēl ir jāpierāda. Ungārija ir stiprinājusi aktīvās darba tirgus politiku, bet tai vajadzētu būt pieejamākai dažām nelabvēlīgā situācijā esošām iedzīvotāju grupām. Pieaugušo līdzdalības mūžizglītībā līmenis joprojām ir viens no zemākajiem Savienībā. Pēdējos piecos gados sievietes nodarbinātības līmenis saglabājās apmēram tikpat zemā līmenī. Lai veicinātu sievietes iesaistīšanos darba tirgū, valdība paplašināja bērnu aprūpes iestāžu loku un veicināja elastīgus darba nosacījumus. Sociālā situācija turpina pasliktināties: 31 % iedzīvotāju riskē nonākt nabadzībā vai sociālā atstumtībā, un liela daļa iedzīvotāju saskaras ar nopietnu materiālo nenodrošinātību. Nabadzība joprojām nesamērīgi ietekmē nelabvēlīgākā situācijā esošās teritorijas un kopienas, jo īpaši romus.
- (15) Darījumdarbības vide Ungārijā pēdējos trīs gados ir pastāvīgi pasliktinājusies vairāku pasākumu dēļ, tostarp ierobežojumu investoriem un nestabilā regulējuma dēļ. Neseni ieviestie ierobežojumi, kas nesamērīgi ietekmē ārvalstu investorus, galvenokārt vērsti uz pakalpojumu nozari, tostarp arī mazumtirdzniecību. Programmā valsts pārvaldes vienkāršošanai iekļauti 114 pasākumi, lai samazinātu administratīvo slogu uzņēmumiem par apmēram 500 miljardiem forintu, bet tās īstenošana nedaudz iekāvējās. Neraugoties uz to, ka 2012. gada 1. janvārī stājās spēkā jauns likums, konkurences līmenis publiskā iepirkuma jomā joprojām ir zems. Korupcijas apkarošanas programma ir Ungārijas programmas (*Magyary Programme*) būtisks elements. Tomēr, tā kā korupcijas apkarošanas programmas uzmanība ir koncentrēta uz valsts administrāciju, tā nerisina ne jautājumu par nepieciešamu tiesībsardzību šajā jomā, ne arī jautājumu par stingrāku politisko partiju finansēšanas kontroli, kas ir būtiska joma, kura rada bažas. Lai gan jau notiek dažu būtisku pasākumu īstenošana, vairākums paziņoto pasākumu vēl nav uzsākti. Īstenoto pasākumu uzraudzības trūkums arī joprojām rada problēmas. Notikumu gaita Ungārijā 2012. un 2013. gadā radīja bažas par tiesu iestāžu neatkarību. Inovācijas savienības rezultātu pārskatā Ungārija klasificēta kā mērena inovāciju ieviešana. Uzņēmumu investīcijas pētniecībā un izstrādē galvenokārt veic uzņēmumi, kuru īpašnieki ir ārvalstnieki.
- (16) Ungārija ir guvusi panākumus mācības priekšlaicīgi pārtraukušo skolēnu skaita samazināšanā. Tā kā vēl joprojām pastāv lielas reģionālās atšķirības, jaunie centralizētās valsts izglītības sistēmas elementi var negatīvi ietekmēt un palielināt sociālo nevienlīdzību un nošķirtību, ja tie netiks rūpīgi īstenoti. Lai gan pēdējos gados ir būtiski pieaudzis studentu skaits, kas sāk augstāko izglītību, ir nepieciešams turpināt darbu, lai sasniegtu ES vidējo līmeni un stratēģijas "Eiropa 2020" valsts mērķi. Būtu jānodrošina, ka pašreizējā augstākās izglītības reforma uzlabo pieeju izglītībai nelabvēlīgā situācijā esošiem skolēniem.
- (17) To pasākumu īstenošanai, kas ietverti *Szell Kalman* plānā, kura mērķis ir uzlabot sabiedriskā transporta izmaksu efektivitāti un darbību, ir tendence ievērojami kavēties, un visaptverošas transporta stratēģijas trūkums traucē transporta sistēmas finanšu stabilitātei. Lai gan Ungārija ir atbilstīgi palielinājusi energotīkla starpsavienojumus ar kaimiņvalstīm, kā ieteikts 2012. gadā, energoregulatora neatkarības trūkums attiecībā uz enerģijas tarifu noteikšanu un regulēto enerģijas cenu lielais īpatsvars mājāsaimniecībām un mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) joprojām rada bažas.
- (18) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi visaptverošu analīzi par Ungārijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un konverģences programmu un ir sniegusi padziļinātu pārskatu. Tā ir ņēmusi vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Ungārijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos

nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1.–7. ieteikumā.

- (19) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un tās atzinums ⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (20) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1., 2., 3., 4., 5. un 7. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Ungārijai laikposmā no 2013. gada līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

1. Īstenot ticamu un uz izaugsmi vērstu fiskālo stratēģiju, nosakot nepieciešamos pasākumus, kuros galvenā uzmanība pievērsta izdevumu ietaupījumiem, un saglabāt stabilu fiskālo stāvokli saskaņā ar VTM konverģences programmas laikā. Pamatojoties uz iepriekš minētajiem pasākumiem, panākt vispārējā valsts parāda attiecības stabilu samazināšanos, arī tādēļ, lai mazinātu kopējo makroekonomikas nelīdzsvarotību. Uzlabot vidējā termiņa budžeta programmu, padarot to saistošāku un cieši sasaistot to ar skaitliskiem fiskālajiem noteikumiem. Paplašināt Fiskālās padomes obligāto uzdevumu loku un pastiprināt pārredzamību, tostarp sistemātiski veicot *ex-post* uzraudzību attiecībā uz atbilstību skaitliskiem fiskāliem noteikumiem, kā arī regulāri sagatavojot makrofiskālās prognozes un būtiskāko politisko priekšlikumu ietekmes uz budžetu izvērtējumus.
2. Palīdzēt atjaunot normālu ekonomikas kreditēšanu, galvenokārt uzlabojot kapitāla uzkrāšanas kapacitāti finanšu sektorā, *inter alia* samazinot pašreizējo papildu slogu. Uzlabot portfeļa kvalitāti, izņemot no banku bilancēm aktīvus, kuru vērtība ir samazinājusies, rūpīgi apspriest ar ieinteresētajām personām jaunas politiskas iniciatīvas un nodrošināt, lai jauni politiski pasākumi nepalielinātu bezrūpīgas rīcības risku aizņēmēju vidū. Uzlabot finanšu regulējumu un uzraudzību, jo īpaši piešķirot vairāk efektīvu ārkārtas pilnvaru Ungārijas finanšu uzraudzības iestādei un izveidojot banku noregulējuma režīmu.

3. Nodrošināt stabilu, līdzsvarotāku un paredzamāku uzņēmumu nodokļu sistēmu. Racionalizēt uzņēmumu nodokļu sistēmu un mazināt nozarēm piemērojamo nodokļu radītos resursu piešķiršanas kropļojumus, lai veicinātu izaugsmi un nodarbinātību. Turpināt darbu, lai panāktu, ka darbspēkam piemērojamie nodokļi ir nodarbinātībai labvēlīgāki, atvieglot nodokļu slogu zemu atalgotiem darba ņēmējiem, *inter alia*, pilnveidojot atbilstības kritērijus Nodarbinātības aizsardzības aktam un pārcelt nodokļus uz vides nodokļiem. Pilnībā īstenot un pastiprināt jau paziņotos pasākumus, lai uzlabotu nodokļu iekasēšanu un mazinātu nodokļu iekasēšanas izmaksas.

4. Risināt jauniešu bezdarba problēmu, piemēram, izmantojot garantiju jauniešiem ⁽²⁾. Stiprināt aktīvas darba tirgus politikas pasākumus un uzlabot valsts nodarbinātības dienesta klientu profilēšanas sistēmu. Mazināt sabiedrisko darbu shēmas dominējošo stāvokli nodarbinātības pasākumos un stiprināt tās aktivizēšanas aspektu. Nostiprināt apmācības programmas, lai veicinātu līdzdalību mūžizglītībā. Turpināt bērnu aprūpes iestāžu loku paplašināšanu, lai veicinātu sieviešu līdzdalību. Nodrošināt, lai sociālās integrācijas valsts stratēģijas mērķis tiktu iekļauts visās politikas jomās nolūkā mazināt nabadzību, jo īpaši bērnu un romu vidū.

5. Radīt labvēlīgu darījumdarbības vidi, jo īpaši atjaunot piemērotu vidi tiešajiem ārvalstu investoriem, padarot regulējumu stabilāku un veicinot konkurenci tirgū. Nodrošināt to pasākumu pilnīgu īstenošanu, kas paredzēti administratīvā sloga mazināšanai, uzlabot konkurenci publiskā iepirkuma jomā un veikt turpmākus atbilstīgus pasākumus, lai novērstu korupciju. Turpināt nostiprināt tiesu iestādes. Novērst nesen radītos šķēršļus pakalpojumu nozarē, tostarp mazumtirdzniecības pakalpojumu nozarē. Ieviest mērķtiecīgus stimulus, lai atbalstītu inovatīvus uzņēmumus.

6. Īstenot valsts stratēģiju mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas jomā un nodrošināt, ka izglītības sistēma visiem jauniešiem sniedz darba tirgus prasībām atbilstīgas prasmes, zināšanas un kvalifikāciju. Uzlabot piekļuvi iekļaujošai vispārējai izglītībai nelabvēlīgā situācijā esošajiem, jo īpaši romiem. Atbalstīt pāreju starp dažādiem izglītības posmiem un pāreju uz darba tirgu. Īstenot augstākās izglītības reformu, lai palielinātu studentu, jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošu studentu, skaitu.

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

⁽²⁾ Izveidota ar Padomes Ieteikumu (2013. gada 22. aprīlis) (OV C 120, 26.4.2013., 1. lpp.).

7. Pakāpeniski atcelt enerģijas cenu regulēšanu, nodrošinot efektīvu ekonomiski neaizsargātu patērētāju aizsardzību. Veikt turpmākus pasākumus, lai nodrošinātu valsts regulatora neatkarību. Nodrošināt transporta nozares valsts uzņēmumu finansiālo stabilitāti, samazinot darbības izmaksas un palielinot ieņēmumus.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Itālijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Itālijas stabilitātes programmu 2012.–2017. gadam

(2013/C 217/11)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un korigēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam uzsākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.) un 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības

politikas pamatnostādņēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

- (3) Dalībvalstu vai valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības pakta, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politiku. Viņi pieņēma lēmumu par rīcību, kas jāveic dalībvalstu līmenī, jo īpaši paužot ciešu apņēmību sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽⁴⁾ par Itālijas 2012. gada valsts reformu programmu un sniedza savu atzinumu par Itālijas stabilitātes programmu 2012.–2015. gadam.
- (5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2013. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, 2012. gada 28. novembrī pieņēma brīdinājuma mehānisma ziņojumu, kurā tā noteica Itāliju kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.
- (7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra nepieciešamību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdošanas nosacījumus ekonomikai, veicināt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmas un krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Saglabātas 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.).

⁽⁴⁾ OV C 219, 24.7.2012., 46. lpp.

- (8) Komisija 2013. gada 10. aprīlī publicēja saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu sagatavotā padziļinātā pārskata rezultātus par Itāliju. Komisijas veiktā analīze tai ļauj secināt, ka Itālijā pastāv makroekonomiskā nelīdzsvarotība, kurai nepieciešama izlēmīga politikas rīcība. Jo īpaši par galveno Itālijas makroekonomisko nelīdzsvarotību vēl aizvien tiek uzskatīts ārējās konkurētspējas zudums, kā arī lielās publiskā sektora parādsaisītības joprojām nelielas izaugsmes apstākļos.
- (9) Itālija 2013. gada 11. aprīlī iesniedza savu 2013. gada valsts reformu programmu un stabilitātes programmu laikposmam no 2012. līdz 2017. gadam. Pēc programmu iesniegšanas jaunā valdība, kas tika apstiprināta 28. aprīlī, pauda savu nodomu pastiprināt strukturālo reformu plānu, vienlaikus apstiprinot stabilitātes programmā izvirzītos budžeta mērķus. 17. maijā tika pieņemts dekrētlukums ar jauniem noteikumiem par nekustamā īpašuma nodokļiem un algu piemaksas shēmas nepietiekami nodarbinātiem darba ņēmējiem darbības pagarināšanu. Abas programmas un jaunie valdības veiktie pasākumi ir izvērtēti vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (10) Pamatojoties uz stabilitātes programmas izvērtējumu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs attiecībā uz 2014. gadu ir optimistisks salīdzinājumā ar Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozi. Minētais scenārijs ir ticams attiecībā uz laikposmu no 2015. gada. Tomēr tā tas ir pieņemot, ka pilnībā tiek īstenotas pieņemtās strukturālās reformas, kas joprojām ir grūts uzdevums. Jaunā valdība apstiprināja stabilitātes programmā izklāstīto budžeta stratēģiju, un parlaments tai piekrita. Tās mērķis ir saglabāt deficītu visā programmas laikā zem Līgumā noteiktās atsaucēs vērtības 3 % no IKP, sasniedzot vidējā termiņa mērķi (VTM) 2013. gadā un panākot parāda un IKP attiecības samazināšanos no 2014. gada. Stabilitātes programmā apstiprināts VTM, proti, līdzsvarots budžeta stāvoklis strukturālā izteiksmē, kas ir saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. 2012. gadā deficīts tika samazināts līdz Līgumā noteiktajai atsaucēs vērtībai 3 % no IKP, un saskaņā ar Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozi ir paredzams, ka 2013.–2014. gadā tas paliks zem Līgumā noteiktās atsaucēs vērtības. Saskaņā ar izvērtējumu Itālijas valdības 17. maijā pieņemtie noteikumi būtiski neietekmēs deficītu, ja tie tiks konsekventi īstenoti. Kā aprakstīts Padomes 2013. gada 21. jūnijā pieņemtajā lēmumā, ar ko atceļ pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, tiesību aktos tika ieviestas divas drošības klauzulas, lai nodrošinātu budžeta mērķu sasniegšanu. Pēc tam, kad 2009.–2012. gadā strukturālā bilance kumulatīvā izteiksmē uzlabojās par 2,7 procentu punktiem no IKP, un pieņemot, ka nebūs turpmāku politikas izmaiņu, ir prognozējams, ka 2013. gadā strukturālā bilance (kā daļa no IKP) uzlabosies par vēl vienu procentu punktu līdz -0,5 % no IKP un tad nedaudz pasliktināsies 2014. gadā.
2014. gadā strukturālā primārā bilance sasniegtu gandrīz 5 % no IKP. Prognozētā strukturālā korekcija attiecībā uz 2013. gadu ir atbilstīga, arī balstoties uz izdevumu (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) analīzi, savukārt attiecībā uz 2014. gadu, pamatojoties uz Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozi, tā rāda novirzi no korekcijas VTO sasniegšanai. Stabilitātes programmā prognozēts, ka valdības parāda attiecība sasniegs maksimumu 2013. gadā un pēc tam sāks samazināties (arī pateicoties paredzētajiem, privatizācijas rezultātā gūtajiem ieņēmumiem) – ik gadu par līdz pat 1 procentu punktu no IKP. Tomēr saskaņā ar prognozi parāda un IKP attiecība turpinās pieaugt līdz 132,2 % no IKP līdz 2014. gadam, pieņemot, ka netiek mainītas politikas nostādnes, – viens no iemesliem ir komercparāda atmaksa, kā rezultātā 2013.–2014. gadā parāds pieaugtu par apmēram 2,5 procentu punktiem; taču prognozē nav ņemti vērā ieņēmumi no privatizācijas, jo vēl trūkst sīkākas informācijas. Sākot no 2013. gada, Itālija atradīsies trīs gadu ilgā pārejas laikā attiecībā uz parādu kritērija ievērošanu, un stabilitātes programmā paredzētā parādu atmaksājāmības likne nodrošina pietiekamu virzību uz šā kritērija ievērošanu. Tomēr stabilitātes programmā iekļautās deficīta un parāda samazināšanas prognozes balstās uz budžeta pasākumu pilnīgu īstenošanu un strukturālo reformu pieņemšanu, kam ir izšķiroša nozīme, lai nostiprinātu tirgus uzticēšanos un veicinātu izaugsmi un nodarbinātību.
- (11) Kaut arī ir pieņemtas nozīmīgas reformas, kuru mērķis ir pastiprināt fiskālo ilgtspēju un veicināt izaugsmi, to pilnīga īstenošana joprojām ir grūts uzdevums, un pastāv lielas iespējas turpmākai rīcībai. Vairāki svarīgi ierosinātie pasākumi vēl nav apstiprināti vai joprojām jāpieņem atbilstošie tiesību akti, turklāt pastāv risks, ka šo pasākumu konkrētā piemērošana netiks konsekventi nodrošināta visos valdības līmeņos. Neskatoties uz veikto rīcību, valsts pārvaldes efektivitāte, kura attiecas uz reglamentējošiem un procedūras noteikumiem, pārvaldības kvalitāti un administratīvām spējām, joprojām ir ierobežota, kas ietekmē reformu īstenošanu un uzņēmējdarbības vidi.
- (12) Lai uzlabotu uzņēmējdarbības vidi, ir jāpabeidz civiltiesību reforma, ātri īstenojot tiesu organizatoriskās uzbūves pārskatīšanu un saīsinot lietu pārmērīgi ilgo izskatīšanas laiku, kā arī samazinot vēl neizskatīto lietu skaitu un lielo tiesvedības apmēru. Ievērojot Konstitucionālās tiesas 2012. gada oktobra nolēmumu par mediāciju, ir jārikojas, lai veicinātu strīdu ārpustiesas izšķiršanas mehānismu izmantošanu. Korupcija ir nopietna problēma, kuras radītās izmaksas tiek lēstas 4 % apmērā no IKP, kā rezultātā tiek būtiski mazināts ekonomikas atlabšanas potenciāls. Pēc 2012. gada novembrī pieņemtā Korupcijas apkarošanas likuma ir nepieciešama turpmāka rīcība, un korupcijas apkarošanas efektivitāti varētu vēl vairāk uzlabot, jo īpaši attiecībā uz noilguma termiņiem, kuri šobrīd ir ļoti īsi.

- (13) Līdz šim īstenoto vērienīgo fiskālās konsolidācijas stratēģiju papildina līdzsvarota budžeta noteikums, kas tika ieviests konstitūcijā 2012. gada aprīlī, un pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot publiskā sektora izdevumu lietderību un kvalitāti. Tomēr trūkumi īstenošanā ir ierobežojusi veikto pasākumu pilnīgu efektivitāti. Politiskais strupceļš ir bloķējis nepieciešamo provinču skaita samazināšanu. Pateicoties Kohēzijas rīcības plānam, bija iespējams paātrināt struktūrfondu apguvi apmēram 11,9 miljardu euro apmērā trīs secīgos posmos. Tomēr vispārējās līdzekļu pārvaldības uzlabošanai joprojām trūkst vērienīguma (jo īpaši Itālijas dienvidu daļā), radot nopietnas bažas saistībā ar 2014.–2020. gada plānošanas periodu. Tādējādi ir vēl daudz iespēju uzlabot publiskā sektora izdevumu lietderību.
- (14) Bankām tradicionāli ir izšķirīga loma Itālijas ekonomiskās darbības atbalstīšanā, jo īpaši piešķirot aizdevumus maziem uzņēmumiem, taču banku spēja uzņemties šo lomu ir vājināta ieilgušās ekonomikas lejupslīdes dēļ. Paaugstināts kredītrisks (kā arī lielais un pieaugošais ieņēmumus nenesošo aizdevumu uzkrājums) ir veicinājis aizdevumu apmēra samazināšanos un vēl vairāk saasina banku zemās rentabilitātes problēmu. Lai uz to reaģētu, Itālijas Banka, veicot pārbaudes uz vietas, izvērtē finansēšanas atbilstīgumu saistībā ar samazinātas vērtības aizdevumiem. Specifiski dažu Itālijas banku korporatīvās pārvaldības noteikumi varētu ierobežot šo banku veiktās finanšu starpniecības efektivitāti. Tika pieņemti pasākumi, lai veicinātu ārpusbanku finansējuma kanālu, jo īpaši kapitāla finansējuma un uzņēmumu obligāciju finansējuma izmantošanu, un sekmētu inovācijas spējas, taču šo pasākumu nozīme joprojām ir neliela, un tie vēl nav pilnībā īstenoti. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/35/EK (2000. gada 29. jūnijs) par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos⁽¹⁾ transponēšana un uzkrātā komercparāda plānotā atmaksa palīdzēs uzlabot uzņēmumu likviditāti.
- (15) 2012. gada jūnijā tika pieņemta vērienīga darba tirgus reforma, lai novērstu darba tirgus neelastību un sadrumstalotību. Reforma jāpabeidz, pieņemot aizkavējušos īstenošanas tiesību aktus, un ir rūpīgi jāuzrauga tās konkrētā piemērošana uz vietas. Turklāt valsts nodarbinātības dienesti vēl jāintegrē bezdarbnieku pabalstu administrācijā, lai atbalstītu efektīvu aktivizēšanas stratēģiju īstenošanu. Sociālie partneri izstrādāja jaunu sistēmu algu noteikšanai, 2011.–2013. gada laikposmā panākot vairākas secīgas vienošanās. Šo sistēmu balsta nodokļu atvieglojumi ar mērķi labāk saskaņot algas ar ražīgumu un vietējā darba tirgus nosacījumiem. Šī sistēma būtu efektīvi jāīsteno un pakāpeniski jāpielāgo, balstoties uz rezultātu uzraudzību.
- (16) Jauniešu bezdarba līmenis un to jauniešu īpatsvars, kuri nemācās, nestrādā un neapgūst arodu, turpināja pieaugt, līdz 2012. gada beigām sasniedzot attiecīgi 37 % un 21,1 %. Gan terciārās izglītības iegūšanas rādītājs, gan nodarbinātības līmenis to jauniešu vidū, kuri ieguvuši terciāro izglītību, ir viszemākais Savienībā, kas liecina par to, ka gados jaunu absolventu prasmes nav pienācīgi saskaņotas ar darba tirgus prasībām. Lai gan priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas rādītājs nedaudz samazinās, tas vēl aizvien ir augsts. Tas rada bažas par izglītības sistēmas sniegumu. Viens no svarīgākajiem elementiem šajā sakarībā ir skolotāja profesija, kurai pašlaik ir raksturīgs vienots karjeras “ceļš”, kas piedāvā tikai ierobežotas perspektīvas profesionālās attīstības ziņā. Sieviešu līdzdalības līmenis darba tirgū vēl aizvien ir zems, un nodarbinātības plaša starp dzimumiem ir viena no lielākajām Savienībā. Ievērojami palielinās nabadzības un sociālās atstumtības – jo īpaši dziļa materiālā trūkuma – risks, savukārt sociālās aizsardzības sistēmai ir aizvien grūtāk apmierināt sociālās vajadzības, jo tā pārsvarā balstās uz pensiju izdevumiem.
- (17) Nodokļu sistēmas struktūra joprojām ir sarežģīta un ievērojami noslogo darbu un kapitālu. Pēc 2010. un 2011. gadā īstenotajiem centieniem tika pieņemti papildu pasākumi, lai nodokļu slogu pārvirzītu no produktīviem faktoriem uz patēriņu, īpašumu un vidi; šiem pasākumiem ir ierobežotāka ietekme. Ir vajadzīgi turpmāki pasākumi, lai vienkāršotu nodokļu sistēmu, racionalizētu nodokļu izdevumus, saskaņotu īpašuma nodokļu bāzi ar tirgus vērtību, uzlabotu noteikumu ievērošanu un atturētu no nodokļu nemaksāšanas. Līdz brīdim, kamēr netiks pārskatītas kadastrālās vērtības, iekļāšanās nekustamā īpašuma nodokļu reformas mērķis būs uzlabot šo nodokļu taisnīgumu, ievērojot ierobežojumus, kas noteikti stabilitātes programmā izklāstītajā budžeta stratēģijā. Ēnu ekonomikas un nedeklarēta darba apmēra samazināšana var pozitīvi ietekmēt publiskā sektora finanses un kapitālu. Veicot PVN atbrīvojumu vai PVN samazināto likmju, kā arī tiešo nodokļu izdevumu pārskatīšanu, iespējams, būs jāpielāgo sociālie pārvedumi, lai pēc iespējas samazinātu šīs pārskatīšanas ietekmi uz izmaksu/ieguvumu sadali.
- (18) Ir pielikti būtiski centieni ceļā uz liberalizāciju pakalpojumu nozarē. Tomēr reglamentēto profesiju reforma būtu jāturpina, lai novērstu atlikušos ierobežojumus, un galvenie reformas principi būtu jānosargā arī pret iespējamo pretestību, kas jo īpaši ir sagaidāma juridisko profesiju reformas gaitā. Pēc Konstitucionālās tiesas 2012. gada jūlija nolēmuma būtiski ir arī pasākumi, lai atvērtu konkurencei vietējos sabiedriskos pakalpojumus. Itālijas Konkurences iestādes ierosinājumu turpināšana, kā paredzēts Itālijas tiesību aktos, palīdzēs risināt šos jautājumus.

(1) OV L 200, 8.8.2000., 35. lpp.

- (19) Turpinās tīkla nozaru reforma attiecībā uz tirgus pieeju un infrastruktūras jaudas uzlabošanu, tomēr vēl aizvien pastāv nozīmīgas problēmas. Operatoru nodalīšana gāzes nozarē ir gandrīz pabeigta, un ir jāturpina īstenot 2013. gada martā pieņemtā valsts stratēģija enerģētikas jomā. Vēl viena iespējamās darbības joma ir telekomunikāciju nozares atvēršana konkurencei. Jaunā transporta iestāde, kas atbild par autoceļiem, lidostām, ostām un dzelzceļu, vēl nav izveidota. Tai jābūt neatkarīgai, tai jāpiešķir resursi, kas vajadzīgi tās darbībai, un tai jābūt pilnvarām piemērot sankcijas. Pastāv arī nopietna problēma saistībā ar iekšējās un pārrobežu trūkumiem infrastruktūrā, kas kopā ar atšķirībām starp ziemeļiem un dienvidiem ir viens iemesls augstām enerģijas cenām, zemai platjoslas pakalpojumu izplatībai un transporta pārslodzei.
- (20) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi visaptverošu analīzi par Itālijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu un sniegusi padziļinātu pārskatu. Komisija ir ņēmusi vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Itālijā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā to, ka jānostiprina Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos ievērojot ES līmeņa norādes. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 6. ieteikumā.
- (21) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (22) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1. līdz 6. ieteikumā.
- (23) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro⁽²⁾. Itālijai kā valstij, kuras naudas vienība ir euro, būtu arī jānodrošina pilnīga un laicīga minēto ieteikumu īstenošana,

AR ŠO IESAKA Itālijai laikposmā no 2013. līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

1. Nodrošināt, ka 2013. gadā deficīts paliek zem Līgumā noteiktās atsauces vērtības 3 % no IKP, pilnībā īstenojot pieņemtos pasākumus. Pienācīgā tempā un, īstenojot

(1) Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.
 (2) Skatīt šā Oficiāla Vēstneša 97. lappusi.

izaugsmi veicinošu fiskālo konsolidāciju, veikt strukturālās korekcijas, lai no 2014. gada sasniegtu un saglabātu VTM. Sasniegt plānoto strukturālo primāro pārpalikumu, lai panāktu, ka parāda un IKP ļoti augstā attiecība vienmērīgi samazinātos. Turpināt veikt publiskā sektora izdevumu lietderības un kvalitātes ilgstošu uzlabošanu, pilnībā īstenojot 2012. gadā pieņemtos pasākumus un turpinot šos centienus, ko panāk, regulāri un padziļināti pārskatot izdevumus visos valdības līmeņos.

2. Nodrošināt laicīgu pašreizējo reformu īstenošanu, ātri pieņemot vajadzīgos tiesību aktus un pēc tam nodrošinot to konkrētu piemērošanu visos valdības līmeņos no visu attiecīgo ieinteresēto personu puses, kā arī pārbaudot to ietekmi. Pastiprināt valsts pārvaldes efektivitāti un uzlabot koordināciju starp dažādiem valdības līmeņiem. Vienkāršot administratīvo un tiesisko regulējumu attiecībā uz pilsoņiem un uzņēmumiem, saīsināt lietu izskatīšanas laiku un samazināt lielo tiesvedības apmēru civiltiesību jomā, tostarp veicinot strīdu ārpustiesas izšķiršanas procedūras. Uzlabot tiesisko regulējumu korupcijas apkarošanas jomā, tostarp pārskatot noteikumus par noilguma termiņiem. Pieņemt strukturālus pasākumus, lai saistībā ar 2014.–2020. gada plānošanas periodu uzlabotu ES līdzekļu pārvaldību dienvidu reģionos.

3. Paplašināt banku nozarē labu korporatīvās pārvaldības praksi, kas sekmē lielāku efektivitāti un rentabilitāti, lai tādējādi atbalstītu kredītu piešķiršanu ražošanai. Turpināt pašreizējo darbu attiecībā uz aktīvu kvalitātes pārbaudi banku nozarē un atvieglināt banku bilancēs iekļauto, ieņēmumus nenesošu aizdevumu neregulējumu. Vēl vairāk veicināt kapitāla tirgu attīstību, lai uzlabotu uzņēmumu pieeju plašāka spektra finansējumam (jo īpaši kapitāla veidā) un tādējādi savukārt veicinātu to inovācijas spējas un izaugsmi.

4. Nodrošināt darba tirgus un algu noteikšanas reformu efektīvu īstenošanu, lai labāk saskaņotu algas ar ražīgumu. Veikt turpmākus pasākumus, lai veicinātu dalību darba tirgū, jo īpaši sievietes un jauniešu vidū, piemēram, izmantojot Garantijas jauniešiem shēmu. Uzlabot profesionālo izglītību un apmācību, nodrošināt efektīvākus valsts nodarbinātības dienestus un uzlabot augstskolu studentiem paredzētos karjeras un konsultāciju pakalpojumus. Samazināt finansiālos šķēršļus, kas attur otros pelnītājus māsaimniecībā no iesaistīšanās darbā, un uzlabot aprūpes – īpaši bērnu aprūpes un ilgstošas aprūpes – un ārpusskolas pakalpojumu sniegšanu. Pastiprināt centienus, lai nepieļautu priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu. Uzlabot skolu darbības kvalitāti un rezultātus, ko panāk, arī uzlabojot skolotāju profesionālo attīstību un dažādojot karjeras attīstības ceļus. Nodrošināt sociālo pārvedumu efektivitāti, jo īpaši padarot pabalstus mērķtiecīgākus (īpaši tos, kas paredzēti māsaimniecībām ar maziem ienākumiem, kurās dzīvo bērni).

5. Budžetam neitrālā veidā pārvirzīt nodokļu slogu no darbaspēka un kapitāla uz patēriņu, īpašumu un vidi. Šajā nolūkā pārskatīt PVN atbrīvojumu, samazinātu likmju un tiešo nodokļu izdevumu piemērošanas jomu un reformēt kadastrālo sistēmu, lai saskaņotu regulāro nekustamā īpašuma nodokļu bāzi ar tirgus vērtību. Turpināt cīņu pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, uzlabot nodokļu saistību izpildi un veikt izlēmīgus pasākumus pret ēnu ekonomiku un nedeklarētu darbu.
6. Nodrošināt to pasākumu pareizu īstenošanu, kuru mērķis ir tirgus atvēršana pakalpojumu nozarē. Atcelt atlikušos ierobežojumus profesionālo pakalpojumu jomā un uzlabot tirgus pieeju, piemēram, vietējo sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā, kur būtu jāsekmē publiskā iepirkuma procedūru, nevis tiešo koncesiju, izmantošana. Turpināt pasākumu īstenošanu, lai

uzlabotu tirgus pieejas nosacījumus tīkla nozarēs, jo īpaši prioritārā kārtā izveidojot Transporta iestādi. Palielināt infrastruktūras jaudu, īpašu uzmanību veltot enerģētikas tīklu starpsavienojumiem, intermodāliem pārvadājumiem un ātrdarbīgiem platjoslas savienojumiem telekomunikāciju jomā, lai arī novērstu atšķirības ziemeļiem un dienvidiem.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS*

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Latvijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Latvijas konverģences programmu 2012.–2016. gadam

(2013/C 217/12)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam uzsākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽²⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu valstu vai valdības vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu

par rīcību, kas jāveic dalībvalstu līmenī, jo īpaši paužot ciešu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.

- (4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽³⁾ par Latvijas 2012. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par Latvijas konverģences programmu 2012.–2015. gadam.
- (5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot ekonomikas politikas koordinēšanas 2013. gada Eiropas pusgada sākumu. Komisija, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽⁴⁾, 2012. gada 28. novembrī pieņēma arī Brīdinājuma mehānisma ziņojumu, kurā Latvija netika norādīta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.
- (7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra, ka jāpanāk diferencēta, izaugsmei labvēlīga fiskālā konsolidācija, jāatjauno parastie kreditēšanas nosacījumi ekonomikai, jāveicina izaugsme un konkurētspēja, jārisina bezdarba problēma un krīzes sociālās sekas un jāmodernizē valsts pārvalde.
- (8) Latvija 2013. gada 29. aprīlī iesniedza savu 2013. gada konverģences programmu laikposmam no 2012. līdz 2016. gadam, un 2013. gada 2. maijā – savu 2013. gada valsts reformu programmu. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (9) Pamatojoties uz konverģences programmas izvērtējumu, ievērojot Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka makroekonomikas scenārijs, uz kuru pamatojas programmā sniegtās budžeta prognozes, ir ticams.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ Saglabātas 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.).

⁽³⁾ OV C 219, 24.7.2012., 50. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

Sagaidāms, ka ekonomikas izaugsme programmas laikposmā nedaudz palēnināsies aptuveni līdz 4 % gadā, un paredzams, ka cenu kāpums saglabāsies mērens. Vispārējās valdības budžeta deficīts 2012. gadā samazinājās līdz līmenim, kas ir krietni mazāks par 3 % no IKP Līguma atsauces vērtības, un minētajā gadā tika sasniegts vidēja termiņa mērķis (VTM), un tas ir ievērojami ātrāk, nekā tika paredzēts Latvijas konverģences programmā 2012.–2015. gadam. Konverģences programmā ir saglabāts iepriekšējais VTM -0,5 % apmērā, kas atbilstīgi atspoguļo Stabilitātes un izaugsmes paktā noteiktos mērķus. Konverģences programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir saglabāt strukturālu budžeta stāvokli, kas balstās uz VTM, un novirzes attiecas vienīgi uz sistēmiskās pensiju reformas papildus ietekmi. Minētajā reformā paredzēts pakāpeniski palielināt sociālā nodrošinājuma iemaksu likmi valsts fondēto pensiju shēmā, un šo palielināšanu īsteno 2013., 2015. un 2016. gadā. Tomēr pēc visaptveroša izvērtējuma, kurā kā atsauces vērtība izmantota pārrēķinātā strukturālā bilance un kurā ietverta izdevumu analīze, atskaitot diskrecionāros pasākumus, izrādās, ka noteiktā strukturālā bilance atšķiras no VTM par apmēram 1,0 procentu punktu no IKP 2013. gadā, kas ir ievērojami vairāk par sistēmiskās pensiju reformas papildus ietekmi, un 2014. gadā tā atšķirsies vēl par 0,2 procentu punktiem. Valsts parāds saglabāsies krietni zem 60 % visā programmas laikposmā, un no 40,7 % no IKP 2012. gadā palielināsies līdz 44,5 % 2013. gadā, jo valdība uzkrāj aktīvus parāda atmaksai, un atmaksas rezultātā samazināsies no 2014. gada, programmas laikposma beigās sasniedzot 34,6 %. Saeima 2013. gada janvārī apstiprināja Fiskālās disciplīnas likumu, kas stājās spēkā 2013. gada martā. Ja to efektīvi īsteno, jaunais likums būtiski nostiprinās Latvijas fiskālo sistēmu, paredzot efektīvu mehānismu, kas ierobežos izdevumu palielināšanu ekonomiskā uzplaukuma laikā un būs par pamatu uz noteikumiem balstītai daudzgadu budžeta plānošanai.

- (10) Latvija ir samazinājusi darbaspēka nodokļus un 2014. un 2015. gadā plāno veikt turpmākus pasākumus šajā sakarībā. Tomēr nodokļu īpatsvars darbaspēka izmaksās zemu atalgotiem darba ņēmējiem joprojām ir viens no augstākajiem Savienībā, kas norāda uz to, ka ir nepieciešama piemērota nodokļu politikas kalibrēšana, lai veicinātu mazkvalificētu darba ņēmēju nodarbinātību. Turklāt nodokļu sloga novirzīšanai no darbaspēka uz regulāriem īpašuma nodokļiem un nodokļiem par dabas un citu resursu izmantošanu būtu jāuzlabo strukturālais līdzsvars. Vides nodokļi joprojām ir salīdzinoši mazattīstīti, un to vidū izteikti dominē nodokļi degvielai, savukārt nodokļi par citiem enerģijas avotiem, piesārņojumu un dabas resursu izmantošanu ir zem ES vidējā līmeņa. Nodokļu bāzes turpmāka paplašināšana, ietverot citus vides nodokļu avotus, palīdzētu sasniegt vides jomā noteiktos mērķus. Valdība ir pastiprinājusi centienus, lai apkarotu ēnu ekonomiku, un šie centieni būtu jāturpina.
- (11) Lai gan pēckrīzes strukturālie pielāgojumi ir bijuši veiksmīgi, izteiktais "pieauguma un krituma" cikls liek uzrau-

dzīt turpmāku kredītu pieaugumu un banku finansiālās bāzes, kas saistīta ar ārvalstu noguldījumu pieplūdi, stabilitāti, īstenojot atbilstīgas mikro- un makroprudenciālas politikas nostādnes.

- (12) Latvija ir veikusi daudzus pasākumus, lai risinātu situāciju attiecībā uz ilgstošu un jauniešu bezdarba augsto līmeni. Finansējums un nodrošinājums aktīvai darba tirgus politikai 2013. gadā tika palielināts, salīdzinot ar 2012. gadu, un tiek īstenoti jauni pasākumi, tostarp bezdarbnieku profilēšana, un uzlabota palīdzība darba meklēšanā. Tomēr ilgstoša bezdarba un jauniešu bezdarba līmenis joprojām ir augsts, bezdarbnieku un pabalsta saņēmēju aktivizēšanas un sociālo pakalpojumu pieejamības līmenis ir zems. Ir bažas, ka profesionālā izglītība un apmācība nenodrošina darbaspēka prasmes pietiekamā kvalitātē un ar darbu saistītu kvalitatīvu apmācību pieejamība ir ierobežota. Ir nepieciešama visaptverošas profesionālās orientācijas izveide un turpmāka reformu īstenošana profesionālajā izglītībā un apmācībā, tostarp ar darbu saistītu mācību un mācekļības elementu kvalitātes un pieejamības uzlabošanā.
- (13) Liela daļa (40 %) Latvijas iedzīvotāju riskē nonākt nabadzībā vai sociālā atstumtībā, un bērniem šis rādītājs ir vēl augstāks (43,6 %). Kopumā 2012. gadā nedaudz palielinājās nabadzības riska rādītājs, kas liecina par to, ka izaugsme nenozīmē automātisku nabadzības samazināšanos un ir nepieciešama mērķtiecīga politika. Latvija ir veikusi dažus pasākumus, lai risinātu bezdarbnieku un bērnu nabadzības problēmu. Tomēr ir veikts mazāk tiešu darbību, lai risinātu problēmas sociālās palīdzības sistēmā, jo īpaši saistībā ar pārrēķināšanu, pabalstu adekvātumu un segumu un nepietiekamajiem pabalsta saņēmēju aktivizēšanas pasākumiem. Fiskālās telpas trūkuma dēļ Latvija samazināja garantēto ienākumu minimumu (GIM) un pārtrauca valsts budžeta līdzfinansējumu GIM nodrošināšanai. Šie lēmumi, iespējams, palielinās galēju nabadzību un saasinās pašreizējo nevienlīdzību attiecībā uz sociālās palīdzības pieejamību pašvaldībās, tajā pašā laikā samazinot centrālās valdības stimulus investēt sociālās palīdzības politikas izstrādē un kontrolē. Ir svarīgi uzraudzīt minēto lēmumu ietekmi, lai novērstu situācijas pasliktināšanos.
- (14) Latvija ir ierosinājusi vērienīgu reformu, un paredzams, ka tai būs ievērojama pozitīva ietekme uz augstākās izglītības sistēmas kvalitāti. Reformas plāni attiecas uz radikālām akreditācijas procesa pārmaiņām, augstskolu akadēmisko un pārvaldības funkciju dalīšanu, jauna finansēšanas modeļa izstrādi un augstākās izglītības iestāžu konsolidāciju. Tomēr šie plāni vēl ir agrīnā posmā, un tie ir pareizi jāīsteno, lai nodrošinātu, ka tiek panākta paredzētā pozitīva ietekme. Turklāt 2013. gadā tiks veikts zinātnisko iestāžu efektivitātes un attīstības stratēģiju izvērtējums. Šim svarīgajam izvērtējumam

būtu jāpalīdz likt pamatus nākotnē paredzētajai reformai un zinātnisko iestāžu finansējumam, atbalstot inovāciju kāpumu Latvijā.

(15) Latvija ir ierosinājusi politikas pasākumus, lai risinātu enerģijas taupīšanas jautājumu ekonomikas galvenajās nozarēs. Paredzams, ka turpmākajos gados vairāk nekā 70 % enerģijas ietaupījumu paredzēts gūt ēku būvniecības sektorā. Tomēr mājokļu siltināšanas projektu īstenošana ir bijusi lēna, un daudzi pabeigti projekti attiecas tikai uz samērā nelielu daļu no ēku skaita, kurās rodas lieli enerģijas zudumi. Efektivitātes pieauguma potenciāls šajā jomā ir ievērojams, jo 2010. gadā Latvijas mājāsaimniecību energointensitāte bija augstākā Savienībā. Latvija guva panākumus 2012. gadā attiecībā uz elektroenerģijas tirgus atvēršanu konkurencei un dalībai reģionālajos tirgos. Tiešu līgumu slēgšana ar elektroenerģijas piegādātājiem ir obligāta uzņēmējdarbības sektorā un ir ieviesta arī attiecībā uz mājāsaimniecībām, ko tās var izvēlēties brīvprātīgi. Paredzams, ka Latvija pievienosies Ziemeļvalstu elektroenerģijas biržas *Nord Pool Spot* cenu apgabalam 2013. gada jūnijā. Tomēr nav gūti panākumi attiecībā uz dabasgāzes tirgus atvēršanu, un dominē atkarība no viena avota. Iestādes arī veic sarežģītas pārrunas par īpašumtiesībām uz dabasgāzes krātuvi un tās pārvaldību, kas ir ļoti svarīgi pareizai reģionālā gāzes tirgus darbībai.

(16) Latvijas tiesu sistēmā ir nepilnības civilajā tiesu sistēmā. Sistēmā ir apvienoti vairāki nelabvēlīgi faktori, piemēram, ilgstoša tiesvedība civillietās un komercietās pirmajā instancē un zemi lietu izbeigšanas rādītāji, kā rezultātā uzkrājas neiztiesātās lietas. Izskatīšanas laiks ir īpaši ilgs maksātnespējas procesos. Turklāt daudzas lietas netiek atrisinātas pirmajā instancē, kas izraisa kavēšanos visos līmeņos līdz pat Augstākajai tiesai. Nesen tika veikti pozitīvi pasākumi sistēmas efektivitātes un kvalitātes uzlabošanai, taču vēl ir pārāgri novērtēt to ietekmi. Ir īpaši svarīgi veltīt pietiekamu uzmanību cilvēkresursu pārvaldības politikai tiesu iestādēs. Ciešāka Tieslietu padomes iesaistīšanās, vadošo posteņu lomas pārvērtēšana tiesu iestādēs un tiesnešu plašāka apmācība varētu sniegt ieguldījumu tiesu iestāžu kvalitātes celšanā. 2012. gada nogalē tika ierosināti grozījumi Maksātnespējas likumā. Tomēr vēl būs jāvērtē, vai ierosinātie grozījumi ir pietiekami, lai novērstu likuma trūkumus vispārējā veidā. Piemēram, ir konstatētas problēmas likuma praktiskajā piemērošanā, jo īpaši attiecībā uz maksātnespējas administratoru lomu, viņu pienākumiem pret tiesnešiem un efektīvu aktīvu likvidāciju, kā arī attiecībā uz fizisku personu maksātnespējas jautājumiem, kas arī ir jārisina.

(17) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Latvijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un konverģences programmu.

Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Latvijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 7. ieteikumā.

(18) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Latvijai laikposmā no 2013. gada līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

1. Pastiprināt budžeta stratēģiju, lai nodrošinātu, ka novirzes no VTМ atspoguļo vienīgi sistēmiskās pensiju reformas papildus ietekmi. Šīs stratēģijas satvarā samazināt nodokļus zemu atalgotiem darba ņēmējiem, novirzot nodokļus uz tādām jomām kā akcīzes nodokļi, regulāri īpašuma nodokļi un/vai vides nodokļi. Turpināt centienus, lai uzlabotu nodokļu iekasēšanu un apkarotu ēnu ekonomiku. Arī turpmāk stiprināt fiskālo regulējumu, efektīvi īstenojot Fiskālās disciplīnas likumu un daudzgadu budžeta plānošanu.

2. Turpināt piemērot mikro- un makroprudenciālās politikas nostādnes, lai nepieļautu iespējamās problēmas, kas varētu rasties no kredītu pieauguma un nerezidentu banku aktivitātēm nākotnē.

3. Risināt situāciju saistībā ar ilgstošo un jauniešu bezdarbu, palielinot aktīvās darba tirgus politikas un mērķtiecīgu sociālo pakalpojumu darbības jomu un efektivitāti. Uzlabot jauniešu nodarbināmību, piemēram, izmantojot garantijas jauniešiem, izveidot visaptverošu profesionālo orientāciju, īstenojot reformas profesionālās izglītības un apmācības nozarē un uzlabot mācekļības kvalitāti un pieejamību.

4. Risināt situāciju saistībā ar augstajiem nabadzības rādītājiem, veicot reformas sociālajā palīdzībā, lai tā attiektos uz lielāku iedzīvotāju skaitu, uzlabojot pabalstu adekvātumu un veicot pabalsta saņēmēju aktivizēšanas pasākumus. Pastiprināt īstenošanas mehānismus, lai efektīvi samazinātu bērnu nabadzību.

5. Īstenot plānotās augstākās izglītības reformas, jo īpaši attiecībā uz tāda finansēšanas modeļa izveidi, kas stimulē kvalitāti, akreditācijas sistēmas reformu, iestāžu konsolidāciju un internacionalizācijas veicināšanu. Veikt turpmākus

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

pasākumus, lai modernizētu pētniecības iestādes, pamatojoties uz neatkarīgo novērtējumu, kas pašlaik tiek veikts.

6. Arī turpmāk uzlabot energoefektivitāti, jo īpaši attiecībā uz dzīvojamajām ēkām un centrālapkures tīkliem, nodrošināt stimulus enerģijas izmaksu samazināšanai un novirzīt patēriņu uz energoefektīviem produktiem. Uzlabot savienojamību ar ES enerģētikas tīkliem un veikt pasākumus, lai liberalizētu dabasgāzes tirgu, tostarp paredzēt skaidrus noteikumus par trešo personu piekļuvi uzglabāšanas iespējām.
7. Pabeigt reformas, lai uzlabotu tiesu iestāžu efektivitāti un kvalitāti un samazinātu neiztiesāto lietu skaitu un tiesvedības

ilgumu, tostarp attiecībā uz maksātspēju. Ieviest visaptverošu cilvēkresursu politiku un veikt pasākumus, lai īstenotu mediācijas tiesības un racionalizētu šķīrējtiesu sistēmu.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS*

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Lietuvas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Lietuvas konverģences programmu 2012.–2016. gadam

(2013/C 217/13)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam uzsākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.) un 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽²⁾, kas kopā veido “integritās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integritās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu valsts vai valdības vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politiku. Viņi pieņēma lēmumu par

rīcību, kas jāveic dalībvalstu līmenī, jo īpaši paužot ciešu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.

- (4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽³⁾ par Lietuvas 2012. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par Lietuvas stabilitātes programmu 2012.–2015. gadam.
- (5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot ekonomikas politikas koordinēšanas 2013. gada Eiropas pusgadu. Komisija, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽⁴⁾, 2012. gada 28. novembrī pieņēma arī Brīdinājuma mehānisma ziņojumu, kurā Lietuva netika norādīta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.
- (7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra, ka jāpanāk diferencēta, izaugsmei labvēlīga fiskālā konsolidācija, jāatjauno parastie kreditēšanas nosacījumi ekonomikai, jāveicina izaugsme un konkurētspēja, jārisina bezdarba problēma un krīzes sociālās sekas un jāmodernizē valsts pārvalde.
- (8) Lietuva 2013. gada 9. aprīlī iesniedza savu 2013. gada valsts reformu programmu un 2013. gada 26. aprīlī – savu konverģences programmu laikposmam no 2012. līdz 2016. gadam. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (9) Pamatojoties uz stabilitātes programmas izvērtējumu, ievērojot Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs ir ticams un lielā mērā atbilst Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozēs sniegtajam vērtējumam. Pateicoties vērienīgai fiskālajai konsolidācijai, kas veikta kopš 2009. gada, vispārējās valdības budžeta deficīts 2012. gadā ir samazināts līdz 3,2 %

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ Saglabātas 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.).

⁽³⁾ OV C 219, 24.7.2012., 54. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

no IKP, kas uzskatāms par pietiekamu apmēru, lai atceltu lēmumu par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu, ņemot vērā pensiju sistēmas reformas izmaksas. Deficīta samazinājums zināmā mērā ir balstīts arī uz spēcīgu ekonomikas izaugsmi un izdevumu pagaidu iesaldēšanu. Konverģences programmā vidējā termiņa mērķis (VTM) ir grozīts no + 0,5 % uz - 1,0 %, kas joprojām atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta mērķiem.

Konverģences programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir VTM izpildīt līdz 2016. gadam. Pamatojoties uz (pārrekinātu) strukturālo budžeta bilanci, virzībā uz VTM ikgadējais progress strukturālā izteiksmē ir lielāks nekā 0,5 % no IKP. Programmas aptvertajā laikposmā Stabilitātes un izaugsmes pakta izdevumu kritērijs ir izpildīts. Sākumposmā paredzēta mazliet lielāka korekcija, kas galvenokārt balstās uz izdevumu ierobežošanu, un to tikai daļēji atbalsta konkrēti pasākumi, tostarp vienreizēji, kas ne vienmēr ir precizēti. Saskaņā ar Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozi paredzams, ka strukturālās korekcijas 2013. gadā būs 0,3 % no IKP, bet 2014. gadā 0,0 % no IKP, līdz ar to neizpildot vajadzīgo rādītāju 0,5 % apmērā no IKP, un tas rada bažas par konverģences programmā izvēlēto korekciju virzību. Vēl ir jāprecizē turpmāki konsolidācijas pasākumi, un būtu jāapsver strukturālas reformas, tostarp pāreja uz pasākumiem, kuru pamatā ir ieņēmumi. Vispārējās valdības parāds paliek zemāks nekā 60 % no IKP, 2012. gadā sasniedzot 40,7 %, un paredzams, ka programmas aptvertajā laikposmā tas nedaudz samazināsies. Konverģences programmā paredzēts, ka parāds 2013. gadā samazināsies līdz 39,7 % un līdz 2016. gadam kritīsies līdz 34,5 %, bet saskaņā ar Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozēm tas 2013. gadā samazināsies līdz 40,1 % un 2014. gadā līdz 39,4 %. Atšķirības galvenokārt izskaidrojamas ar to, ka konverģences programmā izmantots zemāks pieņēmums par deficīta apmēru.

(10) Lai gan gadu gaitā Lietuvas situācija attiecībā uz budžeta deficītu ir uzlabojusies, tai joprojām nav pietiekamas fiskālās telpas, lai reaģētu uz nelabvēlīgiem satricinājumiem. Tomēr pastāv iespējas noteikt mazāk kropļojošus nodokļus un veikt turpmākus uzlabojumus attiecībā uz nodokļu saistību izpildi. Lietuvā joprojām ir viszemākā nodokļu un IKP attiecība Savienībā, un konsolidācija galvenokārt tikusi koncentrēta uz izdevumiem. Pastāv iespēja rast nodokļu ieņēmumu papildu avotus, kas vismazāk kaitētu izaugsmei, piemēram, tādus kā vides nodokļi un regulāri nodokļi par nekustamo īpašumu. Lai gan Lietuva ir veikusi pasākumus, lai palielinātu regulāro īpašuma nodokļu ieņēmumus, izskatās, ka pastāv iespējas veikt turpmākus centienus. Lietuvas ieņēmumi no vides nodokļiem kritās un 2011. gadā bija otrie zemākie Savienībā, kas izskaidrojams arī ar to, ka Lietuvas ieņēmumi no transporta nodokļiem ir viszemākie Savienībā. Tas nesekmē Lietuvas ekonomikas augstās energointensitātes krišanos. Vienlaikus fiskālās

konsolidācijas centienos būtu jāpiešķir prioritāte izdevumiem, kas sekmē izaugsmi, piemēram, izdevumiem pētniecībai un izglītībai. Ir aizkavējusies tiesiskā regulējuma īstenošana, ar ko tiek stiprināta fiskālā sistēma. Lietuvas fiskālā sistēma nav spējusi novērst ciklisku fiskālo politiku straujas izaugsmes gados. Likuma par budžeta struktūru grozījums 2012. gadā ir solis pareizajā virzienā. Ir nepieciešams uzlabot budžeta procedūras uzraudzību, pārskatatbildību un izpildi, jo īpaši attiecībā uz pašvaldībām, un nodrošināt vidēja termiņa sistēmas saistošo raksturu.

(11) Demogrāfiskā attīstība rada problēmas attiecībā uz Lietuvas fiskālo ilgtspēju ilgtermiņā. Tāpēc arvien ir svarīgi īstenot visaptverošu pensiju reformu, lai nodrošinātu gan pensiju ilgtspēju, gan atbilstīgumu. Pensiju atbilstīgums ir problemātisks jautājums, jo vecāka gadagājuma iedzīvotājus ļoti apdraud nabadzība un sociālā atstumtība. Pensiju uzkrājumu sistēmas 2012. gada reforma sekmē otrā līmeņa pensiju papildināšanu ar finansiāliem stimuliem no valsts budžeta. Šīs reformas satvarā turklāt ir paredzēta iespēja pārejas laikā atteikties no privātiem pensiju uzkrājumiem un pāriet atpakaļ uz valsts sociālās apdrošināšanas fondu, kā arī iecerēts pakāpeniski palielināt pensionēšanās vecumu. Reforma stāties spēkā 2014. gada 1. janvārī. Šie ir svarīgi, taču nesaistīti soļi pareizajā virzienā, un ir nepieciešamas būtiskākas izmaiņas, jo īpaši pirmā pensiju līmeņa satvarā. Turklāt būtu jāveic pasākumi, lai veicinātu vecāka gadagājuma darba ņēmēju nodarbināmību un vecāka gadagājuma iedzīvotājiem piemērotu darba vidi.

(12) Svarīgs uzdevums joprojām ir risināt bezdarbu un mazkvalificēta darbaspēka dalības darba tirgū zemo rādītāju. No augsta bezdarba līmeņa īpaši cieš gados jauni un mazkvalificēti iedzīvotāji. Krīzes laikā īpaši acīmredzama kļuva prasmju neatbilstība, un šīs problēmas apmērs turpina augt, liekot domāt par strukturāliem trūkumiem izglītības jomā un darba tirgus politikā. No tā izrietošo kvalificēta darbaspēka trūkumu saasina augstie emigrācijas rādītāji. Līdz ar to ir nepieciešami papildu pasākumi, lai uzlabotu darba tirgus elastību un palielinātu dalības rādītāju darba tirgū, īpaši attiecībā uz jauniešiem, mazkvalificēto un vecāka gadagājuma darba ņēmējiem. Aktīvu darba tirgus pasākumu kopējais tvērums un katram atsevišķam pasākumam paredzētais finansējums joprojām nav pietiekami, un pasākumi tiek slikti mērķorientēti uz mazkvalificēto darbaspēku un ilgstošiem bezdarbniekiem. Ar sociālo partneru līdzdalību visaptveroši pārskatot darba tiesisko regulējumu, varētu konstatēt nevajadzīgus ierobežojumus un administratīvus šķēršļus, kas attiecas uz elastīgām līgumiskām attiecībām, atlaišanas kārtību un elastīgiem darba laika režīmiem. Lai nodrošinātu labāku pāreju no izglītības uz darba tirgu, varētu palielināt mācekļu vietu un prakses vietu pievilcību.

- (13) Nabadzības un sociālās atstumtības rādītāji joprojām ir satraucoši augsti. Īpašas bažas rada bērnu nabadzības rādītāju paaugstināšanās. 2012. gadā tika sākti naudā sniegtās sociālās palīdzības reformas pasākumi, kuru uzdevums ir uzlabot darba stimulus (no nodarbinātības atkarīgi pabalsti ilgtermiņa bezdarbniekiem, sociālo pabalstu pakāpeniska samazināšana neaktīviem darbspējīga vecuma iedzīvotājiem) un samazināt nabadzību. Piecās pašvaldībās īstenotā izmēģinājuma projektā tika gūti iespaidīgi rezultāti izdevumu samazināšanas un saņēmēju labākas mērķorientēšanas ziņā. Nu ir jāievieš pārraudzības sistēma, lai izvērtētu šī projekta efektivitāti un tā ietekmi uz nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanu. Reforma būtu jāsaista arī ar aktivizācijas pasākumiem, kas palielina dalību, jo īpaši attiecībā uz ilgtermiņa sociālo pabalstu saņēmējiem. Starp nabadzības mazināšanai veiktajiem pasākumiem minama sociālo pabalstu seguma paplašināšana un jauna metode pabalstu apmēra aprēķināšanai. Turklāt no 2013. gada 1. janvāra minimālā alga tika palielināta par 18 %, un tas varētu palīdzēt mazināt "ekonomiskās pasivitātes slazdu" un nodarbinātu personu nabadzību. Ņemot vērā problēmas apmērus, šie pasākumi tomēr šķiet nepietiekami, un trūkst visaptverošas stratēģijas vai rīcības plāna nabadzības izskaušanai.
- (14) Valdība kopš 2010. gada veic valsts uzņēmumu (VU) vērienīgu reformu. Šī reforma ir būtiska un ticama, un tā ietver gan tiesību aktu grozījumus, gan organizatoriskas izmaiņas. Reformas regulatīvie aspekti jau ir īstenoti, un ir panākts, ka tiek plaši ievērotas prasības sniegt ziņojumus. Nu svarīgs uzdevums ir novērst interešu konfliktu attiecībā uz regulatīvajām un neregulatīvajām funkcijām un nodalīt VU komerciālās darbības no nekomerciālajām. Kad šī reforma būs pilnībā īstenota, tā palīdzēs sekmēt konkurētspēju un izaugsmi. Tāpēc būs svarīgi uzraudzīt tās izpildi.
- (15) Joprojām nepietiekami izstrādāti ir elektrotīklu un gāzes tīklu savienojumi ar kaimiņiem. Tā rezultātā konkurence enerģētikas nozarē ir ļoti ierobežota, un enerģijas cenas ir augstas. Turklāt joprojām pastāv problēmas ar energoefektivitāti. Progress ēku atjaunošanā ir gaus, tostarp attiecībā uz ieguldījumiem no JESSICA līdzdalības fonda, un nav atrisinātas būtiskas problēmas privāto mājokļu atjaunošanas jomā.
- (16) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi visaptverošu Lietuvas ekonomikas politikas analīzi. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Tā ir ņēmusi vērā ne tikai to lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidei Lietuvā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā vajadzību nostiprināt Savienības vispārējo ekonomikas pārvaldību, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 6. ieteikumā.
- (17) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Lietuvai laikposmā no 2013. gada līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

1. Nodrošināt izaugsmei labvēlīgu fiskālo konsolidāciju un īstenot plānoto budžeta stratēģiju, veicot strukturālās korekcijas, kas Lietuvai ļaus sasniegt VTМ. Piešķirt prioritāti izaugsmi sekmējošiem izdevumiem. Turpināt stiprināt fiskālo sistēmu, jo īpaši vidējā termiņa budžeta struktūrā nodrošinot izpildāmas un saistošas izdevumu maksimālās robežas. Pārskatīt nodokļu sistēmu un apsvērt to nodokļu palielināšanu, kas vismazāk kaitē izaugsmei, kā, piemēram, regulārie īpašuma nodokļi un vides nodokļi, tostarp ieviešot nodokli automobiļiem, vienlaikus turpinot uzlabot nodokļu saistību izpildi.
2. Pieņemt un īstenot tiesību aktus par visaptverošu pensiju sistēmas reformu. Likumā noteikto pensionēšanās vecumu pielāgot paredzamajam dzīves ilgumam, ierobežot priekšlaicīgas pensionēšanās iespējas, izstrādāt skaidrus noteikumus pensiju indeksācijai un veicināt papildu ietaupījumu shēmu izmantošanu, vienlaikus nodrošinot norītošo reformu īstenošanu. Līdz ar pensiju reformu veikt pasākumus vecāka gadagājuma darba ņēmēju nodarbināmības veicināšanai.
3. Novērst mazkvalificēta darbaspēka un ilgstošu bezdarbnieku augsto bezdarba līmeni, novirzot līdzekļus aktīvai darba tirgus politikai un vienlaikus paplašinot tās tvērumu un uzlabojot tās efektivitāti. Celt jauniešu nodarbināmību, piemēram, izmantojot garantiju jauniešiem, uzlabot mācekļu programmu īstenošanu un efektivitāti un risināt prasmju ilgstošo neatbilstību. Apspriežoties ar sociālajiem partneriem, pārskatīt darba tiesību aktu atbilstīgumu attiecībā uz elastīgām līgumiskām attiecībām, atlaišanas noteikumiem un elastīgiem darba laika režīmiem.
4. Īstenot konkrētus, mērķorientētus pasākumus nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanai. Turpināt stiprināt saiknes starp naudā sniegtas sociālās palīdzības reformu un aktivizācijas pasākumiem.
5. Pabeigt VU reformas īstenošanu, jo īpaši nodrošinot īpašumtiesību un regulatīvo funkciju nodalīšanu, un rūpīgi uzraudzīt reformas prasību izpildi.

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

6. Izvērst pasākumus, lai uzlabotu ēku energoefektivitāti, tostarp novēršot šķēršļus un ātri ieviešot līdzdalības fondu. Veicināt konkurenci enerģētikas tīklu jomā, uzlabojot gan elektroenerģijas, gan gāzes tīklu starpsavienojamību ar citām dalībvalstīm.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
R. ŠADŽIUS

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Luksemburgas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Luksemburgas stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam

(2013/C 217/14)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam uzsākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.) un 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽²⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu valsts vai valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES

un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un rīcībpolitiku. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot ciešu apņēmību sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.

- (4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽³⁾ par Luksemburgas valsts reformu programmu 2012. gadam un sniedza atzinumu par Luksemburgas stabilitātes programmu 2012.–2015. gadam.
- (5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2013. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Komisija, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽⁴⁾, 2012. gada 28. novembrī pieņēma Brīdinājuma mehānisma ziņojumu, kurā Luksemburga netika norādīta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.
- (7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra, ka jāpanāk diferencēta, izaugsmei labvēlīga fiskālā konsolidācija, jāatjauno parastie kreditēšanas nosacījumi ekonomikai, jāveicina izaugsme un konkurētspēja, jārisina bezdarba problēma un krīzes sociālās sekas un jāmodernizē valsts pārvalde.
- (8) Luksemburga 2013. gada 26. aprīlī iesniedza savu valsts reformu programmu 2013. gadam un savu stabilitātes programmu laikposmam no 2012. līdz 2016. gadam. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (9) Pamatojoties uz stabilitātes programmas izvērtējumu, ievērojot Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ Saglabātas 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.).

⁽³⁾ OV C 219, 24.7.2012., 58. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs ir ticams. Konkrētāk, stabilitātes programmas scenārijs 2013. gadam ir ļoti tuvs Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozei, bet 2014. gadam tas ir mazliet optimistiskāks. Vidēja termiņa deficīta prognozes drīzāk atbilst optimistiskam izaugsmes scenārijam, kas paredz augstāku rādītāju nekā potenciālā izaugsme. Stabilitātes programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir samazināt deficītu no 0,8 % no IKP 2012. gadā līdz 0,6 % no IKP 2014. gadā. Taču programmas aptvertā laikposma pēdējos gados – 2015. un 2016. gadā – prognozēts, ka deficīts pieaugs līdz 1,3 % no IKP. To izraisīs jaunā PVN tiesiskā regulējuma ieviešana attiecībā uz elektroniskajiem pakalpojumiem, kas stāsies spēkā 2015. gada 1. janvārī. Saskaņā ar šo regulējumu no e-komercijas darbībām gūtie PVN ieņēmumi tiks no dalībvalsts, kurā atrodas pakalpojuma sniedzējs, nodoti tai dalībvalstij, kurā uzturas pakalpojuma saņēmējs. Iestādes lēš, ka jaunā tiesiskā regulējuma rezultātā PVN ieņēmumi samazināsies par 1,4 % no IKP. Valdība jau ir paziņojusi, ka nolūkā kompensēt daļu no zaudētajiem ieņēmumiem tiks paaugstināta PVN pamatlīkme. Stabilitātes programmā ir apstiprināts iepriekšējais vidēja termiņa budžeta mērķis (VTM) – strukturāls pārpalikums 0,5 % apmērā no IKP. VTM atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Pamatojoties gan uz Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozi, gan uz stabilitātes programmā iekļauto (pārrekināto) strukturālo budžeta bilanci, paredzams, ka 2012. gadā strukturāls pārpalikums Luksemburgā būs 0,1 % apmērā no IKP, kas ir par mazu VTM sasniegšanai, bet VTM tiks sasniegts 2013. gadā. Tomēr prognozēts, ka 2014. gadā Luksemburga atkal novirzīsies no sava VTM par 0,3 % no IKP, bet 2015. un 2016. gadā vēl lielākā mērā. Valsts iestādes ir atkārtoti apstiprinājušas savu mērķi atkal sasniegt VTM ne vēlāk kā 2017. gadā, lai atstātu plašāku rīcības brīvību. Valdības kopējais parāds, kas 2012. gadā bija 20,8 % no IKP, ir krietni zem Līguma atsaucēs vērtības.

- (10) Luksemburga iepriekšējos gados ir spējusi savu valsts budžeta deficītu noturēt mazāku nekā 3 % no IKP sliekšni, tādējādi izvairoties no pārmērīga deficīta novēršanas procedūras piemērošanas. Tā pamatā ir bijuši apjomīgie ieņēmumi, nevis izdevumu ierobežošana. Tiek lēsts, ka 2012. gadā valsts izdevumu pieauguma rādītājs, neieskaitot diskrecionāro ieņēmumu pasākumus, pārsniedzis Stabilitātes un izaugsmes pakta izdevumu kritēriju. Valsts izdevumu pieauguma rādītāja lēstā novirze no izdevumu kritērija sasniedz 1,3% no IKP, tā pārsniedzot Regulā (EK) 1466/97 noteikto sliekšni 0,5 % apmērā no IKP. Tomēr, lai izvērtētu šo novirzi, nepieciešams veikt visaptverošu vērtējumu, ņemot vērā citus faktoros: i) deficīts strukturālā izteiksmē 2012. gadā palielinājās tikai par 0,2 % no IKP, ii) Luksemburgas ekonomika, ņemot vērā valsts nelielo izmēru un tās atvērtības līmeni, ir ļoti nestabila, un iii) saskaņā ar Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozi Luksemburgai būtu jāsasniedz savs VTM jau 2013. gadā. Visi šie apsvērumi liecina par to, ka minētajai novirzei nav strukturāls raksturs. Tomēr Luksemburgas vispārējās valdības iekasēto ieņēmumu lielais svārstīgums, kas līdz šim izpaužas kā plānoto ieņēmumu pārsniegšana, rada risku attiecībā uz publisko finanšu ilgtspēju.

Lai sekmīgāk novērstu šos riskus, gan parāda, gan izdevumu ierobežojumi būtu jānostiprina tiesību aktos. Turklāt būtu nepieciešams norīkot uzraudzības iestādi un paredzēt noteiktu rīcību neizpildes gadījumā. Iepriekš minētā PVN tiesiskā regulējuma stāšanās spēkā 2015. gada 1. janvārī un tā spēcīgā negatīvā ietekme uz nodokļu iekasēšanu ilustrē to, cik svarīgi Luksemburgā būtu izveidot vidēja termiņa budžeta programmu. Konkrēti 2014. gadā būtu jāpiemēro īpaši piesardzīga fiskālā pieeja.

- (11) Pašlaik no patēriņa nodokļiem tiek gūta mazāk nekā trešdaļa no nodokļu ieņēmumiem, un tas daļēji izskaidrojams ar mēreno PVN pamatlīkmi un samazinātajām likmēm. Luksemburga ES ir pirmajā vietā pēc to preču un pakalpojumu kategoriju skaita, kam piemēro samazinātas PVN likmes. Zemā PVN attiecība pret IKP var pastāvēt arī, pateicoties plašajam finanšu sektoram, kas ir atbrīvots no PVN. Luksemburgā kopumā pastāv iespēja palielināt ieņēmumus, paplašinot PVN pamatlīkmes piemērošanu. Turklāt Luksemburgas uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēma ir ļoti labvēlīga attiecībā uz parādsaistībām, un tas veicina augstu privāto parādsaistību attiecību pret IKP.
- (12) Luksemburgas 2012. gada decembrī pieņemto pensiju reformu var uzskatīt par svarīgu pirmo soli pareizajā virzienā. Pat ja ņem vērā vairākumu pieņemtās pensiju reformas aspektu, fiskālās nobīdes novēršanai Luksemburgā vajadzētu arī īstenot ilgtermiņa ilgtspēju stiprinošu rīcībpolitiku tādā apmērā, kas pielīdzināms pastāvīgam uzlabojumam 8,6 procentu punktu apmērā no IKP primārajā bilanci. Tāpēc Luksemburgai jāturpina pensiju reforma. Ieviešot ar faktisko algu palielinājumu pamatotus pensiju korekciju maksimālā apmēra ierobežojumus, tiktu palielinātas pensiju rezerves, un, paaugstinot faktisko pensionēšanās vecumu, saskaņojot pensionēšanās vecumu vai pensijas pabalstus izmaiņām paredzamajā dzīves ilgumā, tiktu sekmēta pensiju sistēmas ilgtermiņa stabilitāte. Turklāt būtu jāierobežo priekšlaicīgas pensionēšanās iespējas un būtu jāpadara pievilcīgāka darba turpināšana pēc prasītā minimālā laika. Turklāt tiek prognozēts, ka ilgtermiņa aprūpes izdevumu ietekme uz fiskālo ilgtspēju Luksemburgas ilgtspējas nobīdi uzlabos par 2,1 procentu punktu. Salīdzinājumā ar ES vidējo rādītāju paredzamais vecāka gadagājuma iedzīvotāju un apgādājamo skaita pieaugums Luksemburgā ir augsts.
- (13) Luksemburgā pašlaik ir diezgan augsta produktivitāte. Tomēr rīcības brīvība attiecībā uz produktivitātes pieaugumu samazinās. Tāpēc būtu jāierobežo darbaspēka vienības izmaksu pieaugums, nodrošinot labāku saikni

starp algām un produktivitāti. Luksemburga ir veikusi pasākumus, lai nodrošinātu mērenāku algu pieaugumu, pateicoties indeksācijas sistēmas modulēšanai laikposmā starp 2012. un 2014. gadu. Šī reforma tomēr ir tikai pagaidu rakstura un nenodrošina to, ka ilgtermiņā algu izmaiņas būs saistītas ar produktivitātes izmaiņām. Produktivitāte dažādās ekonomikas nozarēs nav vienāda, un finanšu sektorā tā ir gandrīz divas reizes augstāka nekā pārējā ekonomikas daļā. Sākot no 2015. gada, kad atkal parastajā kārtībā tiks piemērota automātiskās indeksācijas sistēma, pastāvēs nozīmīgs apdraudējums Luksemburgas konkurētspējai. Līdz ar to, lai novērstu konkurētspējas turpmāku krišanu nākotnē, vajadzētu veikt papildu pasākumus algu noteikšanas sistēmas pastāvīgākai reformai.

- (14) Luksemburgas ekonomika ir ļoti lielā mērā atkarīga no tās finanšu sektora, kurā tiek radīti aptuveni 30 % no kopējās pievienotās vērtības un gūti 25 % no nodokļu ieņēmumiem. Lai valsts nākotnē saglabātu konkurētspēju, būtu nepieciešams attīstīt alternatīvas "kompetences nišas". Taču Luksemburgas pētniecības un inovācijas sistēma joprojām ir ļoti vāja, un Luksemburga neuzrāda rezultātus, kas ļautu sasniegt tās 2020. gadam izvirzīto pētniecības un izstrādes intensitātes mērķi. Luksemburgas sniegums attiecībā uz valsts pētniecības iestāžu un uzņēmumu sadarbības indikatoriem ir krietni zem ES vidējiem rādītājiem, atspoguļojot pastāvošo šķirtni starp pētniecību un izstrādi privātajā sektorā un valsts pētniecības sistēmu. Luksemburgai būtu jācīnās pret tās pētniecības un izstrādes intensitātes mazināšanās tendenci, jo īpaši palīdzot stiprināt darījumdarbības pētniecības un izstrādes intensitāti. Izstrādājot labāk mērķorientētu pārdomātas specializācijas stratēģiju, varētu būtiski palielināt valsts pētniecības finansējuma ietekmi uz ekonomiku, jo īpaši nodrošinot privāto ieguldījumu piesaisti ("sviras efekts"). Šādu mērķorientētu pieeju vajadzētu papildināt ar visaptverošu horizontālu politiku, kas koncentrētos uz novatorisku uzņēmumu izveidi un izaugsmi.
- (15) Jauniešu bezdarba rādītāji vēl arvien ir augsti (18 %) un lielā mērā ir atkarīgi no izglītības līmeņa. Gados jaunie iedzīvotāji saskaras ar lielu konkurenci uz darbavietām no citu valstu iedzīvotāju puses, kuri bieži ir kvalificētāki. Luksemburga ir apliecinājusi ciešu apņēmību cīnīties pret jauniešu bezdarbu, tomēr ir nepieciešami lielāki pūliņi. Lai gūtu maksimālos iespējamus rezultātus, veiktie pasākumi būtu jāiekļauj visaptverošā reformas stratēģijā, kurā ietilptu uzlabota politika iesaistīšanai darba tirgū, lai cīnītos pret atkarību no pabalstiem. Luksemburgas jauniešu pamatprasmju vērtējuma rezultāti PISA⁽¹⁾ ir diezgan zemi. Lai cīnītos pret rādītāju lejupslīdi lasītprasmes, matemātikas un zinātnes jomās, kas novērota kopš 2006. gada, ir nepieciešama turpmāka rīcība. Vajadzētu pielikt lielākus pūliņus, lai uzlabotu izglītības resursus un tos mērķorientētu uz skolām, kurās mācās skolēni nelab-

vēlīgā situācijā, un palielinātu valodu atbalstam un nodarbībām ar nesekmīgiem skolēniem pieejamos izglītības resursus. Būtu sīkāk jāizvērtē īpašās problēmas, ar ko darba tirgū saskaras migrantu izcelsmes iedzīvotāji, un tās jārisina ar mērķorientētiem pasākumiem, tostarp attiecībā uz valodu prasmēm. Šajā kontekstā būtu jāpievērš īpaša uzmanība arodizglītībai un arodapmācībai. Vajadzētu veikt turpmākus pasākumus ar mērķi uzlabot agrīno pirmsskolas izglītību un mazināt mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu, jo īpaši attiecībā uz migrantiem. Būtu jāuzlabo vecāka gadagājuma darba ņēmēju nodarbināmība, tostarp veicot kvalifikācijas paaugstināšanu.

- (16) Luksemburga ir apņēmusies tajās nozarēs, uz kurām neattiecas emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (ETS), līdz 2020. gadam siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināt par 20 % salīdzinājumā ar 2005. gada rādītājiem, taču saskaņā ar jaunākajām 2020. gada prognozēm, kas pamatojas un esošajiem mērījumiem, sagaidāms, ka tā no šā mērķa atpaliks par 23 procentu punktiem. Svarīgs problēmjautājums Luksemburgā ir tas, ka transporta nozarē 2011. gadā veidojās 68 % no emisijām, uz ko neattiecas ETS. Ar pašlaik spēkā esošajiem pasākumiem siltumnīcefekta gāzu emisijas varētu samazināt tikai par vienu trešdaļu no apjoma, kas nepieciešams, lai sasniegtu izvirzīto mērķi. Tāpēc šādi pasākumi ir ievērojami jāizvērtē, jo īpaši paaugstinot degvielai piemērotos nodokļus un tādējādi samazinot nodokļu atšķirības ar kaimiņvalstīm. Būtu jāpaātrina arī transportlīdzekļu nodokļa reforma. Luksemburgai vajadzētu turpināt īstenot projektus, kas sekmē sabiedriskā transporta izmantošanu. Tai vajadzētu ieviest maksu par sastrēgumiem uz ceļiem, lai veicinātu pāreju uz sabiedrisko transportu. Būtu jāsekmē labāku sabiedriskā transporta savienojumu izveide ar kaimiņreģioniem.
- (17) Eiropas pušgada kontekstā Komisija ir veikusi visaptverošu analīzi par Luksemburgas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tā ir ņēmusi vērā ne tikai to lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidei Luksemburgā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā to, ka jānostiprina Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pušgadu ir atspoguļoti 1. līdz 6. ieteikumā.
- (18) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽²⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.

⁽¹⁾ PISA ir ESAO Starptautiskā skolēnu izvērtēšanas programma.

⁽²⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

(19) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro ⁽¹⁾. Luksemburgai kā valstij, kuras naudas vienība ir euro, būtu arī jānodrošina pilnīga un savlaicīga minēto ieteikumu īstenošana,

AR ŠO IESAKA Luksemburgai laikposmā no 2013. gada līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

1. Saglabāt stabilu fiskālo stāvokli, turpinot ievērot VTМ, lai nodrošinātu publisko finanšu ilgtspēju ilgtermiņā, jo īpaši ņemot vērā novecošanas radītās netiešās saistības. Stiprināt fiskālo pārvaldību, pieņemot budžeta programmu vidējam termiņam, kas aptver vispārējo valdību un paredz daudzgadu izdevumu griestus, un ieviešot fiskālo noteikumu izpildes neatkarīgu uzraudzību.
2. Veikt pasākumus, lai novērstu parādsaistībām labvēlīgo uzņēmumu ienākuma nodokļa regulējumu un paplašināt PVN pamatlikmes piemērošanu.
3. Iegrožot ar novecošanu saistītos izdevumus, uzlabojot ilgtermiņa aprūpes rentabilitāti, jo īpaši noteiktāk koncentrējoties uz prevenciju, rehabilitāciju un neatkarīgu dzīvesveidu, stiprinot nesen pieņemto pensiju reformu, veicot papildu pasākumus, lai ierobežotu priekšlaicīgu pensionēšanos, un palielinot faktisko pensionēšanās vecumu, saskaņojot pensionēšanās vecumu vai pensijas pabalstus ar izmaiņām paredzamajā dzīves ilgumā.
4. Apspriežoties ar sociālajiem partneriem un ievērojot valstī pieņemto praksi, papildus veiktajai algu iesaldēšanai veikt turpmākus strukturālus pasākumus, lai reformētu algu noteikšanas sistēmu, tostarp attiecībā uz algu indeksāciju, un tādējādi uzlabotu šīs sistēmas atbilstību produktivitātes un nozaru izmaiņām un darba tirgus apstākļiem un sekmētu konkurenci. Izvērst centienus dažādot ekonomikas struktūru, sekmējot privātus ieguldījumus pētniecībā, jo īpaši pateicoties sadarbības izveidei starp valsts pētniecību un uzņēmumiem.
5. Pastiprināt centienus samazināt jauniešu bezdarba līmeni, pateicoties aktīvu darba tirgus politikas nostādņu izstrādāšanai un uzraudzībai. Stiprināt vispārējo un profesionālo izglītību, lai nodrošinātu jauniešu prasmju labāku atbilstmi pieprasījumam darba tirgū, jo īpaši attiecībā uz migrantu izcelsmes iedzīvotājiem. Pastiprināt pūles, lai palielinātu gados vecāku strādājošo līdzdalības rādītājus, tostarp uzlabojot viņu nodarbināmību ar mūžizglītības palīdzību.
6. Izvērst pasākumus, lai sasniegtu mērķi samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas tajās nozarēs, uz kurām neattiecas emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, jo īpaši paaugstinot nodokļus transporta energoproduktiem.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 97. lappusi.

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Maltas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Maltas stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam

(2013/C 217/15)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam uzsākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.

(2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.) un 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm ⁽³⁾, kas kopā veido “integritātes pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integritātes pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

(3) Dalībvalstu valsts vai valdības vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības pakto, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politiku. Viņi pieņēma lēmumu par rīcību, kas jāveic dalībvalstu līmenī, jo īpaši paužot ciešu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.

(4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu ⁽⁴⁾ par Maltas valsts reformu programmu 2012. gadam un sniedza atzinumu par Maltas stabilitātes programmu 2012.–2015. gadam.

(5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot ekonomikas politikas koordinēšanas 2013. gada Eiropas pusgadu. Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, 2012. gada 28. novembrī pieņēma Brīdinājuma mehānisma ziņojumu, kurā Malta tika norādīta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.

(6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.

(7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra, ka jāpanāk diferencēta, izaugsmei labvēlīga fiskālā konsolidācija, jāatjauno parastie kredītēšanas nosacījumi, jāveicina izaugsme un konkurētspēja, jārisina bezdarba problēma un krīzes sociālās sekas un jāmodernizē valsts pārvalde.

(8) Komisija 2013. gada 10. aprīlī publicēja padziļinātā pārskata rezultātus par Maltu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu. Komisijas veiktā analīze liek tai secināt, ka Malta saskaras ar makroekonomisko nelīdzsvarotību, kurai būtu nepieciešama uzraudzība un politikas rīcība. Jo īpaši norises banku nozarē un nekustamā īpašuma tirgū attaisno rūpīgu uzraudzīšanu. Politikas uzmanību nepieciešams pievērst publisko finanšu ilgtermiņa stabilitātei.

(9) Malta 2013. gada 30. aprīlī iesniedza savu valsts reformu programmu 2013. gadam un savu stabilitātes

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Saglabāts 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.)

⁽⁴⁾ OV C 219, 24.7.2012., 61. lpp.

programmu laikposmam no 2012. līdz 2016. gadam. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.

- (10) Pamatojoties uz stabilitātes programmas izvērtējumu, ievērojot Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka makroekonomiskais scenārijs, kas ir pamatā programmā iekļautajām budžeta prognozēm, ir ticams. Padome 2012. gada 4. decembrī atcēla lēmumu par pārmērīga deficīta pastāvēšanu Maltā ⁽¹⁾, ņemot vērā tā novēršanu 2011. gadā, kura, balstoties uz Komisijas dienestu 2012. gada rudens prognozi, šķita noturīga. Tomēr 2012. gadā Maltas vispārējās valdības budžeta deficīts sasniedza 3,3 % no IKP, atkal virs atsaucēs vērtības 3 % no IKP. Stabilitātes programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir pakāpeniski samazināt deficītu, kas 2012. gadā ir 3,3 % no IKP, līdz 0,8 % no IKP 2016. gadā – tas nozīmē pakāpenisku virzību uz vidējā termiņa mērķa (VTM) sasniegšanu. Stabilitātes programmā ir apstiprināts vidējā termiņa mērķis panākt līdzsvarotu stāvokli strukturālā ziņā, kas ir vērienīgāks par Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām, taču tā sasniegšana stabilitātes programmas periodā nav plānota. Stabilitātes programmā 2013. gada deficīta mērķis ir balstīts uz nodokļu ieņēmumu relatīvi strauju izaugsmi, ko pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs, šķiet, pilnībā neizskaidro. Turklāt to pietiekami neatbalsta ar detalizētiem pasākumiem, arī turpmākajos gados. Rezultātā izmaiņas plānotajā (pārrekinātajā) strukturālajā bilancē ir krietni lielākas nekā Komisijas dienestu prognozētās. Saskaņā ar minēto prognozi, strukturālā bilance 2013. gadā uzlabojas tikai par ¼ procentu punkta no IKP un tikai margināli 2014. gadā, pieņemot, ka politika nemainīsies.

Tiek prognozēts, ka vispārējās valdības parāds saglabāsies virs robežvērtības 60 % no IKP visā stabilitātes programmas periodā. Valsts iestādes prognozē, ka parāds 2014. gadā pieaugs līdz 74,2 % no IKP un pēc tam sāks samazināties, 2016. gadā sasniedzot 70 % no IKP. Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozē tiek prognozēts, ka parāda attiecība pret IKP pieaugs nedaudz straujāk – līdz 74,9 % no IKP 2014. gadā, jo ir gaidāms, ka primārais deficīts turpinās palielināties. Ņemot vērā pārmērīgā deficīta novēršanu 2011. gadā, Malta pašlaik ir trīs gadu ilgā pārejas laikā attiecībā uz parāda samazināšanas robežvērtības piemērošanu, sākot no 2012. gada. Malta neguva pietiekamus panākumus virzībā uz parāda kritērija pilnīgu ievērošanu 2012. gadā, un netiek prognozēts, ka tā to veiks 2013.–2014. gadā. Lai gan Maltas fiskālā sistēma ir samērā elastīga, tās nesaistošais raksturs un fiskālās plānošanas īsais termiņš neveicina stabiliu fiskālo stāvokli. Direktīva 2011/85/ES ⁽²⁾ par prasībām dalībvalstu budžeta strukturām vēl nav transponēta, un

budžeta strukturālās sabalansētības noteikums, kas paredzēts Līgumā par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību, kurš parakstīts 2012. gada 2. martā Briselē, vēl nav ieviests valsts tiesību aktos. Stabilitātes programmā ir noteikts valdības nolūks izveidot fiskālo jautājumu padomi, taču nav izklāstīti konkrēti plāni.

- (11) Nodokļu iekasēšana un izvairīšanās no nodokļiem rada problēmas publisko finanšu kvalitātei. Iestādes ir ieviešušas vairākus pasākumus, un papildu pasākumi ir sagatavošanas posmā, taču īstenošana ir rūpīgi jāuzrauga, jo konkrēti rezultāti vēl nav realizējušies. Attiecībā uz uzņēmumiem nodokļu sistēmā vēl joprojām pastāv ļoti būtiski stimuli aizņemties. Malta 2012. gadā izcēlās kā valsts, kurā piemērojamo nodokļu ziņā bija otrā lielākā atšķirība starp jaunu ieguldījumu finansēšanu no aizņēmumiem un no pašu kapitāla. Šie stimuli parādu veidošanai var radīt situāciju, kurā uzņēmumu aizņemto līdzekļu īpatsvars ir pārlieku liels un kapitāla sadalījums ir neefektīvs. Malta ir viena no nedaudzajām dalībvalstīm, kurās nepastāv noteikumi parāda veidošanas tendences novēršanai.
- (12) Malta vēl joprojām saskaras ar problēmām attiecībā uz tās publisko finanšu ilgtspēju, ņemot vērā sabiedrības novecošanas ietekmi uz budžetu, kura saskaņā ar prognozēm būtiski pārsniegs ES vidējo rādītāju. Pensiju izdevumu pieaugums veido vairāk nekā pusi no kopējiem prognozētajiem ar novecošanu saistītajiem izdevumiem, savukārt salīdzinājumā ar citām dalībvalstīm likumā noteiktais pensijas vecums ir neliels, un tā palielināšana, kas noteikta ar 2006. gada reformu, ir lēna. Ir nepieciešamas turpmākas reformas, lai nodrošinātu ilgtspēju, vienlaikus nodrošinot piemērotību un pievēršoties starppaaudžu taisnīguma jautājumiem. Lai gan ir notikušas sarunas ar sociālajiem partneriem, netika izvirzīti konkrēti priekšlikumi turpmākai pensiju reformai. Vecāka gadagājuma darba ņēmēju nodarbinātības līmenis ir zems, un aktīvu vecumdienu visaptverošu stratēģiju vēl joprojām ir nepieciešams finalizēt. Ierobežota primārās aprūpes sniegšana kombinācijā ar prognozēto sabiedrības novecošanu var ilgtermiņā izraisīt lielus veselības aprūpes izdevumus. Administratīvās spējas publiskā iepirkuma jomā ir vājas, kas rada sarežģītas un laikietilpīgas procedūras.
- (13) Pasākumi, kas tiek veikti, lai samazinātu mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu, to skaitā nesena sagatavošanas procesa uzsākšana, kura rezultātā tiks izveidota stratēģija attiecībā uz mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu, ir atzinīgi vērtējami, arī ņemot vērā nepieciešamību samazināt prasmju piedāvājuma un pieprasījuma neatbilstību. Veikto politikas pasākumu efektivitāte būs atkarīga no pareizas un savlaicīgas īstenošanas, kas būs rūpīgi jāuzrauga. Tomēr nepietiekamā saikne starp izglītību un apmācību no vienas puses un darba tirgus vajadzībām no otras puses ir būtiska problēma. Ir gaidāms, ka

⁽¹⁾ Padomes Lēmums 2012/778/ES (2012. gada 4. decembris) (OV L 342, 14.12.2012., 43. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Direktīva 2011/85/ES (2011. gada 8. novembris) par prasībām dalībvalstu budžeta strukturām (OV L 306, 23.11.2011., 41. lpp.).

plānotā vienotās prakšu shēmas izveide, kura attiektos uz vairāk kvalifikācijas līmeņiem, palīdzēs nodrošināt darbaspēku, kas atbilst darba tirgus vajadzībām.

- (14) Malta ir spērusi arī būtiskus soļus, lai uzlabotu sieviešu līdzdalību darba tirgū; šie pasākumi ir lielākoties vērsti uz darba un ģimenes dzīves apvienošanas atvieglošanu. Tāpat, gūstot labumu no labvēlīga kohortas efekta, sieviešu nodarbinātības līmenis turpina palielināties. Tomēr pastāv iespējas veikt uzlabojumus – sieviešu nodarbinātības līmenis vēl joprojām ir zems, bērna piedzimšana atstāj būtisku ietekmi uz sieviešu līdzdalību darba tirgū un nodarbinātības līmeņu atšķirība starp dzimumiem ir vislielākā Savienībā. Elastīgas nodarbinātības kārtības veicināšanas pastiprināšana un izmaksu ziņā pieejamu bērnu aprūpes iestāžu un pēcskolas iestāžu pieejamības nodrošināšanas pieaugums plašākai sabiedrības daļai var palīdzēt palielināt sieviešu nodarbinātības līmeni.
- (15) Maltas dzīves dārdzības pielāgošanas mehānismam piemīt īpašas iezīmes, kuras, šķiet, mazina tā negatīvo ietekmi uz darba tirgus sniegumu kopumā un algu pielāgošanu: ar mehānismu tiek piešķirts palielinājums, balstoties uz fiksētu maksājumu, kas tādējādi tikai daļēji kompensē algu inflāciju virs "atsauces" pamatalgas, pastāv mikroliemeņa un makroliemeņa atkāpes klauzulas un vienošanās par algām ir pilnībā decentralizētas. Tomēr ļoti nelabvēlīgos ekonomikas cikla posmos sistēma vēl joprojām rada potenciālas problēmas reālo algu elastībai, tādējādi kavējot darba tirgus pielāgošanos un mazinot konkurētspēju. Dažu komponentu cenu svārstības, jo īpaši enerģijas cenu, kas iekļauti mehānismā izmantotajā cenu indeksā, varētu radīt inflācijas spiedienu ar "algu un cenu spirāli". Tāpēc datu vākšana par algām un produktivitāti nozares līmenī, kā arī rūpīga algu indeksācijas sistēmas ietekmes uzraudzība būs ļoti būtiska potenciālo risku mazināšanai. Maltas iestādēm būtu rūpīgi jāuzrauga mehānisma ietekme uz ekonomiku, un tām vajadzētu būt gatavām to reformēt, ja nepieciešams.
- (16) Maltas konkurētspēja vēl joprojām ir pakļauta riskam, ņemot vērā tās enerģijas piegāžu ļoti ierobežoto diversifikāciju un sliktu sniegumu vides jomā, kas izraisa augstus elektroenerģijas tarifus. Galvenā enerģijas piegādātāja (*Enemalta*) sliktais finansiālais stāvoklis palielina šo nedrošību, bet gaidāms, ka pēc 2014. gada situāciju uzlabos elektroenerģijas savienojums ar Sicīliju. Lai gan īstenotas vairākas iniciatīvas, piemēram, saules enerģijas izmantošanas palielināšana, atjaunojamo energoresursu īpatsvars vēl joprojām ir ārkārtīgi zems un būtisku projektu īstenošana, piemēram, vēja generatoru parku izveide, ir zem jautājuma zīmes. Bija vērojams progress attiecībā uz energoefektivitāti, jo īpaši attiecībā uz publiskām ēkām; to atbalstīja ar Savienības finansējumu. Maltas transporta sistēmas rezultāti vides jomā arī ir slikti. Malta gūtu labumu no visaptverošas transporta stratēģijas, kuras mērķis ir uzlabot publisko transportu, ceļu tīklu, sistēmas rezultātus oglekļa dioksīda izmešu ziņā un turpmāk veicināt tādu transporta līdzekļu izmantošanu, kas nav pasažieru automašīnas.
- (17) Maltas banku nozare ir ļoti liela salīdzinājuma ar valsts ekonomiku. Lai gan tas ir galvenokārt sistēmiski nesvarīgu vietējo banku un starptautisko banku dēļ, kuru iesaiste valsts ekonomikā ierobežota, ir attaisnojama to stingras uzraudzības turpināšana, lai novērstu to darbības negatīvu ietekmi uz finanšu stabilitāti. Vietējās bankas vēl joprojām ir ļoti pakļautas nekustamā īpašuma tirgus riskiem, savukārt konkrēti uzkrājumi kredītu zaudējumu gadījumam ir relatīvi nelieli. Ir notikušas politikas diskusijas, taču tās vēl nav pārvērstas atbilstīgos regulatīvos pasākumos. Tieslietu sistēmā ir vērojama neefektivitāte, kas rada papildu risku finanšu stabilitātei. Ilga laika, kas nepieciešams maksātnespējas procesu pabeigšanai, traucē nodrošinājuma tiesību efektīvu īstenošanu. Ekonomisko grūtību laikā tas var radīt papildu slogu banku bilancēm un palielināt zaudējumus, rezultātā radot rekapitalizācijas nepieciešamību.
- (18) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi visaptverošu analīzi par Maltas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu un iesniegusi padziļinātu pārskatu. Tā ir ņēmusi vērā ne tikai to lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Maltā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā vajadzību nostiprināt Savienības vispārējo ekonomisko pārvaldību, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 5. ieteikumā.
- (19) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums ⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (20) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 2. un 5. ieteikumā.
- (21) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro ⁽¹⁾. Maltai kā valstij, kuras naudas vienība ir euro, būtu arī jānodrošina pilnīga un savlaicīga minēto ieteikumu īstenošana,

AR ŠO IESAKA Maltai laikposmā no 2013. līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

1. Konkretizēt un īstenot pasākumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu ikgadējo strukturālo korekciju centienus, kas noteikti Padomes ieteikumos pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrā, nolūkā novērst pārmērīgo deficītu līdz 2014. gadam ilgspējīgā un izaugsmei labvēlīgā veidā, ierobežojot vienreizēju/pagaidu pasākumu izmantošanu. Pēc pārmērīgā deficīta novēršanas īstenot strukturālo korekciju centienus piemērotā tempā, lai sasniegtu VTM līdz 2019. gadam. Ieviest saistošu, uz noteikumiem balstītu daudzgadu finanšu shēmu 2013. gadā. Nodrošināt tādu pasākumu, kas vērsti uz nodokļu iekasēšanas uzlabošanu un izvairīšanās no nodokļiem apkarošanu, konkrētu īstenošanu, un uzņēmumu nodokļu jomā samazināt stimulus parādu veidošanai.
2. Nodrošināt publisko finanšu ilgtermiņa ilgtspēju, turpināt reformēt pensiju sistēmu, lai ierobežotu prognozēto izdevumu pieaugumu, tostarp ar tādiem pasākumiem kā likumā noteikta pensionēšanās vecuma palielināšanas paātrināšana, faktiskā pensionēšanās vecuma paaugstināšana, saskaņojot pensionēšanās vecumu vai pensijas pabalstus ar izmaiņām paredzamajā dzīves ilgumā un veicinot privātu pensiju uzkrājumu veidošanos. Veikt pasākumus, lai palielinātu vecāka gadagājuma darba ņēmēju nodarbinātības līmeni, finalizējot un īstenojot visaptverošu aktīvu vecumdienu stratēģiju. Īstenot reformas veselības aprūpes jomā, nozares izmaksu efektivitātes palielināšanai, jo īpaši stiprinot primārās publiskās veselības aprūpes sniegšanu. Uzlabot publiskā iepirkuma procedūru efektivitāti un samazināt to ilgumu.
3. Turpināt politikas pasākumus, lai samazinātu priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īpaši, izveidojot visaptverošu uzraudzības sistēmu, un palielināt izglītības un apmācības atbilstību darba tirgus vajadzībām, lai novērstu prasmju trūkumus, to skaitā, veicot paziņoto prakšu sistēmas reformu. Turpināt atbalstīt sieviešu dalību darba tirgū, veicinot elastīgu nodarbinātības kārtību, jo īpaši uzlabojot izmaksu ziņā pieejamus bērnu aprūpes pakalpojumus un ārpuskolas iestādes.
4. Turpināt centienus diversificēt enerģijas sastāvu un izmantotās enerģijas avotus, jo īpaši, palielinot atjaunojamo energoresursu izmantošanu un laicīgi pabeidzot elektroenerģijas savienojumu ar Sicīliju. Turpināt centienus energoefektivitātes veicināšanai un izmešu samazināšanai transporta nozarē.
5. Veikt pasākumus, lai banku nozarē palielinātu krājumus zaudējumiem, kas saistīti ar kredītu nemaksāšanu, nolūkā mazināt potenciālos riskus, kuri rodas no pakļautības satricinājumiem nekustamā īpašuma tirgū. Turpināt politikas centienus, lai nodrošinātu banku nozares stingru uzraudzību, ietverot sistēmiski nesvarīgas vietējās bankas un uz starptautisku darbību vērstas bankas. Uzlabot tieslietu sistēmas kopējo efektivitāti, piemēram, samazinot laiku, kas nepieciešams maksātnespējas procesu pabeigšanai.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 97. lappusi.

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Polijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Polijas konverģences programmu 2012.–2016. gadam

(2013/C 217/16)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.) un 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm ⁽²⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ Paturētas spēkā 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.).

- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības pakta, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.

- (4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu ⁽³⁾ par Polijas valsts reformu programmu 2012. gadam un sniedza savu atzinumu par Polijas konverģences programmu 2012.–2015. gadam.

- (5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2013. Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ⁽⁴⁾, 2012. gada 28. novembrī pieņēma brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Polija nebija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām paredzēts izstrādāt padziļinātu pārskatu.

- (6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.

- (7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja, ka prioritātes ir nodrošināt finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un sekmēt izaugsmi. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.

- (8) Polija 2013. gada 30. aprīlī iesniedza savu 2013. gada valsts reformu programmu un konverģences programmu laikposmam no 2012. līdz 2016. gadam. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.

⁽³⁾ OV C 219, 24.7.2012., 65. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

- (9) Polija 2011.–2012. gadā veica ievērojamu konsolidāciju atbilstoši Padomes ieteikumam. Tomēr, ņemot vērā pasaules ekonomiskās situācijas pasliktināšanos, nav ievērots pārmērīga budžeta deficīta novēršanas termiņš, un tā novēršanai ir nepieciešams vairāk laika. Pamatojoties uz konverģences programmas novērtējumu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka makroekonomikas scenārijs, uz kuru pamatojas programmā sniegtās budžeta prognozes, ir optimistisks. Jo īpaši ir sagaidāms, ka privātais patēriņš un privātās investīcijas pieaugs straujāk, nekā paredzēts Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozēs, un tā rezultātā kopējais izaugsmes rādītājs 2013. gadā būs augstāks (1,5 % attiecībā pret 1,1 %). Konverģences programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir līdz 2013. gadam (vienu gadu pēc sākotnējā pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras termiņa 2012. gadā) sasniegt deficītu 3,5 % apmērā no IKP un līdz 2016. gadam sasniegt budžeta vidējā termiņa mērķi (turpmāk "VTM"). Tomēr konverģences programmā paredzēts pamata deficītu 3 % apmērā no IKP sasniegt tikai līdz 2015. gadam. ņemot vērā konverģences programmā ietvertās pārāk optimistiskās izaugsmes un ieņēmumu prognozes, Padome uzskata, ka fiskālā konsolidācija, ko iestādes plāno veikt, nav savienojama ar faktisko pārmērīgā budžeta deficīta novēršanu līdz 2013. gadam, ja vien netiks veikti būtiski papildu pasākumi, lai stiprinātu centienus šajā gadā. Konverģences programma balstās uz optimistisku scenāriju un nav pietiekami pamatota ar sīki izstrādātiem pasākumiem, lai ticami nodrošinātu deficīta novēršanu vēlāks līdz 2014. gadam. Tādēļ ir nepieciešami papildu centieni, pamatojoties uz sīki izstrādātiem pasākumiem gan 2013., gan 2014. gadam.

Iestādes nav pietiekami izmantojušas izaugsmes apstākļus pirmskrīzes laikā, lai reformētu publisko izdevumu struktūru ar mērķi noteikt prioritātes attiecībā uz izaugsmi veicinošām jomām. Konverģences programmā ir saglabāts iepriekšējais VTM -1 % apmērā no IKP, kas atspoguļo paktā noteiktos mērķus. Pamatojoties uz (pārrēķināto) strukturālo deficītu, nav plānots sasniegt VTM līdz 2016. gadam, kā tas ir paredzēts konverģences programmā, jo plānotā gada virzība uz VTM sasniegšanu 0,3 % apmērā no IKP (strukturālā izteiksmē) 2015. gadā un 0,7 % apmērā no IKP 2016. gadā nav pietiekama. Valsts izdevumu kāpums, ņemot vērā diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta kritērijam visā konverģences programmas laikposmā. Var būt nepieciešami papildu centieni un korekciju sastāva izmaiņas arī turpmākajos konverģences programmas gados, jo virzība uz VTM sasniegšanu galvenokārt paļaujas uz valsts ieguldījumu izdevumu apjomīgiem samazinājumiem un to pietiekami neatbalsta sīki izstrādāti pasākumi. Tiek prognozēts, ka Polijā programmas laikposmā vispārējais valsts parāds saglabāsies mazāks par 60 % no IKP. Valsts iestādes prognozē, ka tas saglabāsies kopumā nemainīgs nedaudz virs 55,5 % no IKP līdz 2014./2015. gadam (un samazināsies 2016. gadā), turpretī Komisija, ņemot vērā iespējamus riskus, kas apdraud konsolidācijas plānus un parāda samazināšanas pozīcijas, paredz pieaugumu līdz apmēram 59 % no IKP 2014. gadā. Nodokļu iekasēšana joprojām ir svarīgs jautājums attiecībā uz cīņu pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, un tam ir nepieciešams

arī samazināt administratīvo slogu nodokļu maksātājiem un uzlabot nodokļu pārvaldības efektivitāti. Lai nodrošinātu panākumus fiskālās konsolidācijas stratēģijas īstenošanā, ir svarīgi, lai fiskālā konsolidācija tiktu atbalstīta ar visaptverošām strukturālām reformām.

- (10) Izaugsmi veicinošu izdevumu (izglītībā, izpētē un inovācijās) nelielais īpatsvars un valsts ieguldījumu samazinājums pazemina ilgtermiņa izaugsmes izredzes. Veselības aprūpes nozarē Polijā ir vērojami ierobežojumi piekļuve veselības aprūpei un izmaksu neefektivitāte, lai gan paredzams, ka vidējā termiņā līdz ilgtermiņā izdevumi veselības aprūpes jomā ievērojami palielināsies iedzīvotāju novecošanas dēļ, palielinot slogu valsts finansēm. Sistēmu var uzlabot, stiprinot primāro veselības aprūpi un konsultēšanas sistēmas un izmantojot izmaksu efektivitātes ieguvumu potenciālu stacionārajā aprūpē.
- (11) Valdība vēl nav īstenojusi pastāvīgu noteikumu attiecībā uz izdevumiem atbilstoši Eiropas kontu sistēmai. Turklāt Polija ir guvusi tikai nelielus panākumus vidēja termiņa plānošanā un koordinācijas uzlabošanā starp dažādiem valdības līmeņiem budžeta procesā.
- (12) Pieaug jauniešu bezdarbs, kas cita starpā ir tādēļ, ka iegūtā izglītība nav pietiekami saskaņota ar darba tirgus vajadzībām. Lai gan īstēnoto izglītības sistēmas reformu mērķis ir novērst prasmju un darbavietu neatbilstību, joprojām ir nepieciešams palielināt mācekļības un apmācību darbavietā pieejamību, stiprināt skolu un darba devēju sadarbību un uzlabot mācību kvalitāti. Garantijas jauniešiem īstenošana, pamatojoties uz jau esošajiem centieniem, veicinātu palīdzību jauniešiem atrast darbu. To pieaugušo īpatsvars, kas piedalās mūžizglītībā, joprojām ir zems, un mūžizglītības stratēģija vēl nav pieņemta.
- (13) Attiecībā uz agrīno bērnu aprūpi valdība galveno uzmanību pievērta "Mazu bērnu programmas" īstenošanai. Tā rezultātā bērnuudāru skaits pēdējos divos gados gandrīz divkāršojās, taču tas joprojām ir neliels relatīvā izteiksmē un neapmierina pieprasījumu. Polija veica tikai nenoziņģus pasākumus, lai risinātu situāciju saistībā ar plaši izmantoto pagaidu nodarbinātību. Valstī ir Savienībā trešais lielākais rādītājs piespiedu kārtā terminētu darba līgumu īpatsvarā no visām nodarbinātajām personām, jo īpaši vecuma grupā no 15 līdz 24 gadiem. Lai gan bieži tiek apgalvots, ka terminēti līgumi ir instruments, ar kura palīdzību bezdarbnieki ienāk darba tirgū, lai vēlāk noslēgtu līgumu uz nenoteiktu laiku, tas, šķiet, neatbilst patiesībai attiecībā uz vairāku nodarbināto Polijā. Tā vietā šādu līgumu plašā izmantošana, šķiet, negatīvi ietekmē cilvēkkapitāla kvalitāti un produktivitāti, jo pagaidu darbiniekiem parasti ir mazāka piekļuve profesionālajai apmācībai. Atalgojuma ierobežojums, slēdzot terminētus līgumus, arī ir samērā augsts, kas veicina vienu no Savienībā augstākajiem strādājošo nabadzības rādītājiem. Turklāt ir plaši izplatīta atjaunojamu civiltiesisku līgumu slēgšana ar ievērojami mazāku sociālo

aizsardzību. Saskaņā ar valdības ziņojumu "Jaunatne 2011" vairāk nekā 50 % jauno darba ņēmēju ir nodarbināti, pamatojoties uz šādiem līgumiem.

- (14) Polijā ir zems gados vecāku cilvēku nodarbinātības līmenis. Kaut gan priekšlaicīgas pensionēšanās iespējas tika ievērojami samazinātas un ir veikta vispārējā pensiju reforma, kalnračiem joprojām ir īpaša pensiju shēma. Turklāt lauksaimnieku sociālā nodrošinājuma sistēma (KRUS) rada stimulus maziem lauksaimniekiem turpināt darbu lauksaimniecības nozarē galvenokārt tāpēc, ka individuālo lauksaimnieku ienākumi sistēmā netiek precīzi izsekoti. Tā rezultātā rodas slēptais bezdarbs lauku apvidos, kas aizkavē produktivitātes izaugsmi un reģionālā un nozaru darbaspēka mobilitāti.
- (15) Polija ir to dalībvalstu vidū, kurās ir viszemākais pētniecības un attīstības izdevumu līmenis, un Polijā ir viens no zemākajiem plaša novatorisma rādītājiem. Pētniecības un attīstības izdevumu kopējā attiecība pret IKP Polijā 2011. gadā bija 0,77 %, un tas ir viens no zemākajiem rādītājiem Savienībā. Jo īpaši zems ir privāto pētniecības un attīstības izdevumu līmenis (0,2 % no IKP 2011. gadā). Polijas uzņēmumi ļoti palāvēs uz tehnoloģiju absorbciju, t. i., jau esošo tehnoloģiju izmantošanu, veicot ieguldījumus pamatkapitālā. Lai gan tas ir bijis veiksmīgs risinājums, lai nodrošinātu produktivitātes pieaugumu un ekonomikas izaugsmi, Polijai tagad ir nepieciešama pāreja uz tādu modeli, kas būtu vairāk pielāgots vietējiem apstākļiem un balstīts uz inovācijām. Zinātnes un augstākās izglītības sistēmu reformas ir sākušas vērienīgu pārstrukturēšanu, lai rosinātu zinātnes un ražošanas nozaru sadarbību. Vēl nav pieejami šo reformu novērtējumi. Ir nepieciešama holistiskāka pieeja, lai saskaņotu centienus pētniecības, inovāciju un rūpniecības politikā un nodrošinātu, ka pastāv piemēroti instrumenti, kas atbalsta visu inovāciju ciklu.
- (16) Vēl joprojām ir ļoti liels ieguvumu potenciāls energoefektivitātes uzlabošanai visās Polijas ekonomikas jomās, jo īpaši ēku siltināšanā, un šādi ieguvumi varētu veicināt izaugsmi. Vietējais elektroenerģijas tīkls joprojām ir pārslogots, taču tiek izstrādāti plāni, lai palielinātu starpsavienojumu ar kaimiņvalstu tīrgiem kapacitāti. Konkurēnci dabasgāzes tīrgū joprojām kavē daudzi faktori, proti, vēl nav pabeigta pakāpeniska regulēto cenu pārtraukšana, dominējošajam īpašniekam pieder tirgus daļa aptuveni 97 % apmērā mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības tirgos, un 90 % dabasgāzes tiek importēti no Krievijas.
- (17) Neraugoties un dažiem panākumiem, Polijas slikti attīstītā transporta infrastruktūra joprojām ir galvenais izaugsmes kavēklis. Ir gūti panākumi lielos ceļu infrastruktūras projektos, bet dzelzceļa ieguldījumu projekti joprojām ievērojami kavējas. Bojātajai dzelzceļa infrastruktūrai ir nepieciešami būtiski, pieaugoši ieguldījumi, jo tikai

36 % no aptuveni 20 000 km garajām dzelzceļa līnijām, kas tiek izmantotas, ir labā tehniskā stāvoklī. Neraugoties uz neseno centieniem, Polija vēl aizvien krietni atpaliek no citām dalībvalstīm attiecībā uz informācijas un komunikāciju tehnoloģiju izaugsmes potenciāla izmantošanu. Fiksētā platjoslas tīkla pārklājums ir viens no mazākajiem Savienībā gan valsts mērogā, gan lauku apvidos. Ieguldījumi tūdsenceļu tīklos joprojām nav pietiekami.

- (18) Polijas valsts pārvaldes rezultāti ir vājāki nekā vidēji ES. Galvenās problēmas ir pārredzamības trūkums, nodokļu sistēmas sarežģītība un atbilstības izmaksas, arvien ilgāks civillietu un komercietu vidējais izskatīšanas laiks, ilgi maksātnespējas procesi un zemi atgūšanas rādītāji. Pārvaldes izmantošana valsts pārvaldē arī ir zemāka par ES vidējo rādītāju. Polija sāka reformu piekļuves reglamentētām profesijām atvieglošanai pēc sākotnēji paziņotā termiņa.
- (19) Eiropas pusgada ietvaros Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Polijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Polijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir sniegti turpmāk 1.–7. ieteikumā.
- (20) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā,

IESAKA Polijai laikposmā no 2013. gada līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

1. Pastiprināt un īstenot budžeta stratēģiju 2013. gadam un turpmāk, kuras pamatā ir pietiekami konkrēti pasākumi gan 2013. gadam, gan 2014. gadam, lai nodrošinātu, ka ilgtspējīgā veidā tiek laikus novērsts pārmērīgais budžeta deficīts līdz 2014. gadam un ka tiek veikti fiskālie pasākumi, kas noteikti Padomes ieteikumos saistībā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. Noturīgai fiskālās nelīdzsvarotības koriģēšanai nepieciešams ticami īstenot vērienīgas strukturālas reformas, kas varētu palielināt pielāgošanās spējas un izaugsmes un nodarbinātības potenciālu. Pēc pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas īstenot strukturālas pielāgošanas centienus, kas ļaus Polijai sasniegt vidēja termiņa mērķi līdz 2016. gadam. Lai uzlabotu publisko finanšu kvalitāti, ierobežot izaugsmi veicinošu ieguldījumu samazinājumus, no jauna izvērtēt izdevumu politiku, precīzāk nosakot sociālās politikas mērķus un palielinot

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

- izmaksu efektivitāti attiecībā uz izdevumiem veselības aprūpes nozarē. Uzlabot nodokļu iekasēšanu, jo īpaši palielinot nodokļu pārvaldības efektivitāti.
2. Nodrošināt tiesību akta par pastāvīgiem noteikumiem attiecībā uz izdevumiem pieņemšanu 2013. gadā atbilstoši Eiropas kontu sistēmas noteikumiem. Veikt pasākumus, lai stiprinātu gada un vidēja termiņa budžeta koordinācijas mehānismus starp dažādiem valdības līmeņiem.
 3. Stiprināt centienus, lai samazinātu jauniešu bezdarbu, piemēram, izmantojot garantiju jauniešiem, palielināt mācekļības un apmācību darbavietā pieejamību, stiprināt skolu un darba devēju sadarbību un uzlabot mācību kvalitāti. Pieņemt ierosināto mūžizglītības stratēģiju. Novērst strādājošo nabadzību un darba tirgus segmentāciju, tostarp ieviešot labāku pāreju no nodarbinātības uz noteiktu laiku uz nodarbinātību uz nenoteiktu laiku un samazinot civiltiesisku līgumu pārmērīgu izmantošanu.
 4. Arī turpmāk veikt pasākumus, lai palielinātu sieviešu dalību darba tirgū, jo īpaši veicot ieguldījumus tādā kvalitatīvā bērnu aprūpē un pirmsskolas izglītībā, kuru vecāki var atļauties, un nodrošinot stabilu finansējumu un kvalificētu personālu. Lai uzlabotu nozaru darbaspēka mobilitāti, veikt pastāvīgus pasākumus, lai reformētu KRUS. Pakāpeniski pārtraukt īpašo pensiju sistēmu kalnračiem, lai viņus integrētu vispārējā shēmā. Nostiprināt vispārējo pensiju reformu ar pasākumiem, kas veicina vecāku cilvēku nodarbinātību, lai palielinātu izstāšanās no darba tirgus vecumu.
 5. Veikt papildu pasākumus, lai nodrošinātu inovācijai labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi, stiprinot saiknes starp pētniecības, inovāciju un rūpniecības politiku, turpinot attīstīt pārstrukturētos instrumentus un nodokļu atvieglojumus un mērķtiecīgāk izmantojot esošos instrumentus inovācijas cikla dažādos posmos.
 6. Atjaunot un paplašināt enerģijas ražošanas jaudu un uzlabot efektivitāti visā ergoapgādes ķēdē. Paātrināt un paplašināt elektroenerģijas tīkla, tostarp pārrobežu starpsavienojumu, izveidi un novērst šķēršļus elektroenerģijas pārrobežu apmaiņai. Pastiprināt konkurenci dabasgāzes nozarē, pakāpeniski pārtraucot regulētas cenas. Nostiprināt dzelzceļa tirgus regulatora lomu un resursus un nodrošināt dzelzceļa ieguldījumu projektu efektīvu īstenošanu nekavējoties. Pastiprināt centienus, lai palielinātu platjoslas tīkla pārklājumu. Uzlabot atkritumu un ūdens resursu apsaimniekošanu.
 7. Veikt turpmākus pasākumus, lai uzlabotu uzņēmējdarbības vidi, vienkāršojot līgumu izpildi un prasības būvatļauju saņemšanai un samazinot nodokļu iekasēšanas izmaksas. Pieņemt un īstenot plānoto piekļuves profesionālajiem pakalpojumiem liberalizāciju.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS*

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Rumānijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Rumānijas konverģences programmu 2012.–2016. gadam

(2013/C 217/17)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam uzsākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.) un 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽²⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras,

instrumentus un politiku. Viņi pieņēma lēmumu par rīcību, kas jāveic dalībvalstu līmenī, jo īpaši paužot pilnīgu apņēmību sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.

- (4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽³⁾ par Rumānijas 2012. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par Rumānijas konverģences programmu 2012.–2015. gadam.
- (5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2013. Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽⁴⁾, Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma brīdinājuma mehānisma ziņojumu, kurā Rumānija netika noteikta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks sagatavots padziļināts pārskats.
- (6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.
- (7) Eiropadome 2012. gada 14. martā apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra nepieciešamību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot parastos aizdošanas nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (8) Rumānija 2013. gada 30. aprīlī iesniedza savu 2013. gada valsts reformu programmu un savu konverģences programmu laikposmam no 2012. līdz 2016. gadam. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (9) Pamatojoties uz konverģences programmas izvērtējumu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs ir ticams un atbilst Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozē ietvertajam

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ Saglabātas 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.).

⁽³⁾ OV C 219, 24.7.2012., 72. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

izvērtējumam. Pateicoties būtiskiem konsolidācijas centieniem un saskaņā ar Padomes ieteikumu, Rumānija 2012. gadā vispārējās valdības budžeta deficītu samazināja tā, lai tas būtu zem 3 %. Konverģences programmas mērķis ir sasniegt vidēja termiņa budžeta mērķi (VTM), proti, -1 % no IKP (iepriekš -0,7 % no IKP), kas atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Programmā izklāstīta budžeta stratēģija, kuras mērķis ir sasniegt VTM līdz 2014. gadam, kas, Komisijai veicot pārreķinu saskaņā ar kopīgi pieņemto metodoloģiju, atbilst VTM sasniegšanai līdz 2015. gadam. Progress strukturālā izteiksmē virzībā uz VTM sasniegšanu ir lielāks par 0,5 % no IKP 2013. gadā un 2014. gadā ir aptuveni 0,4 %. Stabilitātes un izaugsmes pakta izdevumu kritērijs visā programmas laikposmā tika izpildīts. Korekcija ir paredzēta 2013. gada sākumā, īstenojot pasākumus ieņēmumu palielināšanai, tostarp samazinot ar nodokli apliekamos ienākumus, uzlabojot lauksaimniecības nodokļu sistēmu, ieviešot neplānotas nodevas pēc tam, kad ir atcelti gāzes cenu ierobežojumi un ieviests īpašs nodoklis par elektroenerģijas un gāzes pārvadi. Galvenie konverģences programmas riski attiecas uz turpmākām iespējamām finanšu korekcijām saistībā ar ES līdzekļu apguvi vai uz finansējumu no prioritārajiem projektiem piešķirtā valsts budžeta, atkārtotu kavēto maksājumu uzkrāšanos, jo īpaši pašvaldību līmenī, un ierobežotu progresu saistībā ar valstij piederošu uzņēmumu pārstrukturēšanu. Rumānijas valsts parāds joprojām ir salīdzinoši zems: 37,8 % no IKP 2012. gadā. Sagaidāms, ka 2014. gadā tas palielināsies līdz 38,6 %, taču visu programmas laikposmu saglabāsies zem 60 % no IKP robežvērtības.

- (10) Pēc Rumānijas 2011. gada 17. februāra lūguma Komisija un SVF ar Rumānijas iestādēm apsprieda piesardzības ekonomikas korekciju programmu. Saistībā ar Savienības palīdzību piesardzības pasākumu veidā Rumānija uzņēmās īstenot visaptverošu ekonomikas politikas programmu, īpašu uzmanību vēršot uz strukturālās reformas pasākumiem, lai uzlabotu darba un ražojumu tirgu darbību un palielinātu Rumānijas ekonomikas noturību un izaugsmes potenciālu. Paralēli ar minēto programmu ir nodrošināts, ka fiskālā konsolidācija turpinās, valsts finanšu pārvaldība un kontrole uzlabojas un reformas tiek īstenotas ārpolitikas, monetārās politikas, finanšu stabilitātes un finanšu tirgus politikas jomā. Rumānija 2013. gada martā oficiāli lūdza SVF programmu pagarināt par trim mēnešiem. Lai arī 2013. gada marta beigās beidzās iespēja izmantot ES programmas līdzekļus, galīgais programmas pārskats tiks īstenots 2013. gada jūnijā beigās.
- (11) Rumānijas fiskālā situācija ir uzlabojusies, un budžeta deficīts 2012. gadā samazinājās zem 3 %, un 2013. gadā ir paredzēta turpmāka fiskālā konsolidācija. Zema nodokļu iekasēšana ir būtiska Rumānijas nodokļu sistēmas problēma, jo īpaši PVN un ar nodarbinātību saistītu nodokļu jomā. Vides nodokļi ir zemāki par vidējo līmeni ES. Lai arī Rumānijai īstermiņā vai vidējā termiņā

nedraud fiskālā spriedze, vidējā termiņā ar vecumu saistītu izdevumu dēļ tajā ir vidēja mēroga risks. Pastāv bažas attiecībā uz pensijas sistēmas ilgtspējību un piemērotību, jo aktīvi nodarbināto iemaksu veicēju skaits attiecībā pret pensijā esošo saņēmēju skaitu ir proporcionāli zems. Rumānija tagad ir viena no divām dalībvalstīm, kura vēl nav izlēmusi vienādot pensionēšanās vecumu vīriešiem un sievietēm, un gados vecāku darbinieku nodarbinātības līmenis (41,4 % 2012. gadā) ir ievērojami zem vidējā līmeņa ES. Rumānijas valdība ir nolēmusi turpināt pensijas reformu un iesaistīt sociālos partnerus reformas izstrādē un tās uzlabošanā.

- (12) Rumānijas veselības aprūpes nozarē ir liela nevienlīdzība, kas attiecas uz pieeju sniegtajiem pakalpojumiem un to kvalitāti. Tas ir saistīts, *inter alia*, ar resursu neefektīvu izmantošanu un sliktu pārvaldību. Ir sāktas reformas veselības aprūpes nozares efektivitātes uzlabošanai, taču centienus ir nepieciešams turpināt. Sistēmas izmaksu lietderību varētu uzlabot, samazinot slimnīcu stacionārās aprūpes pārlietu lielu izmantošanu un stiprinot primāro aprūpi un konsultēšanas sistēmas.
- (13) Rumānijā 2012. gadā joprojām bija zems nodarbinātības līmenis 63,8 % apmērā, lai gan neliels uzlabojums tika konstatēts salīdzinājumā ar 62,8 % iepriekšējā gadā. Rumānijai līdz 2020. gadam būs grūti sasniegt stratēģijā "Eiropa 2020" noteikto mērķi – 70 %. Rumānijā darba ražīgums joprojām ir viens no zemākajām Savienībā. Publiskā sektora nodarbinātības aktivizēšana, darba meklēšanas un pārkvalificēšanas pakalpojumu kvalitāte joprojām ir salīdzinoši zema. Ierobežota administratīvā spēja neļauj ne efektīvi īstenot aktīvā darba tirgus politiku, sniedzot kvalitatīvus individualizētos pakalpojumus, ne arī labākā mērā integrēt aktīvā un pasīvā darba tirgus politiku. Pieaugušo līdzdalības rādītājs mūžizglītības programmā joprojām ir nemainīgs un ļoti zems, kas 1,6 % 2011. gadā ir ievērojami zemāks par vidējo rādītāju Savienībā – 8,9 %. Jauniešu nodarbinātības un aktivitātes līmenis 2012. gadā bija viens no zemākajiem Savienībā, attiecīgi 23,9 % un 30,9 %, savukārt jauniešu bezdarba līmenis 2012. gadā bija 22,7 %. Rumānijā ir liels to jauniešu skaits, kuri nav ne nodarbināti, ne iesaistīti izglītības sistēmā, ne apmācībā – 2012. gadā tas bija 16,8 % –, un to skaits palielinās.
- (14) Nabadzības samazināšana joprojām ir būtiska problēma. 2011. gadā 40,3 % iedzīvotāju draudēja nabadzība un sociālā atstumtība, kas ir gandrīz par divām trešdaļām vairāk nekā vidēji ES, kur rādītājs ir 24,2 %. Šī problēma īpaši skar bērnus (49,1 %). Sociālo pārvedumu (neskaitot pensijas) ietekme uz nabadzības samazināšanu joprojām ir ievērojami zemāka par pārvedumu vidējo efektivitāti Savienībā gan attiecībā uz iedzīvotājiem kopumā (23,7 % Rumānijā attiecībā pret 37,5 % ES 2011. gadā), gan bērniem (22 % attiecībā pret 42,8 % Savienībā). Sociālo

pabalstu zemais izlietojuma līmenis, segums un piemērotība joprojām ir problēma attiecībā uz to, lai ar sociālajiem pabalstiem efektīvi varētu samazināt nabadzību. Sociālās palīdzības jomā pēc 2011. gada reformas 2012. gadā tika pieņemti vairāki tiesību akti. Atlikušo tiesību aktu pieņemšana būtu svarīgs solis virzībā uz reformas pabeigšanu. Taču saikni ar aktivizēšanas pasākumiem varētu vēl vairāk stiprināt. Romu integrācijas valsts stratēģiju sāka īstenot 2012. gadā, taču tās rezultāti ir pieticīgi. Lai stratēģiju varētu efektīvi īstenot, tostarp piešķirt finansējumu, ir nepieciešama labāka koordinēšana starp dažādajām ieinteresētajām personām.

- (15) 2011. gada izglītības likums, kas ir būtiska reforma, ar kuru tika izveidota ilgtermiņa programma visa līmeņa izglītības kvalitātes atjaunināšanai, vēl aizvien nedarbojas pilnībā. Lai izglītības reformu sekmīgi īstenotu, vajadzīgi finanšu resursi un cilvēkresursi būs jāvelta tam, lai veicinātu administratīvo spēju palielināšanu un politikas izstrādi. Rumānija saskaras ar būtisku problēmu attiecībā uz izglītības un apmācības sistēmas kvalitātes uzlabošanu. Priekšlaicīga mācību pārtraukšana ir būtiska problēma. Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas rādītājs Rumānijā 2012. gadā bija 17,4 %, kas ir krietni virs vidējā rādītāja ES – 13,5 % – un valsts mērķa – 11,3 %. Šādas problēmas pastāv jo īpaši lauku un attālos reģionos un romu iedzīvotāju vidū. Rumānijai trūkst arī piemērotu datu vākšanas mehānisma attiecībā uz priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu; šajā saistībā lietderīga būtu visaptveroša stratēģija, ko paredzēts pieņemt šogad. Joprojām problemātisks ir jautājums par pieeju kvalitatīvai, izmaksu ziņā pieejamai pirmsskolas izglītībai. Savstarpēja neatbilstība starp prasmēm un darba tirgus pieprasījumu ir raksturīga lielai daļai arodizglītības un augstākās izglītības programmu, un sevišķa problēma ir zems profesionālo iemaņu līmenis. Augstā bezdarba līmeņa augstskolu absolventu vidū un pārāk augsti kvalificētu personu īpatsvara dēļ par augstu prioritāti izvirzīta augstākās izglītības turpmāka saskaņošana ar darba tirgus vajadzībām. Pozitīvs, taču lēns progress tika konstatēts attiecībā uz pāreju no institucionālas aprūpes uz alternatīvu aprūpi bērniem bez vecāku aprūpes, taču centienus nepieciešams turpināt.
- (16) Vājas administratīvās spējas Rumānijā ir būtiska problēma. Valsts pārvaldi raksturo nekonsekvents tiesiskais regulējums, bieža ārkārtas rīkojumu izmantošana, zems ministriju sadarbības līmenis un pārlieku liela birokrātija. To apdraud arī prasmju trūkums, pārredzamības trūkums attiecībā uz personāla pieņemšanu darbā un augsta vadības mainība. Vājas administratīvās spējas sekmē ES līdzekļu vāju apgušanu. Saskaņā ar ES finansiālās palīdzības programmu 2012. gada beigās noteiktais līdzekļu apgušanas mērķis ne tuvu netika sasniegts. Kumulatīva līdzekļu apgušana 2012. gada beigās sasniedza 5,53 miljardus euro jeb 20,2 % no kopējiem pieejamajiem struktūrfondu, kohēzijas un lauksaimniecības fondu līdzekļiem. Tas bija par 2,47 miljardiem euro mazāk,

nekā bija paredzēts saskaņā ar programmas 2012. gada beigu mērķi, proti, 8 miljardiem euro. Struktūrfondu un kohēzijas fondu apgušanas līmenis uzlabojās no 7,5 % 2012. gada aprīļa beigās līdz 15,2 % 2013. gada maija beigās. Lai vēl uzlabotu apgušanu un samazinātu saistību atcelšanas risku 2013. gadā, Rumānijas iestādēm uzmanība ir jāvērs, *inter alia*, uz pasākumiem, kas ES fondu pārvaldes un kontroles sistēmas darītu efektīvākas, un kas stiprinātu valsts iepirkumu sistēmas administratīvo spēju.

- (17) Rumānija saskaras ar vairākām problēmām saistībā ar ekonomikas konkurētspēju, un rūpniecības un pakalpojumu produktivitāte joprojām ir zema. Galvenās problēmas ir neattīstīta uzņēmējdarbības vide un vājš atbalsts pētniecībai un izstrādei. Uzlabojumi uzņēmējdarbības vidē būtu jāiekļauj plašākā, saskaņotā e-pārvaldes stratēģijā, lai veicinātu administratīvo kultūru, kurai raksturīga pārredzamība, un juridisko noteiktību un sniegtu labākus publiskos tiešsaistes pakalpojumus. Rumānijai būtu arī jāveic pasākumi, lai atvieglotu pieeju finansējumam un samazinātu administratīvo slogu maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU). Pētniecības un izstrādes intensitāte ir ļoti zema – 0,48 % 2011. gadā –, un ir būtiski jāuzlabo ieguldījumu efektivitāte un lietderība. Ieguldītājiem pētniecībā un izstrādē par prioritārām ir jānosaka darbības, kurām ir potenciāls piesaistīt privātos ieguldījumus. Rumānijai būtu arī jāstiprina intelektuālā īpašuma tiesību sistēma nolūkā palielināt pētījumu rezultātu komercializāciju.
- (18) Rumānijā ir zema konkurence un zema enerģijas un transporta nozares efektivitāte. Valstij piederošo uzņēmumu neefektivitāte un pārvaldības pārredzamības trūkums šajās nozarēs ir būtiska problēma. Ēku, centrālās apkures, rūpniecības un transporta energoefektivitātes palielināšana ir papildu būtisks uzdevums. Rumānijā ir trešā visenergoietilpīgākā tautsaimniecība Savienībā, un tās energointensitāte ir divarpus reizes augstāka nekā vidēji ES. Tā arī ir trešā tautsaimniecība Savienībā, kas rada vislielākās oglekļa emisijas. Dzīvojamajās ēkās Rumānijā tiek izmantots astoņas reizes vairāk enerģijas nekā vidēji ES-15 dalībvalstīs, jo centrālās apkures sistēma nav efektīva un ēkas nav pienācīgi nosiltinātas. Rumānijas elektroenerģijas un gāzes tirgu integrēšana ES tirgos joprojām ir nepilnīga, un vēl aizvien ir jāievieš pārrobežu gāzes savienojumi.
- (19) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi visaptverošu analīzi par Rumānijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Rumānijā, bet arī programmu atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā to, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas

panākams, turpmākajos valsts lēmumos ievērojot ES līmeņa norādes. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 8. ieteikumā.

- (20) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Rumānijai laikposmā no 2013. līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

1. Pabeigt ES/SVF finansiālās palīdzības programmu.
2. Nodrošināt uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju un īstenot budžeta stratēģiju 2013. gadam un turpmākiem gadiem, kā plānots, tādā veidā sasniedzot VTM līdz 2015. gadam. Uzlabot nodokļu iekasēšanu, īstenojot visaptverošu nodokļu saistību izpildes stratēģiju, un cīnīties pret nedeklarētu nodarbinātību. Vienlaicīgi izpētīt veidus, kā palielināt paļaušanos uz vides nodokļiem. Turpināt 2010. gadā uzsāktu pensijas reformu, vienādojot pensionēšanās vecumu vīriešiem un sievietēm un sekmējot gados vecāku darbinieku nodarbinātību.
3. Īstenot veselības nozares reformas nolūkā palielināt tās efektivitāti, kvalitāti un pieejamību, jo īpaši cilvēkiem ar mazākām iespējām un attālām, izolētām kopienām. Samazināt stacionārās aprūpes pārlieku lielu izmantošanu, stiprinot ambulatoro aprūpi.
4. Uzlabot līdzdalību darba tirgū, kā arī darba spēka nodarbinātību un produktivitāti, pārskatot un stiprinot darba tirgus politiku, nodrošinot apmācību un individualizētus pakalpojumus, un sekmējot mūžizglītību. Uzlabot Valsts nodarbinātības aģentūras spēju uzlabot sniegto pakalpojumu kvalitāti un palielināt to darbības mērogu. Lai cīnītos pret jauniešu bezdarbu, nekavējoties īstenot valsts plānu jauniešu nodarbinātībai, tostarp, piemēram, ieviešot Garantijas jauniešiem shēmu. Lai mazinātu nabadzību – uzlabot sociālo pārvedumu efektivitāti un lietderību, īpašu uzmanību pievēršot bērniem. Pabeigt sociālās palīdzības reformu, pieņemot attiecīgos tiesību aktus un stiprinot to saikni ar aktivizēšanas pasākumiem. Nodrošināt romu integrācijas valsts stratēģijas īstenošanu praksē.
5. Paātrināt izglītības reformu, tostarp veicināt administratīvās spējas uzlabošanu gan centrālā, gan vietējā līmenī, un novērtēt reformu ietekmi. Paātrināt reformas arodizglītības

un apmācības jomā. Vēl vairāk saskaņot augstāko izglītību ar darba tirgus vajadzībām un uzlabot piekļuvi darba tirgum nelabvēlīgā situācijā esošiem cilvēkiem. Īstenot valsts stratēģiju par priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, galveno uzmanību vēršot uz labāku pieeju kvalitatīvai pirmsskolas izglītībai, tostarp romu tautības bērniem. Paātrināt pāreju no institucionālās aprūpes uz alternatīvu aprūpi bērniem bez vecāku aprūpes.

6. Stiprināt institūciju un valsts pārvaldes iestāžu pārvaldību un kvalitāti, jo īpaši uzlabojot spējas attiecībā uz stratēģisku un budžeta plānošanu, uzlabojot valsts pārvaldes profesionalitāti ar labāku cilvēkresursu pārvaldīšanu un stiprinot koordinēšanas mehānismus starp dažādajiem valdības līmeņiem. Būtiski uzlabot noteikumu kvalitāti, izmantojot ietekmes novērtējumus, un sistemātiskus un novērtējumus. Pielikt lielākas pūles, lai paātrinātu ES līdzekļu apgūšanu, jo īpaši stiprinot pārvaldības un kontroles sistēmas un uzlabojot publisko iepirkumu.
7. Uzlabot un vienkāršot uzņēmējdarbības vidi, jo īpaši samazinot administratīvo slogu MVU un īstenojot saskaņotu e-pārvaldības stratēģiju. Atvieglot un dažādot MVU sniegto pieeju finansējumam. Nodrošināt ciešākas saiknes starp pētniecību, inovāciju un rūpniecību, jo īpaši par prioritārām nosakot pētniecības un izstrādes darbības, kurām ir potenciāls piesaistīt privātā sektora ieguldījumus. Pielikt lielākas pūles, lai uzlabotu tiesu sistēmas kvalitāti, neatkarību un efektivitāti saistībā ar lietu izskatīšanu, un efektīvāk apkarot korupciju.
8. Sekmēt konkurenci un efektivitāti tīklu nozarēs, nodrošinot valsts regulatīvo iestāžu neatkarību un spējas un turpinot valstij piederošo uzņēmumu korporatīvās pārvaldes reformu enerģijas un transporta nozarē. Pieņemt visaptverošu ilgtermiņa transporta plānu un uzlabot platjoslas infrastruktūru. Arī turpmāk atcelt gāzes un elektroenerģijas regulētās cenas un uzlabot energoefektivitāti. Uzlabot enerģijas tīklu pārrobežu integrāciju un paātrināt gāzes starpsavienojumu projektu īstenošanu.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Slovākijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Slovākijas stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam

(2013/C 217/18)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam uzsākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), bet 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽²⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un rīcībpolitiku. Viņi pieņēma lēmumu par dalīb-

valstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot ciešu apņēmību sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.

- (4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽³⁾ par Slovākijas 2012. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par Slovākijas stabilitātes programmu 2012.–2015. gadam.
- (5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2013. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽⁴⁾, 2012. gada 28. novembrī pieņēma arī brīdinājuma mehānisma ziņojumu, kurā Slovākija nebija identificēta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.
- (7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja prioritātes finanšu stabilitātes, fiskālās konsolidācijas un izaugsmes sekmēšanai paredzētas rīcības nodrošināšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu un uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdošanas nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu un krīzes sociālās sekas, kā arī modernizēt valsts pārvaldi.
- (8) Slovākija 2013. gada 24. aprīlī iesniedza savu 2013. gada valsts reformu programmu un 2013. gada 30. aprīlī – stabilitātes programmu laikposmam no 2012. līdz 2016. gadam. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (9) Pamatojoties uz stabilitātes programmas izvērtējumu atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka Slovākija, pateicoties apjomīgiem konsolidācijas pasākumiem, ir samazinājusi vispārējās valdības deficītu no 7,7 % no IKP 2010. gadā līdz 4,3 % no IKP 2012. gadā, un saskaņā ar pašreizējām prognozēm uzrāda rezultātus pārmērīgā budžeta deficīta novēršanā. Stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs ir ticams. Salīdzinājumā ar Komisijas prognozēm valdība izmanto pieņemumus par

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ Paturētas spēkā 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.).

⁽³⁾ OV C 219, 24.7.2012., 74. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

līdzīgu IKP izaugsmes līmeni, taču ar nedaudz atšķirīgu sastāvu. Stabilitātes programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir panākt fiskālo stāvokli, kas nodrošinātu publisko finanšu ilgtspēju ilgtermiņā. Lai to panāktu, valdība apstiprina mērķi 2013. gadā samazināt nominālo deficītu zem atsaucis vērtības 3 % apmērā no IKP, kas atbilst Padomes sniegtajiem ieteikumiem pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrā (EDP). Pārskatītā gada fiskālo pasākumu vidējā ietekme 2010.–2013. gadā ir 1,4 % no IKP gadā, kas ievērojami pārsniedz prasīto vērtību 1 % apmērā no IKP, ko ieteikusi Padome. Paredzams, ka 2013. gadā liela daļa izdevumu ietaupījumu tiks veikti pašvaldībās un citās vispārējās valdības struktūrās, uz kurām centrālajai valdībai nav tiešas ietekmes. Tāpēc mērķa sasniegšana varētu tikt apdraudēta, ņemot vērā arī agrāk novēroto izdevumu pārsniegšanu.

Stabilitātes programmā ir apstiprināts, ka iepriekš izvirzītais vidējā termiņa mērķis (MTO) -0,5 % apmērā tiks sasniegts līdz 2018. gadam. Vidējā termiņa mērķis atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Gados, kas sekos pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas paredzamajam datumam, (pārrēķinātajā) strukturālajā budžeta bilancē prognozētais uzlabojums 2014. gadā un 2015. gadā (attiecīgi, 0,6 procentu punkti un 0,7 procentu punkti no IKP) ir atbilstīgs, taču 2016. gadā varētu nebūt pietiekams (0,3 procentu punkti no IKP). Paredzams, ka Slovākija izpildīs Stabilitātes un izaugsmes pakta paredzēto izdevumu kritēriju. Saskaņā ar stabilitātes programmu paredzams, ka līdz 2016. gadam valdības parāds saglabāsies zemāks par atsaucis vērtību 60 % apmērā no IKP. Komisijas dienestu pavasara prognozē ir paredzēts parāda attiecības pieaugums 54,6 % apmērā no IKP 2013. gadā un 56,7 % apmērā no IKP 2014. gadā.

Lai nodrošinātu kopš 2011. gada panākto nominālā deficīta apjomīgo samazinājumu, iestādes turklāt ir izmantojušas no vispārējās valdības budžeta finansēto ieguldījumu samazinājumus, kas vidējā termiņā un ilgtermiņā varētu nebūt ilgtspējīga pieeja, kā arī vienreizējus pasākumus. Noritošajā konsolidācijas un konverģences procesā turpmāk būs jāsaudzē izdevumi izaugsmi veicinošās jomās, piemēram, izglītībā, inovācijās un transporta infrastruktūrā.

- (10) Slovākijā pastāv iespēja gūt papildu līdzekļus, paplašinot nodokļu bāzi, ierobežojot nodokļu saistību neizpildi un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un paplašinot tādu nodokļu piemērošanu, kas mazāk kaitē izaugsmei, piemēram, īpašuma un vides nodokļu piemērošanu. 2012. gadā tika pieņemts rīcības plāns cīņai pret nodokļu krāpšanu, īpaši koncentrējoties uz PVN. Lai stratēģija būtu sekmīga, ir jāveic turpmāki pasākumi, jo īpaši nepieciešams uzlabot IT infrastruktūru, paplašināt atbildīgo iestāžu pilnvaras un revīzijas spējas un nodrošināt turpmāku izskatīšanu tiesu iestādēs.
- (11) Lai uzlabotu savu publisko finanšu ilgtermiņa ilgtspēju, Slovākija 2012. gadā pieņēma pensiju reformu. Tas ir

samazinājis aplēsto ilgtermiņa ilgtspējas nepietiekamības rādītāju par 2 % no IKP, tomēr tas 4,9 % apmērā no IKP joprojām ievērojami pārsniedz ES vidējo rādītāju, kas ir 3 % no IKP. Tas lielā mērā atspoguļo iedzīvotāju novecošanas ietekmi, jo pensiju izdevumi veido 1,5 procentu punktus no IKP un veselības aprūpes izdevumi – 2 procentu punktus no IKP. Tā kā prognozējams, ka Slovākijas veselības aprūpes izdevumi ilgtermiņā ievērojami pieaugs, publisko finanšu ilgtspējas nodrošināšanai pensiju ilgtspējas uzlabošanā gūtie panākumi jānostiprina ar veselības aprūpes reformu. Ieviešot efektīvas stimulu struktūras un kontroles mehānismus, tiktu sekmēta veselības aprūpes sistēmas rentabilitātes uzlabošana.

- (12) Pastāvīgi lielais bezdarbs, it īpaši lēnās atgūšanās pēc krīzes apstākļos, joprojām ir viena no Slovākijas ekonomikas galvenajām problēmām. Pēdējos mēnešos Slovākija ir veikusi pasākumus, lai īstenotu aktīvas darba tirgus politikas reformu. Tomēr reformas sekmes lielā mērā būs atkarīgas no valsts nodarbinātības dienestu spējas to efektīvi īstenot. Nepieciešams veikt papildu pasākumus, kas ir precīzāk mērķorientēti uz darba meklētajiem visnelabvēlīgākajā situācijā. Sociālās palīdzības sniegšana būtu labāk jāpiesaista aktivizācijai, un būtu jānovērš nodokļu atvieglojumu sistēmā pastāvošie bremzējošie noteikumi attiecībā uz personām, kas uzsāk mazatļotu darbu. Paplašinot sieviešu un vecāka gadagājuma cilvēku dalību darba tirgū, tiktu uzlabots kopējais nodarbinātības līmenis un sasniegts 2020. gadam izvirzītais valsts nodarbinātības mērķis 72 % apmērā. Tomēr piemērotu bērnu aprūpes iespēju trūkums, jo īpaši bērniem vecumā līdz trim gadiem, apgrūtinā māšu atgriešanos darba tirgū.
- (13) Slovākijā ir viens no augstākajiem jauniešu bezdarba rādītājiem Savienībā. Lai gan 2012. gadā veikti reformu pasākumi nolūkā uzlabot izglītības kvalitāti un atbilstību darba tirgus vajadzībām, pāreja no skolas uz nodarbinātību arvien ir apgrūtināta un izglītības sistēma nespēj pienācīgi apmierināt darba tirgus vajadzības. Izglītības finansēšana pēc izglītojamo skaita priekšplānā izvirza kvantitāti nevis kvalitāti, un pedagoģiskajam darbam (skolotājiem, kā arī materiāliem un aprīkojumam) tiek piešķirta neliela finansējuma daļa. Uzlabojot augstākās izglītības kvalitāti un sadarbību starp uzņēmumiem un izglītības iestādēm, tiktu sekmēta arī labi funkcionējoša “zināšanu trijstūra” izveide, pētniecībā un izstrādē veikto ieguldījumu efektivitāte un piesaiste un uzlabota Slovākijas ekonomikas inovāciju spēja.
- (14) Nepilnīgi izmantots darbaspēka potenciāls ir arī nelabvēlīgā situācijā esošās kopienas, kas saskaras ar ievērojamiem šķēršļiem iekļūšanai darba tirgū un izglītības sistēmā. Pēc Slovākijas Republikas Stratēģijas romu integrācijai līdz 2020. gadam 2012. gadā netika veikta nekāda efektīva rīcība, un nelabvēlīgā situācijā esošo kopienu, tostarp romu, dzīves apstākļi joprojām ir slikti. Ir svarīgi paātrināt centienus uzlabot nelabvēlīgā situācijā esošo grupu izglītības rādītājus, kā arī nodrošināt mērķorientētu aktivizācijas pasākumu veikšanu attiecībā uz pieaugušajiem.

- (15) Neskatoties uz ievērojamu progresu, Slovākija ir piektajā vietā no tām dalībvalstīm, kurās ir vislielākais energoresursu patēriņš, daļēji to izskaidro fakts, ka tās ekonomikas vislielāko daļu veido rūpniecība (25,9 % no IKP). Vienlaikus elektroenerģijas cenas ir salīdzinoši augstas, jo īpaši maza un vidēja lieluma rūpnieciskajiem klientiem. Slovākija pēdējos gados ir pielikusi pūles, lai daļēji liberalizētu enerģijas tirgu, tomēr joprojām pastāv iespējas uzlabot tirgus darbību, jo īpaši nodrošinot labāku pārredzamību, tostarp tīklu tarifu noteikšanā, un pilnveidojot regulējošo lēmumu ekonomisko pamatojumu un paredzamību. Pastāv iespējas uzlabot arī piegādes drošību un izvirzīt vērienīgākus mērķus attiecībā uz energoefektivitāti.
- (16) Slovākija 2012. gadā uzsāka plašu valsts pārvaldes reformu, lai uzlabotu pilsoņiem un uzņēmumiem sniegto sabiedrisko pakalpojumu orientāciju uz klientu. Šajā posmā, izņemot pašvaldību aģentūras, reforma nekonzentējās uz centrālo valdību un tās vispārējo kvalitāti un efektivitāti. Tā kā nav panākts progress tiesu sistēmas reformā, tiesvedības joprojām ir ilgas, īpaši maksātnespējas lietās, un pietiekami netiek izmantota alternatīva strīdu izšķiršana. Slovākija nesēn veica publiskā iepirkuma tiesiskā regulējuma reformu, tā ietvaros stiprinot Publiskā iepirkuma biroja neatkarību, taču ES struktūrfondu īstenošanā gūtā pieredze liecina, ka joprojām pastāv problēmas attiecībā uz publiskā iepirkuma tiesiskā regulējuma efektīvu piemērošanu.
- (17) Saistībā ar Eiropas pusgadu Komisija ir veikusi visaptverošu Slovākijas ekonomikas politikas analīzi. Tā izvērtēja stabilitātes programmu un valsts reformu programmu. Tā ņēma vērā ne tikai to lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidei Slovākijā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, pamatojoties uz vajadzību nostiprināt Savienības vispārējo ekonomikas pārvaldību, kas panākams, ievērojot ES līmeņa norādes turpmākajos valsts lēmumos. Komisijas ieteikumi Eiropas pusgada kontekstā ir sniegti turpmāk izklāstītajā 1. līdz 6. ieteikumā.
- (18) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši turpmāk izklāstītajā 1. un 2. ieteikumā.
- (19) Saistībā ar Eiropas pusgadu Komisija ir veikusi arī visas eurozonas ekonomikas politikas analīzi. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus tām valstīm, kuru valūta ir euro⁽²⁾. Slovākijai kā valstij, kuras valūta ir euro, būtu arī jānodrošina šo ieteikumu pilnīga un savlaicīga īstenošana,

AR ŠO IESAKA Slovākijai laikposmā no 2013. gada līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

1. Pildīt 2013. gadam plānoto budžetu, lai ilgtspējīgi novērstu pārmērīgo budžeta deficītu un izpildītu fiskālos centienus, kas precizēti Padomes ieteikumos saskaņā ar pārmērīga deficīta novēršanas procedūru. Pēc pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas turpināt strukturālo korekciju centienus, kas Slovākijai ļaus izpildīt vidēja termiņa mērķi līdz 2017. gadam. Izvairīties no izaugsmi veicinošu izdevumu samazināšanas un aktīvāk strādāt pie publisko izdevumu efektivitātes uzlabošanas. Balstoties uz jau pieņemto pensiju reformu, pilnveidot publisko finanšu ilgtermiņa ilgtspēju, mazinot valsts pensiju sistēmas finansējuma trūkumu un uzlabojot veselības aprūpes nozares rentabilitāti.
2. Paātrināt rīcības plāna īstenošanu cīņai pret nodokļu krāpšanu un turpināt centienus uzlabot PVN iekasēšanu, jo īpaši stiprinot nodokļu administrācijas spējas veikt analīzi un revīziju. Uzlabot nodokļu saistību izpildi. Nekustamā īpašuma nodokļus piesaistīt īpašumu tirgus vērtībai.
3. Veikt pasākumus, lai uzlabotu valsts nodarbinātības dienestu spēju sniegt individualizētus pakalpojumus darba meklētājiem un stiprinātu saikni starp aktivizācijas pasākumiem un sociālo palīdzību. Efektīvāk risināt ilgtermiņa bezdarba problēmu, izmantojot aktivizācijas pasākumus un īpaši pielāgotu apmācību. Uzlabot sieviešu nodarbinātības veicināšanas pasākumus, uzlabojot bērnu aprūpes iespējas, jo īpaši bērniem vecumā līdz trim gadiem. Attiecībā uz mazatālotiem darba ņēmējiem samazināt nodokļu īpatsvaru darbspēka izmaksās un pielāgot pabalstu sistēmu.
4. Aktīvāk strādāt, lai samazinātu jauniešu bezdarba augsto līmeni, piemēram, izmantojot garantiju jauniešiem. Veikt pasākumus, lai jauniešus piesaistītu skolotāja profesijai un uzlabotu izglītības rādītājus. Profesionālās izglītības un apmācības jomā stiprināt ar darbu saistītas apmācības sniegšanu uzņēmumos. Augstākās izglītības jomā radīt vairāk uz nodarbinātību orientētu bakalaura programmu. Sekmēt efektīvu zināšanu pārnesi, veicinot sadarbību starp akadēmiskajām aprindām, pētniecības nozari un uzņēmējdarbības nozari. Izvērst centienus uzlabot nelabvēlīgā situācijā esošu kopienu, tostarp romu, pieeju augstas kvalitātes un iekļaujošai pirmsskolas un skolas izglītībai.
5. Izvērst centienus, lai pilnveidotu enerģijas tirgus darbību, jo īpaši uzlabojot tarifu noteikšanas mehānisma pārredzamību un stiprinot regulatora pārskatatbildību. Uzlabot starpsavienojumus ar kaimiņvalstīm. Palielināt energoefektivitāti, īpaši ēkās un rūpniecībā.

(1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

(2) Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 97. lappusi.

6. Veikt pasākumus, tostarp grozot Civildienesta likumu, lai stiprinātu civildienesta neatkarību. Uzlabot valsts pārvaldes personāla vadību. Izvērst centienus, lai galvenajās ministrijās uzlabotu spēju veikt analīzi, tostarp nolūkā uzlabot ES finansējuma apgūšanu. Īstenot pasākumus, lai uzlabotu tiesu sistēmas efektivitāti. Popularizēt alternatīvas strīdu izšķiršanas procedūras un sekmēt to plašāku izmantošanu.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Slovēnijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Slovēnijas stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam

(2013/C 217/19)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā atbalstīja Komisijas priekšlikumu sākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes un stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādnēm (2010.–2014. gads), savukārt

2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes ekonomikas un nodarbinātības politikā.

- (3) Dalībvalstu un valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā lēma par Izaugsmes un darbavietu paktu, kurš nodrošina pamatu saskaņotai rīcībai valstu, ES un euro zonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politiku. Tie lēma par nepieciešamo rīcību dalībvalstu līmenī un it īpaši pilnībā uzņēmas saistības sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot attiecīgajām valstīm adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽⁴⁾ par Slovēnijas valsts reformu programmu 2012. gadam un sniedza atzinumu par Slovēnijas stabilitātes programmu 2012.–2015. gadam.
- (5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma otro Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2013. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Turklāt Komisija, balstoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, 2012. gada 28. novembrī pieņēma brīdinājuma mehānisma ziņojumu, kurā tā noteica Slovēniju kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.
- (7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdošanas nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu un krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (8) Komisija 2013. gada 10. aprīlī atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantam publicēja padziļinātā pārskata rezultātus attiecībā uz Slovēniju. Komisijas izvērtējumā

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Paturētas spēkā 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.).

⁽⁴⁾ OV C 219, 24.7.2012., 77. lpp.

secināts, ka Slovēniju ir skārusi pārmērīga makroekonomiskā nelīdzsvarotība. Nepieciešama steidzama politikas rīcība, lai apturētu šīs nelīdzsvarotības strauju pieaugumu un to novērstu. Līdz šim privātā sektora un valsts parāda līmenis ir zem rezultātu pārskatā minētajām brīdinājuma robežvērtībām un arī neto ārējais parāds ir samērīgs. Tomēr problēmu rada nevis parāda līmenis, bet gan tā struktūra, jo tas ir galvenokārt koncentrēts korporatīvajā sektorā. Situācijā, kad pastiprinās nelabvēlīgās ekonomiskās tendences, tas grauj finanšu sektora stabilitāti un apgrūtina parāda samazināšanas procesu, arī pastāvošās mijiedarbības dēļ ar valsts parāda līmeni. Šos riskus vēl pastiprina ierobežotas korekciju iespējas darba un kapitāla tirgos un ekonomiskā struktūra, kurā dominē valsts īpašums. Neskaidras politikas periodi un reformu juridiskie šķēršļi nav ļāvuši Slovēnijai pienācīgi novērst nelīdzsvarotību un uzlabot korekciju jaudu, tādējādi palielinot tās ievainojamību laikā, kad valstī ir pastiprināta spriedze saistībā ar finansēšanas nosacījumiem.

- (9) Slovēnija 2013. gada 9. maijā iesniedza 2013. gada valsts reformu programmu un Stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (10) 2013. gada 23. maijā Slovēnijas iestādes Komisijai nosūtīja vēstuli, kurā atspoguļotas, grozītas un precizētas valsts reformu programmas galvenās saistības.
- (11) Izvērtējot stabilitātes programmu atbilstoši Regulai (EK) Nr. 1466/97, Padome secina, ka Slovēnija līdz 2013. gadam nespēs novērst pārmērīgo budžeta deficītu atbilstoši Padomes ieteikumam 2009. gada beigās, neraugoties uz to, ka veikta nozīmīga (bet nevienmērīga) konsolidācija, kuras rezultātā budžeta deficīts ir samazinājies no 6,2 % no IKP 2009. gadā līdz 4,0 % no IKP 2012. gadā. Tas galvenokārt ir saistīts ar sliktākiem ekonomikas apstākļiem, nekā savulaik prognozēts. Makroekonomikas scenārijs, kas ir pamatā stabilitātes programmas budžeta prognozēm, 2013. gadam ir visumā ticams, bet 2014. gadam – optimistisks. Proti, iestādes prognozē, ka 2012. gadā IKP kritīsies par 2,3 % un 2013. gadā – par 1,9 %, savukārt 2014. gadā tas paaugstināsies par 0,2 %, un ka veikto fiskālo pasākumu rezultātā vispārējās valdības deficīts samazināsies no 4,2 % no IKP (neskaitot banku rekapitalizāciju) 2013. gadā līdz 2,6 % no IKP 2014. gadā. Komisija prognozē, ka IKP 2014. gadā kritīsies par 0,1 %, ja politikā netiks veiktas izmaiņas, un ar scenāriju, kurā ņemti vērā tikai tie pasākumi, kas pieņemti līdz 2013. gada aprīļa vidum, un ka budžeta deficīts 2014. gadā sasnies 4,9 % no IKP. Stabilitātes programmā izklāstītās budžeta stratēģijas galvenie mērķi ir novērst pārmērīgo budžeta deficītu līdz 2014. gadam, vienu gadu pēc Padomes 2009. gada beigās noteiktā termiņa, līdz 2017. gadam sasniegt sabalansētu strukturālā budžeta stāvokli un nostabilizēt parāda attiecību zemākā apmērā nekā 55 % no IKP. Stabilitātes programmā apstiprināts vidēja termiņa mērķis (VTM) – strukturāli sabalansēts budžets. VTM neatbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām, jo nav pienācīgi ņemtas vērā obligātās saistības, kas attiecināmas uz iedzīvotāju

novecošanu. Stabilitātes programmā plānotie galvenie budžeta deficīta mērķi atbilst pārmērīga budžeta deficīta korekcijām līdz 2014. gadam.

Tomēr, ņemot vērā konkrētā gada optimistisko izaugsmes prognozi, lielo ieņēmumu prognožu risku un nepietiekami definētus izdevumu pasākumus, Padome uzskata, ka līdz 2014. gadam pārmērīgo budžeta deficītu visdrīzāk novērst nav iespējams. Šādā situācijā vajadzētu precizēt, pieņemt un īstenot papildu strukturālās konsolidācijas pasākumus, kas nepieciešami, lai pārmērīgais budžeta deficīts ticami un ilgtspējīgi tiktu novērsti vēlākais līdz 2015. gadam atbilstoši Padomes 2013. gada 21. jūnija ieteikumam. Vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP ir palielinājusies vairāk nekā divas reizes no 22,0 % 2008. gadā līdz 54,1 % 2012. gadā un prognozēts vēl lielāks pieaugums – līdz 66,5 % 2014. gadā (Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognoze). Iestādes paredz, ka parāda attiecība pret IKP augstāko līmeni (63,2 %) sasniegs 2014. un 2015. gadā, bet pēc tam samazināsies līdz 62,8 % 2016. gadā. Riski saistībā ar parāda attiecību pret IKP liecina par rādītāja iespējamu pieaugumu, kam par iemeslu ir arī lielais iespējamo saistību apjoms un parāda-deficīta iespējamās korekcijas, kas izriet no aktīvu pārvedumiem Banku aktīvu pārvaldības uzņēmumam (BAPU), jo tie nav paredzēti programmas prognozēs.

- (12) Iestādes 2013. gada maijā spēra izšķirošus soļus publisko finanšu konsolidēšanas jomā. Tās panāca vienošanos ar sociālajiem partneriem par bruto pamatalgu papildu samazinājumu par 1¼ % publiskajā sektorā, kas papildina samazinājumu par 3 %, par kuru vienojās 2012. gada maija Likumā par publisko finanšu līdzsvarošanu. Turklāt Parlaments atbalstīja konstitucionālu pamatojumu noteikumam par vispārējās valdības budžeta strukturālu sabalansētību/pārpalikumu. Bet pilnīga Fiskālā pakta noteikumu transponēšana notiks, pieņemot īpašu konstitucionālu īstenošanas likumu, kurš 2013. gada novembrī tiks iesniegts apstiprināšanai parlamentā. Visbeidzot, parlaments gandrīz vienbalsīgi ir pieņēmis konstitūcijas grozījumus, kas paredz stingrākas prasības referenduma rīkošanai un referenduma mērķa īstenošanai, un tādējādi paredzēts vienkāršot fiskālās konsolidācijas pasākumu ieviešanu. Tā kā parāds strauji pieaug, ir vēl jo svarīgāk pastiprināt un precīzi īstenot 2013. gada budžeta stratēģiju un turpmākajos gados neatlaidīgi turpināt veikt būtiskus konsolidācijas pasākumus. Lai gan daži nodokļi ir zemāki par ES vidējo rādītāju, nevar nepārtraukti izmantot nodokļu palielināšanu, tādējādi atliekot nepieciešamību risināt izdevumu dinamikas problēmu. Tādēļ šķiet, ka būtu lietderīgi ieņēmumu palielināšanas pasākumus papildināt ar fiskāliem papildpasākumiem strukturālu izdevumu samazinājuma veidā. Vidēja termiņa budžeta plāns un noteikums par izdevumiem joprojām nav pietiekams, lai sasniegtu VTM un nodrošinātu ilgtspēju. Turklāt šķiet, ka nav pilnībā izpildīti dažādi vispārējās valdības vienībām, it īpaši netiešajiem budžeta līdzekļu lietotājiem, noteiktie budžeta ierobežojumi. Visbeidzot, starptautiskas un iekšzēmē veiktas aplēses liecina, ka ēnu ekonomikas apjoms Slovēnijā pārsniedz ES vidējo rādītāju, un tas liecina par iespējam uzlabot nodokļu saistību izpildi, kā ir arī atzīts stabilitātes programmā plānotajos pasākumos.

- (13) Pensiju reforma tika pieņemta 2012. gada decembrī un stājās spēkā 2013. gada janvārī. Tajā risinātas problēmas, kas konstatētas 2012. gada ieteikumos, bet nepietiekamā mērā, jo tai paredzama vien vidēja termiņa ietekme uz publiskajām finansēm (līdz 2020. gadam). Lai gan šī pensiju reforma ir nopietns solis, tā nenodrošina konkrētus pasākumus ar novecošanu saistīto izmaksu samazināšanai pēc 2020. gada. Lai ilgtermiņā uzlabotu pensiju izmaksu ilgtspēju, jāturpina īstenot reformas, tai skaitā pielāgojot obligātās pensionēšanās vecumu paredzamajam mūža ilguma pieaugumam un vēl vairāk ierobežojot agrīnu pensionēšanos. Ilgtermiņa aprūpes jomā pakalpojumu pieprasījums pārsniedz piedāvājumu, bet izdevumu apjoms joprojām ir salīdzinoši zems. Prognozē ilgtermiņa aprūpes pieprasījuma un saistīto izdevumu būtisku pieaugumu novecošanas tendenču ietekmē. Sīkākā spēkā esošo pasākumu izvērtējums varētu palīdzēt šajā jomā veidot realitātei atbilstošāku politiku.
- (14) Lai gan Slovēnijas banku sektors ir salīdzinoši neliels (mazāks par pusi no euro zonas vidējā banku sektora lieluma), lielākās bankas saskaras ar grūtībām saistībā ar kapitāla rezervēm, kas reģionālā skatījumā ir salīdzinoši nelielas, un ekonomiku būtiski apdraud kapitāla trūkuma izraisīta banku atkarība no valsts. Valstij piederošām iekšzemes bankām atkārtoti nepieciešama rekapitalizācija. Lai gan kopējais privātā sektora parāda apjoms ir mazāks par eurozonas vidējo rādītāju un makroekonomikas nelīdzsvarotības rezultātu pārskatā minētajām brīdinājuma robežvērtībām, šī ir strukturāla problēma. Lielākā parāda daļa ir koncentrēta korporatīvajā sektorā, un daudziem uzņēmumiem ir pārmērīgs parāds, kas izraisa vēl lielāku ienākumus nenesošu aizdevumu apjoma pieaugumu. 2012. gada beigās par 90 dienām vai ilgāk kavējās aizdevumu atmaksu 23,7 % korporatīvo aizdevumu. Atviegloti kredītēšanas nosacījumi korporatīvajam sektoram un uzņēmumu saistību samazināšana ir vajadzīga, lai sekmētu ieguldījumu veikšanu, uzlabotu darba ražīgumu un konkurētspēju. Stabilitātes programmā ir paredzēts turpināt rekapitalizāciju. Iestādes ir rakstiski uzņēmušās saistības vajadzības gadījumā nodrošināt papildu kapitālu. Kredītēšanas apjoms samazinās, un ir pastiprinājies sadarbība starp vajātajām bankām un valsti. Korporatīvo aizņēmumu procentu likme (aizņēmumiem virs 1 miliona euro) Slovēnijā ir par vairāk nekā 2 procentu punktiem lielāka nekā eurozonas kopējais rādītājs, un šī likme 2012. gadā atkal ir palielinājusies. Galvenie banku pārstrukturēšanu reglamentējošie tiesību akti ir pieņemti, bet vēl veiksmīgi jāīsteno. BAPU ir banku atveseļošanas centrālā institucionālā platforma. Valsts reformu programmā, kas papildināta ar jaunāko valdības sniegto informāciju, aprakstīti kapitāla pārvedumu plāni BAPU, balstoties uz Slovēnijas Bankas veiktajiem lejupevērtētajiem stresa testiem.
- (15) Citās valstīs šāda pieeja bija veiksmīgs risinājums, lai atgūtu uzticēšanos, ticamību un tirgus pieejamību. Finanšu sektora kopējās stratēģijas izstrādāšanai ir nepieciešama informācija, kas iegūta visaptverošā neatkarīgā novērtējumā.
- (15) Valsts reformu programma neparedz nekādus papildu pasākumus banku uzraudzības stiprināšanā, lai gan 2013. gada padziļinātajā pārskatā tas bija uzskatīts par nepieciešamu. Attiecībā uz banku uzraudzības pasākumiem vienīgā valsts reformu programmā iekļautā jaunā informācija ir saistīta ar jauniem Slovēnijas Bankas stresa testiem. Nav paredzēts tādu pasākumu sīkākā izvērtējums kā, piemēram, atbilstošie makroekonomikas līmeņa uzraudzības pasākumi.
- (16) 2013. gada martā tika pieņemta darba tirgus reforma ar mērķi mazināt darba tirgus segmentāciju un uzlabot elastību. Reforma paredz mazāku aizsardzības līmeni beztermiņa līgumiem, vienkāršojot atlaišanas procedūras individuālas un kolektīvas atlaišanas gadījumos un samazinot atlaišanas izdevumus. Noteikta termiņa līgumu noteikumi ir kļuvuši stingrāki, lai samazinātu to ļaunprātīgu izmantošanu, savukārt pagaidu darba līgumu izmantošanas iespējas ir ierobežotas. Lai gan reformas virzība ir pareiza, laiks rādīs, vai tā ir pietiekami vērienīga, lai būtiski ietekmētu darba tirgus segmentāciju un elastību un lai uzlabotu Slovēnijas pievilcību ārvalstu tiešo ieguldījumu veikšanai. Vēl nav veikti pietiekami pasākumi, lai risinātu paralēlo darba tirgus problēmu, kas izveidojusies studentu darba reglamentēšanas rezultātā. Valsts reformu programma ierosina pasākumus situācijas risināšanai. Jauniešu bezdarba rādītājs Slovēnijā ir ievērojami pieaudzis – 2012. gadā par 4,9 procentu punktiem līdz 20,6 %, savukārt kopējais bezdarba rādītājs 2012. gadā palielinājās par 0,7 procentu punktiem līdz 9 %. Neraugoties uz pieaugošu bezdarbu, saskaņā ar provizoriskiem valsts datiem 2012. gadā ievērojami samazinājies to nenodarbināto personu skaits, kuras piedalās Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētos aktīvas darba tirgus politikas pasākumos. Nav veikti pasākumi, lai darba vidi pielāgotu ilgākam darba mūžam, un ir veikti tikai sākotnēji pielāgoti mūžizglītības vai aktīvi darba tirgus pasākumi ar mērķi palielināt augstāko izglītību ieguvušo jauniešu, vecāku darba ņēmēju un mazkvalificētu darba ņēmēju nodarbinātības līmeni. Slovēnija ir veikusi vairākus pasākumus, lai uzlabotu prasmju atbilstību darba tirgus vajadzībām. Valsts nodarbinātības dienests veic izmēģinājuma projektu par to, kā izvērtēt šīs vajadzības, bet plašāk jāizvērsē sadarbība ar ieinteresētajām personām.

Iestādes ir rakstiski apstiprinājušas gatavību sadarbīties ar Komisiju un Eiropas Centrālo banku (ECB), lai atlasītām bankām nodrošinātu neatkarīgu aktīvu kvalitātes pārbauci veikšanu. Šis pasākums aptvers visu sistēmu, lai nodrošinātu banku sektora ilgtermiņa stabilitāti.

Ir jāiegulda lielāks darbs, lai uzlabotu attiecīgo arodizglītības un arodapmācības programmu pievilcību. MVU ir īstenoti arī papildu karjeras izvēles pasākumi. Vēl vairāk jānostiprina darba devēju ietekme arodizglītībā un

arodapmācībā. Uzlabojumi šajās jomās palielinātu darba ražīgumu un konkurētspēju.

- (17) Politikas rīcība ar mērķi uzlabot izmaksu konkurētspēju līdz šim nav bijusi visaptveroša. 2012. gadā valdība publiskajā sektorā ir samazinājusi nominālās bruto algas uz darba ņēmēju par aptuveni 3 %. 2013. gada maija vidū ar sociālajiem partneriem panākta vienošanās par darbaspēka izmaksu papildu samazinājumu publiskajā sektorā. Minimālā alga atbilst ES augstākajiem rādītājiem, rēķinot procentos no vidējās algas, tā ir indeksēta atbilstoši inflācijai, un 2010. gadā tā tika būtiski un diskrecionāri paaugstināta. Lai gan 2012. gadā nominālā atalgojuma likme uz darba ņēmēju bija negatīva (-0,4 %), darbaspēka vienības nominālās izmaksas (NULC) 2012. gadā nedaudz pieauga (0,7 %), kam par iemeslu bija negatīvs darba ražīguma izaugsmes rādītājs (-1,1 %). Pasākumi ar mērķi paaugstināt darba ražīgumu un stabils uzlabojums darbaspēka vienības izmaksu samazināšanā palīdzētu atgūt konkurētspēju.
- (18) Slovēnijas ekonomikā liela nozīme ir valsts īpašumtiesībām, un daudzas iezīmes nav mainījušās kopš 90. gadu pārejas perioda. 90. gados veiktās privatizācijas un korporatīvās pārstrukturēšanas pasākumu rezultātā valsts saglabāja dominējošu stāvokli ekonomikā, īpaši finanšu sektorā. 2011. gadā valstij piederoši uzņēmumi radīja vienu sesto daļu no Slovēnijas ekonomikas pievienotās vērtības, apmēram pusi no kopējiem zaudējumiem korporatīvajā sektorā un nodarbināja katru astoto personu. Turklāt valsts kontrolētie fondi un uzņēmumi ietekmē publiskās finanses, jo veidojas mijiedarbība, ko rada paaugstināts parāda apmērs, rekapitalizācijas vajadzības un nozīmīgs valdības garantiju apjoms. Valstij piederošu uzņēmumu lielums un vājums bremsē ekonomikas attīstību un izaugsmi un pastiprina valdošo nelīdzsvarotību. Valsts dominance un bieži neveiksmīgā valsts aktīvu pārvaldība kavē privātu iekšzemes un ārvalstu ieguldījumu veikšanu, mazina darba ražīgumu un konkurētspēju. Paralēlās īpašumtiesības, proti, valstij piederoši uzņēmumi nefinanšu sektorā un valstij piederošas finanšu iestādes rada kaitīgas ietekmes risku, ierobežo pielāgošanās spējas un kropļo resursu sadali, it īpaši attiecībā uz jauniem ieguldījumiem.
- (19) Valsts reformu programmā noteiktas politikas prioritātes valsts īpašumtiesību jomā un korporatīvā parāda samazināšanas jomā, bet nav sniegta sīkāka informācija par plānotajiem pasākumiem. 2013. gada padziļinātājā pārskatā izklāstīts tas, kā valsts īpašumtiesības ietekmē ekonomiku, proti, rada tiešās un netiešās fiskālās izmaksas un kavē normālu komerciālu apriti. Bet valsts reformu programma kā vienīgo trūkumu tam, ka valstij pieder nefinanšu uzņēmumi, min koordinācijas trūkumu. Kopumā, lai gan valsts reformu programmā ir arī veiksmīgi risinājumi, tā nesniedz pietiekamu informāciju par uzņēmumu, kas turpinās piederēt valstij, stratēģisko plānošanu, un tajā nav paredzētas detalizētas saistības ar konkrētiem izpildes termiņiem, lai uzlabotu to fiskālos rezultātus un pārvaldību. Ir veikti daži pirmie pasākumi, lai uzlabotu korporatīvo pārvaldību atbilstoši 2012. gada konkrētajai valstij adresētajiem ieteikumiem un lai privatizētu dažus valstij piederošus uzņēmumus. Ir pieņemti tiesību akti par pārvaldības iestādes SSH (*Slovenia Sovereign Holding*) izveidošanu, bet tie veiksmīgi jāsteno. Pārredzamību varētu uzlabot, izveidojot reģistru ar valstij piederošu uzņēmumu valdēs un uzraudzības padomēs ieceltām amatpersonām un nosakot prasību par interešu konfliktu paziņošanu. Valsts reformu programmā paredzēts pabeigt privatizācijas stratēģijas izstrādi līdz 2013. gada pēdējam ceturksnim, bet saskaņā ar 2013. gada 23. maija vēstuli tā pārlīkta uz trešo ceturksni. Starplaikā valdība ir iesniegusi parlamentam sarakstu ar 15 uzņēmumiem, kurus iesaka privatizēt. Šajā sarakstā ir iekļauti uzņēmumi ar mazākuma īpašumtiesību daļu, MVU un arī tādi nozīmīgi uzņēmumi kā otra lielākā banka – NKBM.
- (20) Slovēnijā ir daudz reglamentētu profesiju un ir nepieciešams būtiski atvieglot profesionālās darbības priekšnoteikumus, kas uzlabotu nodarbinātību un veicinātu konkurenci. Slovēnijas iestādes 2012. gadā aizsāka reformu procesu, kas paredz pārskatīt vairāku reglamentēto profesiju likumdošanu ar mērķi precīzāk definēt reglamentēto profesiju noteikumus, samazināt administratīvās izmaksas un vienkāršot profesiju pieejamību. Pirmais likumu kopums amatniecības, tūrisma un celtniecības jomā 2013. gada sākumā parlamentā bija pieņemšanas stadijā. Tomēr, izņemot amatniecības jomu, reformas īstenošana kavējas. Slovēnija ir definējusi juridiskos priekšnoteikumus attiecībā uz neatkarīgas Konkurences aizsardzības aģentūras izveidi, bet vēl nav garantējusi, ka tiks ilglaiīgi nodrošināts nepieciešamais personāls. Jāturpina tiesību aktu grozījumi, lai aģentūrai paredzētu atsevišķu budžeta pozīciju, kas ir nepieciešama tās finansiālas neatkarības nodrošināšanai. Pirmās instances tiesvedība civillietās ir komerclietās, kā arī maksātnespējas procedūras ir nesamērīgi ilgas. Neraugoties uz to, ka civillietu un komerclietu tiesvedības ilgumam ir acīmredzama tendence samazināties, šo jautājumu risināšanā jāiegulda darbs, jo tie kavē uzņēmējdarbību un mazina Slovēnijas pievilcību ārvalstu tiešo ieguldījumu veikšanai. Šajā ziņā valsts reformu programmā paredzēto tiesnešu skaita samazināšanu uz vienu iedzīvotāju būs jākompensē ar būtiskiem darba efektivitātes uzlabojumiem.
- (21) Valsts reformu programmā uzsvērtā nepieciešamība pārstrukturēt finansiālās grūtībās nonākušas nefinanšu sabiedrības, turklāt sīkāk jāizstrādā ar korporatīvo pārstrukturēšanu saistītā politikas programma un politikas reakcija, balstoties uz tirgus apstākļiem atbilstošiem risinājumiem. Nepieciešami papildu pasākumi, lai piesaistītu privātos ieguldījumus, arī ārvalstu tiešos ieguldījumus, un nodrošinātu pienācīgu privāto saistību sadali,

sargājot nodokļu maksātāju resursus. Pārstrukturēšanas beigās pārstrukturētie uzņēmumi būtu jāpārdod, nepieisotot publisko finansējumu.

- (22) Slovēnija pašlaik veic tiesību aktu grozījumus, lai uzlabotu maksātspējas procedūru efektivitāti. Valdība 2013. gada aprīlī ir veikusi grozījumus likumos par finanšu transakcijām, maksātspējas tiesvedību un obligāto likvidāciju. Grozījumi precizē maksātspējas definīciju un rada motivāciju vadītājiem pieteikt maksātspēju savlaicīgi. Spēkā esošais maksātspējas tiesību aktu kopums nerada pietiekamu motivāciju un neparedz pietiekamas sankcijas, kas liktu uzņēmumiem savlaicīgi pieteikt maksātspēju. Obligātās strīdu noregulēšanas procedūras (tiesiskās sanācijas procedūras) ir sarežģītas un to noteikumi ir labvēlīgāki parādniekiem, it īpaši attiecībā uz MVU un mikrouzņēmumiem. Nav pietiekamas motivācijas agrīnai strīdu ārpustiesas noregulēšanai, kas palīdzētu saglabāt dzīvotspējīgus uzņēmumus. Ir publicēta informācija par jauniem tiesību aktiem, kas darīs iespējamu pārmērīgos parādos iestigušu uzņēmumu agrīnu finansiālu pārstrukturēšanu, un Tieslietu ministrija plāno līdz 2013. gada maija beigām nākt klajā ar juridiskiem grozījumiem, kas atvieglos ārpustiesas pārstrukturēšanu un parāda konversiju. Atbilstošs tiesību aktu kopums, izstrādāts saskaņā ar grafiku, par kuru ir noteikti vienošanās, un kurā paredzēti līdzīgi motivējoši pasākumi kreditoriem, īpašniekiem un vadībai, būtu galvenais instruments, ar kuru varētu vienkāršot maksātspējīgu, bet dzīvotspējīgu uzņēmumu finansiālu pārstrukturēšanu.
- (23) Saistībā ar Eiropas pusgadu Komisija ir veikusi Slovēnijas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi. Tā ir izvērtējusi stabilitātes programmu un valsts reformu programmu un ir iesniegusi padziļinātu pārskatu. Tā ir ņēmusi vērā ne tikai to lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Slovēnijā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā to, ka jānostiprina Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos ievērojot ES līmeņa norādes. Tās ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti turpmāk 1. līdz 9. ieteikumā.
- (24) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir īpaši atspoguļots turpmāk izklāstītajā 1. ieteikumā.
- (25) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti visos turpmākajos ieteikumos.
- (26) Turklāt Eiropas pusgada ietvaros Komisija ir veikusi ekonomikas politikas izvērtējumu visai eurozonai.

Pamatojoties uz šo izvērtējumu, Padome ir sagatavojusi konkrētus ieteikumus, kas ir adresēti dalībvalstīm, kuru valūta ir euro (?). Arī Slovēnijai būtu jānodrošina minēto ieteikumu pilnīga un savlaicīga īstenošana,

IESAKA Slovēnijai laikposmā no 2013. līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

1. 2013. gadā un turpmākajos gados īstenot un pastiprināt budžeta stratēģiju, kas papildināta ar pietiekamā mērā precizētiem strukturāliem pasākumiem, lai līdz 2015. gadam ilgtspējīgi nodrošinātu pārmērīga budžeta deficīta novēršanu un strukturālās bilances uzlabojumus atbilstoši Padomes ieteikumiem pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrā. Kad pārmērīgs budžeta deficīts novērsts, veikt strukturālas korekcijas, lai līdz 2017. gadam sasniegtu VTM, kas būtu nosakāmi saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Fiskālās nelīdzsvarotības ilgstošai novēršanai nepieciešams īstenot vērienīgas strukturālas reformas, kas uzlabotu ekonomikas pielāgošanās spējas un sekmētu potenciālu izaugsmi un nodarbinātību. Saglabāt izaugsmi veicinošu izdevumu politiku, pieņemt pasākumus nodokļu saistību izpildes uzlabošanai un īstenot pasākumus izdevumu daļā, pamatojoties uz visu valdības līmeņu publiskā sektora izdevumu sistemātisku pārskatīšanu. Lai uzlabotu konsolidācijas ticamību, līdz 2013. gada beigām pabeigt vispārējās valdības budžeta strukturālas sabalansētības/pārpalikuma noteikuma pieņemšanu, padarīt vidēja termiņa budžeta mērķus saistošus, visaptverošus un pārredzamus un stiprināt neatkarīgu struktūru nozīmi fiskālās politikas uzraudzībā. Veikt pasākumus, lai pakāpeniski samazinātu valsts netiešās saistības.
2. Ilgtermiņā stiprināt pensiju sistēmas ilgtspēju pēc 2020. gada un turpināt pielāgot visus attiecīgos parametrus, arī piesaistot obligāto pensionēšanās vecumu paredzamā mūža ilguma pieaugumam, vienlaikus saglabājot pienācīgas pensijas. Samazināt ar novecošanu saistītos ilgtermiņa aprūpes izdevumus un uzlabot pakalpojumu pieejamību, pārejot no stacionāras aprūpes uz mājas aprūpi, uzlabojot pakalpojumu atbilstību konkrētajām vajadzībām, kā arī uzlabojot preventīvo aprūpi, lai mazinātu invaliditāti un aprūpjamību.
3. Nodrošināt to, ka algu, arī minimālās algas, izmaiņas veicina konkurētspēju un darba vietu izveidi. Vairāk uzraudzīt nesenās darba tirgus reformas ietekmi un vajadzības gadījumā apzināt jomas, kurās nepieciešama papildinoša rīcība, lai sekmētu darba vietu izveidi un novērstu segmentāciju, cita starpā reglamentējot studentu darbu. Veikt vēl citus pasākumus ar mērķi palielināt augstāko izglītību ieguvušo jauniešu, gados vecāku darba ņēmēju un mazkvalificētu darba ņēmēju nodarbinātības līmeni, koncentrējot resursus pielāgotu aktīvas darba tirgus politikas pasākumu jomā un vienlaikus uzlabojot to efektivitāti. Risināt prasmju neatbilstību, uzlabojot atbilstošo arodizglītības un apmācību

(1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

(2) Skatīt šā Oficiāla Vēstneša 97. lappusi.

programmu pievilcību un plašāk izvēršot sadarbību ar attiecīgajām ieinteresētajām personām darba tirgus vajadzību izvērtēšanas jomā.

4. Darīt visu nepieciešamo, lai ar Eiropas partneru palīdzību 2013. gada jūnijā noslēgtu līgumu ar neatkarīgu ārēju konsultantu, kas veiks sistēmisku banku aktīvu kvalitātes pārbaudi. Pabeigt šo darbu 2013. gadā, paredzot ātrāku rīcību attiecībā uz tām divām bankām, uz kurām attiecas valsts atbalsta procedūra, lai paātrinātu to bilanču sakārtošanu. Būt gatavībā nodrošināt papildu kapitālu gadījumā, ja aktīvu pārvedumu vai aktīvu kvalitātes pārbaudes rezultātā atklātos jaunas grūtības. Visu pasākumu, kas saistīti ar valsts atbalstu, proti, arī kapitāla vajadzību objektīvs izvērtējums, aktīvu pārvedumi Banku aktīvu pārvaldības uzņēmumam, aktīvu aizsardzības shēma, pārstrukturēšanas pasākumu operacionāla izpilde, īstenošanā pilnībā jāievēro valsts atbalstu reglamentējošie noteikumi. Vienlaikus līdz 2014. gada martam izstrādāt un īstenot visaptverošu banku sektora stratēģiju, lai nodrošinātu reformēto banku neatkarīgu vadību un būtiski uzlabotu pārvaldību, riska vadību un sektora rentabilitāti, nepieciešamības gadījumā arī veicot konsolidāciju. Steidzamā kārtā veikt paziņoto bankas NKBM privatizācijas sagatavošanu un līdz 2013. gada septembrim nākt klajā ar mērķtiecīgu laika grafiku valsts tiešo un netiešo kapitāldaļu bankās atsavināšanai.
5. Līdz 2013. gada beigām pārskatīt banku tiesisko regulējumu, un, pamatojoties uz šo pārskatu, uzlabot uzraudzību, pārredzamību un statistikas informācijas sniegšanu.
6. Paātrināt reglamentēto pakalpojumu reformu, arī būtiski ierobežot profesionālās darbības priekšnoteikumus. Uzlabot uzņēmējdarbības vidi, cita starpā arī nodrošinot Konkurences aizsardzības aģentūras neatkarību un sniedzot tai pietiekamu un autonomu finansējumu.
7. Turpināt paveikto, lai vēl vairāk samazinātu pirmās instances tiesvedību civillietās un komerclietās ilgumu un neiztiesāto lietu skaitu, it īpaši izpildes lietu jomā.
8. Valdības stratēģijas, ko paredzēts pabeigt līdz 2013. gada septembrim, ietvaros, veikt valsts aktīvu klasificēšanu

pamataktīvos un papildaktīvos atbilstoši ekonomiskajiem kritērijiem un ar mērķi atbrīvoties no papildaktīviem. Savlaicīgi padarīt pilnībā darbotiespējīgu pārvaldības iestādi SSH (*Slovenia Sovereign Holding*) un nodot tai gan visu kapitāldaļu īpašumtiesības, gan pārvaldības tiesības, iespējams izņemot tās, kuras ir paredzēts nekavējoties un pilnībā privatizēt. No paša sākuma nodrošināt SSH profesionālu vadību, iespējams piesaistot starptautisku ekspertu palīdzību, un garantēt to, ka SSH veido precīzi definētas neatkarīgas attiecības ar iesaistītajiem uzņēmumiem. Attiecībā uz svarīgākajām kapitāldaļām izstrādāt nozares situācijai pielāgotas stratēģijas, kā uzlabot rentabilitāti un korporatīvo pārvaldību. Izveidot obligātu un atklātībā pieejamu valstij piederošo uzņēmumu valdēs un uzraudzības padomēs iecelto amatpersonu reģistru, nosakot prasību par interešu konfliktu paziņošanu. Rūpēties par to, lai tiesiskais regulējums atvieglotu valsts papildaktīvu atsavināšanu un lai tiktu ierobežoti administratīvie šķēršļi.

9. Apzināt situāciju un sākt darbu pie tā, lai likvidētu visus pastāvošos juridiskos un administratīvos šķēršļus, kas kavē pārmērīgos parādos iestīgušu/kapitāla trūkumā nonākušu, bet dzīvotspējīgu uzņēmumu ilgtspējīgu pārstrukturēšanu, izmantojot tirgus situācijai pielāgotus risinājumus. Šajā ziņā veikt pasākumus, kas pārstrukturēšanas procesā nodrošina pienācīgu privāto saistību sadali, sekmē privātos ieguldījumus, arī ārvalstu tiešos ieguldījumus un palielina efektivitāti problemātiskajos uzņēmumos. Līdz 2013. gada septembrim pieņemt ārpustiesas pārstrukturēšanas veikšanai nepieciešamo tiesisko regulējumu, rūpējoties par to, lai tas atbilstu spēkā esošajiem maksātnespējas procesa noteikumiem un motivētu gan kreditorus, gan akcionārus panākt vienošanos par ārpustiesas pārstrukturēšanu. Uzlabot korporatīvo maksātnespējas procedūru un tiesiskās noregulēšanas procedūru izpildi, tai skaitā raiti risinot nepabeigtās tiesvedības saistībā ar bankrota procedūrām, lai atgūtu pēc iespējas vairāk līdzekļu un vienkāršotu ienākumus nenesošo aizdevumu savlaicīgu un efektīvu noregulēšanu.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Spānijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Spānijas stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam

(2013/C 217/20)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam uzsākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.) un 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības

politikas pamatnostādņēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu⁽⁴⁾, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politiku. Viņi pieņēma lēmumu par rīcību, kas jāveic dalībvalstu līmenī, jo īpaši paužot ciešu apņēmību sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽⁴⁾ par Spānijas 2012. gada valsts reformu programmu un sniedza savu atzinumu par Spānijas stabilitātes programmu 2012.–2015. gadam.
- (5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2013. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, 2012. gada 28. novembrī pieņēma brīdinājuma mehānisma ziņojumu, kurā tā noteica Spāniju kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.
- (7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra nepieciešamību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdošanas nosacījumus ekonomikai, veicināt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu un krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (8) Komisija 2013. gada 10. aprīlī publicēja saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu sagatavotā padziļinātā pārskata rezultātus par Spāniju. Komisijas veiktā analīze tai ļauj secināt, ka Spānijā pastāv pārmērīga

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Saglabātas 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.).

⁽⁴⁾ OV C 219, 24.7.2012., 81. lpp.

makroekonomiskā nelīdzsvarotība. Jo īpaši risku izaugsmei un finanšu stabilitātei joprojām rada ļoti augstais iekšējā un ārējā parāda līmenis; banku nozarē norisinās rekapitalizācijas un pārstrukturēšanas process, tostarp izmantojot publiskā sektora finansējumu; neelastība preču un darba tirgū veicina augstu un pieaugošu bezdarbu un, vispārīgākā nozīmē, kavē ekonomikas pielāgošanos. Lai gan notiek pielāgošanās, nepieciešamās korekcijas mērogs liek veikt pastāvīgu stingru politikas rīcību jomās, kas aptver preču un pakalpojumu tirgu, darba tirgu, finanšu nozari un publiskā sektora finanses.

- (9) Spānija 2013. gada 30. aprīlī iesniedza savu 2013. gada valsts reformu programmu un savu stabilitātes programmu, kas attiecas uz laikposmu no 2012. līdz 2016. gadam. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (10) Pamatojoties uz stabilitātes programmas izvērtējumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 1. punktu, Padome uzskata, ka programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs ir lielā mērā ticams attiecībā uz 2013. gadu, savukārt attiecībā uz 2014. gadu un laikposmu pēc tam tas ir pakļauts dažiem negatīviem riskiem salīdzinājumā ar Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozi. Kaut arī stabilitātes programmā prognozēts, ka izaugsme 2014.–2016. gadā būs mazāka salīdzinājumā ar Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozi, Komisijas dienestu prognozes pamatā ir pieņēmums, ka politika netiks mainīta, un tādējādi tajā nav ņemta vērā fiskālā konsolidācija, kas būs vajadzīga, lai sasniegtu stabilitātes programmā noteiktos budžeta mērķus. Stabilitātes programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir līdz 2016. gadam samazināt vispārējās valdības budžeta deficītu zem atsaucēs vērtības, t. i., 3 % no IKP. Konsolidācija galvenokārt balstās uz izdevumu ierobežošanu, proti, izdevumu attiecībai 2012.–2016. gada laikposmā samazinoties par 3,7 procentu punktiem, tomēr ir arī daži ieņēmumus palielinoši pasākumi. Pamatojoties uz (pārreķināto) strukturālo bilanci ⁽¹⁾, stabilitātes programmā plānotais strukturālā deficīta ikgadējais uzlabojums 2013.–2016. gada laikposmā ir 1,2 %, 0,4 %, 0,9 % un 0,9 % no IKP. Stabilitātes programmā ir apstiprināts vidējā termiņa mērķis (VTM) pēc pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas, proti, līdzsvarots budžeta stāvoklis strukturālā izteiksmē, kas tiktu sasniegts līdz 2018. gadam. VTM ir tālejošāks, nekā tas noteikts Stabilitātes un izaugsmes paktā. Paredzētais korekciju temps 2017.–2018. gadā strukturālā izteiksmē ir pietiekams, lai sasniegtu VTM. Stabilitātes programmā prognozēts, ka valsts parāda attiecība sasnies maksimumu 2016. gadā un pēc tam sāks samazināties.

Deficīta un parāda korekciju apdraud negatīvi riski. Pasākumi, kuru mērķis ir atbalstīt deficīta mērķu sasniegšanu, nav pietiekami konkretizēti, jo īpaši reģionālajā līmenī. Attiecībā uz 2016. gadu stabilitātes programmā nav izklāstīti nekādi pasākumi, un iepriekšējie pagaidu pasākumi ir pagarināti tikai līdz 2014. gadam. Ietaupījumus, kurus plānots iegūt vietējo pašvaldību reformas rezultātā, apdraud būtisks īstenošanas risks. Turklāt saistībā ar ietilgušo lielo makroekonomisko nelīdzsvarotību pastāv nedrošība, kas skar ekonomisko, darba tirgus un finansiālo situāciju, kā arī ieņēmumu attīstību. Pilnībā īstenojot pieņemto priekšlaicīgas pensionēšanās reformu un panākot vienošanos par ilgtspējas faktoru, tiktu mazināti riski, kas pastāv sociālā nodrošinājuma sistēmā. Papildu risku rada neparedzēto izdevumu saistības sakarā ar aktīvu aizsardzības shēmām/garantijām. Tika gūti nozīmīgi panākumi attiecībā uz ziņošanu par budžeta izpildi, taču pastāv iespējas pārrēķināt un laicīgāk īstenot Budžeta stabilitātes likuma preventīvos un koriģējošos mehānismus. Netiek sistemātiski ir laikus ziņots par valdības kavētajiem maksājumiem, kuru lielā apmēra dēļ bija vajadzīga *ad hoc* atmaksāšanas shēma. Neatkarīgas fiskālās padomes izveide atpauk no grafika. Ierosinātā indeksācijas noteikumu pārskatīšana attiecībā uz visiem publiskā sektora ieņēmumiem un izdevumiem radītu ietaupījumus budžetā un nodrošinātu cenu lielāku elastību dažādos ekonomiskos apstākļos. Valsts reformu programmā arī atzīts, ka vēl vairāk jāuzlabo izmaksu lietderība veselības aprūpes un farmaceutisko izdevumu jomā, piemēram, pārskatot atsaucēs cenas un centralizēti iegādājoties farmaceutiskās preces vai paplašinot līdzmaksājumu izmantošanu.

- (11) Lai gan relatīvais nodokļu slogs 2012. gadā tika ievērojami pārbīdīts uz patēriņu un vides nodokļiem, Spānijas nodokļu un IKP attiecība joprojām ir viena no zemākajām Savienībā. Nodokļu sistēmas efektivitāti var vēl vairāk uzlabot, saskaņā ar fiskālās konsolidācijas centieniem palielinot netiešu un izaugsmei labvēlīgu nodokļu īpatsvaru un apkarojot krāpšanu nodokļu jomā un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas. Spānija veica dažus pasākumus, lai samazinātu parādu kropļojošo ietekmi uzņēmumu nodokļu jomā, tomēr ir vajadzīgi turpmāki centieni augsto privātā sektora parādsaistību kontekstā.
- (12) Finanšu nozares stabilizācijas programma tiek īstenota, kā plānots. Konkrēti, ir veikti nepieciešamie rekapitalizācijas pasākumi, un ir izveidots aktīvu pārvaldības uzņēmums *Sareb*. Turpmākajos gados nepārtraukta uzmanība būs jāvelta banku pārstrukturēšanai saskaņā ar lēmumiem, kas pieņemti saskaņā ar noteikumiem par valsts atbalstu. Lai mazinātu finansēšanas un likviditātes ierobežojumus, ar kuriem saskaras uzņēmumi, Spānija 2012. gadā īstenoja lielu plānu par reģionālo un vietējo valdību komercparāda atmaksu uzņēmumiem (27,3 miljardu euro apmērā) un uzsāka dažādas iniciatīvas, lai paplašinātu uzņēmumu finansēšanas iespējas. 2013. gadā ir paredzēts pagarināt minēto plānu.

⁽¹⁾ Cikliski koriģētā bilance (atskaitot vienreizējus un pagaidu pasākumus), ko Komisijas dienesti pārreķinājuši uz programmā iekļautās informācijas pamata, izmantojot kopīgi saskaņotu metodi.

- (13) Situācija darba tirgū joprojām ir kritiska. Tirgus neelastības apstākļos notiekošā ekonomikas pārorientēšana no iekšzemes pieprasījuma un būvniecības, kā arī prasīju neatbilstība darba tirgus vajadzībām ir vieni no tiem faktoriem, kas ir veicinājuši bezdarba līmeņa pieaugumu līdz 27 % (2013. gada sākumā). Īpašas bažas rada būtiskais jauniešu bezdarba līmeņa pieaugums līdz 56 % un ilgstošā bezdarba palielinājums līdz 44,4 % no kopējā bezdarba apmēra 2012. gada beigās. Pieejamie dati norāda uz to, ka 2012. gada darba tirgus reforma ir sākusi radīt lielāku iekšējo elastīgumu (uzņēmumu iekšienē), zināmā mērā samazināt atlaišanas izmaksas un pastiprināt darba algu ierobežošanu. Valsts reformu programmā ir paziņots, ka 2013. gada jūlijā tiks veikts oficiāls reformas izvērtējums attiecībā pret tās noteiktajiem mērķiem, lai vajadzības gadījumā reformu papildinātu. Reformas aktīva darba tirgus politikas jomā atpauk no grafika, un vēl aizvien ir nepieciešami pasākumi, lai modernizētu un pastiprinātu pašu valsts nodarbinātības dienestu, un neseno pieņemtais lēmums par tirgus atvēršanu privātām nodarbinātības aģentūrām joprojām ir pilnībā jāievieš praksē; tas pats attiecas uz sadarbību starp valsts un reģionālajiem nodarbinātības dienestiem (vienotais nodarbinātības portāls).
- (14) Lielais to bezdarbnieku īpatsvars, kuriem nav oficiālas kvalifikācijas (35 %), un izglītības un apmācības neatbilstība darba tirgus vajadzībām ietekmē augsto bezdarba līmeni jauniešu vidū, kā arī ilgstošo bezdarbu. 2013. gada martā iesniegtajā Valsts jauniešu nodarbinātības un uzņēmējdarbības stratēģijā 2013.–2016. gadam ir iekļauti daudzi īstermiņa un ilgtermiņa pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot jauniešu nodarbinātības iespējas. Vienlaikus ir ieviesta duālā profesionālā apmācība, un 2012. gadā jau sākās izmēģinājuma projekti. 2013. gada valsts reformu programmā arī uzsvērts, ka ir svarīgi ātri īstenot izglītības sistēmas reformu un uzlabot vispārējo izglītības un apmācības kvalitāti.
- (15) Spānija nesasniedz ES vidējo līmeni attiecībā uz svarīgākajiem rādītājiem, ar kuriem mēra nabadzību un sociālo atstumtību (īpaši apdraudēti ir bērni); galvenais šīs situācijas iemesls ir stāvoklis darba tirgū, kā arī ierobežotā sociālās aizsardzības efektivitāte nabadzības samazināšanas jomā. Kopumā nav konstatēti būtiski uzlabojumi jaunu politikas pasākumu izstrādē. Valsts reformu programmā nav informācijas par 2013.–2016. gada valsts rīcības plāna par sociālo iekļaušanu saturu vai tā pieņemšanas grafiku. Svarīgākie uzdevumi ir nepieciešamība racionalizēt mērķus un resursus saskaņā ar atbilstīgu politikas satvaru, uzlabot pārvaldību un iestāžu savstarpējo koordināciju valsts, reģionālajā un vietējā līmenī, vienkāršot sociālās palīdzības pieprasīšanas procedūras un pārskatīt mobilitātes šķēršļus. Nelieli panākumi tika gūti saistībā ar pasākumiem, kuru mērķis ir novērst bērnu nabadzību un uzlabot ģimenes atbalsta dienestu efektivitāti.
- (16) Tādi trūkumi uzņēmējdarbības vidē kā, piemēram, iekšējā tirgus segmentācija vai ienākšanas šķēršļi pakalpojumu nozarē, kavē darba vietu izveidi, un reformu virzība šajā jomā ir lēnāka, nekā paredzēts 2012. gada septembrī pieņemtajā reformu plānā. 2013. gada janvārī valdība pieņēma likuma par tirgus viengabalainību pirmo projektu; paredzams, ka parlaments to galīgi pieņems līdz 2013. gada beigām. Saskaņā ar atkārtoto apņemšanos, kas iekļauta 2013. gada valsts reformu programmā, ir paredzēts līdz 2013. gada jūnija beigām izstrādāt likuma par profesionālajiem pakalpojumiem pirmo projektu un līdz 2013. gada beigām galīgi pieņemt likumu par uzņēmējdarbību un par uzņēmumu internacionalizāciju. Neraugoties uz šo reformu paredzamo ietekmi, joprojām pastāv iespējas vēl vairāk atvieglot ienākšanu tirgū un nosacījumus attiecībā uz aiziešanu no tirgus, jo īpaši saīsinot uzņēmējdarbības licences iegūšanai vajadzīgo laiku un pārskatot regulējumu maksātspējas jomā. Turklāt būtu jānovērs reglamentējošie ir citi šķēršļi, kas kavē uzņēmumu izaugsmi. Neraugoties uz neseno reformām, konkurenci mazumtirdzniecības nozarē vēl aizvien ierobežo šķēršļi ienākšanai tirgū, ar kuriem saskaras lielas platības veikali. 2012. gada septembrī valdība pieņēma likumprojektu, ar ko apvieno valsts konkurences iestādi ar uzraudzības un regulatīvajām iestādēm sešās nozarēs, tādējādi izveidojot vienotu iestādi – Valsts komisiju tirgu un konkurences jautājumos (CNMC). Šīs reformas mērķis ir konsekventi piemērot konkurences principus dažādās ekonomikas nozarēs. 2012. gadā atceļot hipotekāro kredītu procentu maksājumiem un atmaksājumiem piemērotos nodokļu atskaitījumus, tika sperts būtisks solis, lai samazinātu mājokļu iegādes stimulus, tomēr vēl joprojām agrīnā posmā ir centieni izveidot lielāku un efektīvāku īres tirgu, kas arī veicinātu darbaspēka mobilitāti.
- (17) Elektroenerģijas tarifu deficīts, kas rada potenciāli apjomīgas neparedzēto izdevumu saistības budžetā un izraisa nozīmīgu makroekonomisko risku, vēl nav pārliecināši novērsti, jo 2012. gadā un 2013. gada sākumā piedāvātie pasākumi ir nepietiekami. 2013. gada valsts reformu programmā valdība paziņoja, ka līdz 2013. gada jūnija beigām tiks iesniegts likumprojekts par turpmākām reformām elektroenerģijas nozarē. Pastāv iespējas vēl vairāk uzlabot konkurenci elektroenerģijas mazumtirdzniecības tirgū. Transporta infrastruktūra ir bagātīga, taču pastāv iespējas, lai panāktu, ka ieguldījumu atlase būtu stingrāka, un lai piešķirtu prioritāti efektīvai esošo tīklu uzturēšanai. Šajā saistībā palīdzētu neatkarīga novērotāja izveide, kā jau plānots. Vienlaikus tehniski un juridiski šķēršļi kavē konkurenci kravu un pasažieru dzelzceļa pārvadājumu jomā.
- (18) Ārkārtīgi decentralizētās struktūras dēļ ir nepieciešama pastiprināta dažādu publiskā sektora pārvaldes iestāžu koordinācija, kuras mērķis ir gan samazināt izmaksas, gan ierobežot administratīvo slogu uzņēmumiem un māsaimniecībām. Tāpēc ir īstenotas vai pašreiz tiek īstenotas vairākas iniciatīvas. Konkrēti, valdība 2013.

gada februārī iesniedza likumprojektu par vietējās pārvaldes reformu (jāpieņem parlamentā līdz 2013. gada beigām), un tika izveidota komiteja valsts pārvaldes reformas jomā. Tā līdz 2013. gada jūnija beigām iesniedza priekšlikumus par Spānijas valsts pārvaldes reformu. Norit reformas, kuru mērķis ir uzlabot tiesu sistēmas darbību, kaut arī daži pasākumi sāk aizkavēties un joprojām pastāv iespējas Spānijas tiesu iestāžu efektivitātes uzlabošanai.

- (19) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi visaptverošu analīzi par Spānijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi stabilitātes programmu un valsts reformu programmu. Komisija ir ņēmusi vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Spānijā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā to, ka jānostiprina Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos ievērojot ES līmeņa norādes. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 9. ieteikumā.
- (20) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums ⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (21) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Izvērtējumā ir secināts, ka ierosinātā reformu programma ir visaptveroša un ir solis pareizajā virzienā. Vienlaikus izvērtējumā uzsvērts, ka steidzami jāpieņem un efektīvi jāīsteno trūkstošās reformas, lai tās varētu sākt dot paredzamos pozitīvos rezultātus. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1., 2., 3., 4., 5., 7., 8. un 9. ieteikumā.
- (22) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro ⁽²⁾. Spānijai kā valstij, kuras naudas vienība ir euro, būtu arī jānodrošina pilnīga un savlaicīga minēto ieteikumu īstenošana,

AR ŠO IESAKA Spānijai laikposmā no 2013. līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

1. Īstenot strukturālos fiskālos pasākumus, kā paredzēts Padomes ieteikumos saistībā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, lai līdz 2016. gadam novērstu pārmērīgo budžeta deficītu. Šajā nolūkā īstenot visos valdības

līmeņos pasākumus, kas pieņemti 2013. gada budžeta plānos, un pastiprināt vidējā termiņa budžeta stratēģiju ar pietiekami konkrētiem strukturāliem pasākumiem, kuri attiecas uz 2014.–2016. gadu. Ilgstošu fiskālās nelīdzsvarotības korekciju var panākt tikai tad, ja ticamā veidā tiek īstenotas vērienīgas strukturālās reformas, kas palielinātu pielāgošanās spējas un veicinātu potenciālo izaugsmi un nodarbinātību. Pēc pārmērīgā deficīta novēršanas pienācīgā tempā veikt strukturālās korekcijas, lai līdz 2018. gadam sasniegtu VTM. Nodrošināt Budžeta stabilitātes konstitucionālajā likumā paredzēto preventīvo un koriģējošo pasākumu konsekvētu un pārredzamu darbību. Līdz 2013. gada beigām izveidot neatkarīgu fiskālo iestādi, lai nodrošinātu analīzi un konsultācijas un uzraudzītu fiskālās politikas atbilstību valsts un ES noteikumiem fiskālajā jomā. Uzlabot publiskā sektora izdevumu efektivitāti un kvalitāti visos valdības līmeņos un līdz 2014. gada martam sistemātiski pārskatīt svarīgākos izdevumu posteņus. Uzlabot izmaksu lietderību veselības aprūpes nozarē, vienlaikus saglabājot neaizsargātākajām grupām pieeju šai nozarei, piemēram, samazinot slimnīcu izdevumus par zālēm, pastiprinot koordināciju starp dažādiem aprūpes veidiem un uzlabojot stimulus efektīvai resursu izmantošanai. Veikt pasākumus, lai samazinātu valdības kavēto maksājumu apmēru, nepieļaut to turpmāku uzkrāšanos un regulāri publicēt datus par neatmaksātajām summām. Pieņemt indeksācijas nepiemērošanas likumu, lai samazinātu cenu inerci publiskā sektora izdevumu un ieņēmumu jomā, nodrošināt, ka tas stājas spēkā līdz 2014. gada sākumam, un apsvērt papildu pasākumus, lai ierobežotu indeksācijas klauzulu piemērošanu. Līdz 2013. gada beigām pabeigt ilgtspējas faktora regulējumu, lai nodrošinātu pensiju sistēmas ilgtermiņa finansiālo stabilitāti, tostarp palielinot faktisko pensionēšanās vecumu, pielāgojot pensionēšanās vecumu vai pensijas pabalstus paredzamā mūža ilguma izmaiņām.

2. Līdz 2014. gada martam veikt nodokļu sistēmas sistemātisku pārskatīšanu. Apsvērt nodokļu izdevumu turpmāku ierobežošanu tiešo nodokļu jomā, izpētīt iespēju vēl vairāk ierobežot samazinātu PVN likmju piemērošanu un veikt papildu pasākumus vides nodokļu jomā, jo īpaši attiecībā uz akcīzes nodokli un degvielas nodokļiem. Veikt turpmākus pasākumus, lai samazinātu parādu kroplojošo ietekmi uzņēmumu nodokļu jomā. Pastiprināt cīņu pret ēnu ekonomiku un nedeklarētu nodarbinātību.
3. Īstenot finanšu nozares programmu finanšu iestāžu rekapitalizācijai, tostarp veikt 2012. gada novembrī pieņemtos pasākumus, kas kuriem tiek veicināta ārpusbanku starpniecība.

4. Līdz 2013. gada jūlijam pabeigt 2012. gadā pieņemtās darba tirgus reformas izvērtēšanu, apverot visus reformas mērķus un pasākumus, un vajadzības gadījumā līdz 2013. gada septembrim iesniegt grozījumus. Līdz 2013. gada jūlijam pieņemt valsts nodarbinātības plānu 2013. gadam un ātri ieviest uz rezultātiem vērstu reformu aktīva darba tirgus

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

⁽²⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 97. lappusi.

politikas jomā, tostarp uzlabojot norāžu mērķtiecīgumu un efektivitāti. Pastiprināt un modernizēt valsts nodarbinātības dienestus, lai nodrošinātu, ka bezdarbnieki saņem efektīvu un individualizētu palīdzību atbilstīgi saviem profiliem un vajadzībām pēc apmācības. Palielināt to pārkvalificēšanās apmācības programmu efektivitāti, kas paredzētas gados vecākiem un mazkvalificētiem darba ņēmējiem. Nodrošināt pilnvērtīgu vienotā nodarbinātības portāla darbību un paātrināt publiskā un privātā sektora sadarbības īstenošanu darbā iekārtošanas pakalpojumu jomā, lai jau 2013. gadā panāktu tās efektīvu piemērošanu.

5. Īstenot Jauniešu nodarbinātības un uzņēmējdarbības 2013.–2016. gada stratēģijā izklāstītos pasākumus jauniešu bezdarba novēršanai un cieši uzraudzīt to efektivitāti, piemēram, izmantojot Garantijas jauniešiem shēmu. Turpināt centienus, lai palielinātu izglītības un apmācības atbilstību darba tirgus vajadzībām, samazinātu mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu un sekmētu mūžizglītību, ko jo īpaši panāk, pagarinot duālās profesionālās apmācības piemērošanu pēc pašreizējā izmēģinājuma posma beigām un līdz 2013. gada beigām ieviešot skolēnu sekmju visaptverošu pārraudzības sistēmu.
6. Pieņemt un īstenot vajadzīgos pasākumus, lai samazinātu nabadzības un/vai sociālās atstumtības apdraudēto cilvēku skaitu, ko panāk, pastiprinot aktīva darba tirgus politiku nolūkā uzlabot no darba tirgus attālināto cilvēku nodarbināmību un uzlabojot atbalsta pasākumu (tostarp kvalitatīvu ģimenes atbalsta dienestu) mērķtiecīgumu, un palielinot to efektivitāti un lietderīgumu.
7. Steidzami pieņemt un īstenot likumprojektu par tirgus viengabalainību un paātrināt visas papildu darbības, kas nepieciešamas tā ātrai īstenošanai. Nodrošināt nesen izveidotās regulatīvās iestādes efektivitāti, autonomiju un neatkarību. Līdz 2013. gada beigām pieņemt un īstenot likumu par profesionālām apvienībām un pakalpojumiem, lai novērstu jebkādas nepamatotus ierobežojumus piekļuvei profesionālajām

darbībām un to īstenošanai, un likumu par uzņēmējdarbību. Pārgrupēt un koncentrēt atbalsta shēmas, kas paredzētas uzņēmumu internacionalizācijai. Samazināt licenču piešķiršanas procedūru skaitu un saīsināt tās (tostarp attiecībā uz rūpnieciskām darbībām), un veicināt to, ka "ātras licences" pieeja tiek izmantota darbībās, kas nav mazumtirdzniecība. Pārskatīt regulējumu uzņēmumu un privātpersonu maksātspējas jomā, tostarp ierobežojot uzņēmēju personisko atbildību un atvieglinot "otrās iespējas" sniegšanu nesekmīgiem uzņēmumiem. Atcelt nepamatotus ierobežojumus izveidot mazumtirdzniecības telpas ar lielu platību. Līdz 2014. gada martam pārskatīt tiesiskā regulējuma efektivitāti, lai atbalstītu īres mājokļu tirgus attīstību.

8. Novērst elektroenerģijas tarifu deficītu, līdz 2013. gada beigām pieņemot un īstenojot elektroenerģijas nozares strukturālo reformu. Pastiprināt centienus, lai pabeigtu elektroenerģijas un gāzes starpsavienojumus ar kaimiņvalstīm. Samazināt neparedzēto izdevumu saistības, kas publiskā sektora finansēm rodas nerentablas transporta infrastruktūras dēļ. Izveidot neatkarīgu novērtēšanas punktu, lai sekmētu turpmāku lielu infrastruktūras projektu izvērtējumu. Veikt pasākumus, lai nodrošinātu efektīvu konkurenci kravu un pasažieru dzelzceļa pakalpojumu jomā.
9. Saskaņā ar iesniegto grafiku pieņemt vietējās pārvaldes reformu un līdz 2013. gada oktobrim pieņemt plānu, kā uzlabot vispārējās valsts pārvaldes efektivitāti. Pieņemt un īstenot šobrīd norītošās reformas, lai pastiprinātu tiesu sistēmas efektivitāti.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS*

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Zviedrijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Zviedrijas konverģences programmu 2012.–2016. gadam

(2013/C 217/21)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.

(2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), bet 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Paturētas spēkā 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.).

(3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības pakto, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas virzienus. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.

(4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽⁴⁾ par Zviedrijas 2012. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par Zviedrijas konverģences programmu 2012.–2015. gadam.

(5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2013. Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, 2012. gada 28. novembrī pieņēma brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Zviedrija minēta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks sagatavots padziļināts pārskats.

(6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.

(7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja, ka prioritātes ir nodrošināt finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un sekmēt izaugsmi. Tā uzsvēra nepieciešamību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, ekonomikā atjaunot parastos aizdevumu izsniegšanas nosacījumus, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.

(8) Komisija saskaņā ar 5. pantu Regulā (ES) Nr. 1176/2011 2013. gada 10. aprīlī publicēja sava padziļinātā pārskata rezultātus par Zviedriju. Komisijas veiktā analīze ļauj secināt, ka Zviedrijā ir makroekonomiskā nelīdzsvarotība, kurai nepieciešama uzraudzība un politiska rīcība. Uzmanība joprojām jāpievērš jo īpaši makroekonomikas attīstībai attiecībā uz privātā sektora parādu un aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanu apvienojumā ar atlikušo neefektivitāti mājokļu tirgū. Lai gan lielais tekošā konta pārpalikums nerada riskus, kas ir līdzīgi liela deficītam, Komisija turpinās uzraudzīt arī tekošā konta attīstību Zviedrijā.

⁽⁴⁾ OV C 219, 24.7.2012., 85. lpp.

- (9) Zviedrija 2013. gada 19. aprīlī iesniedza konverģences programmu laikposmam no 2012. līdz 2017. gadam un 2013. gada valsts reformu programmu. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (10) Pamatojoties uz konverģences programmas novērtējumu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka makroekonomikas scenārijs, uz kuru pamatojas programmā sniegtās budžeta prognozes, 2013. gadam ir ticams. Valdība prognozē IKP pieaugumu par 1,2 % un 2,2 % attiecīgi 2013. un 2014. gadā, savukārt Komisija prognozē pieaugumu par attiecīgi 1,5 % un 2,5 %. Konverģences programmā ietvertās budžeta stratēģijas mērķis ir nodrošināt publisko finanšu stabilitāti ilgtermiņā, šajā nolūkā ievērojot Zviedrijas fiskālās sistēmas noteikumus, tostarp izvirzīto mērķi, proti, ka uzņēmējdarbības cikla laikā vispārējiem valdības neto aizdevumiem vidēji ir jābūt ar 1 % pārpalikumu no IKP. Vispārējā valsts budžeta bilance pasliktinājās no neliela pārpalikuma 0,2 % apmērā no IKP 2011. gadā līdz 0,5 % deficītam 2012. gadā. Konverģences programmā ir saglabāts iepriekšējais vidēja termiņa mērķis (VTM) -1,0 % apmērā. VTM atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Konverģences programmā paredzēta strukturāla vispārēja valsts budžeta bilance atbilstoši Komisijas pārreķinam, lai panāktu palielinājumu no neliela deficīta, kas ir aptuveni 0,4 % no IKP 2012.–2013. gadā, līdz pārpalikumam 2014. gadā un turpmākajos gados. Tādēļ programmas laikposmā VTM, visticamāk, tiks sasniegts. Saskaņā ar konverģences programmā sniegto informāciju valsts izdevumu pieauguma temps 2012. un 2013. gadā, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, pārsniegtu potenciālā IKP pieauguma vidēja termiņa atsaucē līmeni, bet būtu zem šī līmeņa 2014. gadā. Riski, kas apdraud budžeta mērķu sasniegšanu, ir ierobežoti pat tad, ja vērā tiek ņemti iespējamie apjomīgie diskrecionārie pasākumi 2014. gadā. Saskaņā ar konverģences programmu ir paredzēts, ka parāda attiecība, kas ir zem 60 % no IKP atsaucē vērtības, uz laiku palielināsies līdz 42 % no IKP 2013. gadā, taču atkal būs zem 40 % no IKP 2015. gadā. Komisija paredz, ka parāda attiecība 2014. gadā samazināsies līdz 39 %.
- (11) Lielās privātā sektora parādsaistības (235 % no IKP 2012. gadā) joprojām ir iemesls satraukumam. Mājsaimniecību parāds, kas ir ap 80 % no IKP jeb aptuveni 170 % no izmantojamiem ienākumiem, nostabilizējās tikai pavisam nesen un, visticamāk, tuvākajā nākotnē nesamazināsies, ņemot vērā nepārtrauktu kredītu pieaugumu un lēnu hipotekāro kredītu amortizācijas tempu. Pašreizējie nodokļu atskaitījumi procentu maksājumiem un zemi, regulāri īpašuma nodokļi sekmē parāda kropļojošo ietekmi uz Zviedrijas mājokļu nodokļu sistēmu, tādējādi sekmējot augstu parādu līmeni. Turklāt salīdzinoši lielā atšķirība starp parāda un pašu kapitāla faktiskām nodokļu robežvērtībām jauniem ieguldījumiem liek domāt par turpmāku kropļojošu ietekmi uz uzņēmumu parādu finansēšanu. Zviedrija nesen ierobežoja grupas iekšējo procentu atskaitījumu, taču tai nav visaptverošas sistēmas, lai ar nodokļu palīdzību labotu tendenci izvēlēties ārējo finansējumu nevis pašu kapitālu. Uzņēmumu parāds joprojām ir būtisks: 149 % no IKP.
- (12) Lai arī pēdējā laikā Zviedrijas mājokļu tirgus ir bijis stabils, tas joprojām ir potenciāls nestabilitātes avots. Piedāvājuma ziņā Zviedrijas mājokļu tirgu raksturo zināms efektivitātes zudums, kas var veicināt mājokļu cenu pieaugumu un radīt nevēlamus bloķēšanas efektus. Zviedrijas ieguldījumi celtniecībā veido tikai pusi no citu Ziemeļvalstu ieguldījumiem gan attiecībā pret IKP, gan iedzīvotājiem. Šobrīd, lai sāktu jaunu projektu, bieži vien ir nepieciešami vairāki gadi, jo pašvaldību līmenī projekti ir ilgstoši. Šo procesu racionalizēšana palielinātu mājokļu piedāvājuma elastīgumu, sekmētu konkurenci celtniecības nozarē un samazinātu celtniecības izmaksas. Ir nepieciešams veikt turpmākas reformas īres maksas noteikšanas sistēmā, lai tirgus spēki varētu izveidot īres mājokļu optimālu piegādi par piemērotām cenām. Mājokļu tirgus neefektivitātes jautājuma risināšana, iespējams, palīdzēs arī samazināt mājokļu parāda līmeni, jo šie jautājumi ir savstarpēji saistīti.
- (13) Zviedrijā jauniešu, personu ar migrantu izcelsmi un mazkvalificētu darbinieku bezdarba līmenis joprojām ir daudz augstāks par pārējo darbspējīgā vecuma iedzīvotāju bezdarba līmeni un augstāks par vidējo bezdarba līmeni ES. Zviedrija ir īstenojusi daudz jaunu atbilstīgu pasākumu šā jautājuma risināšanai. Pasākumi, kas vērsti uz personu ar migrantu izcelsmi integrāciju darba tirgū, jau ir snieguši sākotnējos rezultātus bezdarba līmeņa samazināšanā, taču nepieciešami turpmāki pasākumi, lai samazinātu atšķirības starp minētajām grupām un pārējiem iedzīvotājiem. Jaunieši līdz šim nav guvuši nekādu redzamu labumu no pasākumiem. Taču jau ir īstenoti vai tiks īstenoti vairāki daudzsoļi pasākumi, tostarp atbalsts darba uzsākšanas līgumiem Zviedrijas modeļa ietvaros, kur algu nosaka pilnībā neatkarīgi sociālie partneri. Centieni stiprināt stažēšanās iespējas un cita veida uz darbu balstītu profesionālo izglītību arī ir pilnībā aktuāli, taču tiem ir jābūt vērienīgākiem, lai tie varētu sasniegt vēlamo efektu. Turpmāks progress tiktu garantēts, pārskatot nodarbinātības aizsardzības tiesību aktus un izmantojot darba garantijas sniegtās priekšrocības jauniem cilvēkiem. Šaurāk definētiem pasākumiem, kas paredzēti tiem, kuriem tie visvairāk nepieciešami, ir jānodod priekšrocība attiecībā pret vispārējām subsīdijām. Saskaņā ar Zviedrijas darba garantiju jauniešiem, kuri meklē darbu ar Valsts nodarbinātības dienesta starpniecību un kuri bez darba ir jau 90 dienas, tiek piedāvāti arī specializēti pakalpojumi, lai viņiem palīdzētu uzlabot iespējas atrast darbu un izglītības iespējas. Taču šobrīd šķiet, ka garantija mazāk efektīvā veidā ir vērsta uz jauniešiem, kuri nepiedalās izglītībā vai apmācībā, kā arī nav reģistrēti Valsts nodarbinātības dienestā. Saskaņā ar 2012. gada ieteikumu Zviedrija uzdeva izskatīt to, kā samazinātā PVN likme restorāniem un ēdināšanas uzņēmumu pakalpojumiem ietekmē cenas, algas un jaunu

cilvēku nodarbinātību, un provizorisks rezultāti ir jāsaņem 2014. gada janvārī, savukārt nobeiguma secinājumi – 2016. gadā. Šis pārskats būs svarīgs, ņemot vērā paustās bažas par šā pasākuma rentabilitāti.

- (14) Eiropas pusgada ietvaros Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Zviedrijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi konverģences programmu un valsts reformu programmu un iesniegusi padziļinātu pārskatu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai to lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Zviedrijā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā vajadzību nostiprināt Eiropas Savienības vispārējo ekonomikas pārvaldību, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos ievērojot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir sniegti turpmāk 1.-4. ieteikumā.
- (15) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši turpmāk 1. ieteikumā.
- (16) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti turpmāk 2. un 3. ieteikumā,

IESAKA Zviedrijai laikposmā no 2013. līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

1. Īstenot pasākumus, kas nepieciešami, lai īstenotu uz izaugsmi vērstu fiskālo politiku un saglabātu stabilu fiskālo stāvokli, programmas laikā ievērojot vidēja termiņa mērķi.

2. Arī turpmāk novērst ar privātā sektora parādu saistītos riskus, samazinot nodokļu kropļojošo ietekmi mājokļu nodokļu jomā, pakāpeniski pārtraucot nodokļu atskaitījumu no hipotekārajiem procentu maksājumiem vai/un palielinot īpašuma nodokļus. Veikt turpmākus pasākumus, lai sekmētu piesardzīgu aizdevumu politiku ar pasākumiem, kas sekmē hipotekāro aizdevumu amortizāciju. Vēl vairāk samazināt nodokļu kropļojošo ietekmi uzņēmumu nodokļu jomā.
3. Uzlabot mājokļu tirgus efektivitāti, turpinot īres tiesību noteikšanas sistēmas reformu un stiprinot brīvību slēgt līgumus starp atsevišķiem īrniekiem un īpašniekiem. Sekmēt lielāku konkurenci celtniecības nozarē un pārskatīt plānošanas, zonējuma un apstiprināšanas procesus ar mērķi uzlabot pārredzamību, saīsināt sagatavošanas laiku un samazināt celtniecības uzņēmumu šķēršļus ieiešanai tirgū.
4. Stiprināt centienus uzlabot mazkvalificētu jauniešu un cilvēku ar migrantu izcelsmi integrēšanu darba tirgū, veicot stingrākus un mērķtiecīgākus pasākumus, lai uzlabotu viņu nodarbināmību un darbaspēka pieprasījumu pēc šīm grupām. Palielināt centienus sekmēt pāreju no skolas darba dzīvē, tostarp lielākā mērā izmantojot apmācību darbavietā, stažēšanās iespējas un cita veida līgumus, kas apvieno nodarbinātību un izglītību. Pabeigt garantiju jauniešiem, lai labāk aptvertu jauniešus, kuri nepiedalās ne izglītībā, ne apmācībā. Pabeigt pārskatu par to, cik efektīvas ir pašlaik pazeminātās PVN likmes restorāniem un ēdināšanas uzņēmumu pakalpojumiem, lai sekmētu darba vietu radīšanu, un izdarīt no tā secinājumus.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Nīderlandes 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Nīderlandes stabilitātes programmu 2012.–2017. gadam

(2013/C 217/22)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam uzsākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.) un 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm ⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās

pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

- (3) Dalībvalstu valsts vai valdības vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politiku. Viņi pieņēma lēmumu par rīcību, kas jāveic dalībvalstu līmenī, jo īpaši paužot ciešu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu ⁽⁴⁾ par Nīderlandes valsts reformu programmu 2012. gadam un sniedza atzinumu par Nīderlandes stabilitātes programmu 2012.–2015. gadam.
- (5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot ekonomikas politikas koordinēšanas 2013. gada Eiropas pusgadu. Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, 2012. gada 28. novembrī pieņēma Brīdinājuma mehānisma ziņojumu, kurā Nīderlande tika norādīta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.
- (7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra, ka jāpanāk diferencēta, izaugsmei labvēlīga fiskālā konsolidācija, jāatjauno parastie kreditēšanas nosacījumi ekonomikai, jāveicina izaugsme un konkurētspēja, jārisina bezdarba problēma un krīzes sociālās sekas un jāmodernizē valsts pārvalde.
- (8) Komisija 2013. gada 10. aprīlī darīja zināmus atklātībai tās padziļinātā pārskata rezultātus par Nīderlandi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu. Komisijas veiktā analīze tai ļauj secināt, ka Nīderlandē pastāv makroekonomiskā nelīdzsvarotība, taču tā nav pārmērīga.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Saglabātas 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.)

⁽⁴⁾ OV C 219, 24.7.2012., 88. lpp.

- (9) Nīderlande 2013. gada 29. aprīlī iesniedza savu valsts reformu programmu 2013. gadam un savu stabilitātes programmu laikposmam no 2012. līdz 2017. gadam. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (10) Pamatojoties uz 2013. gada stabilitātes programmas izvērtējumu, ievērojot Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka Nīderlande 2011.–2013. gadā īstenoja apjomīgus konsolidācijas pasākumus, taču fiskālie centieni diez vai būs pietiekami, lai līdz 2013. gadam novērstu pārmērīgo deficītu, galvenokārt neparedzēti sliktās ekonomikas attīstības dēļ. Stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs ir lielā mērā ticams. Stabilitātes programmā 2013. gadā un 2014. gadā ir plānota reāla ekonomikas izaugsme attiecīgi -0,4 % un 1,1 % apmērā, kas ir samērā tuvu Komisijas dienestu 2013. gada pavasara prognozēm -0,8 % un 0,9 % apmērā. Stabilitātes programmā noteiktais mērķis ir, sākot no 2014. gada, ilgtspējīgā veidā samazināt pamata deficītu līdz apmēram, kas nepārsniedz 3 % no IKP. Stabilitātes programmā nav tiešas norādes uz vidēja termiņa mērķi (VTM), kas liecina par to, ka apstiprināts iepriekšējā gada stabilitātes programmā norādītais VTM -0,5 % apmērā. VTM atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Turklāt, lai gan stabilitātes programmā 2015. gadā plānots strukturālās bilances samazinājums par 0,5 % no IKP strukturālā izteiksmē, kas atbilst gada minimālajai prasībai, 2016. gadā paredzēts strukturālās bilances kritums par 0,4 % no IKP, bet 2017. gadā – tās uzlabojums par 0,1 % no IKP, kas nav pietiekami saskaņā ar atbilstīgo pielāgojumu gaitu. Pamatojoties uz Komisijas dienestu pavasara prognozēm, gada vidējie fiskālie pasākumi aptuveni 0,7 % apmērā no IKP laikposmā no 2010. līdz 2013. gadam atbilst Padomes ieteiktajiem fiskālajiem pasākumiem ¾ % apmērā no IKP. Budžeta pielāgojumus 2011. un 2012. gadā galvenokārt veidoja izdevumu samazinājumi, bet 2013. gadā to pamatā lielā mērā bija ieņēmumu pasākumi. Stabilitātes programmā plānotais pamata deficīts atbilst mērķim novērst pārmērīgu deficītu līdz 2014. gadam, tas ir, vienu gadu pēc termiņa, ko Padome 2009. gada 2. decembrī noteica saskaņā ar pārmērīga deficīta novēršanas procedūru (EDP). Padome uzskata, ka iestāžu plānotie fiskālie centieni neatbilst mērķim pārmērīgo deficītu faktiski novērst līdz 2014. gadam. Stabilitātes programmā norādītie iespējamie papildu pasākumi ir uz laiku apturēti, un jebkurā gadījumā tie nebūtu pietiekami. Nīderlandei ir jāizstrādā papildu pasākumi, lai nominālo vispārējās valdības budžeta deficītu līdz 2014. gadam ilgtspējīgā veidā samazinātu līdz apmēram, kas nepārsniedz 3 % no IKP. Saskaņā ar stabilitātes programmu ir sagaidāms, ka parāda attiecība pret IKP turpinās pieaugt, sasniedzot 74 % no IKP 2013. gadā, un 2014. gadā vēl mazliet pieaugs, sasniedzot 75 % no IKP. Tādējādi ir plānots, ka parāda attiecība paliks ievērojami virs 60 % atsaucēs vērtības. Stabilitātes programmā paredzēts, ka 2015. gadā parāda attiecība samazināsies līdz 71,4 % no IKP un pēc tam turpinās nedaudz samazināties, 2017. gadā sasniedzot 70,8 %. Šāds parāda attiecības kritums pēc 2014. gada tomēr nav pietiekami balstīts uz politikas pasākumiem.
- (11) Lai sekmētu Nīderlandes turpmākās izaugsmes iespējas, ir ārkārtīgi svarīgi, lai prasītā konsolidācija, kas veicama, lai nodrošinātu pārmērīgā budžeta deficīta ilgtspējīgu novēršanu un īsā vai vidējā laikposmā sasniegtu vidēja termiņa mērķi, neskartu izaugsmi veicinošus izdevumus. Īpaši svarīgi līdzsvarotai pielāgojumu veikšanai būs centieni sekmēt inovācijas un pētniecību, tostarp fundamentālos pētījumus, izglītību un apmācību. Tas palīdzētu ne tikai veicināt ekonomikas atveseļošanu, bet arī atbalstīt inovācijas un cilvēkkapitālu, uzlabot konkurētspēju un izaugsmes izredzes vidējā termiņā un ilgtermiņā.
- (12) Būtiskas grūtības pastāv mājokļu tirgū, kur gadu desmitos ir izveidojusies neelastība un kropļojoši stimuli, kas veido mājokļu finansēšanas un sektorālu ietaupījumu modeļus. Mājsaimniecību tendenci hipotekāro kredītu bruto parādu nodrošināt ar mājokļu līdzekļiem lielā mērā izskaidro ilgu laiku pastāvošie fiskālie stimuli, jo īpaši nodokļu atskaitījumi par hipotekāro kredītu procentu maksājumiem pilnā apmērā. Kopš 2012. gada aprīļa ir daļēji īstenoti vairāki pasākumi. Daži no šiem pasākumiem attiecas uz mājokļu finansējuma fiskālā režīma pielāgojumiem. Pakāpeniskā pāreja uz nodokļu atskaitījumu ierobežošanu par hipotekāro kredītu procentu maksājumiem un amortizēšanas stimulu palielināšanu ir pamatota, taču šā pasākuma ieviešana ir pārāk lēna, lai vērā ņemami ietekmētu amortizēšanas kārtību. Īres tirgu apgrūtināta tā regulējums un ļoti lielais sociālo mājokļu segments, kurā arī jātiek galā ar ļoti garām rindām. Sociālo mājokļu segmentā nesen ieviešot zināmu īres maksas diferenciāciju pēc ieņēmumiem, ir sperts solis pareizajā virzienā, bet tā ietekme ir ierobežota. Tāpēc, lai gan ierosinātie pasākumi ir pareizas ievirzes, kopējā reformu gaita pamatproblēmu risināšanai ir lēna un ir jāpaātrina, ņemot vērā ietekmi pašreizējā ekonomikas vidē un vienlaikus turpinot nodrošināt sociālo mājokļu pieejamību mazaizsargātajiem iedzīvotājiem, kuri nespēj iegūt mājokli atbilstīgi tirgus nosacījumiem, tostarp vietās, kur pastāv liels pieprasījums.
- (13) Pensiju sistēmas ilgtermiņa ilgtspēja ir nostiprināta ar likumā noteiktā pensionēšanās vecuma pakāpenisku palielināšanu no 65 gadiem 2012. gadā līdz 67 gadiem 2021. gadā. Tādējādi Nīderlande ir pilnībā īstenojusi attiecīgo daļu no 2012. gada ieteikuma par likumā noteiktā pensionēšanās vecuma palielināšanu un tā piesaistīšanu paredzamajam dzīves ilgumam gan pirmajā, gan otrajā pensiju līmenī. Starp atlikušajiem problēmjautājumiem ir izmaksu un riska piemērots sadalījums katrā paudzē un starp paudzēm. Turklāt, lai palīdzētu nostiprināt izturētspēju pret sabiedrības novecošanu, jau sen nepieciešams pamatīgi pārskatīt otrā līmeņa pensiju fondu pārvaldību. Ilgtermiņa aprūpes reformu plānu

Istenošana palīdzētu mazināt strauji augošās ar novecošanu saistītās izmaksas un tādējādi stiprinātu publisko finanšu ilgtspēju. Šajā sakarā ir jāsauglabā pienācīga ilgtermiņa aprūpes kvalitāte un pieejamība.

(14) Valdības ierosināto darba tirgus reformu mērķis ir palielināt līdzdalību un mobilitāti darba tirgū. Līdzdalības akta reforma ir vērienīga un atbilstīga, lai paaugstinātu ekonomiski aktīvā darbaspēka līmeni. Tomēr reformas vēl nav nostiprinātas likumā. Turklāt ir vajadzīgi turpmāki pasākumi, lai uzlabotu to cilvēku nodarbināmību, kuri darba tirgū ir atstumti un starp kuriem ir sievietes, migrantu izcelsmes iedzīvotāji, iedzīvotāji ar invaliditāti un vecāka gadagājuma iedzīvotāji. Nīderlande ir paziņojusi par reformām attiecībā uz bezdarba pabalstu shēmu un tās salīdzinoši stingro nodarbinātības aizsardzības tiesisko regulējumu. Minētās reformas kombinācijā ar mobilitātes nodokļa atlaidi (*"mobilitétsbonus"*) darba devējiem, kuri pieņem darbā sociālā nodrošinājuma saņēmējus 50 un vairāk gadu vecumā vai cilvēkus ar darba invaliditāti, ir labi mērķorientētas uz aprindām, kuru līdzdalība darba tirgū ir zema. Tomēr, lai arī minētajiem pasākumiem ir pareiza ievirze, tos pilnībā varēs novērtēt tikai pēc pieņemšanas. Visbeidzot, paātrinot atlikušo šķēršļu atcelšanu mājsaimniecību otro pelnītāju nostrādāto darba stundu skaita palielināšanai, varētu vēl vairāk ierobežot paredzamo darbaspēka piedāvājuma trūkumu.

(15) Attiecībā uz 2012. gada ieteikumu par inovāciju un saikni starp zinātni un darījumdarbību ir gūts ievērojams progress. Uzņēmumu politika *"To the Top"*, tostarp tās nozaru pieeja publiskā un privātā sektora partnerībām pētniecības, inovāciju un izglītības jomā (*"svarīgākās nozares"*), pašlaik ir īstenošanas stadijā. Ir svarīgi īstenot ne tikai nozaru inovācijas politiku, bet arī horizontālu pētniecības un inovācijas politiku un saglabāt pienācīgu valsts finansējuma līmeni fundamentāliem pētījumiem, kuriem nav rezervēts finansējums.

(16) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi visaptverošu analīzi par Nīderlandes ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu un ir sniegusi padziļinātu pārskatu. Tā ir ņēmusi vērā ne tikai to lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidei Nīderlandē, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā to, ka jānostiprina Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 4. ieteikumā.

(17) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.

(18) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Padomes ieteikumi saskaņā ar 6. pantu Regulā (ES) Nr. 1176/2011 ir atspoguļoti 2. ieteikumā.

(19) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti tām dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro⁽²⁾. Nīderlandei kā valstij, kuras naudas vienība ir euro, būtu arī jānodrošina pilnīga un savlaicīga minēto ieteikumu īstenošana,

AR ŠO IESAKA Nīderlandei laikposmā no 2013. līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

1. Pastiprināt un īstenot budžeta stratēģiju, ko atbalsta pietiekami precizēti pasākumi, 2014. gadam un pēc tam, lai ilgtspējīgi nodrošinātu pārmērīgā budžeta deficīta savlaicīgu novēršanu līdz 2014. gadam un izpildītu strukturālās pielāgošanas centienus, kas precizēti Padomes ieteikumos saskaņā ar EDP. Aizsargāt izdevumus jomās, kuras ir tieši attiecināmas uz izaugsmi kā, piemēram, izglītība, inovācijas un pētniecība. Pēc pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas turpināt strukturālo pielāgojumu centienus, kas Nīderlandei ļautu izpildīt VTM līdz 2015. gadam.
2. Pastiprināt centienus veikt pakāpenisku reformu mājokļu tirgū, paātrinot plānus samazināt nodokļu atskaitījumus par hipotekāro kredītu procentu maksājumiem, ņemot vērā ietekmi uz pašreizējo ekonomikas vidi un nodrošinot lielākā mērā uz tirgu orientētu mehānismu cenu noteikšanai īres tirgū, un turpinot piesaistīt īres maksas sociālo mājokļu tirgū mājsaimniecību ieņēmumiem. Pārorientēt sociālo mājokļu uzņēmumus uz atbalstu tām mājsaimniecībām, kurām tas visvairāk nepieciešams.
3. Apspriežoties ar sociālajiem partneriem, pielāgot otro pensiju līmeni, lai nodrošinātu izmaksu un riska piemērotu sadalījumu katrā paaudzē un starp paaudzēm. Līdz ar likumā noteiktā pensionēšanās vecuma pakāpenisku paaugstināšanu veikt pasākumus vecāka gadagājuma darba ņēmēju nodarbināmības uzlabošanai. Īstenot plānoto ilgtermiņa aprūpes sistēmas reformu, lai nodrošinātu šīs sistēmas rentabilitāti, un reformu papildināt ar turpmākiem pasākumiem, kuru uzdevums ir apturēt izmaksu paaugstināšanos, tādējādi nodrošinot ilgtspēju.

(1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

(2) Skatīt šā Oficiāla Vēstneša 97. lappusi.

4. Veikt turpmākus pasākumus līdzdalības uzlabošanai darba tirgū, jo īpaši attiecībā uz tiem iedzīvotājiem, kuri darba tirgū ir atstumti. Turpmāk mazināt ar nodokļiem saistītus nodarbinātības šķēršļus, tostarp pakāpeniski izbeidzot māsaimniecību otrajiem peļņitājiem paredzētās tālāknododamo nodokļu atlaides. Sekmēt darbavietu maiņu darba tirgū un mīkstināt pārāk stingros noteikumus darba tirgū, tostarp reformējot nodarbinātības aizsardzības tiesisko regulējumu un bezdarba pabalstu sistēmu.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par Apvienotās Karalistes 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Apvienotās Karalistes konverģences programmu no 2012./13. līdz 2017./18. gadam

(2013/C 217/23)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Eiropas Komisijas priekšlikumam aizsākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), bet 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

- (3) Dalībvalstu un valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par “Izaugsmes un nodarbinātības paktu”, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politiku. Viņi pieņēma lēmumu par rīcību, kas jāveic dalībvalstu līmenī, jo īpaši paužot ciešu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2012. gada 10. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽⁴⁾ par Apvienotās Karalistes 2012. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par Apvienotās Karalistes konverģences programmu 2012.–2017. gadam.
- (5) Komisija 2012. gada 28. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot ekonomikas politikas koordinēšanas 2013. gada Eiropas pusgadu. Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, 2012. gada 28. novembrī pieņēma Brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā noteica Apvienoto Karalisti kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pusgada norisēs saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, un 2013. gada 7. februārī tas pieņēma rezolūciju par nodarbinātību un sociālajiem aspektiem 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā un rezolūciju par ieguldījumu 2013. gada Gada izaugsmes pētījumā.
- (7) Eiropadome 2013. gada 14. martā apstiprināja, ka prioritātes ir nodrošināt finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un sekmēt izaugsmi. Tā uzsvēra nepieciešamību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus kredītēšanas nosacījumus ekonomikai, veicināt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu un krīzes sociālās sekas, kā arī modernizēt valsts pārvaldi.
- (8) Komisija 2013. gada 10. aprīlī publicēja saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu sagatavotā padziļinātā pārskata rezultātus par Apvienoto Karalisti. Komisijas veiktā analīze ļauj secināt, ka Apvienotajā Karalistē pastāv makroekonomiskā nelīdzsvarotība, kurai nepieciešama uzraudzība un politikas rīcība. Konkrēti, uzmanība joprojām jāpievērš makroekonomikas attīstībai mājāsaimniecību parādā jomās saistībā ar hipotekāro parādu augsto līmeni un mājokļu tirgus iezīmēm, kā arī ārējās konkurētspējas nelabvēlīgai attīstībai, jo īpaši attiecībā uz preču eksportu un nelielu produktivitātes pieaugumu.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Paturētas spēkā 2013. gadam ar Padomes Lēmumu 2013/208/ES (2013. gada 22. aprīlis) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 118, 30.4.2013., 21. lpp.).

⁽⁴⁾ OV C 219, 24.7.2012., 91. lpp.

- (9) Apvienotā Karaliste 2013. gada 30. aprīlī iesniedza 2013. gada konverģences programmu no 2012./13. gada līdz 2017./18. gadam, un 2013. gada valsts reformu programmu. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (10) Saskaņā ar 4. punktu protokolā (Nr. 15) par dažiem noteikumiem attiecībā uz Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 1. punktā izklāstītais pienākums izvairīties no pārmērīga vispārējās valdības deficīta neatiecas uz Apvienoto Karalisti. Minētā protokola 5. punktā ir paredzēts, ka Apvienotajai Karalistei jācenšas izvairīties no pārmērīga valdības deficīta. Padome 2008. gada 8. jūlijā saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 104. panta 6. punktu nolēma, ka Apvienotajā Karalistē pastāv pārmērīgs budžeta deficīts.
- (11) Balstoties uz konverģences programmas novērtējumu atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka programmas makroekonomiskais scenārijs, kas ir budžeta prognožu pamatā, ir ticams. Konverģences programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir līdz piecu gadu perioda beigām sasniegt cikliski koriģētu kārtējo budžetu, kas ir tuvu līdzsvaram. Vispārējās valdības deficīts sasniedza maksimumu (11,5 % no IKP) 2009./10. gadā⁽¹⁾ un tika samazināts 2012./13. gadā līdz 5,6 % no IKP, pateicoties vienreizējiem pasākumiem, kas 2012./13. gadā samazināja deficītu par 2 procentu punktiem. Tomēr konverģences programma liecina, ka ir prognozējams, ka valdība nokavēs Padomes noteikto pārmērīga budžeta deficīta novēršanas termiņu (2014./15. gads), jo saskaņā ar aplēsēm deficīts minētajā gadā sasnies 6,0 % no IKP. Saskaņā ar programmas prognozēm pārmērīgais budžeta deficīts tiks novērsts 2017./18. gadā (sasniedzot 2,3 % no IKP), proti, trīs gadus pēc termiņa, ko Padome noteica 2009. gada decembrī. Konverģences programmā ir norādīts, ka vispārējās valdības strukturālais deficīts, ko pārrēķinājusi Komisija, nedaudz uzlabosies – no 5,6 % no IKP (2013./14. gadā) līdz 5,1 % no IKP (2014./15. gadā). Tiek lēsts, ka laikposmā no 2010./11. gada līdz 2012./13. gadam vidējais pielāgotais fiskālo pasākumu apmērs būs 1,1 % no IKP, kas ir ievērojami mazāk nekā Padomes ieteiktie 1— % no IKP, pirms notiek korekcija saistībā ar jebkādu potenciālo izlaides pieaugumu, negaidītiem ienākumiem vai iztrūkumu. Galvenie budžeta prognožu riski izriet no izaugsmes, kura ir zemāka par gaidīto, kā iemesls ir nemainīgi augsta inflācija, kura kavē privāto patēriņu, un iespējama pasliktināšanās starptautiskajā vidē, kas varētu ietekmēt tirdzniecību un ieguldījumus.
- (12) Mājsaimniecību aizņemto līdzekļu īpatsvars 2012. gadā turpināja samazināties, taču Apvienotās Karalistes mājsaimniecību parādu līmenis (96 % no IKP) joprojām ir krietni augstāks nekā vidēji eurozonā, un aizņemto līdzekļu īpatsvara samazinājums var nebūt ilgstošs, kolīdz uzlabosies ekonomikas darbība un mājokļu darījumu apmērs atgriezīsies ierastākā līmenī. Mājokļu deficīta apstākļos mājokļu cenas vēl aizvien ir augstas un svārstīgas. Augstās mājokļu cenas apvienojumā ar mainīgas likmes hipotekāro kredītu plašo izmantošanu ir iemesls tam, ka mājsaimniecības ir īpaši pakļautas procentu likmju izmaiņām, kā arī bezdarba līmeņa pieaugumam. Valdība ir veikusi pasākumus, lai reformētu tiesību aktus teritoriālās plānošanas jomā, tomēr mājokļu būvniecības aktivitāte joprojām ir zema, un plānošanas sistēma, tostarp zaļās zonas ierobežojumi, vēl aizvien būtiski ierobežo mājokļu piedāvājumu. Valdības rīcība, kuras mērķis ir stimulēt pieprasījumu pēc mājokļiem vairāk nekā mājokļu piedāvājumu, tostarp nesen paziņotā *Help to Buy* (Palīdzība iegādei) shēma, varētu vēl vairāk saasināt šo situāciju, paaugstinot mājokļu cenas un mājsaimniecību parādu. Apvienotās Karalistes īpašuma nodokļu sistēma apvieno regresīvu periodisku nodokli (*Council Tax*) un progresīvu darījumu nodokli (*Stamp Duty Land Tax*). Augstas mājokļu cenas apvienojumā ar ierobežotām mājsaimniecību finansēm un atbildīgākiem aizdevumu izsniegšanas kritērijiem, visticamāk, arī turpmāk atturēs daudzas mājsaimniecības ar vidējiem ienākumiem no mājokļu iegādes. Šajā ziņā privāto īri varētu padarīt par pievilcīgāku un dzīvotspējīgāku ilgtermiņa alternatīvu mājokļu iegādei.
- (13) Apvienotā Karaliste saskaras gan ar bezdarbu, gan nepietiekamas nodarbinātības problēmu, jo īpaši jauniešu vidū.

(1) "2009./10. gada" laikposms attiecas uz finanšu gadu, kas sākas 2009. gada 1. aprīlī un beidzas 2010. gada 31. martā.

Bezdarba līmenis 2013. gada sākumā bija 7,8 %, salīdzinot ar ES vidējo rādītāju 10,9 % apmērā, un paredzams, ka 2013. un 2014. gadā tas kopumā saglabāsies nemainīgs. Jauniešu bezdarba līmenis ir daudz augstāks, proti, 20,7 %, turklāt tas ir pastāvīgi paaugstinājies kopš 2007. gada, kad tas bija 14,3 %. Jauniešu, kuri nemācās, nestrādā un neapgūst arodu, īpatsvars ir 14,0 %. Ņemot vērā lēno IKP izaugsmi, nodarbinātība privātajā sektorā iepriekšējā gadā ir būtiski palielinājusies, tomēr ražīguma un algu izaugsme ir vāja. Apvienotajā Karalistē ir arī pārmērīgi daudz mazkvalificētu darba ņēmēju, pēc kuriem pieprasījums samazinās. Vienlaikus Apvienotajā Karalistē trūkst augsti kvalificētu darba ņēmēju ar labām profesionālajām un tehniskajām iemaņām, kas veicina nepietiekamo ārējo konkurētspēju. Neraugoties uz zināmiem panākumiem pēdējos gados, ievērojamam jauniešu īpatsvaram trūkst prasmju un kvalifikāciju, kas viņiem vajadzīgas, lai sekmīgi konkurētu darba tirgū. Mazkvalificētu jauniešu (15–25 gadu vecumā) bezdarba līmenis ir 37,2 %, kas ievērojami pārsniedz vidējo ES rādītāju. Pašreizējā profesionālās izglītības un apmācības politika pārāk daudz uzmanības velta pamatprasmēm un 2. līmeņa kvalifikācijai, lai gan ekonomikā aizvien vairāk palielinās pieprasījums pēc augstākas kvalifikācijas. Kaut arī ir pieliktas pūles, lai uzlabotu mācekļības programmu kvalitāti, ir nepieciešami turpmāki centieni. Jo īpaši kvalifikāciju sistēma vēl aizvien ir ļoti sarežģīta, kas var negatīvi ietekmēt uzņēmumu iesaistīšanos mācekļības programmās. Apvienotajā Karalistē varētu izmantot esošo programmu *Youth Contract* (Jaunatnes līgums), lai īstenotu garantijas jauniešiem shēmu un risinātu jauniešu bezdarba problēmu, kā arī problēmu saistībā ar tiem jauniešiem, kuri nemācās, nestrādā un neapgūst arodu.

(14) Pastāvīga problēma Apvienotajā Karalistē ir vāji darba stimuli. Iestādes plāno novērst šo problēmu, ieviešot "Universālo kredītu", kas ļaus cilvēkiem, uzsākot darbu, saglabāt vairāk ienākumu no saviem pabalstiem. Lai gan "Universālais kredīts" varētu pozitīvi ietekmēt nodarbinātību, daudz kas būs atkarīgs no efektīviem īstenošanas un atbalsta pakalpojumiem, tostarp mijiedarbības ar citiem pabalstiem. Vienlaikus līdz 2016. gadam daudzi darbības vecuma pabalsti un nodokļu atlaides tiks paaugstināti par 1 % gadā, kas ir mazāk nekā prognozējama inflācijas līmenis, bet kam arī būtu jāveic strādāšana. 2013. gada aprīlī tika ieviestas arī vairākas citas sociālo pabalstu reformas. Pastāv paaugstināts nabadzības risks, tostarp lielāks bērnu nabadzības risks tajās mājāsaimniecībās, kuru locekļi ir bez darba. Turpretī līdzekļu samazināšanas pasākumi lielākoties neskāra pensionāriem paredzēto (gan vispārējo, gan no ienākumiem atkarīgo) maksājumu apmēru, līmeni un automātisko paaugstināšanu. Pirmie Darba programmas rezultāti liecina, ka pastāv iespējas uzlabot programmas darbību un rezultātus. Aktuāls Apvienotās Karalistes uzdevums ir arī palielināt vecāku nodarbinātības līmeni un uzlabot pieeju kvalitatīvai, izmaksu ziņā pieejamai bērnu aprūpei. To bērnu īpatsvars, kuri dzīvo mājāsaimniecībās, kurās

nevienam ģimenes loceklim nav darba, Apvienotajā Karalistē ir otrais lielākais Savienībā, proti, 17,3 %. Bērnu aprūpes izmaksas Apvienotajā Karalistē šobrīd ir vienas no augstākajām Savienībā, kas rada īpašas problēmas otrajiem pelnītājiem mājāsaimniecībā un vientuļiem vecākiem. 2010. gadā tikai 4 % no bērniem, kuri jaunāki par trim gadiem, pilnā apmērā apmeklēja oficiālas bērnu aprūpes iestādes, kas ir ievērojami mazāk par vidējo ES rādītāju (14 %).

(15) Apvienotās Karalistes uzņēmumu uzkrātais parāds ir mēreni augsts, tomēr dažiem uzņēmumiem ir grūtības saņemt kredītus, un uzņēmumu ieguldījumi vēl aizvien ir ļoti zemā līmenī. Vēl nepieredzēts uzņēmumu ieguldījumu kritums pēc 2007. gada bija par iemeslu tam, ka bruto pamatkapitāla veidošana 2012. gadā samazinājās līdz 14,2 % no IKP. Tas ir trešais zemākais līmenis Savienībā. Apvienotajā Karalistē ir zems uzņēmumu izdevumu līmenis pētniecībai un izstrādei; šis līmenis samazinājās no 1,17 % no IKP 2001. gadā līdz 1,09 % no IKP 2011. gadā. Uzņēmumu ieguldījumi ir sākuši nedaudz palielināties, 2012. gadā ikgadējais pieaugums bija 4,9 %, taču joprojām ir neliels. Neto aizdevumu apmērs uzņēmumu nozarē 2012. gadā saglabājās negatīvs. Kaut arī lielāki uzņēmumi ar labām bilancēm spēj aizņemties par vēsturiski zemām izmaksām, daudziem uzņēmumiem, jo īpaši MVU, ir grūtības saņemt kredītus. Situāciju vēl vairāk saasina ierobežotā konkurence banku nozarē. Ja tiktu pareizi īstenoti Finanšu politikas komitejas ieteikumi par banku kapitāla prasību piesardzīgu aprēķināšanu un konstatētā kapitāla trūkuma novēršanu, netraucējot ekonomikas kreditēšanu, tas palīdzētu pastiprināt Apvienotās Karalistes banku sistēmas finansiālo stabilitāti.

(16) Apvienotās Karalistes uzdevums ir atjaunot un modernizēt enerģētikas un transporta infrastruktūru. Turklāt Apvienotajai Karalistei līdz 2020. gadam jāveic būtiski ieguldījumi jaunās jaudās elektroenerģijas ražošanai, lai aizstātu vecās, slēgšanai paredzētās elektrostacijas un lai izpildītu saistības palielināt atjaunojamo energoresursu izmantošanu un ievērot stingrākus CO₂ emisiju standartus. Atjaunojamo energoresursu īpatsvars enerģijas galapatēriņā (3,8 %) atbilst 25. vietai 27 dalībvalstu vidū (ES vidējais rādītājs ir 13,0 %). Lai atvieglinātu piemērotus un savlaicīgus ieguldījumus, būs nepieciešama tiesiskā noteiktība. Apvienotās Karalistes transporta tīklu jaudas un kvalitātes trūkumi ir strukturāla problēma ekonomikai, jo īpaši preču ražotājiem, izplatītājiem un eksportētājiem. Pašlaik pastāv ievērojama plaisa starp piešķirto (publiskā sektora un privāto) finansējumu un ieguldījumu vajadzībām transporta jomā; valdība mēģina novērst šo

problēmu, piešķirot prioritāti publiskā sektora izdevumiem infrastruktūrā un piesaistot papildu privātos ieguldījumus. Apvienotajā Karalistē joprojām augstas ir arī vienības izmaksas transporta infrastruktūras būvniecībā un uzturēšanā.

- (17) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi visaptverošu analīzi par Apvienotās Karalistes ekonomikas politiku. Tā ir novērtējusi konverģences programmu un valsts reformu programmu un sniegusi padziļinātu pārskatu. Komisija ir ņēmusi vērā ne tikai to lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Apvienotajā Karalistē, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā to, ka jānostiprina Eiropas Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valstu lēmumos ievērojot ES līmeņa norādes. Komisijas ieteikumi atbilstīgi Eiropas pusgada koncepcijai ir atspoguļoti 1.–6. ieteikumā.
- (18) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (19) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 2., 3., 5. un 6. ieteikumā.

AR ŠO IESAKA Apvienotajai Karalistei laikposmā no 2013. gada līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

- Attiecībā uz 2013./14. gadu un laikposmu pēc tam īstenot uzlabotu budžeta stratēģiju, ko papildina pietiekami konkrēti pasākumi. Ilgtspējīgā veidā nodrošināt pārmērīga budžeta deficīta novēršanu līdz 2014./15. gadam un veikt fiskālās pasākumus, kas paredzēti Padomes ieteikumos saistībā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, un panākt, ka augstā valsts parāda attiecība sāk ilgtspējīgi samazināties. Lai panāktu ilgstošu fiskālās nelīdzsvarotības korekciju, ticamā veidā jāīsteno vērienīgas strukturālas reformas, kas palielinātu pielāgošanās spējas un veicinātu potenciālo izaugsmi. Īstenot diferencētu, izaugsmi veicinošu pieeju izdevumu samazināšanas jomā, tostarp piešķirot prioritāti savlaicīgiem kapitālizdevumiem ar lielu ekonomisko atdevi, kā arī piemērojot līdzsvarotu pieeju konsolidācijas pasākumu izstrādē un sekmējot vidējā termiņa un ilgtermiņa fiskālo ilgtspēju. Vairāk izmantot PVN pamatlikmi, lai palielinātu ieņēmumus.
- Veikt turpmākus pasākumus, lai palielinātu mājokļu piedāvājumu, tostarp vēl vairāk liberalizējot tiesību aktus teritoriālās plānošanas jomā un nodrošinot efektīvu plānošanas sistēmas darbību. Nodrošināt, ka politika mājokļu jomā (tostarp *Help to Buy* shēma) nesekmē pārmērīgu un pārdošu hipotekāro

kreditēšanu, un nodrošināt lielāku piedāvājumu, lai izvairītos no mājokļu cenu pieauguma. Īstenot reformas arī zemes un nekustamā īpašuma nodokļu jomā, lai samazinātu izkropļojumus un veicinātu mājokļu savlaicīgu būvniecību. Veikt pasākumus, lai uzlabotu īres tirgu darbību, jo īpaši padarot garākus izīrēšanas nosacījumus pievilcīgākus gan īrniekiem, gan mājokļu īpašniekiem.

- Izmantojot par pamatu programmu "Youth Contract", pastiprināt pasākumus, lai novērstu jauniešu bezdarbu, piemēram, izmantojot garantijas jauniešiem shēmu. Uzlabot mācekļības programmu kvalitāti un pagarināt to ilgumu, vienkāršot kvalifikāciju sistēmu un paplašināt darba devēju iesaisti, jo īpaši augsta un vidēja līmeņa tehnisko prasmju apguvē. Samazināt to 18–24 gadus veco jauniešu skaitu, kuri ieguvuši tikai pamatprasmes ļoti zemā līmenī, tostarp efektīvi īstenojot Stazēšanās programmu.
- Pastiprināt centienus nolūkā atbalstīt māsaimniecības ar maziem ienākumiem un samazināt bērnu nabadzību, rūpējoties par to, ka "Universālais kredīts" un citas sociālās labklājības reformas nodrošina taisnīgu nodokļu un pabalstu sistēmu ar skaidrākiem nodarbinātības stimuliem un atbalsta pakalpojumiem. Paātrināt plānoto pasākumu īstenošanu, lai samazinātu bērnu aprūpes izmaksas un uzlabotu tās kvalitāti un pieejamību.
- Veikt turpmākus pasākumus, lai uzlabotu banku un ārpusbanku finansējuma pieejamību uzņēmumiem, vienlaikus nodrošinot, ka pasākumi galvenokārt tiek vērsti uz dzīvotspējīgiem uzņēmumiem, jo īpaši MVU. Mazināt šķēršļus ienākšanai banku nozarē, samazināt izmaksas par bankas maiņu un atvieglināt jaunu, konkurējošu banku izveidi, pārdojot banku aktīvus. Efektīvi īstenot Finanšu politikas komitejas ieteikumus par banku kapitāla prasību piesardzīgu novērtējumu un konstatētā kapitāla trūkuma novēršanu.
- Veikt pasākumus, lai atvieglinātu ieguldījumu savlaicīgu palielinājumu infrastruktūrā, jo īpaši veicinot efektīvākus un stabilākus plānošanas un lēmumu pieņemšanas procesus. Izveidot stabilu tiesisko regulējumu par ieguldījumiem jaunā enerģijas ražošanas jaudā, tostarp atjaunojamos energoresursos. Uzlabot transporta tīklu jaudu un kvalitāti, nodrošinot lielāku plānošanas un finansējuma paredzamību un noteiktību un izmantojot visefektīvāko publiskā vai privātā sektora kapitāla avotu apvienojumu.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

PADOMES IETEIKUMS

(2013. gada 9. jūlijs)

par ekonomikas politikas vispārējo pamatnostādņu īstenošanu dalībvalstīs, kuru valūta ir euro

(2013/C 217/24)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 136. pantu saistībā ar tā 121. panta 2. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Eurogrupai ir īpaša atbildība eurozonas ekonomikas pārvaldībā. Ekonomikas un finanšu krīze skaidri parādīja ciešās savstarpējās saiknes eurozonā, uzsverot nepieciešamību pēc saskaņotas kopējas politikas nostādnes, kas atspoguļo milzīgās negatīvās sekas starp dalībvalstīm, kuru valūta ir euro ("eurozonas dalībvalstis"), kā arī uzsverot nepieciešamību pēc politikas koordinācijas efektīviem pasākumiem, lai ātri reaģētu uz ekonomikas vides izmaiņām.

(2) Eurozonas dalībvalstis ir uzņēmušās saistības noteikt tāljošas papildu stratēģiskās reformas un politikas koordināciju, 2012. gada 2. martā parakstot Līgumu par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību ekonomiskajā un monetārajā

savienībā. Tā sauktā "divu regulu kopuma"⁽³⁾ stāšanās spēkā 2013. gadā vēl vairāk padziļinās budžeta un ekonomikas politikas koordināciju eurozonā.

(3) Noris darbs, lai vēl vairāk padziļinātu ekonomisko un monetāro savienību ("EMS"). Komisija 2012. gada 28. novembrī nāca klajā ar paziņojumu par plānu padziļinātas un patiesas ekonomikas un monetārās savienības izveidei. Šajā plānā norādīts patiesas EMS pamatojums un mērķi, kā arī līdzekļi un darbības, kas padarītu iespējamu to sasniegšanu. Plāna nolūks bija uzsākt Eiropas mēroga debates. Komisija 2012. gada 12. septembrī publicēja ceļvedi virzībā uz banku savienību. Šim priekšlikumam bija pievienoti divu regulu priekšlikumi, kas nepieciešami vienota uzraudzības mehānisma izveidei. Eiropadomes priekšsēdētājs 2012. gada 5. decembrī publicēja ziņojumu, kas bija izstrādāts ciešā sadarbībā ar Komisijas priekšsēdētāju, eurogrupas priekšsēdētāju un ECB priekšsēdētāju un kurā bija iekļauts konkrēts plāns ar noteiktu termiņu, lai panāktu patiesas EMS izveidi. Tā pamatā bija integrēts finanšu, budžeta un ekonomikas politikas regulējums, ka arī demokrātiskā leģitimitāte un atbildība.

Dalībvalstu vai valdību vadītāji 2012. gada 14. decembrī nolēma tālāk virzīt darbu pie ceļveža EMS izveidei, atzīstot eurozonas dalībvalstu ekonomikas savstarpējo saistību un labumu, ko stabilitāte eurozonā var sniegt tās dalībvalstīm un Savienībai kopumā.

(4) Eiropas Parlaments ir bijis pienācīgi iesaistīts Eiropas pušgada procesā un 2012. gada 20. novembra rezolūcijā "Ceļā uz patiesu ekonomisko un monetāro savienību" ir paudis viedokli par EMS padziļināšanos.

(5) Krīzes pārvarēšanu eurozonā raksturo nelokāma apņemšanās. Visu dalībvalstu un ES iestāžu apņemšanās nosargāt eurozonas integritāti ir skaidra un neapšaubāma. Tomēr eurozonas pārvaldības efektivitāte, kā arī eurogrupas īstenošana krīzes pārvarēšanas vadība ir jāturpina uzlabot, lai pilnībā nodrošinātu efektīvu koordināciju eurozonas mērogā. Koordinācijas nostiprināšana ir

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 472/2013 (2013. gada 21. maijs) par to eurozonas dalībvalstu ekonomiskās un budžeta uzraudzības pastiprināšanu, kurās ir vai kurām draud nopietnas finanšu stabilitātes grūtības (OV L 140, 27.5.2013., 1. lpp.); Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārņēmīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.).

arī vajadzīga, lai panāktu saskaņotas kopējas politikas nostādnes eurozonā un nodrošinātu nepieciešamo politikas pasākumu īstenošanu. Šo mērķu sasniegšana nostiprinās pilsoņu un tirgu uzticēšanos, tādējādi atbalstot ekonomikas atlabšanu un finanšu stabilitāti eurozonā.

- (6) Divu tiesību aktu kopuma īstenošana vēl vairāk nostiprinās budžeta uzraudzību eurozonā. Divu tiesību aktu kopums nosaka eurogrupas lomu atsevišķu dalībvalstu budžetu projektu, kā arī visas eurozonas budžeta prognožu apspriešanā, lai nodrošinātu atbilstošu kopīgo fiskālo nostāju. Šis diskusijas notiek, pamatojoties uz Komisijas atzinumiem par eurozonas dalībvalstu budžeta plānu projektiem un Komisijas veikto vispārējo eurozonas budžeta plānu projektu un to savstarpējās mijiedarbības izvērtējumiem. Lai sasniegtu fiskālo konsolidāciju visā eurozonā, viens no galvenajiem uzdevumiem ir laika gaitā panākt parāda un IKP attiecības vienmērīgu samazināšanos. To var izdarīt, īstenojot diferencētu, izaugsmi veicinošu fiskālās konsolidācijas politiku, vienlaicīgi pastiprinot eurozonas izaugsmes potenciālu.

Stabilitātes un izaugsmes pakta korektīvajā daļā ir paredzēta strukturālā izteiksmē definēta budžeta korekcija virzībā uz nominālo atsaucis vērtību, ņemot vērā ilgtspējas risku atšķirības starp valstīm gan īsākā, gan vidējā termiņā, un tā ļauj automatiskajiem stabilizatoriem darboties visā korekcijas gaitā. Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvajā daļā ir paredzēta pakāpeniska korekcija vidēja termiņa mērķu virzienā, kā gada strukturālā uzlabojuma kritēriju nosakot 0,5 %. To var pielāgot specifiski katrai valstij, ņemot vērā cikliskos apstākļus un parāda ilgtspējas risku. Fiskālās politikas ticamība vidējā termiņā nostiprinātos, ja valsts izdevumu un ieņēmumu sastāvs labāk atspoguļotu izdevumu posteņu un ieņēmumu avotu ietekmi uz izaugsmi. Turklāt ekonomikas izaugsmes potenciālu varētu stiprināt ar turpmākām strukturālām reformām un izmantojot ES esošajā fiskālajā sistēmā paredzētās iespējas līdzsvarot vajadzību pēc produktīviem publiskiem ieguldījumiem ar fiskālās disciplīnas mērķiem, kas noteikti Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvajā daļā.

- (7) Vairums riska rādītāju saistībā ar ES finanšu tirgiem un noskaņojums tirgū ir uzlabojies salīdzinājumā ar 2012. gadu, jo ir mazinājusies destruktīvo paļāvības spirāļu, kas piepildās pašas par sevi, intensitāte. Tomēr joprojām saglabājas ievērojama tirgus sadrumstalotība. Ir vajadzīgs laiks, lai banku labvēlīgāki finansēšanas nosacījumi materializētos kā kredīšanas uzplaukums reālajā ekonomikā, un dalībvalstīs joprojām pastāv ievērojamas atšķirības attiecībā uz banku kredīšanas darbībām un finansējuma

izmaksām privātajam sektoram. Galvenais uzdevums pašreizējā konjunktūrā ir pienācīga saistību un aktīvu īpatsvara samazināšana gan banku nozarē, gan privātā sektora daļās, kas nav saistītas ar finanšu nozari, vienlaicīgi uzturot jaunu aizdevumu plūsmu produktīvam pielietojumam reālajā ekonomikā, jo īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU).

- (8) Kredīšanas kanāla atjaunošanu veicinātu banku bilanču turpmāka uzlabošana un pašu kapitāla rezervju nostiprināšana. Šajā ziņā vienotā uzraudzības mehānisma (VUM) un Eiropas Banku iestādes (EBA) veiktie aktīvu kvalitātes pārskati un stresa testi nodrošinās banku bilanču pārredzamību, palīdzēs atpazīt jebkādu atlikušos vājos punktus un tādējādi nostiprināt visas nozares pašapziņu. Finanšu tirgus turpmākas sadrumstalotības un finanšu nestabilitātes risks atspoguļo nepieciešamību eurozonai strauji virzīties uz priekšu, izveidojot banku savienību un vienlaicīgi izvairoties no *ad hoc* risinājumiem banku noregulējuma jautājumos.

- (9) Visā eurozonā ir nepieciešamas strukturālas reformas, lai uzlabotu produktu un darba tirgu funkcionēšanu nolūkā sekmēt konkurētspēju, nostiprināt esošo korekcijas procesu un garantēt resursu ilgtspējīgu pārdalīšanu. Turklāt strukturālām reformām ir būtiska nozīme līdzsvarotības un saistību īpatsvara samazināšanas procesā. Dalībvalstīm ar budžeta deficītu papildu konkurētspēja palielinās neto eksportu, kas palīdz līdzsvarot izaugsmes gaitu, lai uzlabotu situāciju produktīvākos, mazāk darbietilpīgos starptautiski tirgojamu preču un pakalpojumu sektoros, vienlaicīgi veicinot ekonomikas atveseļošanos un samazinot parādu attiecības. Tai pat laikā reformas konkurences uzlabošanai dalībvalstīs ar tekošā konta pārpalikumu varētu veicināt resursu pārdali un palīdzēt palielināt ieguldījumus starptautiski netirgojamu preču un pakalpojumu sektoros. Tas nostiprinātu iekšzemes pieprasījuma nozīmi pieauguma struktūrā, padarot korekciju eurozonā simetriskāku. Tai pat laikā krīzei bija lielākoties asimetriska ietekme uz eurozonas dalībvalstu nodarbinātību, visvairāk skarot dalībvalstis ar spēcīgāko iekšzemes pieprasījuma konsolidāciju, kas bija saistīta ar tekošā konta pārmaiņām. Ja nenotiek efektīva un ātra cikliskā bezdarba absorbcija, var iestāties histerēzes efekts, kad bezdarbs nostiprinās un kļūst mazāk jutīgs pret algu dinamiku. Tādēļ strukturālajām reformām darba tirgū saglabājas īpaša nozīme sociālās kohēzijas risku mazināšanā un nākotnes izaugsmes potenciāla veidošanā eurozonā. Līdz ar Līguma par stabilitāti, saskaņošanu un pārvaldību ekonomiskajā un monetārajā savienībā parakstīšanu 2012. gada 2. martā eurozonas dalībvalstis uzņēmās saistības *ex ante* apspriest un attiecīgos gadījumos koordinēt savus valsts plānus galveno ekonomikas reformu īstenošanai, lai iezīmētu paraugprakses un darbotos ciešāk koordinētas ekonomikas politikas

virzienā. Jau pieņemto pasākumu ietekme būtu jāpār-rauga eurogrupai, lai vajadzības gadījumā rosinātu turpmākas darbības un lai piemērotu reformu apmēru konkrētai valstij adresētiem ieteikumiem,

AR ŠO IESAKA eurozonas dalībvalstīm laikposmā no 2013. līdz 2014. gadam individuāli un kolektīvi, neskarot Padomes kompetenci attiecībā uz dalībvalstu ekonomikas politikas koordināciju, bet jo īpaši saistībā ar ekonomikas politikas koordināciju eurogrupā, rīkoties šādi.

1. Uzņemties atbildību par kopējas politikas nostādņēm eurozonā, lai nodrošinātu labu eurozonas funkcionēšanu ar mērķi palielināt izaugsmi un nodarbinātību un sekmētu darbu ar ekonomikas un monetārās savienības pastiprināšanu. Ļaut eurogrupai būt galvenajai noteicējai pastiprinātas uzraudzības sistēmā, ko piemēro eurozonas dalībvalstīm, lai koordinētu un pārraudzītu valstu mēroga un eurozonas mēroga reformas, kas ir nepieciešamas stabilai un spēcīgai eurozonai, politikas saskaņotības nodrošināšanai, kā arī lai sagatavotu eurosamitus.
2. Nodrošināt to, ka eurogrupa pār-rauga un koordinē eurozonas dalībvalstu fiskālo politiku, kā arī kopīgo fiskālo nostāju visā eurozonā, lai nodrošinātu izaugsmi veicinošu un diferencētu fiskālo politiku. Tālā eurogrupai būtu jāapspriež Komisijas atzinumi par eurozonas katras dalībvalsts budžeta plānu projektiem un eurozonas budžeta situāciju un perspektīvām kopumā, pamatojoties uz Komisijas veikto budžeta plānu projektu un to savstarpējās mijiedarbības vispārējo izvērtējumu. Koordinācijai būtu jāpalīdz nodrošināt fiskālās konsolidācijas tempa diferencēšanu atbilstīgi fiskālajai un ekonomiskajai situācijai eurozonas dalībvalstīs, definējot budžeta korekciju strukturālā izteiksmē saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes paktu un ļaujot automatiskajiem stabilizatoriem darboties visā korekcijas gaitā, kā arī nodrošināt to, ka fiskālā konsolidācija nolūkā nostiprināt fiskālās politikas ticamību vidējā termiņā balstās arī uz vispārēju efektīvu un izaugsmi veicinošu izdevumu un ieņēmumu kopumu un pienācīgām strukturālam reformām, kas sekmē ekonomikas izaugsmes potenciālu.
3. Eurogrupas ietvaros izvērtēt aizdevumu likmju atšķirību iemeslus dažādās eurozonas dalībvalstīs, jo īpaši attiecībā uz MVU; izpētīt finanšu tirgu sadrumstalotības sekas eurozonā un sniegt ieguldījumu tās pārvarēšanai.
4. Balstoties uz rekapitalizāciju un pārstrukturēšanu pēdējos gados, sekmēt turpmākus bilances uzlabojumus bankās kā līdzekli sadrumstalotības novēršanai vienotajā tirgū un

uzlabot kredītu plūsmu reālās ekonomikas, īpaši MVU, virzienā. Tālāb: a) nodrošināt to, ka vienotā uzraudzības mehānisma (VUM) sadarbībā ar Eiropas Banku iestādi (EBA) veicamie banku bilanču izvērtējumi un stresa testi tiek pabeigti saskaņā ar apstiprināto grafiku; b) nodrošināt vienādus nosacījumus, piemērojot sloga sadales prasības banku rekapitalizācijā; c) nodrošināt ticama fiskālā atbalsta pieejamību saistībā ar bilanču izvērtēšanu un stresa testiem; d) atcelt uzraudzības stimulus bankām, lai atbilstu aktīviem un pasīviem valsts robežās; un e) paātrināt vajadzīgos pasākumus, lai izveidotu banku savienību, kā norādījusi Eiropadome.

5. Koordinēt *ex ante* eurozonas dalībvalstu galvenos ekonomikas reformu plānus. Pār-raudzīt strukturālo reformu īstenošanu, jo īpaši darba un produktu tirgū, un izvērtēt to ietekmi uz eurozonu, ņemot vērā Padomes ieteikumus atsevišķām eurozonas dalībvalstīm. Veicināt turpmākas korekcijas eurozonā, nodrošinot iekšējās un ārējās nelīdzsvarotības izlīdzināšanu, *inter alia* rūpīgi sekojot reformām, kuru uzdevums ir novērst uzkrājumu un ieguldījumu darbību traucējumus dalībvalstīs ar tekošā konta deficītu un pārpalikumu. Veikt vajadzīgos pasākumus makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras efektīvai īstenošanai, jo īpaši izvērtējot reformu saistību virzību dalībvalstīs, kuras saskaras ar pārmērīgu nelīdzsvarotību, un reformu īstenošanas virzību dalībvalstīs, kuru nelīdzsvarotības risināšanai ir vajadzīga izlēmīga rīcība, lai ierobežotu negatīvu ietekmi uz pārējo eurozonu.
6. Saskaņā ar 2013. gada GIP ir ļoti svarīgi, lai eurozonas dalībvalstīs veiktu kopīgus un būtiskus pasākumus ar nodomu mazināt krīzes sociālās sekas un augošos bezdarba līmeņus. Īpašas bažas vieš jauniešu bezdarbs, un ir ieteicama drosmīga rīcība saskaņā ar Izaugsmes un nodarbinātības paktu un ES garantiju jauniešiem. Ir ieteicams veikt turpmākas reformas, lai sekmētu darba iespējas, novērstu priekšlaicīgu darba tirgus atstāšanu, mazinātu darbaspēka izmaksas, novērstu darba tirgus segmentāciju un atbalstītu inovāciju.

Briselē, 2013. gada 9. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS

II

(Informācija)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

PADOME

PASKAIDROJUMA PIEZĪME

Pavaddokuments Padomes ieteikumiem dalībvalstīm 2013. gada Eiropas pusgadā

(2013/C 217/25)

Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 2.-ab panta 2. punktā par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ⁽¹⁾, kurš ir iedaļā “Dialogs par ekonomikas jautājumiem”, ir noteikts: “Parasti sagaidāms, ka Padome ievēro Komisijas ierosinājumus un ieteikumus vai arī izskaidro savu nostāju publiski.”

Attiecībā uz šo “ievēro vai izskaidro” noteikumu Padome ar šo sniedz šādus paskaidrojumus par saskaņotiem grozījumiem Komisijas ieteikumos konkrētām valstīm adresētiem ieteikumiem (KVAI) par dalībvalstīm saistībā ar 2013. gada Eiropas pusgadu, pret kuriem iebilst Komisija.

Padome ir arī vienojusies par vairākiem papildinājumiem, kā arī faktiskiem vai tehniskiem grozījumiem ieteikumos, kurus Komisija pilnībā atbalsta ⁽²⁾ (*).

BEĻĢIJA

KVAI 2

Komisijas ierosinātais teksts

Pastiprināt centienus, lai pārvarētu plaisu starp faktisko un likumā noteikto pensionēšanās vecumu, tostarp ātri pārtraucot priekšlaicīgas pensionēšanās sistēmas. Papildināt vecuma sociālā nodrošinājuma sistēmas ar nodarbinātības atbalsta pasākumiem un darba tirgus reformām, kas sekmē aktīvu novecošanu. Paātrināt lēmuma pieņemšanu, lai sasaistītu likumā noteikto pensionēšanās vecumu ar paredzamo dzīves ilgumu. Turpināt uzlabot publiskā sektora izdevumu efektivitāti ilgtermiņa institucionālās aprūpes jomā.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Pastiprināt centienus, lai pārvarētu plaisu starp faktisko un likumā noteikto pensionēšanās vecumu, tostarp īstenojot notiekošās reformas, lai samazinātu ~~ātri pārtraucot~~ priekšlaicīgas pensionēšanās ~~sistēmas~~ iespējas sistēmas. Papildināt vecuma sociālā nodrošinājuma sistēmas ar nodarbinātības atbalsta pasākumiem un darba tirgus

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ KVAI, kuros nav grozījumu, vai kuros grozījumi izdarīti, vienojoties ar Komisiju: BU, DK, DE, HU, PL, RO, SL, SK, SV, UK, Eurozona.

(*) Teksts, kas ir grozīts, ir ~~slīprakstā~~, un dzēstais teksts ir ~~svītrots~~.

reformām, kas sekmē aktīvu novecošanu. *Palielināt faktisko pensionēšanās vecumu, pielāgojot pensionēšanās vecumu vai pensijas pabalstus paredzamā mūža ilguma izmaiņām. Paātrināt lēmuma pieņemšanu, lai sasaistītu likumā noteikto pensionēšanās vecumu ar paredzamo dzīves ilgumu.* Turpināt uzlabot publiskā sektora izdevumu efektivitāti ilgtermiņa institucionālās aprūpes jomā.

Paskaidrojums

Šķiet, ka Beļģija veiksmīgi panāks 50 % nodarbinātības mērķi, kas jāsasniedz līdz 2020. gadam. Pašreizējais līmenis ir 39,5 %, un gada pieaugums laikposmā no 2010. līdz 2012. gadam ir 1,4 procentu punkti.

Ieteikuma tekstā ir ietverts teksts, par kuru panākta horizontāla vienošanās. Tika panākta vienošanās par to, ka ir dažādi veidi, kā palielināt faktisko pensionēšanās vecumu un tādējādi risināt problēmas saistībā ar pensiju sistēmu un publisko finanšu ilgtspēju. Komisijas sākotnējais teksts vienīgi par (likumā paredzēto) pensionēšanās vecumu šķita pārlietu preskriptīvs un pārāk šauri definēts. Jaunajā tekstā ir atsauce uz tekstu, ko Padome ir pieņēmusi agrāk, nesenākajā gadījumā – 2013. gada 12. februārī pieņemtajā 2012. gada ziņojumā par stabilitāti.

ČEHIJAS REPUBLIKA

KVAI 3

Komisijas ierosinātais teksts

Salīdzinājumā ar pašreizējiem tiesību aktiem paātrināti paaugstināt likumā noteikto pensionēšanās vecumu, ieviest tiešu saikni starp likumā noteikto pensionēšanās vecumu un paredzamo dzīves ilgumu un pārskatīt indeksācijas mehānismu. Papildināt pensionēšanās vecuma paaugstināšanu ar pasākumiem, kas sekmē gados vecāku darba ņēmēju nodarbināmību un mazina iespējas agrāk pamest darba tirgu. Jo īpaši atcelt valsts subsīdijas par labu pirmspensionēšanās shēmai. Veikt pasākumus, lai būtiski uzlabotu veselības aprūpes izdevumu efektivitāti, jo īpaši stacionārās aprūpes jomā.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Palielināt reālo pensionēšanās vecumu, pieskaņojot pensionēšanās vecumu vai pensijas izmaksas paredzamajam dzīves ilguma izmaiņām Salīdzinājumā ar pašreizējiem tiesību aktiem paātrināti paaugstināt likumā noteikto pensionēšanās vecumu, ieviest tiešu saikni starp likumā noteikto pensionēšanās vecumu un paredzamo dzīves ilgumu un pārskatīt indeksācijas mehānismu. Papildināt pensionēšanās vecuma paaugstināšanu ar pasākumiem, kas sekmē vecāku darba ņēmēju nodarbināmību un mazina iespējas agrāk pamest darba tirgu. Jo īpaši atcelt valsts subsīdijas pirmspensionēšanās shēmai. Veikt pasākumus, lai būtiski uzlabotu veselības aprūpes izdevumu efektivitāti, jo īpaši stacionārās aprūpes jomā.

Paskaidrojums

Ieteikuma tekstā ir ietverts teksts, par kuru panākta horizontāla vienošanās. Tika panākta vienošanās par to, ka ir dažādi veidi, kā palielināt faktisko pensionēšanās vecumu un tādējādi risināt problēmas saistībā ar pensiju sistēmu un publisko finanšu ilgtspēju. Komisijas sākotnējais teksts vienīgi par (likumā paredzēto) pensionēšanās vecumu šķita pārlietu preskriptīvs un pārāk šauri definēts. Jaunajā tekstā ir atsauce uz tekstu, ko Padome ir pieņēmusi agrāk, nesenākajā gadījumā – 2013. gada 12. februārī pieņemtajā 2012. gada ziņojumā par stabilitāti.

KVAI 4

Komisijas ierosinātais teksts

Veikt pasākumus, lai palielinātu valsts nodarbinātības dienesta efektivitāti un lietderīgumu. Ievērojami paplašināt bērnu aprūpes iestāžu pieejamību (veltot galveno uzmanību bērniem vecumā līdz trim gadiem, kā arī romu bērnu līdzdalībai), ko jo īpaši panāk, pieņemot un īstenojot likumu par privātām bērnu aprūpes iestādēm un palielinot valsts bērnu aprūpes iestādes.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Veikt *papildu centienus pasākumus*, lai palielinātu valsts nodarbinātības dienesta efektivitāti un lietderīgumu. Ievērojami paplašināt bērnu aprūpes iestāžu pieejamību (veltot galveno uzmanību bērniem vecumā līdz trim gadiem, kā arī romu bērnu līdzdalībai), jo īpaši, pieņemot un īstenojot likumu par bērnu aprūpes pakalpojumiem un palielinot gan valsts, gan privāto bērnu aprūpes pakalpojumu jaudu.

Paskaidrojums

Nodarbinātības komitejas daudzpusējās uzraudzības pārskatā par šo jautājumu ir secināts, ka Čehijas Republika ir veikusi pasākumus saskaņā ar KVAI, bet tai būtu jāturpina centieni vairāk nostiprināt valsts nodarbinātības dienestu spējas, ņemot vērā lielo bezdarbnieku skaitu, un turpināt uzlabot aktīvas darba tirgus politikas efektivitāti.

IGAUNIJA

KVAI 4

Komisijas ierosinātais teksts

Uzlabot energoefektivitāti, jo īpaši saistībā ar ēkām un transportu, un stiprināt vides stimulus attiecībā uz transportlīdzekļiem un atkritumiem, apsverot tādus stimulus kā automobiļu aplikšana ar nodokļiem un/vai degvielas akcīzes nodokļa palielināšana. Pastiprināt pārrobežu enerģētiku savienojumu attīstību, lai dažādotu enerģijas avotus un veicinātu konkurenci enerģijas tirgū.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Uzlabot energoefektivitāti, jo īpaši saistībā ar ēkām un transportu, un stiprināt vides stimulus attiecībā uz transportlīdzekļiem un atkritumiem, ~~apsverot tādus stimulus kā automobiļu aplikšana ar nodokļiem un/vai degvielas akcīzes nodokļa palielināšana.~~ Pastiprināt pārrobežu enerģētiku savienojumu attīstību, lai dažādotu enerģijas avotus un veicinātu konkurenci enerģijas tirgū.

Paskaidrojums

Ieteikumā būtu dalībvalstij jādod lielākas iespējas izvēlēties pasākumus šīs problēmas risināšanai. Saskaņā ar Igaunijas iestāžu viedokli ieguldījumi sabiedriskajā transportā, kā arī multimodālajos pārvadājumos kopā ar ieguldījumiem energoefektīvākās ēkās būtu labāks risinājums piesārņojuma problēmām Igaunijā. Padome piekrita šim viedoklim.

SPĀNIJA

KVAI 1

Komisijas ierosinātais teksts

Līdz 2013. gada beigām pabeigt ilgtspējas faktora regulējumu, lai nodrošinātu pensiju sistēmas ilgtermiņa finansiālo stabilitāti, tostarp nosakot, ka pensionēšanās vecums tiks paaugstināts atbilstīgi paredzamā dzīves ilguma pieaugumam.

Teksts, par ko panākta vienošanās

[...] Līdz 2013. gada beigām pabeigt ilgtspējas faktora regulējumu, lai nodrošinātu pensiju sistēmas ilgtermiņa finansiālo stabilitāti, tostarp ~~palielinot faktisko pensionēšanās vecumu, pielāgojot pensionēšanās vecumu vai pensijas pabalstus paredzamā mūža ilguma izmaiņām~~ nosakot, ka pensionēšanās vecums tiks paaugstināts atbilstīgi ~~paredzamā dzīves ilguma pieaugumam.~~

Paskaidrojums

Ieteikuma tekstā ir ietverts teksts, par kuru panākta horizontāla vienošanās. Tika panākta vienošanās par to, ka ir dažādi veidi, kā palielināt faktisko pensionēšanās vecumu un tādējādi risināt problēmas saistībā ar pensiju sistēmu un publisko finanšu ilgtspēju. Komisijas sākotnējais teksts vienīgi par (likumā paredzēto) pensionēšanās vecumu šķīta pārlietu preskriptīvs un pārāk šauri definēts. Jaunajā tekstā ir atsauce uz tekstu, ko Padome ir pieņēmusi agrāk, nesenošajā gadījumā – 2013. gada 12. februārī pieņemtajā 2012. gada ziņojumā par stabilitāti.

FRANCIJA

KVAI 1

Komisijas ierosinātais teksts

Nostiprināt un īstenot budžeta stratēģiju 2013. gadam. Uzlabot korekciju ticamību, līdz 2013. gada rudenim konkretizējot un īstenojot nepieciešamos pasākumus 2014. gadam un turpmākajiem gadiem, lai vēlākais līdz

2015. gadam nodrošinātu pārmērīgā deficīta novēršanu ilgtspējīgā veidā un Padomes ieteikumus, kas pieņemti pārmērīga budžeta deficīta procedūrā, noteikto strukturālo korekciju pasākumu īstenošanu. Izmantot visus negaidītos papildu ieņēmumus deficīta samazināšanai. Fiskālās nelīdzsvarotības noturīgai korekcijai ir nepieciešams ticamā veidā īstenot vērienīgas strukturālās reformas, lai palielinātu pielāgošanās spējas un palielinātu izaugsmi un nodarbinātību. Turpināt izaugsmei labvēlīgu fiskālās konsolidācijas pasākumu veikšanu un turpināt publisko izdevumu efektivitātes palielināšanu, jo īpaši rīkojoties atbilstoši plānotajam attiecībā uz izdevumu kategoriju pārskatīšanu visos vispārējās valdības apakšsektoros. Izmantojot plānoto decentralizācijas likumu, veikt pasākumus, lai panāktu lielākus ietaupījumus un sinerģiju starp valdības centrālo, reģionālo un vietējo līmeni. Pēc pārmērīgā deficīta novēršanas, veikt strukturālo korekciju pasākumus adekvātā tempā, lai līdz 2016. gadam sasniegtu VTМ. Līdz 2013. gadam veikt pasākumus, lai ilgtspējīgā veidā panāktu pensiju sistēmas līdzsvaru ne vēlāk kā līdz 2020. gadam, piemēram, pieņemot indeksācijas noteikumus, palielinot tiesību aktos noteikto pensionēšanās vecumu un pilnas pensijas saņemšanai nepieciešamo iemaksu periodu, kā arī pārskatot īpašos režīmus, vienlaikus izvairoties no darba devēju sociālo iemaksu palielināšanas, un uzlabot veselības aprūpes izmaksu efektivitāti, tai skaitā farmaceitisko produktu jomā.

Teksts, par ko panākta vienošanās

[...] Izmantojot plānoto decentralizācijas likumu, veikt pasākumus, lai panāktu lielākus ietaupījumus un sinerģiju starp valdības centrālo, reģionālo un vietējo līmeni. Pēc pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas, veikt strukturālo korekciju pasākumus adekvātā tempā, lai līdz 2016. gadam sasniegtu VTМ. Līdz 2013. gadam veikt pasākumus, lai ilgtspējīgā veidā panāktu pensiju sistēmas līdzsvaru ne vēlāk kā līdz 2020. gadam, piemēram, pieņemot indeksācijas noteikumus, palielinot pilnas pensijas saņemšanai nepieciešamo iemaksu periodu, vēl palielinot faktisko tiesību aktos noteikto pensionēšanās vecumu, un pielāgojot pensionēšanās vecumu vai pensijas pabalstus izmaiņām paredzamajā dzīves ilgumā, un pilnas pensijas saņemšanai nepieciešamo iemaksu periodu un pārskatot īpašos režīmus, vienlaikus izvairoties no darba devēju sociālo iemaksu palielināšanas, un uzlabot veselības aprūpes izmaksu efektivitāti, tai skaitā farmaceitisko produktu jomā.

Paskaidrojums

Ieteikuma tekstā ir ietverts teksts, par kuru panākta horizontāla vienošanās. Tika panākta vienošanās par to, ka ir dažādi veidi, kā palielināt faktisko pensionēšanās vecumu un tādējādi risināt problēmas saistībā ar pensiju sistēmu un publisko finanšu ilgtspēju. Komisijas sākotnējais teksts vienīgi par (likumā paredzēto) pensionēšanās vecumu šķīta pārlieku preskriptīvs un pārāk šauri definēts. Jaunajā tekstā ir atsauce uz tekstu, ko Padome ir pieņēmusi agrāk, nesēnākajā gadījumā – 2013. gada 12. februārī pieņemtajā 2012. gada ziņojumā par stabilitāti. Ņemot vērā īpašās problēmas, ar ko saskaras Francija, Padome piekrīt, ka būtu jāsauglabā ieteikuma konkrētākie elementi, kas attiecas uz pensiju reformu.

ITĀLIJA

KVAI 1

Komisijas ierosinātais teksts

Nodrošināt, ka 2013. gadā deficīts paliek zem 3 % no IKP, pilnībā īstenojot pieņemtos pasākumus. Pienācīgā tempā un, īstenojot izaugsmi veicinošu fiskālo konsolidāciju, veikt strukturālās korekcijas, lai no 2014. gada sasniegtu un saglabātu VTМ. Sasniegt plānoto strukturālo primāro pārpalikumu, lai panāktu, ka ļoti augstā parāda attiecība pret IKP (prognozējams, ka 2014. gadā tā būs 132,2 % no IKP) vienmērīgi samazinātos. Turpināt veikt publiskā sektora izdevumu lietderības un kvalitātes ilgstošu uzlabošanu, pilnībā īstenojot 2012. gadā pieņemtos pasākumus un turpinot šos centienus, ko panāk, regulāri un padziļināti pārskatot izdevumus visos valdības līmeņos.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Nodrošināt, ka 2013. gadā deficīts paliek zem Līgumā noteiktās atsaucēs vērtības 3 % no IKP, pilnībā īstenojot pieņemtos pasākumus. Pienācīgā tempā un, īstenojot izaugsmi veicinošu fiskālo konsolidāciju, veikt strukturālās korekcijas, lai no 2014. gada sasniegtu un saglabātu VTМ. Sasniegt plānoto strukturālo primāro pārpalikumu, lai panāktu, ka parāda un IKP ļoti augstā attiecība (prognozējams, ka 2014. gadā tā būs 132,2 % no IKP) vienmērīgi samazinātos. Turpināt veikt publiskā sektora izdevumu lietderības un kvalitātes ilgstošu uzlabošanu, pilnībā īstenojot 2012. gadā pieņemtos pasākumus un turpinot šos centienus, ko panāk, regulāri un padziļināti pārskatot izdevumus visos valdības līmeņos.

Paskaidrojums

Ņemot vērā to, ka 2014. gadā prognozētās parāda attiecības pret IKP pieminēšana ieteikumā nepiešķir tam papildu vērtību un to, ka šādas prognozes nav ietvertas ieteikumos nevienai citai dalībvalstij, tika panākta vienošanās šo skaitli no ieteikuma svītrot un ietvert to attiecīgajā apsvērumā.

LATVIJA

KVAI 4

Komisijas ierosinātais teksts

Risināt situāciju saistībā ar augstajiem nabadzības rādītājiem, veicot reformas sociālajā palīdzībā, lai tā attiektos uz lielāku iedzīvotāju skaitu, uzlabojot pabalstu adekvātumu un stiprinot pabalstu saņēmēju aktivizēšanas pasākumus. Pastiprināt īstenošanas mehānismus, lai efektīvi samazinātu bērnu nabadzību.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Risināt situāciju saistībā ar augstajiem nabadzības rādītājiem, veicot reformas sociālajā palīdzībā, lai tā attiektos uz lielāku iedzīvotāju skaitu, uzlabojot pabalstu adekvātumu un veicot ~~stiprinot~~ pabalstu saņēmēju aktivizēšanas pasākumus. Pastiprināt īstenošanas mehānismus, lai efektīvi samazinātu bērnu nabadzību.

Paskaidrojums

Nodarbinātības komitejas (EMCO) un Sociālās aizsardzības komitejas (SPC) daudzpusējās uzraudzības pārskatā par Latvijas iedzīvotāju aktivizēšanas un nabadzības samazināšanas rīcībpolitiku norādīts, ka 2013. gadā ieviesīs vairākus svarīgus pasākumus un ka tiek plānots stiprināt aktivizēšanu un nodrošināt labāku sadarbību starp valsts nodarbinātības dienestiem un pašvaldību sociālās palīdzības dienestiem, kā arī panākt labāku saikni starp sociālās palīdzības pabalstiem un aktīvu darba tirgus politiku, lai pabalsta saņēmēju aktivizēšanā sasniegtu labākus rezultātus no darba tirgus viedokļa. 2012. gadā Latvija reformēja sociālās palīdzības sistēmu un veica pasākumus, lai panāktu labāku aktivizēšanu. Pamatojoties uz minēto, var paredzēt jaunus pasākumus ar mērķi uzlabot sociālo pabalstu sistēmas efektivitāti un to paplašināt, lai tā attiektos uz lielāku iedzīvotāju skaitu. Daži svarīgi Latvijas rīcības elementi pašlaik joprojām ir priekšlikumu formā vai agrīnā izstrādes posmā, tāpēc to īstenošana būs svarīga, lai izpildītu KVAI.

LIETUVA

KVAI 4

Komisijas ierosinātais teksts

Īstenot konkrētus, mērķorientētus pasākumus nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanai. Stiprināt saiknes starp naudā sniegtas sociālās palīdzības reformu un aktivizācijas pasākumiem.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Īstenot konkrētus, mērķorientētus pasākumus nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanai. Turpināt ~~stiprināt~~ saiknes starp naudā sniegtas sociālās palīdzības reformu un aktivizācijas pasākumiem.

Paskaidrojums

Nodarbinātības komitejas (EMCO) un Sociālās aizsardzības komitejas (SPC) daudzpusējās uzraudzības pārskata rezultātos norādīts, ka Lietuvā sadarbībā ar pašvaldībām laikposmā no 2012. līdz 2014. gadam tiek īstenots projekts ar mērķi darba tirgū atgriezt pēc iespējas vairāk ilgstošo bezdarbnieku (sociālo pabalstu saņēmēju). Ir uzsvērts, ka 2012. gadā Lietuvā pieņēma likumu par nabadzīgiem pastāvīgajiem iedzīvotājiem paredzētu sociālo palīdzību naudā, ar kuru paredzēja nodrošināt labāku palīdzību tiem, kam tā visvairāk ir vajadzīga.

LUKSEMBURGA

KVAI 3

Komisijas ierosinātais teksts

Iegrožot ar novecošanu saistītos izdevumus, uzlabojot ilgtermiņa aprūpes rentabilitāti, jo īpaši noteiktāk koncentrējoties uz profilaksi, rehabilitāciju un neatkarīgu dzīvesveidu, stiprinot neseno pieņemto pensiju reformu, veicot papildu pasākumus, lai ierobežotu priekšlaicīgu pensionēšanos un palielinātu faktisko pensionēšanās vecumu, tostarp sasaistot likumā noteikto pensionēšanās vecumu ar paredzamo mūža ilgumu.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Iegrožot ar novecošanu saistītos izdevumus, uzlabojot ilgtermiņa aprūpes rentabilitāti, jo īpaši noteiktāk koncentrējoties uz profilaksi, rehabilitāciju un neatkarīgu dzīvesveidu, stiprinot neseno pieņemto pensiju reformu, veicot papildu pasākumus, lai ierobežotu priekšlaicīgu pensionēšanos un palielinātu *faktisko pensionēšanās vecumu, saskaņojot pensionēšanās vecumu vai pensijas pabalstus ar izmaiņām paredzamajā dzīves ilgumā. Faktisko pensionēšanās vecumu, tostarp sāsaistot likumā noteikto pensionēšanās vecumu ar paredzamo mūža ilgumu*

Paskaidrojums

Ieteikuma tekstā ir ietverts teksts, par kuru panākta horizontāla vienošanās. Tika panākta vienošanās par to, ka ir dažādi veidi, kā palielināt faktisko pensionēšanās vecumu un tādējādi risināt problēmas saistībā ar pensiju sistēmu un publisko finanšu ilgtspēju. Komisijas sākotnējais teksts vienīgi par (likumā paredzētā) pensionēšanās vecuma palielināšanu šķīta pārlieku preskriptīvs un pārāk šauri definēts. Jaunajā tekstā ir atsauce uz tekstu, ko Padome ir pieņēmusi agrāk, nesenaikajā gadījumā – 2013. gada 12. februārī pieņemtajā 2012. gada ziņojumā par stabilitāti.

KVAI 5

Komisijas ierosinātais teksts

Pastiprināt centienus samazināt jauniešu bezdarba līmeni, pateicoties aktīvas darba tirgus politikas izstrādāšanai un uzraudzībai. Stiprināt vispārējo un profesionālo izglītību, lai nodrošinātu jauniešu prasmju labāku atbilstību pieprasījumam darba tirgū, jo īpaši attiecībā uz migrantu izcelsmes iedzīvotājiem. *Izlēmīgi rīkoties, lai palielinātu gados vecāku strādājošo līdzdalības rādītājus, tostarp uzlabojot viņu nodarbināmību ar mūžizglītības palīdzību.*

Teksts, par ko panākta vienošanās

Pastiprināt centienus samazināt jauniešu bezdarba līmeni, pateicoties aktīvas darba tirgus politikas izstrādāšanai un uzraudzībai. Stiprināt vispārējo un profesionālo izglītību, lai nodrošinātu jauniešu prasmju labāku atbilstību pieprasījumam darba tirgū, jo īpaši attiecībā uz migrantu izcelsmes iedzīvotājiem. *Izlēmīgi rīkoties Pastiprināt pūles, lai palielinātu gados vecāku strādājošo līdzdalības rādītājus, tostarp uzlabojot viņu nodarbināmību ar mūžizglītības palīdzību.*

Paskaidrojums

Nodarbinātības komitejas (EMCO) un Sociālās aizsardzības komitejas (SPC) daudzpusējās uzraudzības pārskata secinājumos ir norādīts, ka ir sagatavots likumprojekts, kurā ietverts pasākumu kopums, kuru mērķis ir palielināt vecāku strādājošo līdzdalības rādītājus. Uzņēmumiem, kuros strādā vairāk nekā 150 darbinieki, būs jāizstrādā "novecošanas pārvaldības plāns", kurā ietvers pasākumus ar mērķi pilnveidot gados vecāku strādājošo prasmes, novērst veselības problēmas darbā un labāk īstenot pāreju no darba uz pensionēšanos. 2012. gada beigās tika apstiprināta jauna baltā grāmata, kurā izklāstīta vienošanās par pasākumu kopumu, kuri jāīsteno, lai stiprinātu mūžizglītību. Kopumā lielākā daļa no ierosinātajiem pasākumiem, šķiet, ir solis pareizajā virzienā, tomēr tie nav pārliecinoši, un tāpēc EMCO secināja, ka ir vajadzīgi turpmāki centieni šajā jomā.

MALTA

KVAI 2

Komisijas ierosinātais teksts

Nodrošināt publisko finanšu ilgtermiņa ilgtspēju, reformēt pensiju sistēmu, lai ierobežotu prognozēto izdevumu pieaugumu, tai skaitā paātrinot tiesību aktos noteikta pensionēšanās vecuma palielināšanu, ieviešot saikni starp tiesību aktos noteikto pensionēšanās vecumu un gaidāmo dzīves ilgumu un veicinot privātu pensiju uzkrājumu veidošanos. Veikt pasākumus, lai palielinātu vecāka gadagājuma darbinieku nodarbinātības līmeni, izstrādājot un īstenojot visaptverošu aktīvu vecumdienu stratēģiju. Īstenojot reformas veselības aprūpes jomā nozares izmaksu efektivitātes palielināšanai, jo īpaši stiprinot primārās publiskās veselības aprūpes sniegšanu. Uzlabot publiskā iepirkuma procedūru efektivitāti un samazināt to ilgumu.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Nodrošināt publisko finanšu ilgtermiņa ilgtspēju, *turpinot* reformēt pensiju sistēmu, lai ierobežotu prognozēto izdevumu pieaugumu, *tostarp ar tādiem pasākumiem kā likumā noteiktā pensionēšanās vecuma palielināšanas paātrināšana, faktiskā pensionēšanās vecuma paaugstināšana, saskaņojot pensionēšanās vecumu vai pensijas pabalstus ar izmaiņām paredzamajā dzīves ilgumā un veicinot privātu pensiju uzkrājumu veidošanos ieviešot saikni starp tiesību aktos noteikto pensionēšanās vecumu un gaidāmo dzīves ilgumu un veicinot privātu pensiju uzkrājumu veidošanos.* Veikt pasākumus, lai palielinātu vecāka gadagājuma darba ņēmēju nodarbinātības

līmeni, ~~izstrādājot~~ finalizējot un īstenojot visaptverošu aktīvu vecumdienu stratēģiju. Īstenojot reformas veselības aprūpes jomā, nozares izmaksu efektivitātes palielināšanai, jo īpaši stiprinot primārās publiskās veselības aprūpes sniegšanu. Uzlabot publiskā iepirkuma procedūru efektivitāti un samazināt to ilgumu.

Paskaidrojums

Ieteikums ir pielāgots, lai atspoguļotu to, ka Maltā turpinās pensiju sistēmas reformu process, kas sastāv no vairākām parametriskām reformām, kuras apstiprinātas 2006. un 2007. gadā un kuras paredzēts īstenot nākamo piecpadsmit gadu laikā. Neatkarīgi no minētā reformu procesa pozitīvās ietekmes Malta atzīst, ka ir jāstrādā vēl vairāk, lai nodrošinātu pensiju ilgtermiņa atbilstību un ilgtspēju, un pēc vēlēšanām 2013. gada martā jaunā valdība Maltā ir atkārtoti apliecinājusi savu apņemšanos turpināt pensiju sistēmas reformu procesu.

Šajā nolūkā 2011. un 2012. gadā notika divas apspriedes, un pēc iepazīšanās ar sociālo partneru atsauksmēm valdībai iesniedza galīgo ziņojumu. Attiecībā uz privāto pensiju trešā pīlāra ieviešanu – parlaments jau ir apstiprinājis likumu par vecuma pensijām. Šo likumu papildinās vairāki juridiski paziņojumi, kas attieksies uz dažādiem aspektiem, kā arī rīkojumi un noteikumi, kuri jāizdod Maltas Finanšu pakalpojumu iestādei un kurus apspriešanai iesniedza 2013. gada 1. aprīlī. Paredzēts, ka likums par vecuma pensijām stāsies spēkā līdztekus minētajiem noteikumiem un procedūrām.

Attiecībā uz turpmāko rīcību valdība ir norādījusi, ka nākamo nedēļu laikā tiks izveidota ministru stratēģiskā darba grupa, kuras uzdevums būs pārskatīt Pensiju jautājumu darba grupas paveikto, jo īpaši saistībā ar ieteikumiem, kas izklāstīti pēc apspriešanās sagatavotajā ziņojumā, kuru valdībai iesniedza 2012. gada martā un kurā izklāstīta visaptveroša stratēģija, ar ko līdz 2014. gada trešajam ceturksnim risina pensiju atbilstības un ilgtspējas jautājumus Maltā. Līdz 2013. gada ceturtajam ceturksnim tiks arī izstrādāta saziņas stratēģija, kuras mērķis būs uzlabot sabiedrības informētību par pensiju jautājumiem.

Ieteikuma tekstā ir ietverts teksts, par kuru panākta horizontāla vienošanās. Tika panākta vienošanās par to, ka ir dažādi veidi, kā palielināt faktisko pensionēšanās vecumu un tādējādi risināt problēmas saistībā ar pensiju sistēmu un publisko finanšu ilgtspēju. Komisijas sākotnējais teksts vienīgi par (likumā paredzēto) pensionēšanās vecumu šķīta pārlietu preskriptīvs un pārāk šauri definēts. Jaunajā tekstā ir atsauce uz tekstu, ko Padome ir pieņēmusi agrāk, nesenaikajā gadījumā – 2013. gada 12. februārī pieņemtajā 2012. gada ziņojumā par stabilitāti.

Visbeidzot, tika panākta vienošanās pielāgot tekstu, lai tajā atspoguļotu to, ka stratēģija, kuras mērķis ir palielināt vecāka gadagājuma cilvēku nodarbinātības līmeni, atrodas izstrādes noslēguma stadijā. Pēc tam, kad Malta 2011. gadā saņēma KVAI izstrādāt visaptverošu stratēģiju aktīvām vecumdienu, 2012. gada februārī tika izveidota starpministriju komiteja, kuru pilnvaroja valdībai ierosināt visaptverošu stratēģiju aktīvām vecumdienu. Pēc nesenaikām pārmaiņām valdībā jaunā pārvalde ir norādījusi, ka minētās stratēģijas izstrādes pabeigšana ir īpaši svarīga prioritāte, tostarp izveidojot Parlamentāro sekretariātu personu ar invaliditāti tiesību un aktīvu vecumdienu jautājumos, kura mērķis ir sniegt darbam jaunu politisku ievirzi un impulsu un strādāt, lai stratēģijas izstrāde tiktu pabeigta. Paredzēts, ka līdz septembra beigām valdībai iesniegs galīgo stratēģijas projektu. Pēc apstiprināšanas valdībā ir gaidāms, ka minēto valsts politiku sāks īstenot 2013. oktobrī.

NĪDERLANDE

KVAI 2

Komisijas ierosinātais teksts

Pastiprināt centienus veikt pakāpenisku reformu mājokļu tirgū, paātrinot plānus samazināt nodokļu atskaitījumus par hipotekāro kredītu procentu maksājumiem, nodrošinot lielākā mērā uz tirgu orientētu mehānismu cenu noteikšanai īres tirgū un turpinot piesaistīt īres maksas sociālo mājokļu tirgū mājāsaimniecību ieņēmumiem. Pārorientēt sociālo mājokļu uzņēmumus uz atbalstu tām mājāsaimniecībām, kurām tas visvairāk nepieciešams.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Pastiprināt centienus veikt pakāpenisku reformu mājokļu tirgū, paātrinot plānus samazināt nodokļu atskaitījumus par hipotekāro kredītu procentu maksājumiem, ņemot vērā ietekmi uz pašreizējo ekonomikas vidi

un nodrošinot lielākā mērā uz tirgu orientētu mehānismu cenu noteikšanai īres tirgū un turpinot piesaistīt īres maksas sociālo mājokļu tirgū mājsaimniecību ieņēmumiem. Pārorientēt sociālo mājokļu uzņēmumus uz atbalstu tām mājsaimniecībām, kurām tas visvairāk nepieciešams.

Paskaidrojums

Straujāka īstenošana var apdraudēt ekonomikas atlabšanu, ņemot vērā pašreizējo nestabilo ekonomisko situāciju Nīderlandē. Gandrīz vienam miljonam mājsaimniecību pašlaik ir negatīvs pašu kapitāls saistībā ar saviem mājokļiem (hipotēkas apjoms pārsniedz mājokļa vērtību). Straujāka atskaitījumu samazināšana var radīt papildu lejupvērstu spiedienu uz mājokļu cenām un tādējādi apdraudēt finanšu stabilitāti. Tas var arī negatīvi ietekmēt privāto patēriņu. Saskaņā ar *Centraal Planbureau* datiem vairāk nekā puse no privātā patēriņa līmeņa krituma pašreiz Nīderlandē ir saistīta ar spriedzi mājokļu tirgū.

KVAI 4

Komisijas ierosinātais teksts

Veikt turpmākus pasākumus līdzdalības uzlabošanai darba tirgū, jo īpaši attiecībā uz tiem iedzīvotājiem, kuri darba tirgū ir atstumti. Turpmāk mazināt ar nodokļiem saistītus nodarbinātības šķēršļus, tostarp paātrinot mājsaimniecību otrajiem pelnītājiem paredzēto tālāknododamo nodokļu atlaižu pakāpenisko izbeigšanu. Sekmēt darbavietu maiņu darba tirgū un mīkstināt pārāk stingros noteikumus darba tirgū, tostarp paātrinot nodarbinātības aizsardzības tiesiskā regulējuma un bezdarba pabalstu sistēmas reformu.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Veikt turpmākus pasākumus līdzdalības uzlabošanai darba tirgū, jo īpaši attiecībā uz tiem iedzīvotājiem, kuri darba tirgū ir atstumti. Turpmāk mazināt ar nodokļiem saistītus nodarbinātības šķēršļus, tostarp ~~paātrinot pakāpeniski izbeidzot mājsaimniecību otrajiem pelnītājiem paredzētās tālāknododamās nodokļu atlaides pakāpenisko izbeigšanu~~. Sekmēt darbavietu maiņu darba tirgū un mīkstināt pārāk stingros noteikumus darba tirgū, tostarp ~~paātrinot reformējot~~ nodarbinātības aizsardzības tiesisko regulējumu un bezdarba pabalstu sistēmareformu.

Paskaidrojums

Attiecībā uz pirmo grozījumu – tas, ka ātrāk tiek pakāpeniski atcelta vispārējo nodokļu atlaižu tālāknododšana, neietekmē stimulu (šķēršļus) palielināt to stundu skaitu, kuras strādā otrais pelnītājs, kas jau ir iesaistījies darba tirgū.

Attiecībā uz otro grozījumu – Nīderlandes valdība ir vienojusies ar sociālajiem partneriem par būtiskām darba tirgus reformām, piemēram, saistībā ar tiesību aktiem nodarbinātības aizsardzības jomā un bezdarba pabalstu sistēmu. Ar darba devējiem un darba ņēmējiem vienojās gan par reformu būtību, gan par to īstenošanas gaitu, ieviešot skaidrību un panākot plašu sabiedrības atbalstu. Tas ir būtisks priekšnoteikums tam, lai gūtu panākumus iecerēto reformu efektīvā īstenošanā.

AUSTRIJA

KVAI 2

Komisijas ierosinātais teksts

Ātrāk veikt vīriešu un sieviešu pensionēšanās vecuma saskaņošanu, sasaistīt likumā noteikto pensionēšanās vecumu ar paredzamo dzīves ilgumu, īstenot un uzraudzīt nesenās reformas, kas ierobežo pieeju priekšlaicīgas pensionēšanās shēmām, un uzlabot gados vecāku darba ņēmēju nodarbināmību, lai tādējādi paaugstinātu faktisko pensionēšanās vecumu un gados vecāku darba ņēmēju nodarbinātības līmeni.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Ātrāk veikt vīriešu un sieviešu pensionēšanās vecuma saskaņošanu, *palielinot faktisko pensionēšanās vecumu, saskaņojot pensionēšanās vecumu vai pensijas pabalstus ar izmaiņām paredzamajā mūža ilgumā, sasaistīt likumā noteikto pensionēšanās vecumu ar paredzamo dzīves ilgumu*, īstenot un uzraudzīt nesenās reformas, kas ierobežo pieeju priekšlaicīgas pensionēšanās shēmām, un *turpmāk* uzlabot gados vecāku darba ņēmēju nodarbināmību, lai tādējādi paaugstinātu faktisko pensionēšanās vecumu un gados vecāku darba ņēmēju nodarbinātības līmeni.

Paskaidrojums

Ieteikuma tekstā ir ietverts teksts, par kuru panākta horizontāla vienošanās. Tika panākta vienošanās par to, ka ir dažādi veidi, kā palielināt faktisko pensionēšanās vecumu un tādējādi risināt problēmas saistībā ar pensiju sistēmu un publisko finanšu ilgtspēju. Komisijas sākotnējais teksts vienīgi par (likumā paredzēto) pensionēšanās vecumu šķīta pārlietu preskriptīvs un pārāk šauri definēts. Jaunajā tekstā ir atsauce uz tekstu, ko Padome ir pieņēmusi agrāk, nesenākajā gadījumā – 2013. gada 12. februārī pieņemtajā 2012. gada ziņojumā par stabilitāti.

Ieteikums tika pielāgots arī tāpēc, lai ņemtu vērā to, ka sakarā ar vērienīgām pensiju reformām un ar tām saistītiem darba tirgus politikas pasākumiem (piemēram, darba tirgus iniciatīvu gados vecākiem cilvēkiem un cilvēkiem ar veselības problēmām, profilaktisku programmu "fit2work", gados vecākiem cilvēkiem piemērotu darba vidi) gados vecāku cilvēku nodarbinātības līmenis kopš 2004. gada ir pieaudzis no 27,4 % līdz 43,1 %. Nodarbinātības komitejas daudzpusējās uzraudzības pārskatā norādīts, ka ir ieviestas reformas, lai veicinātu ilgāku un veselīgu darba mūžu un radītu tam piemērotus apstākļus.

SOMIJA

KVAI 3

Komisijas ierosinātais teksts

Veikt turpmākus pasākumus gados vecāku darbinieku nodarbinātības līmeņa paaugstināšanai, tostarp uzlabojot viņu nodarbināmību un mazinot iespējas agrāk atstāt darba tirgu, un likumā noteikto minimālo pensionēšanās vecumu saskaņot ar paaugstināto paredzamā mūža ilgumu. Īstenot un cieši uzraudzīt spēkā esošo pasākumu ietekmi, lai uzlabotu jaunu cilvēku un ilglaicīgu bezdarbnieku pozīciju darba tirgū, īpašu uzmanību pievēršot ar darbu saistītu prasmju attīstībai.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Veikt turpmākus pasākumus gados vecāku darbinieku nodarbinātības līmeņa paaugstināšanai, tostarp uzlabojot viņu nodarbināmību un mazinot iespējas agrāk atstāt darba tirgu, *palielinot faktisko pensionēšanās vecumu, pielāgojot pensionēšanās vecumu vai pensijas pabalstus paredzamā mūža ilguma izmaiņām un likumā noteikto minimālo pensionēšanās vecumu saskaņot ar paaugstināto paredzamā mūža ilgumu.* Īstenot un cieši pārraudzīt pastāvošo pasākumu ietekmi, lai uzlabotu jaunu cilvēku un ilgstošu bezdarbnieku pozīciju darba tirgū, īpašu uzmanību pievēršot ar darbu saistītu prasmju attīstībai.

Paskaidrojums

Ieteikuma tekstā ir ietverts teksts, par kuru panākta horizontāla vienošanās. Tika panākta vienošanās par to, ka ir dažādi veidi, kā palielināt faktisko pensionēšanās vecumu un tādējādi risināt problēmas saistībā ar pensiju sistēmu un publisko finanšu ilgtspēju. Komisijas sākotnējais teksts vienīgi par (likumā paredzēto) pensionēšanās vecumu šķīta pārlietu preskriptīvs un pārāk šauri definēts. Jaunajā tekstā ir atsauce uz tekstu, ko Padome ir pieņēmusi agrāk, nesenākajā gadījumā – 2013. gada 12. februārī pieņemtajā 2012. gada ziņojumā par stabilitāti. Piesaisīt pensionēšanās vecumu paredzamajam dzīves ilgumam Somijā nebūtu piemēroti bez būtiskām izmaiņām pensiju sistēmas kritērijos.

<u>Paziņojums Nr.</u>	<i>Saturs (turpinājums)</i>	<i>Lappuse</i>
2013/C 217/19	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Slovēnijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Slovēnijas stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam	75
2013/C 217/20	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Spānijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Spānijas stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam	81
2013/C 217/21	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Zviedrijas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Zviedrijas konverģences programmu 2012.–2016. gadam	86
2013/C 217/22	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Nīderlandes 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Nīderlandes stabilitātes programmu 2012.–2017. gadam	89
2013/C 217/23	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Apvienotās Karalistes 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Apvienotās Karalistes konverģences programmu no 2012./13. līdz 2017./18. gadam	93
2013/C 217/24	Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par ekonomikas politikas vispārējo pamatnostādņu īstenošanu dalībvalstīs, kuru valūta ir euro	97

II *Informācija*

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

Padome

2013/C 217/25	Paskaidrojuma piezīme – Pavaddokuments Padomes ieteikumiem dalībvalstīm 2013. gada Eiropas pusgadā	100
---------------	--	-----

EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) piedāvā tiešu bezmaksas piekļuvi Eiropas Savienības tiesību aktiem. Šajā vietnē iespējams iepazīties ar *Eiropas Savienības Oficiālo Vēstnesi*, un tajā ir iekļauti arī līgumi, tiesību akti, tiesu prakse un sagatavošanā esošie tiesību akti.

Lai uzzinātu vairāk par Eiropas Savienību, skatīt: <http://europa.eu>

Eiropas Savienības Publikāciju birojs
2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV